

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 346

**Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53
Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ile Bazı
Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde
Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair
Kanun Teklifi (2/4527) ile Plan ve Bütçe
Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KomisyonRaporlari>

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/4527 Esas Numaralı Teklifin	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Katılma Yazıları	5
- Genel Gerekçesi	9
- Madde Gerekçeleri	12
• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu	24
• Muhalefet Şerhleri	35
• Teklif Metni	120
• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	121

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Orhan Yegin</i>	<i>Abdullah Güler</i>	<i>Oya Eronat</i>
Ankara	İstanbul	Diyarbakır
<i>İsmail Kaya</i>	<i>Tahir Akyürek</i>	<i>Selim Gültekin</i>
Osmaniye	Konya	Niğde
<i>Fehmi Alpay Özalan</i>	<i>Abdullah Doğru</i>	<i>Atay Uslu</i>
İzmir	Adana	Antalya
<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i>	<i>Ahmet Çakır</i>	<i>Hakan Kahtalı</i>
Erzurum	Malatya	Malatya
<i>Murat Baybatur</i>	<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i>	<i>Ahmet Zenbilci</i>
Manisa	İstanbul	Adana
<i>Cemil Yaman</i>	<i>Lütfiye Selva Çam</i>	<i>Cihan Pektaş</i>
Kocaeli	Ankara	Gümüşhane
<i>Hülya Nergis</i>	<i>Hakan Çavuşoğlu</i>	<i>Mustafa Arslan</i>
Kayseri	Bursa	Tokat
<i>İbrahim Yurdunuseven</i>	<i>Mustafa Hilmi Dülger</i>	<i>Semra Kaplan Kıvrırcık</i>
Afyonkarahisar	Kilis	Manisa
<i>Uğur Aydemir</i>	<i>Yaşar Kırkpınar</i>	<i>İbrahim Aydemir</i>
Manisa	İzmir	Erzurum
<i>Rümeysa Kadak</i>	<i>İsmail Bilen</i>	<i>Osman Mesten</i>
İstanbul	Manisa	Bursa
<i>Çiğdem Erdoğan Atabek</i>	<i>Nilgün Ök</i>	<i>Mehmet Yavuz Demir</i>
Sakarya	Denizli	Muğla
<i>Şirin Ünal</i>	<i>Zülfü Demirbağ</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>
İstanbul	Elazığ	İstanbul
<i>Fatma Aksal</i>	<i>Arife Polat Düzgün</i>	<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>
Edirne	Ankara	Gaziantep
<i>Yavuz Ergun</i>	<i>Sami Çakır</i>	<i>Osman Ören</i>
Niğde	Kocaeli	Siirt
<i>İffet Polat</i>	<i>Recep Uncuoğlu</i>	<i>Emine Sare Aydın</i>
İstanbul	Sakarya	İstanbul

<i>Ahmet Kılıç</i>	<i>Salih Cora</i>	<i>İbrahim Aydın</i>
Bursa	Trabzon	Antalya
<i>Mücahit Durmuşoğlu</i>	<i>Mehmet Ali Özkan</i>	<i>Mehmet Altay</i>
Osmaniye	Manisa	Uşak
<i>Mehmet Erdoğan</i>	<i>Cemal Taşar</i>	<i>Mustafa Canbey</i>
Gaziantep	Bitlis	Balıkesir

KATILMA YAZILARI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararınamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

29.06.2022

Ekrem Çelebi

Ağrı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararınamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Hasan Çilez

Amasya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanunun Hükmünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Asuman Erdoğan

Ankara

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 28/06/2022 tarihinde sunulan 2/4527 Esas No'lu Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

Sena Nur Çelik
Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamede değişiklik yapılmasına dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

29.06.2022
Muhammet Müfit Aydın
Bursa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanunun Hükmünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Vildan Yılmaz Gürel
Bursa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

28.06.2022 tarihli ve 4527 esas numaralı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzayı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

29.06.2022
Burhan Çakır
Erzincan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4527 Esas Numaralı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzayı koyuyorum.

Saygılarımla.

29.06.2022
Harun Karacan
Eskişehir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/4527) Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

29.06.2022

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

29.06.2022

Fatih Süleyman Denizolgun

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4527 Esas Numaralı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

29.06.2022

Serap Yaşar

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik yapılmasına dair kanun teklifine imzama atıyorum.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

28.06.2022

Necip Nasır

İzmir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi için imzama atıyorum. Gereğini arz ederim.

29.06.2022

Niyazi Güneş

Karabük

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Ramazan Can

Kırıkkale

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

29.06.2022

Ahmet Sorgun

Konya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

29.06.2022

Öznur Çalk

Malatya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum,

Gereğini saygılarımla arz ederim.

29.06.2022

Ergün Taşcı

Ordu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

30.06.2022

Nazım Maviş

Sinop

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinde imzamn olmasını istiyorum. Gereğini saygılarımla arz ederim.

29.06.2022

Zemzem Gülemler Açanal

Şanlıhurfa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanunun Hükmünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Meliha Akyol

Yalova

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/4527)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Yıllar içerisinde bazı kamu kurum ve kuruluşları ile bazı hizmet sınıfları veya unvanlar ile sınırlı olmak üzere çeşitli düzenlemeler veya iyileştirmeler gerçekleştirilmiş olmasına rağmen, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten günümüze kadar, kamu görevlilerinin yararlanacakları ek gösterge rakamlarına ilişkin olarak, tüm kamu görevlilerini kapsayacak şekilde genel bir düzenleme yapılmamıştır.

Söz konusu düzenlemeden bugüne kadar ülke nüfusunda yaşanan artışa bağlı olarak kamu hizmetlerinin kapsamı ve yoğunluğunda yaşanan artış, söz konusu hizmetlerin etkin ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesini sağlayan en önemli unsurlardan biri olan kamu görevlilerinin ek göstergelerinin yeniden düzenlenmesi ihtiyacını gündeme getirmiştir.

Bu çerçevede, düzenleme ile kamu görevlilerinin hiyerarşik konumu, sorumluluk düzeyi, yürütmüş oldukları görevin önemi, hizmet sınıfı, kadro unvanı/derecesi ve eğitim durumu gibi kriterler esas alınarak belirlenmiş olan ek gösterge sistemi yeniden düzenlenmektedir.

Bu kapsamda, başta öğretmen, polis, sağlık çalışanları ve din görevlileri ile yardımcı hizmetler sınıfına dahil kadrolarda çalışanlar olmak üzere tüm kamu görevlilerinin ek göstergelerinin yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Bununla birlikte sistemde yaşanan sorunların giderilmesi ile adalet duygusunun pekiştirilmesi ve kamu görevlileri arasındaki hiyerarşik düzenin temininin sağlanması açısından ek gösterge sisteminin tüm kamu görevlileri açısından yeniden gözden geçirilmesi sağlanmaktadır.

İlaveten 2.500 TL olan emekli aylığı alt sınırı 3.000 TL'ye çıkarılmaktadır.

Diğer taraftan; ülkemizdeki ekonomik gelişmelere uyum, ekonomik program hedeflerinin gerçekleştirilmesi, vergide adalet, vergi rekabeti, basitlik, etkinlik ve verimlilik ilkeleri çerçevesinde bazı güncellemelerin yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çerçevede hazırlanan Teklifte, mükelleflerin gönüllü uyumunu gözeten, vergi güvenliğini güçlendiren, kayıt dışılıkla mücadeleye katkı sağlayan, idarenin etkin ve hızlı karar almasını sağlayan değişiklikler öngörülmüştür.

Bu bağlamda Teklifte;

- Sigortacılık sektöründe uygulaması yaygınlaşan kefalet senetlerinin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uygulamalarında teminat olarak kabul edilebilmesi amacıyla düzenleme yapılmakta,

- Vergi kaçakçılığı ve mali suçlar ile mücadelenin güçlendirilmesi amacıyla tüzel kişilerin ve tüzel kişi olmayan teşekküllerin gerçek faydalanıcısının bilinmesine ilişkin düzenleme yapma konusunda Bakanlığa özel bir yetki verilmekte,

- 213 sayılı Vergi Usul Kanununda bazı özel usulsüzlük cezaları caydırıcılığın artırılması amacıyla günün koşullarına göre yeniden belirlenmekte,

- Elektronik ticarete vergi güvenliğini sağlamak amacıyla, bilgi ve bildirimlerin elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilmesi yükümlülüğünü yerine getirmeyen/uygulamayan mükelleflere uygulanacak usulsüzlük cezaları ile gerçek faydalanıcı bildirimine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere uygulanacak usulsüzlük cezaları artırılmakta,

- 5326 sayılı Kabahatler Kanununda yapılan değişiklikle, özel kanunlarında ödeme süresi düzenlenmemiş olan idari para cezaları için genel ödeme süresi getirilmekte ve peşin ödeme indiriminin ödeme süresinde yapılan ödemelere uygulanacağına yönelik düzenleme yapılmakta,

- Nakdi sermaye artırımı dolayısıyla uygulanan indirim hakkının, beş hesap dönemi kullanılabilmesine yönelik düzenleme yapılmakta ve önceki dönemlerde artırımı yapmış olan mükelleflere, geçmiş dönemlerde indirimden faydalandıkları dönem sayısına bakılmaksızın beş hesap dönemi faydalanma imkanı tanınmakta,

- 7394 sayılı Kanunla 5520 sayılı Kanunda yapılan bazı düzenlemelerin, 2023 yılından başlamak üzere izleyen yıllarda da geçerli olduğu hususu açıklığa kavuşturulmaktadır.

Diğer taraftan Kanun Teklifi ile, Hazine ve Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün görev ve yetkilerine, kredi garanti kurumlarına aktarılacak kaynak tutarının 50 milyar Türk Lirasından 100 milyar Türk Lirasına çıkarılmasına ve lisansı Türkiye Varlık Fonuna devredilen şans oyunlarına isabet eden kamu payından Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüne pay verilmesine ilişkin olarak ihtiyaç duyulan kanuni düzenlemelerin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca vatandaşlarımızın talepleri ve kamu kurum ve kuruluşlarımızın ihtiyaçları doğrultusunda Teklifte çeşitli kanuni düzenlemelere yer verilmiştir. Bu doğrultuda;

- Noterlik Kanununda değişiklik yapılmaktadır. Hâlihazırda bir noterliğe ancak o noterliğin sınıfındaki noter atanabilmektedir. Bu kuralın uygulamada yeni noterlik açılmasını zorlaştırdığı görülmüştür. Bu sorunun çözülmesi için açılacak yeni noterliğe, ilgili noter sınıfından başvuru olmadığı takdirde bir alt sınıfta bulunan noterin de başvurabilmesi imkânı getirilmektedir.

- Yükseköğretim Kanununda yapılan değişikliklerle, doktora sonrası sözleşmeli araştırmacı istihdamının uygulamaya geçirilmesi, 50/d maddesi kapsamında araştırma görevlisi kadrolarına atanıp, doktora veya diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık ya da sanatta yeterlik eğitimini tamamlamış olan araştırma görevlilerine atama yükseltme kriterlerinde öngörülen bilimsel çalışma veya yayın şartlarını karşılayabilmelerini sağlamak için ilave bir yıl daha süre verilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca; yükseköğretim kurumlarında öğrenim görmekte iken ilişiği kesilenler ile bu yükseköğretim kurumlarına kayıt hakkı elde ettiği halde çeşitli sebeplerle kayıt yaptıramamış öğrencilere geçmişe yönelik süre sınırlaması olmaksızın yükseköğretimlerine devam etme hakkı tanınmaktadır. Diğer taraftan; 31/3/2024 tarihinden önce mezun olanlar hakkında, dikey geçiş sınavından geçiş yapanlar ve öğrenimlerini ek ders almak suretiyle erken bitirenlerin durumu dikkate alınarak, hâkim adaylığı veya hâkim ve savcı yardımcılığı sınavına girmek ya da avukatlık yahut noterlik stajına başlamak için Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavında veya İdari Yargı Ön Sınavında başarılı olma şartı aranmayacağı hükme bağlanmaktadır.

- Siyasi Partiler Kanununda değişiklik yapılarak; siyasi partilerin 2820 sayılı Kanunun 61 inci maddesi kapsamındaki gelirlerinin tahsilatının banka ve elektronik ortam aracılığıyla sağlanması durumunda ayrıca gelir ve/veya tahsilat makbuzu düzenlenmemesi amaçlanmaktadır.

- İmar Kanununda yapılan düzenleme ile; 1/7/2022 tarihine kadar yapı (inşaat) ruhsatı alınmış ve buna göre yapılmış olup kullanma izni verilmeyen veya alınmayan yapılara geçici olarak elektrik ve/veya su aboneliğinin yapılabilmesi suretiyle kaçak kullanımının azaltılması amaçlanmaktadır.

- Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda değişiklik yapılarak, açık ceza infaz kurumlarında bulunup da kamu kurum ve kuruluşlarının iş alanlarında, geceleyin bu kurum ve kuruluşlar tarafından barındırılmak suretiyle çalışacak hükümlüler bakımından, istekli olma şartı getirilmekte ve bu hükümlülere gündelik ödenmesi ve haklarında 5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin uygulanması temin edilmektedir.

- Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanunda değişiklik yapılarak, 30 uncu maddenin birinci fıkrası kapsamındaki otoyollar ile erişme kontrolünün uygulandığı karayolları ve işletme hakkı verilen veya devredilen otoyollar veya erişme kontrolünün uygulandığı karayollarından geçiş ücretlerini ödemedен geçiş yapan araç sahiplerince on beş gün içinde ödeme gerçekleştirilmesi durumunda ilave ceza uygulanmaması, on beş günden sonra, kırk beş günden önce ödenmesi durumunda, geçiş ücretinin yanı sıra geçiş ücreti kadar ilave para cezası uygulanması, kırk beş günden sonra ise, geçiş ücreti ile birlikte dört katı tutarında ceza uygulanması düzenlenmektedir. Ayrıca, işletme hakkı verilen veya devredilen otoyollar veya erişme kontrolünün uygulandığı karayollarından geçiş ücretlerini ödemedен geçiş yapan araç sahiplerine, kırk beş günden sonraki dönemde takibat yapılmadan önce belirli yöntemlerle bildirim yapılması öngörülmektedir.

- Türk Ticaret Kanununda değişiklik yapılarak; tacirlere saklamakla yükümlü olduğu defter ve belgelerin yangın, su baskını veya yer sarsıntısı gibi bir afet veya hırsızlık sebebiyle zayii olması durumunda ziyayı öğrenme anından itibaren onbeş gün yerine otuz gün içinde dava açabilmelerine imkan tanınmaktadır.

- Elektrik Piyasası Kanununda değişiklik yapılarak, biyokütle ve jeotermal kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasının sağlanabilmesi ve atıl yatırımların önlenmesi için bu kaynaklara dayalı önlisans başvurularının Bakanlık tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle teknik değerlendirmeye tabi tutulması, elektrik enerjisi depolama tesislerinin kurulmasına ticari olarak katkı sağlanması ve teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede yapılan değişikliklerle; üst kademe kamu yöneticileri ve diğer kamu yöneticilerinin görevden alındıklarında ya da görevleri sona erdiğinde atanacakları kadro veya pozisyonlar ile yararlanacakları mali hükümlere ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

- Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığının ve Strateji Bütçe Başkanlığının kurumsal kapasitelerinin artırılması amacıyla yetişmiş uzman teminine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı kadrolarında bulunan personelin görev aylıklarında iyileştirme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 2- Madde ile, personel kanunlarına veya Kanun Hükmünde Kararnamelere ekli ek gösterge cetvellerinde yapılan değişikliklere bağlı olarak 5434 sayılı Kanunun mülga ek 70 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan ek gösterge gruplarının yeniden belirlenmesi ile bentte yer alan oranları artırma, ek gösterge gruplarını değiştirme veya gruplardaki ek göstergeleri yeniden belirleme konusunda Bakanlar Kuruluna ait olan yetkinin Cumhurbaşkanına verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 3- 5434 sayılı Kanuna ek madde eklenmektedir. Madde ile, Emniyet Hizmetleri Sınıfına dâhil kadrolar esas alınarak emekli aylığı veya adi malüllük aylığı ödenen polis memurlarından lise ve dengi öğrenime sahip olup, emekli aylıklarıyla birlikte makam tazminatı ödenmesine hak kazanamamış olanlara, her ay 1.200 TL tutarında ilave ödeme yapılması temin edilmektedir.

Madde 4- Yapılan ek gösterge düzenlemesine uygun olarak, 205 Kanunda düzenleme yapılmaktadır.

Madde 5- Madde ile, kamu idarelerinin merkez ve taşra birimlerinde ilgili mevzuat uyarınca 657 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin “I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı” bölümünün (g) ve (h) bentlerinde sayılan unvanlı kadrolara atanmış olanlardan en az üç yıl süreli yükseköğretim veren fakülte ve yüksekokulları bitirmiş olanların; anılan (g) ve (h) bentlerinde yer verilen diğer şartlar aranmaksızın ilgili kadro unvanı için öngörülen ek gösterge rakamlarından yararlanabilmeleri amaçlanmaktadır.

Madde 6- 657 sayılı Kanuna tabi kamu görevlilerinin ek gösterge rakamları, hiyerarşi, hizmet sınıfları, öğrenim durumu ve dereceler dikkate alınarak yeniden belirlenmiştir.

Madde 7- Akademik unvana sahip 926 sayılı Kanuna tabi subayların (6756 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi hükmüne göre devredilen ve haklarında 926 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edenler dahil), makam ve temsil/görev tazminatına hak kazanmaya ilişkin esasların devamı olarak, öğretim üyesi olarak usulüne uygun bir şekilde akademik kariyerini kullanabilecekleri yerlere atananların, 926 sayılı Kanun ekli (I) sayılı Ek Gösterge cetvelinde rütbe ve derecelerine göre belirlenen ek gösterge rakamı yerine, yüksek olması nedeniyle 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi emsali akademik personel için akademik kadro unvanı ve dereceleri itibarıyla belirlenen ek gösterge rakamından yararlandırılmaları amaçlanmıştır.

Madde 8- 926 sayılı Kanuna tabi subay ve astsubayların ek gösterge rakamları, hiyerarşi, rütbe, kıdem ve dereceler dikkate alınarak yeniden belirlenmiştir.

Madde 9- 2802 sayılı Kanuna tabi hakim ve savcılarının ek gösterge rakamları, hiyerarşi, sınıflar ve dereceler dikkate alınarak yeniden belirlenmiştir.

Madde 10- Yükseköğretim Kurulu Başkan ve Üyeleri ile Yükseköğretim Denetim Kurulu Üyelerinin ek gösterge rakamları ile 2914 sayılı Kanuna tabi öğretim üyeleri, öğretim görevlileri ve araştırma görevlilerinin ek gösterge rakamları, hiyerarşi, unvanlar, kıdem ve dereceler dikkate alınarak yeniden belirlenmiştir.

Madde 11- Uzman erbaşların ek gösterge rakamlarının yeniden düzenlenmesi sonucunda birinci derece uzman erbaş için (3600) ek gösterge rakamı belirlendiğinden, uzman erbaşların yararlanacakları ek gösterge rakamlarını sınırlayan hükümler kaldırılmış, bu Kanuna tabi uzman erbaşların ek gösterge rakamları, derecelerine göre yeniden belirlenmiştir.

Madde 12- Uzman jandarmaların ek gösterge rakamlarının yeniden düzenlenmesi sonucunda birinci derece uzman jandarma için (3600) ek gösterge rakamı belirlendiğinden, uzman erbaşların yararlanacakları ek gösterge rakamlarını sınırlayan hükümler kaldırılmış, bu Kanuna tabi uzman jandarmaların ek gösterge rakamları, derecelerine göre yeniden belirlenmiştir.

Madde 13- Yapılan değişiklikle, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı, Bakanlık veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin emeklilik işlemlerinin (9000) ek gösterge rakamı esas alınarak gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 14- Bu Teklif ile, 5510 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinde yapılan değişikliğe bağlı olarak Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı, bakanlık veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevlerinde bulunanların emeklilik işlemlerinin (9000) ek gösterge rakamı esas alınarak gerçekleştirilmesi düzenlenmiştir.

Madde 15- Madde ile, yaşlılık/malullük/ölüm aylığı almakta olan emeklilerimize ve hak sahiplerine dosya bazında 2.500 TL olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarının 3.000 TL'ye yükseltilmesi amaçlanmıştır.

Madde 16- 5510 sayılı Kanuna eklenen ek 21 inci madde ile, tüm belediye başkanlarının makam/ temsil ve görev tazminatlarından faydalanması sağlanmaktadır.

Madde 17- Maddenin yürürlük tarihinden önce haklarında emeklilik hükümleri uygulanmış 926 sayılı Kanuna tabi subaylardan, öğretim üyesi olarak usulüne uygun bir şekilde akademik kariyerini kullanabilecekleri yerlere atanan ve emeklilik işlemleri sırasında yüksek olması nedeniyle rütbe ve derecelerine göre belirlenen ek gösterge rakamı yerine 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi emsali akademik personel için akademik kadro unvanı ve dereceleri itibarıyla belirlenen ek gösterge rakamı esas alınarak, 926 sayılı Kanuna tabi ekli (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinde yapılan değişiklikten öncesi dönemde, ek gösterge farkına bağlı olarak yapılan fazla ödemelerin borç çıkarılmaması, çıkarılan borçların ise terkinini amaçlanmıştır.

Madde 18- Ek gösterge düzenlemesine bağlı olarak teknik düzeltme yapılmaktadır.

Madde 19- 657 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı ek Gösterge Cetvelinin "IV - Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı" bölümünü de içerecek şekilde bu Kanuna ekli ek gösterge cetvellerinde değişiklik yapıldığından, aynı konuyu düzenleyen ve 15/01/2023 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülen maddenin yürürlükten kaldırılması amaçlanmaktadır.

Madde 20- Yapılan düzenleme ile, halen mevzuatımız gereği ilgililere ödenmekte olan tazminat, ek ödeme, ödenek, fazla çalışma ücreti, ödül, ölüm yardımı ve evlenme yardımı gibi ödemelerin tutarında herhangi bir azalmanın yaşanmasının ve ilgililerinin mağduriyetlerinin önüne geçmek üzere, en yüksek Devlet memuru aylık tutarı (9500) gösterge rakamının hesaplamaya esas tarihte yürürlükte bulunan memur maaş katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutar olarak belirlenmekte, ilgili mevzuatta en yüksek Devlet memuru aylığına yapılan atıfların bu tutara yapılmış sayılmakta ve bu gösterge rakamının yükseltilmesi konusunda Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir. Böylece, diğer kamu görevlilerinin ek gösterge rakamlarında yapılan artışa paralel olarak, bütçe dengeleri ve makro ekonomik dengeler üzerinde ayrıca bir yük oluşturmaksızın Başbakanlık Müsteşarının ve Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanının ek gösterge rakamının iyileştirilebilmesinin önünün açılması amaçlanmaktadır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı personelinin ek gösterge rakamları hiyerarşi, hizmet sınıfları, öğrenim durumu ve dereceler dikkate alınarak yeniden belirlenmiştir.

Madde 21- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesi ile eklenen ek 11 inci madde ile Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı personelinin ek gösterge ve makam tazminatı Kararnameye ekli cetveller ile yeniden belirlenmiş, 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı Cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu personelinin ek gösterge, makam tazminatı ve diğer özlük hakları ise emsali olarak belirlenen personele eşitlenmiştir.

Yine aynı Kanun Hükmünde Kararnameye 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesi ile eklenen geçici 10 uncu maddesi ile maddenin yürürlük tarihinde ek 11 inci maddede belirtilen kurumların kadro ve pozisyonlarında çalışanların mali ve sosyal haklarına maddenin yayımı tarihinde mevcut karar, onay veya diğer mevzuatı uyarınca yapılmış bulunan belirlenmelerde herhangi bir değişiklik yapılamayacağı ve yeni bir unsur eklenemeyeceği düzenlenmiştir. Düzenleme ile, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 10 uncu maddesi ile kazanılmış mali ve sosyal hakları saklı tutulan personelin, bu Kanun ile personel kanunlarına veya bu Kanun Hükmünde Kararnameye ekli ek gösterge cetvellerinde yapılan değişiklik kapsamında, daha yüksek olması halinde emsalleri için belirlenen ek gösterge rakamlarından yararlandırılması amaçlanmaktadır.

Madde 22- Sigortacılık sektöründe uygulaması yaygınlaşan ve Türkiye’de yerleşik sigorta şirketleri tarafından kefalet sigortası kapsamında düzenlenen kefalet senetlerinin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uygulamalarında teminat olarak kabul edilebilmesi amacıyla bu düzenleme yapılmaktadır.

Diğer taraftan, 1/11/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5411 sayılı Bankacılık Kanununda bankaların; mevduat, katılım, kalkınma ve yatırım bankası olarak kurulabileceği düzenlenmiştir. Ayrıca, özel finans kurumları “Katılım Bankası” ismini alarak bu Kanun kapsamına alınmış ve banka olarak işlev göreceği hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla, 5411 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra özel finans kurumu adı altında faaliyette bulunan bir kuruluş kalmadığından, 6183 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinin önerilen şeklinde özel finans kurumlarına yer verilmemiştir.

Madde 23- Madde ile, 6183 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde yapılan değişikliğe uygun olarak menkul mal satışlarına iştirak edeceklerin vermeleri gereken teminatın türüne yönelik hükümlerin düzenlendiği 85 inci maddede de değişiklik yapılmakta ve para yerine teminat mektubu alınabilmesi hükmü revize edilerek Türkiye’de yerleşik sigorta şirketleri tarafından kefalet sigortası kapsamında düzenlenen kefalet senetlerinin de teminat olarak alınabilmesine imkân sağlanmaktadır.

Madde 24- Ülkemizin de üyesi bulunduğu Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) Vergi Amaçlarına Yönelik Şeffaflık ve Bilgi Değişimi Küresel Forumu (Küresel Forum), vergi kaçakçılığıyla mücadele amacına yönelik olarak çalışmalar yürütmektedir. Bu bağlamda, Küresel Forum, faaliyetleri gereği şeffaflık ve bilgi değişimi konusunda ülkelerin uyması gereken uluslararası asgari standartlar oluşturmuş olup tüzel kişiliklerin ve tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin gerçek faydalanıcısının bilinmesi hususu standardın unsurlarından biridir. Bu konu, suç gelirlerinin aklanması ve terörizmin finansmanının önlenmesi amacıyla Mali Eylem Görev Gücü tarafından belirlenen tavsiyelerde de karşılık bulunmaktadır. Madde ile Vergi Usul Kanununda yer alan mevcut genel yetkilere ilave olarak, gerçek faydalanıcı bilgisinin temin edilmesine yönelik Hazine ve Maliye Bakanlığına özel bir yetki verilerek getirilen yükümlülüklere uymayanlara mevcut cezalardan farklı ceza uygulanabilmesine imkân sağlanmaktadır.

Madde 25- Vergi Usul Kanununun özel usulsüzlük cezalarının düzenlendiği 353 üncü maddesinde yer alan fatura ve benzeri evrak verilmemesi ve alınmamasına ilişkin cezaların caydırıcılığını artırmak amacıyla yeniden belirlenmesine ihtiyaç duyulmuş ve önerilen madde hazırlanmıştır.

Madde 26- Madde ile; 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (7) ve (9) numaralı bentlerinde yer alan zorunluluklara uymayanlar hakkında söz konusu Kanunun mükerrer 355 inci maddesine göre uygulanan özel usulsüzlük cezasının artırılarak kesilmesini temin etmek amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Yapılan değişiklik neticesinde, elektronik ticarete vergi güvenliğini sağlamak amacıyla bu bent kapsamındaki bilgi ve bildirimlerin elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilmesi yükümlülüğünü yerine getirmeyen/uygulamayan mükelleflerden mükerrer 355 inci maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alanlara (1) numaralı bentte yer alan tutarın 5 katı, (2) numaralı bendinde yer alanlara (2) numaralı bentte yer alan tutarın 5 katı, (3) numaralı bendinde yer alanlara (3) numaralı bentte yer alan tutarın (2) katı özel usulsüzlük cezası kesilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, bu Kanunla mükerrer 257 nci maddeye (9) numaralı bent olarak getirilen gerçek faydalanıcı bildirim ve muhafaza zorunluluğunu yerine getirmeyenlere, mükerrer 355 inci maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan cezanın 3 kat artırımı uygulanması sağlanmaktadır.

Madde 27- Madde ile, 1512 sayılı Kanunun 27 nci maddesine fıkra eklenmektedir. Düzenlemeyle, iki defa yapılan ilana rağmen atama yapılamayan bir noterliğe; bulunduğu noterlikte üst sınıf veya aynı sınıf noterler arasından, bu sınıflardan isteklinin bulunmaması halinde, bir alt sınıf noterler arasından atama yapılabileceği ve fıkra kapsamında yapılacak atamalarda bulunduğu noterlikte bir yılını doldurmuş olma şartının aranacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 28- Madde ile, Kültür ve Turizm Bakanlığına, görev alanına giren hizmetlerin yerine getirilmesi için gerektiğinde bina ve taşıt kiralaması yapmak, mal ve hizmet satın almak için de döner sermayeyi kullanabilme imkânı tanınmaktadır.

Madde 29- Madde ile, 2547 sayılı Kanunun ek 34 üncü maddesinde 2017’de yürürlüğe giren ancak giderlerinin döner sermaye gelirlerinden karşılanması nedeniyle fiilen uygulanmayan doktora sonrası sözleşmeli araştırmacı istihdamının uygulamaya geçirilmesi için düzenleme yapılması amaçlanmaktadır. Bu düzenlemenin temel hedefi nitelikli araştırmacıların üniversitelere kazandırılmasıdır. Ayrıca söz konusu düzenleme ile, 2547 sayılı Kanunun 50/D maddesi kapsamında doktorasını bitirmiş fakat üniversitelerin atama yükseltme kriterlerinde öngörülen bilimsel çalışma veya yayın eksiklikleri sebebiyle bir üniversiteye atanamamış doktoralı araştırma görevlilerine eksikliklerini telafi etme fırsatı verilmektedir.

Madde 30- Mevcut düzenleme ile 2547 sayılı Kanunun 50/d maddesi kapsamında araştırma görevlisi kadrolarına atanıp, doktora veya dış hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık ya da sanatta yeterlik eğitimini tamamlamış olanların kadro ile ilişkileri kendiliğinden kesilmektedir. Daha önceki düzenleme ile aynı madde kapsamında atanmış olup tezli yüksek lisans eğitimini tamamlayanlara altı aylık bir ek süre verilmişti. Madde ile, doktora eğitimini tamamlamış araştırma görevlilerinin kadro ile ilişkileri, belli şartlarla bir yıl uzatılmaktadır. Bu durumdaki doktoralı araştırma görevlilerinin ilişkileri, mevcutta yer alan bir yıllık süreye ilave olarak ayrıca kadrolarının bulunduğu yükseköğretim kurumlarının senatolarınca belirlenen performans kriterleri/atama yükseltme kriterleri çerçevesinde bir yıl daha devam ettirilebilecektir. Böylece üniversitelerin atama yükseltme kriterlerinde öngörülen bilimsel çalışma veya yayın şartlarını henüz karşılayamayan doktoralı araştırma görevlilerine eksikliklerini telafi etme fırsatı tanınmaktadır.

Madde 31- Bilindiği gibi yükseköğretim kurumları dışındaki araştırma altyapılarında, enstitülerde ve Ar-Ge merkezlerinde yoğun bilimsel araştırma ve teknik faaliyetler yürütülmektedir. Bu birimlerde çalışan öğretim üyelerinin birikim ve deneyimlerinden öğrencilerimizin yararlandırılması önemli bir

fırsattır. Ayrıca bu birimlerdeki bilimsel araştırma ve teknik faaliyetler yürüten fakat herhangi bir üniversitenin kadrosunda bulunmayan akademik unvanlı personel, üniversitelerimizle ilişkilendirilerek bilimsel araştırma, yayın ve proje birikimlerinin görünür kılınması amaçlanmaktadır. Bu yüzden söz konusu akademik unvanlı personelin aynı zamanda Yükseköğretim Kurulu tarafından ihtisaslaşma kapsamında belirlenen araştırma üniversitelerinde veya bölgesel kalkınma odaklı üniversitelerde görevlendirilebilmesine imkân tanınmaktadır.

Madde 32- Madde ile, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun geçici 80 inci maddesinin birinci fıkrasına cümle eklenmektedir.

Bilindiği üzere 2547 sayılı Kanunun “Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı ve İdari Yargı Ön Sınavı” kenar başlıklı ek 41 inci maddesinin birinci fıkrasında; “İlgili kanunlarda belirtilen şartlara ilave olarak, hâkim adaylığı sınavına girmek ve avukatlık veya noterlik stajına başlamak için Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavında veya İdari Yargı Ön Sınavında başarılı olmak şarttır.” hükmüne, ikinci fıkrasında ise “Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavına, hukuk fakültesinden mezun olanlar ile yabancı bir hukuk fakültesini bitirip de Türkiye ‘deki hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden sınava girip başarılı olmak suretiyle denklik belgesi almış bulunanlar; İdari Yargı Ön Sınavına, hukuk bilgisine programlarında yeterince yer veren siyasal bilgiler, idari bilimler, iktisat ve maliye alanlarında en az dört yıllık yükseköğrenim yapmış veya bunlara denkliği kabul edilmiş yabancı öğretim kurumlarından mezun olanlar girebilir.” hükmüne yer verilmiştir.

Bu düzenleme, Hukuk Mesleklerine Giriş veya İdari Yargı Ön Sınavlarına 2547 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen yükseköğretim kurumlarından mezun olanların girmesini öngörmüş olup 24/10/2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu düzenlemenin geçiş hükmü olan 2547 sayılı Kanunun geçici 80 inci maddesinde; “Ek 41 inci maddede düzenlenen ve ilgili kanunlarda öngörülen Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı veya İdari Yargı Ön Sınavında başarılı olma şartı, ilgili yükseköğretim kurumlarına bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra kayıt yaptıranlar hakkında uygulanır.” hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre geçici maddenin yürürlüğe girdiği 24/10/2019 tarihinden önce ilgili yükseköğretim kurumlarına kayıt yaptıranların Hukuk Mesleklerine Giriş veya İdari Yargı Ön Sınavlarına tabi olmadıkları hususunda tereddüt bulunmamaktadır. İlgili yükseköğretim kurumlarına 24/10/2019 tarihinden sonra kayıt yaptıranlar bakımından ise belirtilen sınavlarda başarılı olma şartı uygulanacaktır. Ancak, önlisans mezunu olup, Dikey Geçiş Sınavıyla 2019 yılı Ekim ayından sonra ilgili fakültelelere kayıt yaptıran iki ya da üç yılda mezun olanların söz konusu sınavlara tabi olup olmadıkları hususunda tereddüt oluşmuştur. Ayrıca ilgili fakültelelere 2019 yılı Ekim ayından sonra kayıt yaptıran dört yıldan daha az sürede mezun olanların sınava tabi tutulmasının eşitlik ve hakkaniyete aykırı olacağı ifade edilmektedir.

Bu kapsamda Teklifte, 24/10/2019 tarihinden sonra ilgili yükseköğretim kurumlarına kayıt yaptıranlardan 31/3/2024 tarihinden önce mezun olanlar hakkında, hâkim adaylığı veya hâkim ve savcı yardımcılığı sınavına girmek ya da avukatlık yahut noterlik stajına başlamak için Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavında veya İdari Yargı Ön Sınavında başarılı olma şartı aranmayacağı hükmüne bağlanmaktadır.

Madde 33- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa eklenecek geçici madde ile, söz konusu Kanun kapsamındaki yükseköğretim kurumlarında öğrenim görmekte iken ilişiği kesilenler ile bu yükseköğretim kurumlarına kayıt hakkı elde ettiği halde çeşitli sebeplerle kayıt yaptıramamış öğrencilere geçmişe yönelik süre sınırlaması olmaksızın yükseköğretimlerine devam etme hakkı tanınmaktadır.

Madde 34- Madde ile, orman sayılan alanlar ve milli parklar üzerinde, turizm yatırımı gerçekleştirilmek amacıyla, Tarım ve Orman Bakanlığınca kış turizm merkezlerindeki günübirlik ile mekanik tesis hattı amaçlı yapılan kiralama sözleşmelerine de 2634 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesinden yararlanma imkanı getirilmektedir.

Madde 35- Madde ile, müstakil plaj işletmelerine turizm işletmesi belgesi verilmesine ilişkin olarak, 2634 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin altıncı fıkrası kapsamında olup, 28/7/2022 tarihine kadar işyeri açma ve çalışma ruhsatı alan işletmeler ile geçici 11 inci maddenin dördüncü fıkrası kapsamında olup, bir aylık başvuru süresinde başvuru yapmayanlara 28/7/2022 tarihine kadar tekraren başvuru yapma imkanı getirilmektedir.

Madde 36- Madde ile, siyasi partilerin 2820 sayılı Kanunun 61 inci maddesi kapsamındaki gelirlerinin tahsilatının banka ve elektronik ortam aracılığıyla sağlanması durumunda ayrıca gelir ve/veya tahsilat makbuzu düzenlenmemesi hükme bağlanmaktadır.

Madde 37- Madde ile, 1/7/2022 tarihine kadar yapı(inşaat) ruhsatı alınmış ve buna göre yapılmış olup kullanma izni verilmeyen veya alınmayan yapılara geçici olarak elektrik ve/veya su aboneliğinin yapılabilmesi suretiyle kaçak kullanımının azaltılması amaçlanmaktadır.

Madde 38- 5020 sayılı Bankalar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 13 üncü maddesi ile 3628 sayılı Kanunun 18 nci maddesinde yine aynı Kanunun 3 üncü maddesi ile de mülga 4353 sayılı Maliye Vekaleti Baş Hukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Umum Müdürlüğünün Vazifelerine, Devlet Davalarının Takibi Usullerine ve Merkez ve Vilayetler Kadrolarında Bazı Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanunun 2 nci maddesine (G) bendi eklemek suretiyle değişiklikler yapılmıştır.

4353 sayılı Kanunu mülga eden ve 4353 sayılı Kanundan farklı olarak kapsamdaki idarelerin kendi adli süreçlerini ilgili birimleri marifetiyle takip yetkisi veren 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamede ise mülga 4353 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde yer alan (G) bendinde yer alan hükme benzer bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

659 sayılı KHK'da yer alan 18 inci madde ile diğer kanunlarda 4353 sayılı Kanuna yapılan atıfların 659 sayılı KHK'ya yapılmış sayılacağı yönünde bir düzenleme bulunmakla birlikte, 5020 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile 4353 sayılı Kanunun 2 nci maddesine eklenen (G) bendi özel bir yetki maddesi olup, 3628 sayılı Kanunun 18 nci maddesinde yer alan yetkinin de dayanağını oluşturmaktadır. Yani 5020 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi ile yapılan düzenleme aynı Kanunun 3 üncü maddesi ile getirilen düzenlemeye bağlı bir düzenlemedir.

Mevcut durumda 659 sayılı KHK'da bu yönde bir hüküm bulunmadığı gibi 10/7/2018 tarihinde yürürlüğe giren 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 217 ve 220 nci maddelerinde de mülga 4353 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (G) bendine benzer bir düzenleme bulunmamaktadır.

659 sayılı KHK'da 4353 sayılı Kanuna benzer bir düzenleme ve yetki bulunmamasına rağmen 3628 sayılı Kanundaki düzenlemeler mevcudiyetini koruduğundan mahkemeler veya savcılıklar marifetiyle kapsamdaki bütün soruşturma veya yargılamalarla ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı taşra birimlerine veya Hazine ve Maliye Bakanlığına (BAHUM) tebligatlar gönderilmekte ve bunlara ilişkin işlemler Hazine ve Maliye Bakanlığı merkez ve taşra birimlerince yerine getirilmektedir.

Bu uygulama sonucu olarak; Hazine ve Maliye Bakanlığı yetki ve görev alanına girmeyen birçok konuda taraf olma durumunda kalmaktadır. Ayrıca ilk derece aşamasında 3628 sayılı Kanun uyarınca tebligat yapılmaması nedeniyle, Yargıtay aşamasında bu durum eksiklik olarak değerlendirilip dosyalar iade edilmekte, gelişen süreç içerisinde de dosyaların zamanaşımına uğraması gibi ciddi mahsurlar oluşmaktadır.

Madde ile, 3628 sayılı Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle, yargı organlarınca yapılacak tebligatların ilgili kamu kurum veya kuruluşlarına yapılmasının temini halinde, 659 sayılı KHK sonrasında yetkisi kalmamış olan BAHUM üzerindeki gereksiz iş yükü kalkacak, adli süreçlerde yaşanan sorunlar giderilecek ve 659 sayılı KHK ve 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile getirilen düzenlemeye uygun bir yasal zemin oluşturulmuş olacaktır.

Madde 39- 5020 sayılı Bankalar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 14 üncü maddesi ile 3628 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde yine aynı Kanunun 3 üncü maddesi ile de mülga 4353 sayılı Maliye Vekaleti Baş Hukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Umum Müdürlüğünün Vazifelerine, Devlet Davalarının Takibi Usullerine ve Merkez ve Vilayetler Kadrolarında Bazı Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanunun 2 nci maddesine (G) bendi eklenmek suretiyle değişiklikler yapılmıştır.

4353 sayılı Kanunu mülga eden ve 4353 sayılı Kanundan farklı olarak kapsamdaki idarelerin kendi adli süreçlerini ilgili birimleri marifetiyle takip yetkisi veren 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamede ise mülga 4353 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde yer alan (G) bendinde yer alan hükme benzer bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

659 sayılı KHK'da yer alan 18 inci madde ile diğer kanunlarda 4353 sayılı Kanuna yapılan atıfların 659 sayılı KHK'ya yapılmış sayılacağı yönünde bir düzenleme bulunmakla birlikte, 5020 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile 4353 sayılı Kanunun 2 nci maddesine eklenen (G) bendi özel bir yetki maddesi olup, 3628 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde yer alan yetkininde dayanağını oluşturmaktadır. Yani 5020 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi ile yapılan düzenleme aynı Kanunun 3 üncü maddesi ile getirilen düzenlemeye bağlı bir düzenlemedir.

Mevcut durumda 659 sayılı KHK'da bu yönde bir hüküm bulunmadığı gibi 10/07/2018 tarihinde yürürlüğe giren 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 217 ve 220 nci maddelerinde de mülga 4353 sayılı Kanunun 2 nci maddesi (G) bendine benzer bir düzenleme bulunmamaktadır.

Madde ile, 659 sayılı KHK'da 4353 sayılı Kanuna benzer bir düzenleme ve yetki bulunmadığından ve maddenin bugüne kadar ki uygulamasında da düzenlenen yetki kapsamında herhangi bir işlem yapılması söz konusu olmadığından uygulama imkân ve kabiliyeti bulunmayan bu düzenlemenin madde metninden çıkarılması suretiyle 659 sayılı KHK ile getirilen düzenlemeye uygun bir yasal zemin oluşturulması amaçlanmıştır.

Madde 40- 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesi çerçevesinde yapılan düzenlemeler ile KOBİ'lerin krediye erişim imkânları önemli ölçüde artmıştır. Bu kapsamda kefalet limitleri büyük ölçüde kullanılmış olup, sistem kapsamında yeni kefalet imkânlarının sağlanmasını teminen kredi garanti kurumlarına aktarılabilecek kaynak tutarının 50 milyar Türk Lirasından 100 milyar Türk Lirasına çıkarılması amaçlanmaktadır.

Madde 41- Madde ile, 5275 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Düzenlemeyle hükümlülerin kurum dışında çalıştırılmalarındaki amaç açık bir şekilde vurgulanmaktadır. Buna göre hükümlüler, salıverilmelerinden sonra yaşamlarını sürdürecektir meslek ve sanatları öğrenmelerini sağlamak, çalışma ve üretme isteklerini geliştirmek veya güçlendirmek, yeniden topluma kazandırmak ve iyileştirilmelerini temin etmek amacıyla kurum dışında çalıştırılabileceklerdir.

Ayrıca, açık ceza infaz kurumlarında bulunup da kamu kurum ve kuruluşlarının iş alanlarında, geceleyin bu kurum ve kuruluşlar tarafından barındırılmak suretiyle çalışacak hükümlüler bakımından, istekli olma şartı getirilmekte ve bu hükümlülere, işyurtları bünyesinde çalıştırılan usta hükümlülere ödenen gündelikten az olmamak üzere gündelik ödemesi kabul edilmektedir.

Diğer yandan, kurum dışında çalıştırılan hükümlüler hakkında 5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin uygulanması hükme bağlanmaktadır. Böylelikle, bu hükümlüler hakkında iş kazası ve meslek hastalığı ile analık sigortası uygulanması sağlanmaktadır. Ayrıca hükümle prim ödeme yükümlülüğünün, hükümlünün çalıştırıldığı kurum ve kuruluşlar tarafından yerine getirileceği düzenlenmektedir.

Madde 42- Kanunsuz suç ve kanunsuz ceza olmaz ilkesi gereğince, idari para cezalarının düzenlendikleri kanunlarda kabahati oluşturan fiiller ile bu fiiller nedeniyle verilecek cezaların açıkça düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca, verilen cezaların hangi sürede ödemesi gerektiğine yönelik olarak idari para cezaları için genel usul kanunu olan 5326 sayılı Kabahatler Kanununda bir düzenleme olmamasından dolayı, cezanın düzenlendiği hususi kanunda ödeme süresine yönelik de düzenlemelerin bulunması icap etmektedir. Ancak, cezaların düzenlendiği hususi kanunlarda ödeme sürelerine bazen yer verilmemesi halinde cezaların hangi sürelerde ödeneceği hususundaki belirsizlik nedeniyle cezaya muhatap olanlarda ve cezayı tahsil edecek idarelerde duraksamalar oluşmaktadır.

5326 sayılı Kabahatler Kanununda yapılacak bu düzenleme ile idari para cezaları için genel ödeme süresi belirlenerek, hususi kanunlarında ödeme süresi düzenlenmemiş olan idari para cezalarının hangi sürede ödeneceği konusundaki belirsizlik giderilmiş olacaktır.

Ayrıca, 5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin (6) numaralı fıkrasında, idari para cezaları için %25 oranında peşin ödeme indirimi düzenlemesi bulunmaktadır. Peşin ödeme indiriminden yararlanılabilmesi, kanun yoluna başvuru yani dava açma süresi içinde ödemenin yapılmış olma şartına bağlıdır.

İdari para cezaları için öngörülmuş olan dava açma süreleri ile ödeme süreleri çoğunlukla farklı süreler şeklinde düzenlenmiştir. Kabahatler Kanununda idari para cezaları için dava açma süresi onbeş gün olarak düzenlenmiş olmasına rağmen, idari para cezalarının düzenlendikleri kanunlarda ödeme süreleri genellikle bir ay olarak düzenlenmiştir. Örneğin toplumdaki bireylerin genelinin muhatap olabilme olasılığı olan trafik idari para cezaları için öngörülmuş olan dava ve ödeme süreleri de bu şekildedir.

İdari para cezasının muhatabına tebliği sonucunda, dava açma ve ödeme süreleri eş zamanlı olarak başlamaktadır. Dava açma süresinin ödeme süresinden daha kısa olduğu durumlarda, ödeme süresinin belli kısmı içinde yani dava açma süresi içinde yapılan ödemelere indirim uygulanırken, ödeme süresi içinde olmasına rağmen dava açma süresi geçtikten sonra yapılan ödemelere indirim uygulaması mümkün olmamaktadır. Bu durum cezaya muhatap olanlarla idareler arasında ihtilafların oluşmasına sebebiyet vermektedir.

Buna karşın, bazı idari para cezaları için öngörülmuş olan ödeme süresi, dava açma süresinden daha kısa olabilmektedir. Örneğin, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununa göre verilen idari para cezaları için ödeme süresi bir ay olduğu halde dava açma süresi altmış gün olarak düzenlenmiştir. Bu durum ise süresinde ödenmemiş idari para cezaları için bir yandan takip yapılmasına bir yandan da indirim uygulanmasına neden olabilmektedir.

Hali hazırdaki hüküm ile amaçlananın, peşin ödeme indiriminden dava açma süresi içinde yapılan ödemeler için yararlanılacağı düzenlenmiş olmasına rağmen, indirimden yararlanılmış olmasının dava açmaya mani olmadığı düzenlemesi dikkate alındığında, peşin ödeme indirimi ile dava açmanın önüne geçmekten ziyade cezaların tahsil kabiliyetlerinin artırılması olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıdaki gerekçelerden hareketle, idari para cezaları için tatbik edilecek peşin ödeme indiriminin; dava açma süresi içinde yapılan ödemeler yerine, ödeme süresi içinde yapılan ödemelere uygulanmasına yönelik düzenleme yapılması lüzumu doğmuştur.

Madde 43- Maddenin mevcut halinde, nakdi sermaye artırımı dolayısıyla indirim hesaplaması, herhangi bir yıl sınırı olmaksızın her dönem için ayrı ayrı uygulanmaktadır. Yapılan düzenleme ile indirim düzenlemesindeki süresiz yararlanma hakkı, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap dönemi ile bu dönemi izleyen dört hesap dönemi dikkate alınarak sınırlandırılmaktadır. Bu süre zarfında, kazanılan indirim tutarlarından, kazancın yetersizliği nedeniyle ilgili dönemlerde indirim konusu yapılamayan tutarlar, beş yıllık süre dolduktan sonra da indirime konu edilebilecek olup bu kapsamda bir sınırlamaya gidilmemektedir.

Madde 44- Bu Kanun Teklifiyle, 5520 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle, nakdi sermaye artırımına ilişkin indirim uygulamasının artırım yapılan dönem ve izleyen dört hesap dönemiyle sınırlandırılması nedeniyle, madde ile, önceki dönemlerde artırım yapmış ve indirimden faydalanmış olan mükelleflerin, geçmiş dönemlerde indirimden faydalandıkları dönem sayısına bakılmaksızın 2022 dönemi dahil beş hesap dönemi daha indirimden faydalanmaya devam etmelerine imkan tanınmaktadır.

Madde 45- 320 sayılı Milli Piyango Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 2 nci maddesinde yapılan değişiklikle; karşılığı nakit olmak üzere oynatılan şans oyunları ile ilgili mevzuat çerçevesinde izin verilebilecek olan benzer şans oyunlarına ilişkin lisansı, 6/1/2017 tarihinden itibaren 49 yıl süreyle Türkiye Varlık Fonuna verilmiş olup, İdarece, Temmuz/2020 ayı sonu itibarıyla lisans kapsamındaki karşılığı nakit olan tüm şans oyunlarının düzenlenmesine son verilmiştir. Bununla birlikte, söz konusu devir işleminden sonra, lisans konusu faaliyetlerin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesini izleme/denetleme yetkisi ve görevi İdareye verilmiştir.

Ayrıca, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunla İdareye internet ortamında yasadışı olarak oynatılan kumar ve bahis ile mücadele görev ve sorumluluğu da verilmiştir. Bu kapsamda, İdarenin talebi üzerine yasadışı kumar ve bahis oynattığı tespit edilen binlerce internet sitesine erişim Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından engellenmiştir. İdarece, internet üzerinden oynanan yasadışı kumar ve bahis oyunları ile etkin ve verimli bir şekilde mücadele edilebilmesini teminen, gelir kaynaklarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Madde ile, Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün yürüteceği faaliyetler için düzenli gelire kavuşturulması amaçlanmaktadır.

Madde 46- Madde ile, 6001 sayılı Kanununun 30 uncu maddesinde değişiklikler yapılmaktadır. Birinci fıkrada yapılan değişiklikle ile Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasında otoyollar ile erişme kontrolünün uygulandığı karayolları için belirlenen geçiş ücretlerini ödemededen geçiş yaptığı tespit edilen araç sahiplerine Genel Müdürlük tarafından, geçiş ücreti ödemededen giriş çıkış yaptığı mesafeye ait geçiş ücretinin on beş gün içinde ödenmesi halinde herhangi bir idari para cezası uygulanmaması, kırk beş gün içinde ödenmesi halinde geçiş ücreti dahil bir katı tutarının tahsili, kırk beşinci günden sonra ödenmesi halinde ise geçiş ücreti dahil dört katı tutarının tahsili amaçlanmıştır.

Beşinci fıkrada yapılan değişiklik ile, 4046, 3465 ve 3996 sayılı kanunlar çerçevesinde işletme hakkı verilen veya devredilen otoyollar veya erişme kontrolünün uygulandığı karayollarından geçiş ücretlerini ödemededen geçiş yapan araç sahiplerinden, işletici şirket tarafından geçiş ücreti ödemededen giriş çıkış yapılan mesafeye ait geçiş ücreti ile birlikte, bu ücretin dört katı tutarında ihlalli geçiş ücretinin

genel hükümlere göre tahsili, ancak ihlalli geçişi takiben on beş gün içinde ödeme yapılamaması ve yine akabindeki otuz gün içinde ödeme yapılması durumunda geçiş ücreti ödemededen giriş çıkış yaptığı mesafeye ait geçiş ücretinin bir katı tutarında cezası ile tahsili, kırk beşinci günden sonraki süreçte ise en az on beş gün önceden, araç sahibinin ücret toplama sistemlerinde tanımlı olan bilgileri doğrultusunda, KEP, SMS, posta, kamu hizmetlerine erişim imkânı sağlayan yasal internet platformu (e-devlet), e-posta gibi kanallardan herhangi biriyle bilgilendirilmesi ve geçiş ücreti ödenmeden giriş çıkış yapılan mesafeye ait geçiş ücreti ile birlikte dört kat tutarının, icra takibi başlatılmadan tahsil edilebilmesi imkanının getirilmesi amaçlanmıştır.

Sekizinci fıkrada yapılan değişiklik ile Bakanlıkların isimleri düzenlenmiştir.

Madde 47- 6001 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinde Teklif ile, yapılan değişikliklerden önce 30 uncu maddenin birinci ve beşinci fıkraları uyarınca tahakkuk ettirilen ancak tahsilatı yapılmamış olan idari para cezaları ve para cezaları hakkında uygulanacak oranların ve tahsilata ilişkin olarak değişiklikten sonraki birinci ve beşinci fıkraların uygulanmasına yönelik madde düzenlenmiştir.

Madde 48- Tacirler saklamakla yükümlü olduğu defter ve belgelerin yangın, su baskını veya yer sarsıntısı gibi bir afet veya hırsızlık sebebiyle zayii olması durumunda zıyât öğrenme anından itibaren on beş gün içinde dava açabilmektedirler. Madde ile, tacirlere söz konusu sürenin kısalığı göz önünde bulundurularak ilave bir on beş gün daha verilmektedir.

Madde 49- Madde ile, biyokütle ve jeotermal kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasının sağlanabilmesi ve atıl yatırımların önlenmesi için bu kaynaklara dayalı ön lisans başvurularının Bakanlık tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle teknik değerlendirmeye tabi tutulması amaçlanmaktadır.

Yine bilindiği üzere elektrik üretim tesislerinde elektrik enerjisinin büyük ölçekli depolanması batarya teknolojileri ile teorik olarak mümkündür. Gelişen depolama teknolojileri ile büyük ölçekli bataryalarda depolanan elektrik enerjisi, santral elektrik enerjisi üretmediği durumlarda devreye girerek santralin elektrik arzını sürekli hale getirmektedir. Rüzgâr ve güneş enerjisine dayalı tesislerde; depolanan elektrik enerjisi rüzgâr ve/veya güneş enerjisinin olmadığı durumlarda devreye girerek bu tesislerin sürekli üretim yapılmasına katkı sağlayacaktır. Depolama ünitelerinin sayesinde baz yük santrallerine benzer rejimde çalışmaya başlayacak bu üretim tesislerinin sisteme entegrasyonu için şebeke işletmecisi tarafından ayrı bir kapasite tahsisi veya yarışma/ihale sürecine gerek olmayacaktır. Depolama ünitesi ile birlikte rüzgâr/güneş enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak isteyen projeler, ayrı bir kapasite tahsis mekanizmasına dahil olmadan üretim tesisi kurabilecek, kurulacak bu tesis de sürekli rejimde üretim yapabileceği için sistem işletmesine olumlu katkısı olacaktır. Madde ile, depolama tesislerinin kurulmasına ticari olarak katkı sağlanması ve teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 50- Madde ile, 7394 sayılı Kanunla 5520 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (4) numaralı alt bendi ve 32 nci maddesinde yapılan düzenlemelerin, 2023 yılından başlamak üzere izleyen yıllarda da geçerli olduğu hususu açıklığa kavuşturulmaktadır.

Madde 51- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 35 inci maddesinde yapılan değişikliklerle esas olarak genel müdür ve üzeri üst kademe kamu yöneticilerinin görev sonrası iki yıl boyunca sona eren yöneticilik görevine dair mali haklardan yararlanmasına ilişkin düzenlemelerden daha alt düzeydeki üst kademe kamu yöneticilerinin de yararlanmasına imkan verilmesi ile madde metninde uygulamada farklı yorumların önüne geçilmesine matuf bazı düzenlemeler yapılması öngörülmektedir.

Madde 52- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen ek 37 nci maddeyle esas olarak bakanlıklar ve diğer kamu kuruluşlarındaki unvansız daire başkanı ve muadili kadrolarda yer alan personelin görevden alınmaları veya görevlerinin sona ermesi halinde daha önce de olduğu gibi

mülga ek 18 inci maddede öngörülen işlemlerin tesis edilmesi, hiyerarşik olarak üst kademe yönetici olan bakan yardımcısı, genel müdür, genel müdür yardımcısı, müstakil daire başkanı gibi kadrolar için halihazırda zaten mevcut olan görev sonrası atama güvencesinden kadrolarının özelliğine göre bu yönetici kadrolarda bulunanların da yararlanmasının sağlanması, mezkur unvansız daire başkanı kadrolarına 2018 öncesinde atanmalarının bu güvencelerden yararlanmaya devam etmesi de dikkate alındığında hakkaniyetin temin edilmesi ve uygulamada farklı yorumlardan kaynaklanan sorunların da giderilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 53- Teklifin 32 nci ve 33 üncü maddesi ile yapılan düzenlemelere ilişkin geçici madde ihdas edilmektedir.

Madde 54- Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemine geçilmesiyle birlikte, Bakanlık ve bağlı kuruluşlarda daire başkanı ve üzeri kadrolarda bulunanların görevden alınmaları halinde uygulanacak yeni bir sistem oluşturulmuştur. Buna göre bakanlık ve bağlı kuruluşlarda daire başkanı ve üzeri kadrolarda bulunanlar bu görevlerinden ayrıldıklarında durumlarına uygun kadrolara atanmaktadır. Bu kapsamda madde ile, TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı bünyesinde görev alan üst düzey yöneticilerin de görevden alındıklarında atanacakları kadrolar düzenlenmekte ve söz konusu personelin mali ve sosyal haklarına ilişkin esaslar belirlenmektedir.

Madde 55- 25/1/1956 tarihli ve 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun 30 uncu maddesi, Anayasa Mahkemesinin 21.10.2021 tarihli ve 31635 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, 22.09.2021 tarihli ve E.2021/16 - K.2021/62 sayılı kararı ile iptal edilmiş ve iptal kararının Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. İptal kararının gerekçesinde, kişilere hukukî güvenlik sağlayan fiil ile ceza arasında bağlantı kuran, haysiyet divanına tanınan takdir yetkisinin; somut olayın özelliklerine, eylemin ağırlığına, oluşan zararın büyüklüğüne göre kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olarak kullanılmasını ve işlenen disiplinsizlik eylemi ile tayin edilen disiplin cezası arasında adil bir dengenin gözetilmesini sağlayacak gerekli ve yeterli mekanizmaların kurulmasına yönelik bir düzenleme yapılması öngörülmekte olup; 6643 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi bu çerçevede yeniden düzenlenmiştir.

Bu kapsamda, kanun hükmünde disiplin cezaları net olarak tanımlanarak belirtilmiş; bu cezaları gerektiren fiillere ise konu başlıkları hâlinde yer verdikten sonra eczacılık sanatının teknik ve uzmanlık gerektiren hususiyetleri nedeniyle konunun her ayrıntısıyla kanunda düzenlenmesi hem mümkün hem de hizmet gereklerine uygun olmayacağından detayların yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmüş, belirlilik ilkesinin azamî ölçüde sağlanması ve hizmet gerekleriyle bağdaştırılması hedeflenmiştir. İptal edilen hükümden yer alan, üç günden yüzseksen güne kadar sanat icrasından men cezasının tekrerrü hâlinde yeniden sanat icrasından men cezası verilmesi gerektiği takdirde, cezanın azamî haddinden uygulanması gerektiğine ilişkin hükümdeki adaletsizlik de giderilmiştir. Şöyle ki; 3 gün sanat icrasından men cezası alan eczacının yine üç gün sanat icrasından men cezası gerektiren aynı fiili işlemesi hâline azami had olan yüzseksen gün sanat icrasından men cezasının uygulanmasını öngören hüküm, eylemin ağırlığı ve oluşan zararın büyüklüğü ile orantılı olmadığından tekrerrü hâlinde yüzseksen günlük azami sınırı geçmemek üzere ilk ceza süresinin iki katı olarak uygulanması öngörülmüş, fiil ile ceza arasında adil bir denge sağlanmıştır.

Oda bölgesinde sanat icrasından men cezası, bir oda bölgesinde geçici olarak sanat icrasından men cezası alanların, o oda bölgesinde sürekli olarak sanat icrasından men edilmesini öngören en ağır disiplin cezası olup, iptal edilen hükümdeki haliyle, bu cezanın üç kez üç gün, başka bir ifade ile toplam dokuz gün meslek icrasından men cezası alan üye hakkında uygulanması mümkün iken Anayasa Mahkemesi kararı ışığında mevcut hükümdeki bu ölçsüzlük, bir oda bölgesinde en az üç defada aldığı

geçici olarak sanat icrasından men cezalarının toplamı yüzseksen gün olan eczacıların, o oda bölgesinde sürekli olarak sanat icrasından men edilmesine hasredilmiş böylece, Anayasa Mahkemesi kararında belirtilen, “disiplinsizlik eylemi ile tayin edilen disiplin cezası arasında adil bir dengenin gözetilmesini sağlayacak gerekli ve yeterli mekanizmaların kurulmasına” hassasiyet gösterilmiştir. Kanun hükmünde yer alan bu sınırlar yönetmeliğin de sınırlarını oluşturacaktır.

Hükümde ceza tayinine esas alınacak kriterler belirlenmiş, ilgililerin ilanihaye ceza tehdidi altında kalmalarını önlemek maksadıyla zamanaşımı süreleri getirilmiş, savunma alınmadan ceza verilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Geçici Madde 1- Madde ile, Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığının kurumsal kapasitesinin artırılarak 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 5549 sayılı Kanun, 6415 sayılı Kanun ve 7262 sayılı Kanunla verilen görevlerinin ivedilikle ve daha etkin yerine getirilebilmesini teminen uzman ve yetişmiş personelden faydalanılması amaçlanmaktadır. Bu itibarla FATF Dördüncü Tur Değerlendirmesi sonucunda gri listeye alınan ülkemizin bir an önce listeden çıkmasının sağlanması hedeflenmektedir.

Ayrıca madde ile; 8/6/2022 tarihli ve 102 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Strateji ve Bütçe Başkanlığında kurulmuş bulunan Devlet Yardımları Genel Müdürlüğüne verilen görevler ile 20/4/2021 tarihli ve 73 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Strateji ve Bütçe Başkanlığı'na verilen; “Kamu personeli ile ilgili hususlarda her çeşit istatistiki bilgileri toplamak, personel kayıtlarını merkezi olarak tutmak, kurumlar arası veri paylaşımı ve değişimi için gerekli teknik koordinasyonu sağlamak.” görevi çerçevesinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarının merkez teşkilatında görev yapan kariyer uzmanı personelin naklen atanabilmesi ile 73 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yapılan düzenleme sonucu Strateji ve Bütçe Başkanlığına devredilen Kamu Personel Bilgi Sisteminin geliştirilmesinde, işletilmesinde ve sürdürülmesinde görev yapan diğer personelin naklen atanabilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 56- Yürürlük maddesidir.

Madde 57- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No: 2/4527

Karar No: 13

30/06/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4527 esas numaralı, “Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” Komisyonumuzun 29/06/2022 ve 30/06/2022 tarihlerinde yaptığı 37 nci ve 38 inci birleşimlerinde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

Ankara Milletvekili Orhan YEGİN ve 53 Milletvekili tarafından 28/06/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/4527 esas numaralı '*Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*' Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu, Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 29/06/2022 ve 30/06/2022 tarihlerinde yaptığı 37 nci ve 38 inci birleşimlerinde 2/4527 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin ilk imza sahibi Ankara Milletvekili Orhan YEGİN ve İstanbul Milletvekili Abdullah GÜLER ile Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Sayıştay Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü, Mali Suçları Araştırma Kurulu, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Kredi Garanti Fonu A.Ş., Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye Noterler Birliği, Memur Sendikaları Konfederasyonu (MEMUR-SEN), Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK), Türk Eczacılar Birliği ve Türkiye Barolar Birliği temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. 2/4527 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

2/4527 esas numaralı Teklifin gerekçesi ve metni incelendiğinde, Teklifte;

- Kamu görevlilerinin hiyerarşik konumu, sorumluluk düzeyi, yürütmüş oldukları görev, hizmet sınıfı, kadro unvanı/derecesi ve eğitim durumu gibi kriterler esas alınarak ek gösterge sisteminin yeniden belirlenmesine,

- Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı kadrolarında bulunan personelin görev aylıklarında iyileştirme yapılmasına,

- Emniyet Hizmetleri Sınıfına dâhil kadrolar esas alınarak emekli aylığı veya adi malûllük aylığı ödenen polis memurlarından lise ve dengi öğrenime sahip olup, emekli aylıklarıyla birlikte makam tazminatı ödenmesine hak kazanamamış olanlara, her ay 1.200 TL tutarında ilave ödeme yapılmasına,

- Ordu Yardımlaşma Kurumu üye kesintilerinin yapılan ek gösterge düzenlemesine uygun olarak yeniden belirlenmesine,

- TBMM Başkanı, Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı, Bakan veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin emeklilik işlemlerinin (9000) ek gösterge rakamı esas alınarak gerçekleştirilmesine,

- Emekli aylığı alt sınırının 2.500 Türk lirasından 3.000 Türk lirasına çıkarılmasına,

- Belediye başkanlarının makam/temsil ve görev tazminatlarından faydalanmasına,

- Türkiye'de yerleşik sigorta şirketleri tarafından kefalet sigortası kapsamında düzenlenen kefalet senetlerinin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uygulamalarında teminat olarak kabul edilebilmesine,

- Vergi Usul Kanununda yer alan mevcut genel yetkilere ilave olarak, gerçek faydalancı bilgisinin temin edilmesine yönelik Hazine ve Maliye Bakanlığına özel bir yetki verilerek getirilen yükümlülüklerle uymayanlara mevcut cezalardan farklı ceza uygulanabilmesine,

- Fatura ve benzeri evrak verilmemesi ve alınmamasına ilişkin cezaların caydırıcılığını artırmak amacıyla yeniden belirlenmesine,
- Elektronik ticarete vergi güvenliğini sağlamak amacıyla özel usulsüzlük cezasının artırılarak kesilmesine,
- İki defa yapılan ilana rağmen atama yapılamayan bir noterliğe, ilgili noter sınıfından başvuru olmadığı takdirde bir alt sınıfta bulunan noterlerin de başvurabilmesine imkân sağlanmasına,
- Kültür ve Turizm Bakanlığının, görev alanına giren hizmetlerin yerine getirilmesi için gerektiğinde bina ve taşıt kiralaması yapılabilmesi ve mal ile hizmet satın almak için de döner sermayeyi kullanabilmesine,
- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 50/D maddesi kapsamında istihdam edilen doktora eğitimini tamamlamış araştırma görevlilerinin kadro ile ilişkilerinin bir yıl daha uzatılmasına ve bu süreye ilave olarak belli kriterler çerçevesinde sürenin bir yıl daha devam ettirilebilmesine,
- Ar-Ge, yenilik veya tasarım projelerinde görev alan ya da öğretim üyelerinin yürüttükleri bu nitelikteki projelere yardımcı olmak üzere, giderleri özel bütçeden karşılanmak üzere sözleşmeli olarak doktora sonrası araştırmacı istihdam edilebilmesine,
- Bilimsel araştırma ve teknik faaliyetler yürüten fakat herhangi bir üniversitenin kadrosunda bulunmayan doktora derecesine sahip Türk veya yabancı uyruklu akademik unvanlı araştırmacıların üniversitelerde görevlendirilebilmesine,
- 24/10/2019 tarihinden sonra ilgili yükseköğretim kurumlarına kayıt yaptıranlardan 31/03/2024 tarihinden önce mezun olanlar hakkında, hâkim adaylığı veya hâkim ve savcı yardımcılığı sınavına girmek ya da avukatlık yahut noterlik stajına başlamak için Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavında veya İdari Yargı Ön Sınavında başarılı olma şartı aranmamasına,
- Yükseköğretim kurumlarında öğrenim görmekte iken ilişigi kesilenler ile yükseköğretim kurumlarına kayıt hakkı elde ettiği hâlde çeşitli sebeplerle kayıt yaptıramamış öğrencilere yükseköğretimlerine devam etme hakkı tanınmasına,
- Orman sayılan alanlar ve milli parklar üzerinde, turizm yatırımı gerçekleştirilmek amacıyla, Tarım ve Orman Bakanlığınca kış turizm merkezlerindeki günübirlik ile mekanik tesis hattı amaçlı yapılan kiralama sözleşmelerine 2634 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesinden yararlanma imkanı getirilmesine,
- Müstakil plaj işletmelerine turizm işletmesi belgesi verilmesine ilişkin olarak; ilgili mevzuat kapsamında olan işletmelerden süresi içerisinde başvuru yapmayanların başvuru süresinin 28/07/2022 tarihine kadar uzatılmasına,
- Siyasi partilerin 2820 sayılı Kanunun 61 inci maddesi kapsamındaki gelirlerinin tahsilatının banka ve elektronik ortam aracılığıyla sağlanması durumunda, ayrıca gelir ve/veya tahsilat makbuzu düzenlenmemesine,
- 1/7/2022 tarihine kadar yapı (inşaat) ruhsatı alınmış ve buna göre yapılmış olup kullanma izni verilmeyen veya alınmayan yapılara geçici olarak elektrik ve/veya su aboneliğinin yapılabilmesine,
- Otoyollar ile erişme kontrolünün uygulandığı karayollarından geçiş ücretlerini ödemediği geçiş yapan araç sahiplerine uygulanan para cezalarının, ödenme süresine göre ilave uygulanacak para cezalarında farklılaşmaya gidilmesine,
- Hukuk birimlerinin olmadığı dönemden kaynaklı hükümler dolayısıyla, dava tebligatlarının tekraren konu ile ilgili kısıtlı olan ve yetkisi olmayan Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Umum Müdürlüğüne (BAHUM) gönderilmesinin önlenmesine ve Hazine ve Maliye Bakanlığının yetki ve görev alanına girmeyen konularda taraf olma durumunun ortadan kaldırılmasına,

- Kredi kefalet kurumlarına aktarılabacak kaynak tutarının 50 milyar Türk lirasından 100 milyar Türk lirasına çıkarılmasına,

- Açık ceza infaz kurumlarında bulunup kamu kurum ve kuruluşlarının iş alanlarında, geceleyin bu kurum ve kuruluşlar tarafından barındırılmak suretiyle çalışacak hükümlüler için istekli olma şartının getirilmesine, bu hükümlülere gündelik ödenmesine ve sigorta haklarının sağlanmasına,

- Kabahatler Kanununa konu olan idari para cezaları için genel ödeme süresi belirlenerek, hususi kanunlarda ödeme süresi düzenlenmemiş olan idari para cezalarının ödeme süresindeki belirsizliğin ortadan kaldırılmasına,

- Nakdi sermaye artırımına ilişkin indirim uygulamasında süresiz yararlanma hakkının, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap dönemi ile bu dönemi izleyen dört hesap dönemi dikkate alınarak sınırlandırılmasına ve önceki dönemlerde artırım yapmış ve indirimden faydalanmış olan mükelleflerin, geçmiş dönemlerde indirimden faydalandıkları dönem sayısına bakılmaksızın 2022 dönemi dahil beş hesap dönemi daha indirimden yararlandırılmasına,

- Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün, şans oyunları lisanslarına konu faaliyetlerin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesini izleme/denetleme yetkisi ve görevine yönelik yürüteceği faaliyetler ve internet üzerinden oynanan yasadışı kumar ve bahis oyunları ile etkin ve verimli bir şekilde mücadele edilebilmesi için düzenli gelire kavuşturulmasına,

- Karayolları geçiş ücreti ihlallerinin ödenme süresi ve idari cezaların düzenlenmesine,

- Tacirlerin saklamakla yükümlü olduğu defter ve belgelerin yangın, su baskını veya yer sarsıntısı gibi bir afet veya hırsızlık sebebiyle zayi olması durumunda, dava açma süresinin on beş günden otuz güne çıkarılmasına,

- Biyokütle ve jeotermal kaynakların etkin ve verimli kullanılmasının sağlanabilmesi ve atıl yatırımların önlenmesi için bu kaynaklara dayalı önlisans başvurularının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle teknik değerlendirmeye tabi tutulmasına ve elektrik depolama tesislerinin kurulumuna ilişkin usul ve esasların belirlenmesine,

- 7394 sayılı Kanunla kurumlar vergisinde yapılan değişikliğin yürürlük hususunun açıklığa kavuşturulmasına,

- Genel müdür ve üzeri üst kademe kamu yöneticilerinin görev sonrası iki yıl boyunca sona eren yöneticilik görevine dair mali haklardan yararlanmasına ilişkin düzenlemelerden daha alt düzeydeki üst kademe kamu yöneticilerinin de yararlanmasına olanak sağlanmasına,

- TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı bünyesinde görev alan üst düzey yöneticilerin görevden alındıklarında atanacakları kadrolar ile ve mali ve sosyal haklarına ilişkin esasların belirlenmesine,

- Türkiye Eczacılar Birliği Kanununun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen 30 uncu maddesi üzerine, Türk Eczacıları Birliği yapısı içerisinde kurulan "Yüksek Haysiyet Divanı"nın görev ve yetkilerinin yeniden belirlenmesine,

- Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığının ve Strateji Bütçe Başkanlığının kurumsal kapasitelerinin artırılması amacıyla yetişmiş uzman temininin yönelik düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir.

3. KOMİSYONDA KANUN TEKLİFİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Teklifi üzerinde yapılan görüşmelerde milletvekilleri tarafından;

- Kamu personeline yönelik ücret düzenlemelerinin kamu sektöründe çalışma barışının korunması anlamında oldukça hassas bir konu olduğu, ilgili tarafların görüşleri alınmadan yapılan düzenlemelerin

olumsuz sonuçlara yol açmasının muhtemel olduğu, bu çerçevede Teklif ile öngörülen düzenlemelerin muhtemel sonuçları hesaba katılarak detaylı bir düzenleyici etki analizi ile birlikte sunulmasının daha faydalı olacağı,

- Ekonomik koşullarda yaşanan olumsuzluklar nedeniyle asgari ücretin yoksulluk sınırının altında kaldığı, yapılan iyileştirmelerin enflasyon karşısında eridiği, enflasyonla yeterince etkin bir şekilde mücadele edilmediği sürece geçici tedbirlerden olumlu sonuçlar beklemenin doğru olmayacağı,

- Kamuda aynı işi yapan personelin ücretleri arasında farklılıklar olduğu, bu durumun kamu personel rejiminin ücret yapısında adaletsizliklere yol açtığına değerlendirildiği, söz konusu ücret farklılıklarının meydana getirdiği olumsuzlukların önüne geçilebilmesi amacıyla kamu personeli ücret rejiminde reform yapılmasının elzem olduğu, reform niteliğini haiz düzenlemeler yapılmaksızın alınacak geçici tedbir ve ücret iyileştirmeleriyle adaletin sağlanmasının mümkün olmadığı, ayrıca bu düzenleme ile de yüksek ücretlilere yapılan artışın düşük ücretlilere yapılan artıştan daha yüksek düzeyde olduğunun düşünüldüğü,

- Teklif ile yapılması öngörülen düzenlemelerin 2008 yılı öncesinde memuriyete başlayanlarla daha sonra başlayanlar arasında özlük hakları itibarıyla farklılıklar meydana getirdiği, 2008 yılı öncesinde memuriyete başlayanların tazminat oranlarında yapılacak iyileştirmelerin emeklilik aylıkları açısından oluşan farklılığı giderebileceği, diğer taraftan yapılan düzenlemelerin sözleşmeli personeli de kapsayacak şekilde gözden geçirilmesinin uygun olacağı, ayrıca kariyer meslek mensupları arasında ek gösterge açısından ayırım yapmanın doğru olmadığı,

- Kamu görevlilerinin ek gösterge düzenlemesinden kimlerin faydalanacağı ve artışların ne kadar olacağına dair ayrıntılı bilgilerin paylaşılması gerektiği, düzenlemenin maliyeti ile ilgili çalışma yapılmadığının anlaşıldığı, diğer taraftan ek göstergesi 3600 olarak belirlenecek personel sayısının fazla olmaması sebebiyle düzenlemenin kapsamının dar olarak değerlendirildiği, ayrıca söz konusu personelden ek göstergesi 3600 olarak belirlenecek olanların ücretlerine ve emekli aylıklarına yansiyacak artışın da çok cüzi bir miktar olarak kalacağına değerlendirildiği,

- Teklifte yer alan düzenlemelerle kamu görevlilerinin özlük haklarına ilişkin sınırlı da olsa iyileştirme yapıldığı, ancak özlük haklarına yönelik değişiklikler mevcut hiyerarşiye göre yapıldığı için adaletin sağlanamayacağı,

- 666 sayılı KHK ile yapılan değişiklikler öncesinde göreve başlamış olan kamu görevlilerine yönelik olarak ek gösterge düzenlemesi yapılmadığı, söz konusu personele yönelik olarak da düzenleme yapmanın hakkaniyete uygun olacağı,

- En düşük emekli maaşında yapılması öngörülen artışın ülkemizin içinde bulunduğu yüksek enflasyon ortamında iyileştirme anlamına gelmeyeceği, bu çerçevede yapılması öngörülen artış oranının gıda fiyatlarındaki artışın oldukça altında kaldığı, bu nedenle en düşük emekli aylığında yapılacak artışın yüksek enflasyonun etkileri hesaba katılarak yapılmasının daha doğru olacağı,

- Yükseköğretim personelinin ilgili mevzuat kapsamında farklı statülere tabi olarak çalıştığı, özellikle araştırma görevlilerinin çalışma güvencesinden yoksun olduğu, bu kapsamda araştırma görevlilerinin doktora eğitimleri sonrasında ilişkilerinin kesilmesi uygulamasının güvenceli çalışma ilkesi çerçevesinde yeniden ele alınmasının gerektiği,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından Teklifin ilk imza sahibi Ankara Milletvekili Orhan YEGİN ile İstanbul Milletvekili Abdullah GÜLER ve ilgili kamu idarelerinin temsilcileri tarafından yapılan açıklamalarda;

- Teklif ile kamu görevlilerinin hiyerarşik konumu, sorumluluk düzeyi, yürütmüş oldukları görevin önemi, hizmet sınıfı, kadro unvanı/derecesi ve eğitim durumu gibi kriterler esas alınarak

belirlenmiş olan ek gösterge sisteminin yeniden düzenlendiği, bu kapsamda, başta öğretmen, polis, sağlık çalışanları ve din görevlileri ile yardımcı hizmetler sınıfına dahil kadrolarda çalışanlar olmak üzere tüm kamu görevlilerinin ek göstergelerinin yükseltilmesinin amaçlandığı,

- Yaklaşık 4 milyon kamu çalışanın ve 2,5 milyon emekli memurun tamamını kapsayacak şekilde ek göstergelere 600 puanlık artış getirildiği, söz konusu değişikliklerin hiyerarşik yapı mümkün olduğunca gözetilerek gerçekleştirildiği,

- Memurların emekli aylığının belirlenmesinde esas alınan ek gösterge cetvellerinde bazı eşik değerlerin emekli aylığı üzerinde yüksek düzeyde etkisinin olduğu, bu çerçevede ek göstergelerde yapılan 600 puanlık artış değerlendirilirken 3600 ek göstergeye ulaşmış olmanın dikkate alınması gerektiği, bu kapsamda 3600 ek göstergeye ulaşan meslek mensuplarının emekli aylıklarında önemli artışlar meydana geleceği,

- Teklifin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa, 3269 ve 3466 sayılı Uzman Erbaş ve Uzman Jandarma Kanununa tabi personeli de kapsayan kapsamlı bir düzenleme olduğu, bu çerçevede kamu görevlilerinin özlük haklarına yönelik düzenlemeler yapılarak uzun zamandır beklenen sorunların çözümüne yönelik tedbirlerin uygulamaya geçirilmesinin hedeflendiği,

- Teklif ile esas olarak alt kademede görevli personele daha yüksek, üst kademede görevli olanlara ise daha düşük ek gösterge artışı verilmesi suretiyle Teklifin ek gösterge cetveli içindeki adaleti sağlayan bir düzenleme olduğu,

- Emekli maaşlarının 5510 sayılı Kanundaki usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanarak emeklilere ödendiği, bu çerçevede emekli aylıklarına ilişkin hesaplama sistemini bozmamak amacıyla dosya bazında en düşük emekli maaşının belirlendiği, söz konusu asgari tutar belirlenirken bütçe imkanlarının göz önünde tutulduğu,

- Ek göstergeye ilişkin düzenlemenin sadece emeklilik maaşlarını etkileyen bir düzenleme olmadığı, kamuda ücret rejiminin genel olarak görev, unvan, eğitim durumu ve rütbeye göre belirlendiği; bu çerçevede kamu görevine giren bir kişinin eğitim durumuna göre hangi göstergeden göreve başlayacağını ve hangi göstergeye kadar yükseleceğinin belli olduğu, bu kapsamda devlet memuru sisteminin kademe ve eğitim esasına dayalı yıllardan beri uygulanan bir sistem olduğu ve hiyerarşinin de bu esaslar çerçevesinde düzenlendiği,

- Doktora eğitimi devam ederken araştırma görevlisi olarak istihdam edilenlerden öğrenim süreleri bittikten sonra dil şartı veya eksik yayın gibi çeşitli sebeplerle atanma şartlarını sağlayamayanlara yönelik olarak ihtiyaç duydukları zamanı tanımak amacıyla kadrolarıyla ilişkileri kesilmeksizin ilave süre verilmesine yönelik düzenleme yapıldığı, bu kapsamda söz konusu araştırma görevlilerinin istihdam koşullarının daha güvenceli hale getirildiği,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin ardından Teklifin maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Teklif metni aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 1

Teklifin çerçeve 1 inci maddesi; mülki idare amirlerine ödenmesi öngörülen ek ödemenin hiyerarşik yapı gözetilerek yeniden düzenlenmesi amacıyla değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 2

Teklifin çerçeve 2 nci maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Madde 3

Teklifin çerçeve 3 üncü maddesi; Teklif ile öngörülen ilave ödeme düzenlemesinden yararlanacak emniyet personelinin yanı sıra Milli İstihbarat Hizmetleri, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına mensup subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaş ile 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 32 nci maddesi uyarınca araştırmacı unvanlı kadrolara atananlar ile çarşı ve mahalle bekçisi kadro unvanlı personelden ek göstergeleri 3600'ün altında olup makam tazminatı alamayanlara aylık 1.200 Türk lirası ödeme yapılabilmesini teminen değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 4 ve 5

Teklifin çerçeve 4 üncü ve 5 inci maddeleri; aynen kabul edilmiştir.

Madde 6

Teklifin çerçeve 6 ncı maddesi; kamu kurum ve kuruluşlarının taşra teşkilatında istihdam edilen, mesleğe özel yarışma sınavı ile alınan ve belirli bir yetiştirme dönemi sonunda yeterlilik sınavı ile atama yapılan uzman ve denetmen kadrolarında görev yapan personel ile taşrada yönetim kademesinde görev yapan personelin ek göstergelerinin 3600'e çıkarılması amacıyla değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 7, 8, 9,10,11 ve 12

Teklifin çerçeve 7, 8, 9, 10, 11 ve 12 nci maddeleri; aynen kabul edilmiştir.

Madde 13

Teklifin çerçeve 13 üncü maddesi; Cumhurbaşkanlığı ödeneğine bağlı olarak belirlenen TBMM Başkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Bakan ve TBMM üyelerinin emekli aylıklarına ilişkin esasları yeniden tespit etmek ve kamu görevlilerinde olduğu gibi gösterge sistemine tabi olması amacıyla değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Yeni Madde

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda, 657 Sayılı Kanunda yer alan ek gösterge cetvellerindeki değişiklik dikkate alınarak yapılan düzenleme Teklife yeni çerçeve 14 üncü madde olarak eklenmiştir.

Madde 14

Teklifin çerçeve 14 üncü maddesi; 15 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 15

Teklifin çerçeve 15 inci maddesi; yaşlılık, malullük ve ölüm aylığı almakta olan emeklilere ve hak sahiplerine dosya bazında 2.500 Türk lirası olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarının 3.500 Türk lirasına yükseltilmesini teminen değiştirilmesi suretiyle 16 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 16

Teklifin çerçeve 16 ncı maddesi; 17 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Bakan yardımcılarının sigortalılık statüleri sebebiyle emekli aylıkları arasındaki farkın azaltılmasına ilişkin düzenleme Teklife yeni çerçeve 18 inci madde olarak eklenmiştir.

Madde 17, 18 ve 19

Teklifin çerçeve 17,18 ve 19 uncu maddeleri; sırasıyla 19,20 ve 21 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 20

Teklifin çerçeve 20 nci maddesi; 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname Eki (IV) sayılı cetvelin “I- GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFI” bölümünde yer alan ancak metne işlenmeyen güncel unvanlara ilişkin düzeltmelerin yapılması suretiyle değiştirilerek çerçeve 22 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 21

Teklifin çerçeve 21 inci maddesi; 375 sayılı KHK’ya eklenen ek 11 inci madde ve geçici 10 uncu maddesi ile kazanılmış mali ve sosyal hakları saklı tutulan personelin ve Teklif ile mevzuatta gösterge cetvellerinde yapılan değişiklikten yararlandırılmayan personelin mevcut özlük haklarında geriye gidişin olmaması için ifadede netlik sağlanması suretiyle değiştirilerek çerçeve 23 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38 ve 39

Teklifin çerçeve 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38 ve 39 uncu maddeleri sırasıyla 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 ve 41 inci maddeler olarak kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına yapılacak Hazineye ait taşınmaz satışlarında, taşınmazın satış bedelinin sadece zemin bedeli dikkate alınmak suretiyle belirlenmesine yönelik düzenleme Teklife yeni çerçeve 42 nci madde olarak eklenmiştir.

Madde 40

Teklifin çerçeve 40 ncı maddesi; 43 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Yalnızca elektrik motoru olan binek otomobillere uygulanacak vergi oranları ile söz konusu oranlara esas özel tüketim vergisi matrahlarının belirlenmesine ilişkin düzenleme Teklife yeni çerçeve 44 üncü madde olarak eklenmiştir.

Madde 41 ve 42

Teklifin çerçeve 41 ve 42 nci maddeleri, çerçeve 45 ve 46 ncı maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Mevcut kamu ve özel toplu taşıma araçlarının engelli erişimine uygun olarak yapılması gereken tadilatlarının teknik açıdan yerine getirilememesi sebebiyle, yükümlülüklerin yerine getirilmesi için Engelliler Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesindeki “dört yıl” ibaresini “sekiz yıl” olarak değiştiren düzenleme Teklife yeni çerçeve 47 nci madde olarak eklenmiştir.

Yeni Madde

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü personeline havacılık tazminatı ödenmesine ilişkin düzenleme Teklife yeni çerçeve 48 inci madde olarak eklenmiştir.

Madde 43, 44 ve 45

Teklifin çerçeve 43, 44 ve 45 inci maddeleri; sırasıyla çerçeve 49, 50 ve 51 inci maddeleri olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Elektronik Haberleşme Kanununun 63 üncü maddesi kapsamındaki suçlara ilişkin dava ve cezaların ertelenmesine ilişkin düzenleme Teklife yeni çerçeve 52 nci madde olarak eklenmiştir.

Madde 46, 47 ve 48

Teklifin çerçeve 46, 47 ve 48 inci maddeleri; sırasıyla çerçeve 53, 54 ve 55 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 49

Teklifin çerçeve 49 uncu maddesi; biyokütle ve jeotermal enerjisine dayalı elektrik enerjisi üretim tesisi kurulmasına yönelik yapılan önlisans başvuruları ile önlisans veya üretim lisansı tadil taleplerinin de teknik değerlendirmesine ilişkin usul ve esasların Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesini teminen değiştirilmesi suretiyle çerçeve 56 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 50

Teklifin çerçeve 50 nci maddesi; çerçeve 57 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 51

Teklifin çerçeve 51 inci maddesi; ağıktan atanan bakan yardımcılardan görevden alınan veya görevleri sona erenlerin bakanlık müşaviri kadrolarına atanmasına ilişkin hususlar ile maddede yer alan (c) bendininin 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin mülga ek 18 inci maddesi ile uyumunun sağlanmasına ilişkin düzenlemenin Teklife eklenmesi suretiyle değiştirilerek çerçeve 58 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 52

Teklifin çerçeve 52 nci maddesi; çerçeve 59 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

İl valilerinin aylıklarına ilave olarak ek tazminat verilmesine yönelik düzenleme Teklife yeni çerçeve 60 inci madde olarak eklenmiştir.

Madde 53

Teklifin çerçeve 53 üncü maddesi; çerçeve 61 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 54

Teklifin çerçeve 54 üncü maddesi; madde ile başkan yardımcısı kadrolarına ilişkin düzenlenen hususlar arasına en az 2 yıl görev yapmış olma şartının aranması ile TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı bünyesinde görev yapan üst kademe yöneticilerinin, görevden alındıklarında atanmaları öngörülen kadrolara atanacakları tarihi izleyen bir ay içerisinde yaş haddini beklemeksizin talepleri üzerine emekli olmaları durumunda haklarında 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 35 inci maddesinin 10 uncu fıkrasının uygulanabilmesine yönelik düzenlemenin eklenmesi suretiyle değiştirilerek çerçeve 62 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 55

Teklifin çerçeve 55 inci maddesi; çerçeve 63 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Geçici Madde 1

Teklifin geçici 1 inci maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Madde 56

Teklifin yürürlüğe ilişkin 56 ncı maddesi; maddelerin teselsül ettirilerek redaksiyona tabi tutulması suretiyle çerçeve 64 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 57

Teklifin yürütmeye ilişkin 57 nci maddesi; kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde redaksiyona tabi tutulmak suretiyle çerçeve 65 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerinin kabul edilmesinin ardından Teklifin tümü oylanmış ve kabul edilmiştir.

Ayrıca; Komisyondan alınan yetki çerçevesinde Teklif metni; kanun dili ve tekniği, anlatıma açıklık kazandırılması ile kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar doğrultusunda gözden geçirilmiş, bu çerçevede metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

5. ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

- Ağrı Milletvekili Ekrem ÇELEBİ,
- Ankara Milletvekili Orhan YEGİN,
- Antalya Milletvekili İbrahim AYDIN,
- Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet ERİM,
- Bursa Milletvekili Ahmet KILIÇ,
- Denizli Milletvekili Nilgün ÖK,
- Erzurum Milletvekili İbrahim AYDEMİR,
- Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER,
- Giresun Milletvekili Cemal ÖZTÜRK,
- İzmir Milletvekili Yaşar KIRKPINAR,
- İzmir Milletvekili Tamer OSMANAĞAOĞLU,
- Konya Milletvekili Mustafa KALAYCI,
- Manisa Milletvekili Uğur AYDEMİR,
- Trabzon Milletvekili Salih CORA,
- Uşak Milletvekili İsmail GÜNEŞ,

özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Cevdet Yılmaz</i>	<i>İsmail Faruk Aksu</i>	<i>Abdullah Nejat Koçer</i>
Bingöl	İstanbul	Gaziantep
		(Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye	Üye	Üye
<i>Ekrem Çelebi</i>	<i>Bülent Kuşoğlu</i>	<i>Durmuş Yılmaz</i>
Ağrı	Ankara	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Orhan Yegin</i>	<i>Cavit Arı</i>	<i>Bekir Kuvvet Erim</i>
Ankara	Antalya	Aydın
(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye	Üye	Üye
<i>Necdet İpekyüz</i>	<i>İbrahim Aydın</i>	<i>Nilgün Ök</i>
Batman	Antalya	Denizli
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)

Üye <i>Garı Paylan</i> Diyarbakır (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ahmet Kılıç</i> Bursa (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>İbrahim Aydemir</i> Erzurum (Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye <i>Muhammet Naci Cinisli</i> Erzurum (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Cemal Öztürk</i> Giresun (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Mehmet Bekaroğlu</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Emine Gülizar Emecan</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Erol Katırcıoğlu</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Yaşar Kırkpınar</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye <i>Tamer Osmanağaoğlu</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Abdüllatif Şener</i> Konya (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Uğur Aydemir</i> Manisa (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Süleyman Girgin</i> Muğla (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Salih Cora</i> Trabzon (Bu raporun özel sözcüsüdür)
	Üye <i>İsmail Güneş</i> Uşak (Bu raporun özel sözcüsüdür)	

MUHALEFET ŞERHİ

(2/4527) esas numaralı “Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” ne karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

Genel değerlendirme

Ekonomik krizin buhrana dönüşerek derinleştiği, sorunları çözüme umudunun tamamen raflardaki ürünlerin fiyat kontrollerine bırakıldığı, narh uygulamasının tartışıldığı, TÜİK verilerinin eğilip büküldüğü, enflasyonun bizzat iktidar tarafından izlenen politikalarla köpürtüldüğü, devlet kapasitesinde ciddi bir erozyonun olduğu, bir dönemde TBMM’ Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen (2/4527) esas numaralı “Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” genel kabul görmüş yasama ilkelerine ve kanun yapma teamüllerine aykırı bir biçimde birbiri ile ilişkisiz 38 ayrı kanun ve 1 Kanun Hükmünde Kararnamenin birçok maddesinde değişiklik veya ekleme yapan 65¹maddeden oluşan bir torba kanun teklifidir.

Söz konusu kanun teklifi; acele ile komisyon gündemine getirilerek, gerekli hazırlık ve çalışmaya yeteri zaman tanınmamakla, maddeler üzerindeki yorum ve katkı hakkımız da engellenmiş bulunmaktadır. Üstelik kanun teklifinde kamu personel rejimini de ilgilendiren düzenlemeler yer almaktadır.

Türkiye’nin kamu personel rejimini de kapsayacak şekilde emeklilik sistemi bir bütün olarak reforma ihtiyaç duymaktadır.

Kamu emekçilerine yönelik 3600 ek gösterge sözü iktidar tarafından 2015 seçimlerinden itibaren sürekli dile getirilmiştir. Müteahhit defalar farklı içeriklerle yapılan açıklamalar, 3600 ek gösterge konusunda yapılacak düzenlemenin kamu emekçilerine yönelik ayrımcılık ve eşitsizliği yok edeceği hususunda bir beklenti oluşturmuştur.

Ancak Komisyon görüşmelerinde, getirilen teklifin, kamu emekçilerinin sendikaları, bu konuda örgütlenme yapan dernek, platform vs. görüşleri

---

¹ Komisyona sunulduğu anda 57 maddeden oluşan teklife Komisyondaki görüşmeler sırasında verilen son dakika önergeleriyle sekiz madde ilave edilmiştir.

alınmadan; iktidarın bütün yasama pratiğine damgasını vuran “ben yaptım oldu” anlayışı ile kotarıldığı açıkça ortaya çıkmıştır.

Komisyon görüşmeleri sırasında teklif edilen düzenlemenin; “yaklaşık 4 milyon kamu çalışanımızı ve 2,5 milyon emekli memuru” kapsadığı “Genel anlamda memurlarımızın ek göstergelerinde 600 puanlık artış sağladığı” ifade edilmiştir. (Mart 2022 itibariyle ek gösterge cetvelinde her 100 puanın karşılığı brüt 23,54 TL’dir. 3600’ün altındaki 600 puanın karşılığı brüt olarak 141,24 TL, net olarak ise yaklaşık 117 TL’dir.)

Bu kadar kapsamlı bir düzenlemenin, alandaki bütün sivil toplum kuruluşlarının katkısı ile üzerinde detaylı tartışmalar yapılarak, ilgili alt komisyonlar çalıştırılarak yapılması gerekse de, teklifi bir gece önce getiren iktidarın, bir gün içinde komisyon görüşmelerinin tamamlanması yönündeki baskısı buna yönelik biçimsel bir engele dönüşmüştür.

“Ben çoğunluğum, istediğimi geçiririm” şeklindeki anti-demokratik uygulama, aktif olarak çalışan yaklaşık 4 milyon ve emekli olan 2 milyon kamu emekçisinin sorun ve taleplerine yönelik anlamlı bir düzenleme yapılmasının önüne geçmiştir. Aileleriyle birlikte hesaba katıldığında, yapılacak düzenlemenin 20 milyon yurttaşı etkileyeceği ortadadır.

Öncesinde medyada, beklentileri şişiren bir tarzda sunulan düzenlemenin, hiç olmazsa, üniversite mezunu olmayanların ve 565 bin sözleşmeli kamu emekçisinin ek göstergeden yararlanamama sorununa yönelik bir çözüm getirmesi gerekiyordu. Ne yazık ki getirilen teklif bu muhtevadan mahrumdur.

Her şeyden önce, kamu emekçilerinin ilgili meslek kanunlarında ve konuyla ilgili mevzuatta; bütün kamu emekçilerinin ek göstergesinin yükseltilmesine yönünde esaslı bir düzenleme yapmadan, mevcut sistem içerisinde, bir iyileştirme yapmak mümkün değildir.

Köklü çözüm, 28 yıl önce getirilen ve artık işlemediği açık olan ek gösterge sisteminin bütünüyle lağvedilip, kadrolu ve güvenceli bir kamu personel rejiminin yaratılmasıdır. Mevcut ek gösterge sisteminde kısmi bir düzenleme için bile şu noktaların acilen hayata geçirilmesi gerekmektedir:

- Emekli aylığına bağlama oranının yeniden düzenlenmesi,

- Kamu emekçilerinin emekli tazminat yansıtma oranlarının düzenlenmesi,
- Eşit işe eşit ücret ilkesi gereğince 5434 ve 5510 sayılı yasalardaki eşitsizliğin giderilmesi.

Tekrar vurgulamak gerekirse, kamu emekçileri için eşit, adil ve barış içerisinde bir çalışma ortamının hayata geçirilmesi ancak köklü bir kamu personel rejimi reformu ile mümkündür. Bu reform, kamu personel rejiminde farklı statü ve sosyal güvenlik mevzuatına tabi personeller arasında özlük hakları ve ücret farklılıkları arasındaki uçurumu gidermenin tek yoludur.

Cumhuriyet Halk Partisinin en önemli hedeflerinden biri, Cumhuriyetimizin 2. Yüzyılında; çağdaş, adil, hak temelli bir kamu düzeninin yeniden kurulmasıdır. Bu hedefin hayata geçirilmesi ancak kamu personel rejiminin büyük bir reforma tabi tutulması ile mümkündür.

AKP iktidarı çalışma hayatı üzerinde yoğun bir baskı uygulayarak çalışanları yoksullaştırmıştır. Türkiye'yi bir ucuz emek ülkesine dönüştürmüştür. Hızla artan işsizliğe çare bulamazken, fazla çalışmayı norm haline getirmiş ve modern köleliğe göz yummuştur. Denetimsizlik ve cezasızlık sonucu iş kazaları ve cinayetlerinin katlanarak artmasına ve olağanlaşmasına neden olmuştur. Çalışanların örgütlenme ve hak arama yollarını sistematik olarak tıkamıştır.

Kamu emekçileri de bu sorunlardan azade değildir. Kamu personel reformunun ana hedefi kadrolu, güvenceli, örgütlü ve kamu hizmetlerinin ihtiyacı olan nitelik ve liyakatle donanmış bir istihdam yapısı oluşturmaktır. Toplamda 5 milyona ulaşan kamu istihdamını, özel sektöre de örnek olacak biçimde, haklarıyla donanmış ve örgütlü bir hale getirmek, Türkiye'de çalışma hayatının neoliberal dönemde yaşadığı tahribatı gidermeye yönelik önemli bir adım olacaktır.

Türkiye'de kamu istihdamına ait veriler şu şekildedir:

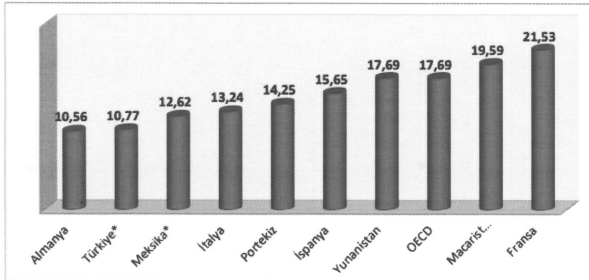
Bütçe türü Type of budget	Toplam Total	Kadrolu personel Civil servant	Sözleşmeli personnel ⁽¹⁾ Contracted ⁽¹⁾	İşçi Workers		
				Sürekli işçi Permanent workers ⁽²⁾	Geçici işçi ⁽³⁾ Temporary workers ⁽²⁾	Diğer Others
Genel toplam - Total	4.921.046	3.005.543	565.035	1.192.597	50.520	107.351
Bölüm 1⁽⁴⁾ Section 1⁽²⁾	3.983.146	2.887.338	468.746	476.161	43.550	107.351
Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri - General budget administrations	3.277.495	2.537.881	415.231	185.109	31.923	107.351
YÖK üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri - Higher education institutes, universities and high-tech institutes	308.106	235.511	26.195	46.789	611	0
Özel bütçeli diğer idareler - Other special budget administrations	97.253	38.105	9.833	46.992	2.323	0
Düzenleyici ve denetleyici kurumlar - Regulatory and supervisory agencies	7.187	3.761	1.981	1.445	0	0
Sosyal güvencilik kurumları - Social security institutions	42.880	33.557	2.411	6.911	1	0
Doner sermayeler ve kefalet sandıkları - Revolving funds and caution funds	242.051	36.876	10.739	185.771	8.675	0
Diğer kamu idareleri - Other public institutions	7.164	1.647	2.356	3.144	17	0
Bölüm 2⁽⁵⁾ Section 2⁽²⁾	198.731	8.820	70.998	116.055	2.858	0
233 sayılı KHK kapsamında yer alan KİT'ler (Bağlı ortaklıklar dahil) State-owned enterprises covered by decree law no.233 (including subsidiaries)	95.134	3.855	41.969	46.452	2.858	0
Özelleştirme programında yer alan kuruluşlar ⁽⁶⁾ - Organizations in the privatization portfolio ⁽⁶⁾	266	17	60	189	0	0
Kamu bankaları ⁽⁷⁾ - State banks ⁽⁷⁾	66.286	0	1.828	64.458	0	0
Özel kanunen belenen kuruluşlar ⁽⁸⁾ - Public enterprises with special laws ⁽⁸⁾	37.045	4.948	27.141	4.956	0	0
Bölüm 3⁽⁹⁾ Section 3⁽²⁾	738.169	108.385	25.291	600.381	4.112	0
İl özel idareleri - Special provincial administrations	11.463	4.960	759	5.020	724	0
Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birimleri - Municipalities, affiliates and local administration units	188.756	104.425	24.532	56.411	3.388	0
BTİ'ler - Municipality economic enterprises	538.950	0	0	538.950	0	0

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Kamu Sektörü İstihdam Sayıları 2022.

Ülkelerin istihdam oranları içinde kamu istihdamının payı hükümetlerin çalışma hayatına dönük bakış açısını da ortaya koyar. Toplam istihdam içerisinde kamu istihdamının payı ne kadar büyük olursa, hizmetlerin niteliği de o kadar artar. Türkiye'de kamu istihdamı (%10,77) OECD ortalamasının (%17,69) altındadır.

2019 verilerine göre OECD rakamları şöyledir:

Grafik 1. Toplam İstihdam içinde Kamu Sektörü İstihdam Oranı² (%)

Kaynak: OECD.

Buna rağmen; kamu emekçilerine hala neoliberal çalışma yaşamının temel söylemlerinden “verimlilik, performans” adı altında daha fazla iş yüklenmek istenmektedir. Kamu hizmetlerinde esas kriter performans değil nitelik olmalıdır.

Neoliberal dönemin kamu emekçileri üzerinde yarattığı en önemli tahribatlardan biri sözleşmeli çalışma biçiminin kamuda yaygınlaşmasıdır.

Türkiye'de kamu personel rejiminin en önemli sorunlarından birisi farklı statülerde kamu görevlilerinin bulunmasıdır. Özellikle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında devlet memurlarının yanı sıra sözleşmeli personel olarak tanımlanan personelin de bulunması, statü hukuku açısından olduğu kadar kamu yönetimi açısından da birçok sorunu beraberinde getirmektedir.

Sözleşmeli personel istihdamı, istisnaî bir model olarak ortaya çıkmış ancak zamanla bu durum göz ardı edilerek ve mevzuata aykırı olarak kadrolu memur istihdamının yerine ikame edilmeye başlanmıştır. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2022) verilerine göre; Türkiye'de toplam kamu istihdamı 4.921.046 kişidir. Kadrolu personel sayısı 3.005.543; sözleşmeli personel sayısı 565.035; sürekli işçi sayısı 1.192.597; geçici işçi 50.520; bu kapsamların hiçbirine dahil olmayan 107.351 kişi vardır.

Kamu personelinin sorunları sadece ek gösterge tablolarında yapılacak nisbi iyileştirmelerle çözülemez.

Aynı iş yerinde, aynı işi yapan 3 farklı statüde(4-A / 4-B / 4-D) emekçi çalışmaktadır. Bu emekçilerin aldıkları maaşlar, ikramiyeler vs. özlük haklarını ilgilendiren bütün konularda bir farklılık mevcuttur.

Esasen sözleşmeli personel statüsünün statü hukukuna girmesinin temelinde, kamu tarafından istihdam edilme beklentisi ve hedefi olmayan ihtisas sahibi kişilerin kamu görevlisi statüsünün ürettiği sınırlamalara ve yasaklara tabi olmaksızın kamu hizmeti üretebilmesine imkân sağlama hedefi telaffuz edilmiştir.

Bir istisnaî istihdam biçimi olarak tasarlanan ve uzun yıllar o amaçla uygulanan kamuda sözleşmeli personel istihdamının amacından saparak asli istihdam biçimi halini alması kamu görevlileri arasında doğurduğu ayrımcılıklar nedeniyle hukuksuzluk yaratmaktadır. Memur ve sözleşmeli personel ayrımı çerçevesinde kamu personel rejimini zedeleyen ve önemli sorunlara yol açan uygulamaların terk edilerek liyakat sistemine dayalı, şeffaf ve hesap verebilir, güvenceli bir personel sisteminin kurulması gerektiği aşikardır. Bu çerçevede ilk aşamada memur ve sözleşmeli personel farklılaşması gibi memur güvencesini zedeleyen sistemin kaldırılması ve özlük hakları açısından ayrımların kaldırılması gerekmektedir.

Kamuda liyakat ve ehliyeti sağlamak için acilen şu adımlar atılmalıdır:

• Kamuda taşeron işçilerin kadroya geçişlerinde kapsam dışı bırakılan tüm işçileri ilk 6 ayda kadroya alınması sağlanmalıdır. Kadroya geçişlerdeki eşitsizlik ve haksızlıklar giderilmelidir.

• İşlerine hukuksuz biçimde son verilen KHK'lı kamu emekçilerinin adil yargılama hakkına kavuşmalıdır.

• Kamu personelinin atamalarında iş tanımını doğrultusunda oluşturulmuş nesnel ölçütler ve temel yeterlilikler referans alınmalıdır.

• İşe alım süreçlerinin merkezine etik değerler ve liyakat koyulmalıdır. Kamu kurumlarında siyasi kadrolaşmaya ve kayırmacılığa asla izin verilmemelidir.

• Atama ve yükseltmelerde her türlü ayrımcılık ve öznel tercihe son verilmelidir.

• İstisnai memurluk uygulaması sınırlandırılmalıdır.

• Üst düzey yöneticiler dışındaki tüm kamu görevlilerinin atamaları merkezi sınavla gerçekleştirilmelidir.

• Yasal düzenleme ile görevde yükseltme ve unvan değişikliği için düzenli sınav yapılması sağlanmalıdır.

• Sınavların bağımsız, adil, objektif ve şeffaf bir biçimde gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

• Aile birliğinin korunması ilkesi gözetilerek tüm eş durumunda atama talepleri en kısa zamanda gerçekleştirilmelidir.

• Bütün yöneticilik kademeleri için yazılı sınav kazanma şartı getirilmeli, üst düzey kamu görevlerine yapılacak atamalarda, yöneticilik eğitimi almış olmak ön koşul olmalıdır.

• Kamu çalışanlarına grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı tanınmalıdır.

Kanun teklifinin genel olarak değerlendirilmesi:

65² maddeden oluşan bu kanun teklifinde; tüm kamu görevlilerinin maaş ve emekli aylıklarının hesaplanmasında bir parametre olarak kullanılan ek göstergelerin değiştirilmesi, asgari emeklilik aylığının 3.550 TL'ye yükseltilmesi, emekli milletvekillerinin emeklilik aylıklarının yeniden farklı esaslara bağlanması,

---

² Komisyona sunulduğunda 57 maddeden oluşan kanun teklifindeki madde sayısı verilen önergelerle 65'e çıkarılmıştır.

üniversitelerde ön lisans, lisans tamamlama, lisans, lisansüstü öğrenimi gören öğrencilere af getirilmesi, Vergi Usul Kanununda bulunan bazı cezaların artırılması, noterlik atama şartlarının değiştirilmesi, Kültür ve Turizm Bakanlığına, döner sermayeden bina ve taşıt kiralama, mal ve hizmet satın alma yetkisinin verilmesi, doktora derecesine sahip Türk veya yabancı uyruklu nitelikli araştırmacıların yükseköğretim kurumlarında görevlendirilmesi, siyasi partilerin bankalar ve elektronik ortamda tahsil ettikleri gelirler için ayrıca makbuz düzenlememelerinin sağlanması, Kredi Garanti Fonuna aktarılacak kaynağın 100 milyara çıkarılması, nakdi sermaye artışlarına ilişkin kurumlar vergisi indirim hakkının süresiz olmaktan çıkarılması, otoyollarda ihlali geçişlerle ilgili ceza uygulaması, elektrik üretimi ile ilgili enerji ön lisans başvuruları, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine(?)geçtikten sonra bazı kamu kuruluşlarının kapatılması ve yeniden yapılandırılması nedeniyle görevden alınan genel müdürden daha alt kademedeki üst kademe kamu yöneticilerine de görev sonrası 2 yıl mali haklardan yararlanma hakkının getirilmesi, görevden alınan TBMM genel sekreteri, genel sekreter yardımcıları, başkan ve başkan yardımcılarının Başmüşavir ya da müşavir kadrolarına atanması, Türkiye Eczacılar Birliği haysiyet divanının görev ve yetkilerinin yeniden düzenlenmesi, Mali Suçlar Araştırma Kurumuna (MASAK) ve -Strateji ve Bütçe Başkanlığına diğer kuruluşlardan uzman atanması gibi **biriyile ilgisiz çok sayıda konudan oluşan ve torba yasa mantığıyla hazırlanan aynı zamanda ülke gündeminden kopuk düzenlemeler bulunmaktadır.**

TÜRKİŞ tarafından en son açıklanan verilere göre dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarının yani açlık sınırının **6 bin 391 TL'ye, yoksulluk sınırının 20.818 TL'ye çıktığı bir ortamda emekliler ve hak sahiplerine dosya bazında öngörülen aylık asgari ödeme tutarının 3.500 TL'ye çıkartılması, kamu personelinin aylık ek göstergelerinde gerçekleştirilen ve de 01.01.2023 tarihinden sonra yürürlüğe girecek yetersiz ve dengesiz düzenlemeler, algı yöntemiyle çalışanın, emekçinin, emeklinin, sorunlarını çözüyormuş, yoksulluklarını azaltıyormuş gibi algı yöntemiyle kamuoyuna duyurulmaktadır.**

Bu düzenlemeler üzerindeki gereksiz tartışmalarla ülkenin içinde bulunduğu ekonomik buhran perdelenmeye çalışılmaktadır.

Söz konusu kanun teklifi de; geçmiş dönemde benzerlerinde rastlanan özellikleri taşıyan, yaklaşık kırk sekiz aylık süre boyunca uygulanmaya çalışılan

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi (?) olarak adlandırılan sistemin de sakıncalarına ilave olarak, olağan yasa yapma sürecinin de dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığı tablosunun mahzurlarının ortaya konulmasına örnek teşkil edebilecek, **üstelik kamu personelinin özlük ve emeklilik haklarında kapsamlı bir değişiklik yapıldığı iddiasını taşıyan** ancak biri biriyle ilgisiz konularda düzenlemeleri içeren yeni bir torba kanun teklifi hüviyetinde bulunmaktadır.

Yukarıda bahsedilen konularla ilgili olarak kod yasalarda gerçekleştirilmeyen, **T.B.M.M'nde ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle ve sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilen torba yasalarla getirilen hükümlerle bütüncül olmayan yasa yapma alışkanlığı** ilave problemlere neden olmakta, kod yasalardaki bazı hükümlerin sık sık değişimine sebebiyet vermektedir.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi(?) ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişiklikler ve “atanmış bakan” müessesesi kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilemekte, bu durum ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.'ne, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Yasa önerisi aşamasında başlayan yasama zaafı, TBMM'yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoymaktadır.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra yürürlüğe giren Anayasa'nın “Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi” başlıklı 88. maddesine göre, kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkili kılınmıştır. Ancak T.B.M.M.'nin yasama faaliyetlerinin nasıl gerçekleştirileceği konusunda yaklaşık 48 aydan beri yaşanan problemler güncelliğini korumaktadır.

Temmuz 2018 ortalarından bu yana 104 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişikliklerinin, “atanmış bakan” müessesesinin kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilediği, ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.'ne, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olduğu gözlemlenmektedir.

“İstismarcı anayasa değişikliğinin istismarcı uygulanması”, Türkiye devletini, Anayasal devlet özelliğinden uzaklaştırmış bulunmaktadır.

2018 seçimlerinden sonra geçen kırk sekiz aylık süreç sonunda yasama sürecinde, kanun tekliflerinin, erkler ayrılığı ilkesine aykırı olarak yürütme tarafından TBMM’de en fazla üyeye sahip bulunan parti grubu üyeleri aracılığıyla “torba yasa” biçimiyle muvazaalı bir biçimde parlamentoya sunulduğu, kanun tekliflerinin komisyonlarda ve genel kurulda görüşülmesi aşamasında tam bir belirsizlik ve kargaşa yaşandığı, kanun teklifini hazırlayıp (!) komisyona sunan milletvekili veya milletvekillerinin teklif metninin içeriğinden dahi habersiz olduğu, teklif metninde yer alan hükümlerin komisyonlara anlatım ve sunumunda çoğu kez güç duruma düştükleri, konuya ilişkin olarak bürokrasiden ve yürütmenin diğer kademelerinden kendilerine sağlıklı bir bilgi akımının sağlanamadığı müşahade edilmektedir.

24 Haziran 2018 seçiminden sonra Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen tekliflerin tümü nerdeyse torba yasa teklifi niteliğinde bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi diye bir sistem yoktur, böyle bir realite, yasama-yürütme ilişkisi tarzına da uygun düşmemektedir. Yasama sürecinde tekliflerin yürütme tarafından torba kanun adı verilen yöntem ile çoğunluk partisi milletvekilleri aracılığıyla veriliyor olmasına rağmen, bu tekliflerde yer alan bazı düzenlemelerin kendi içerisinde ve daha yeni sayılacak Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile de çeliştiği açıktır.

Bu kararnamelerle Türkiye’nin idari yapısında kalıcı ve hızlı değişiklikler yapılmış, birçok kamu daire, kurum, kuruluş, kurulu ya kapatılmış veya bazı kamu kurumları aynı çatı altında yeniden teşkilatlandırılmış, ya başka kurumlara devredilmiş ya da direkt olarak Cumhurbaşkanlığı ile ilişkilendirilmiş, Cumhurbaşkanlığında mevcut kamu yönetiminde işlevleri bulunan kamu kurum ve kuruluşlara paralel yeni kurul, başkanlık veya ofisler oluşturulmuştur.

Bu işlemler çok sayıda ve ard arda gelen Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile gerçekleştiği için bu kararnamelerin gerekliliğinin, içeriğinin tartışması kamuoyunda yapılamamakta, bir önceki Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kapatılan kurum/birim başka bir Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile tekrar açılmakta veya yeni kurulan ve bir kamu kurumu/birimi bilahare başka bir Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kapatılıp başka bir kamu kurumu ile birleştirilmektedir.

Bu işlemler sonucunda bazı kamu kurumları da işlevsizleştirilmiş, kamu yönetiminde mevcut bir bellek silinmiştir.

Tüm uyarılarımıza rağmen, kamu personelinin mevcut kazanılmış haklarını ortadan kaldıran düzenlemeler yapılmış, kapatılan veya işlevi değiştirilen bakanlık ve kamu kuruluşlarındaki kamu personeli kendi eğitim, görev ve birikimleri ile ilgili olmayan bakanlıklarda veya kamu kurumlarına tayin edilmiş veya kamu personeli için oluşturulan havuzlara(?) alınmış, oradan diğer kamu kurumlarına tayinleri yapılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde yer alan bazı hükümlerle, geçmişteki 48 aylık sürede anayasaya ve diğer bazı yasalara aykırı olarak yapılan ve kamu personelinin mevcut kazanılmış haklarını ortadan kaldıran düzenlemelerin bir bölümünün iyileştirilmesi amacıyla eski sisteme dönüş sayılabilecek düzenlemelerin bu mevcut kanun teklifi metninde de yer alması (58,59,61. maddeler) bu konudaki tespitlerimizin haklılığını ortaya koymaktadır.

9 Temmuz 2018'de yürürlüğe giren 6771 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliğinin kırk sekiz aylık uygulaması, "tek adam yönetiminin" sürdürülemez özelliğini teyit etmiş bulunmaktadır.

Söz konusu Anayasa değişikliği ile hükümet ve bakanlar kurulu kaldırılmış, "Cumhurbaşkanı'nın yürütme ile özdeşleşmiş olması", nedeniyle yürütme "tek kişi" yönetimine indirgenmiştir.

Yasama bakımından da; parti başkanı olması nedeniyle TBMM'de Cumhurbaşkanı'nın ön onay vermediği yasa önerisi kabul görmemektedir. Bu tutum yasa tekliflerinin yasalasma sürecini de olumsuz yönde etkilemektedir.

6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişiklikle bütçe kanunu dışında bütün yasa önerilerini hazırlama yetkisi, TBMM' üyelerine aittir. Ne var ki, yaklaşık kırk iki aylık uygulama, değinilen anayasal düzenlemeye rağmen, TBMM'nin yasama yetkisini özerk bir biçimde kullanmadığını teyit etmiş bulunmaktadır. Öncelikle, genellikle TBMM'de birinci parti konumunda olan AK Partili vekillerin imzasını taşıyan yasa önerileri, aslında Saray ve/veya bakanlık bürokratları tarafından hazırlanmakta; bu durum, yasama sürecini inisiyatif aşamasında muvazaalı kılmaktadır. Yasama çalışmalarının mutfağı niteliğindeki komisyonlar, bir tür yasak savma süreci olarak görülmekte; Genel Kurul'da ise, müzakere süreci işletilememekte; genellikle AKP-MHP (Cumhur ittifakı) üyesi vekillerin oyu belirleyici olmaktadır.

Çoğunluk dayatması nedeniyle müzakere sürecinin işletilemediği TBMM'de oylan kanunların çoğunluğu, Anayasa'ya aykırı bir biçimde hazırlanan "torba yasa" tarzına göre çıkarılmaktadır. Bunun sonucunda da yasanın ulaşılabilirlik, anlaşılabilirlik ve öngörülebilirlik özellikleri zedelenmekte veya ortadan kalkmaktadır.

Özet olarak, yasa önerisi aşamasında başlayan yasama zaafı, TBMM'yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoymaktadır.

Bütün demokratik ülkelerde temel kuraldır, parlamentolar yasama yetkisi konusunda ortaksızdır ve yasama yetkisi sadece parlamentolar tarafından kullanılır.

Yeni sistemde bir nevi Meclisin yasama yetkisi elinden alınmıştır. Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri³ vasıtasıyla Meclisin yasama yetkisinin bir kısmını kullanmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile düzenlenemeyecek hususlarda dahi yetki aşımına gidilerek Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri yürürlüğe konulduğu görülmektedir.

Örneğin kanunun 40 ve 41. maddelerinde 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması ve Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanununun 18 ve 20. Maddesinde yapılan değişiklikler Hazine ve Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemet Müdürlüğünün bazı görev ve yetkilerinin kaldırılması ile ilgilidir. Söz konusu maddelerin gerekçesinde, 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 217 ve 220. maddeleri hükümleri gereği anılan Genel Müdürlüğün işlevinin artık değiştiği, görev ve yetkilerinin kısıtlandığı ifade edilmektedir. **Diğer bir ifadeyle normlar hiyererşisinde Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinden üstün olan kanun hükümlerinin Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerine uygun hale getirilmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır. Yani kanunla düzenlenmiş bir konuda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenleme yapıldığı da zımnen kabul edilmektedir.**

2018 yılı temmuz ayından itibaren 48 ay geçmesine karşın TBMM'nin yasa yapma işlevinde gözlemlenen aksaklıkların çözümü konusunda henüz bir mesafe alınamamıştır.

---

³ Kanun teklifinin komisyonunda görüşüldüğü 15.04.2022 tarihine kadar Cumhurbaşkanı tarafından 2688 maddeden oluşan 104 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarılmıştır.

Ankara Milletvekili Orhan Yeğın ve 53 Milletvekili tarafından verilen (2/4527) esas numaralı “Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” nin T.B.M.M.’ne sunulması ve Plan ve Bütçe komisyonunda görüşmesi sırasında gözlemlenen tablo da maalesef yukarıdaki tespitlerimizi bir kez daha doğrular niteliktedir.

24 Haziran 2018 tarihinden itibaren T.B.M.M.’nde yasama faaliyeti açısından gözlemlenen gelişmeler bu sistemin sürdürülemez olduğunu “Güçlendirilmiş Parlamenter Sisteme” bir an önce geçilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

1. Anayasa’ya aykırılık savlarımız değerlendirilmemiştir.

1.1 Kanun Teklifinin bütünüün Anayasa’ya uygunluk açısından değerlendirilmesi yapılmamıştır.

Kanun Teklifinin tümünün Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde İçtüzük madde 38 uyarınca Anayasa’ya uygunluk incelemesi yapılmamıştır. Komisyon, muhalefet şerhinin devamında açıklanacağı üzere birden çok Anayasaya aykırı madde barındıran teklifin görüşmelerinde İçtüzük kapsamında üzerine düşen yükümlülüğü tam anlamıyla yerine getirmemiştir.

Anayasaya uygunluk incelemesi yapılmayan ve üstelik torba öneri tarzında hazırlanan ve kabul edilen yasalar, Anayasaya aykırıdır.

- İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmemiştir:

“Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.

Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.” (İçtüzük, md.38).

İçtüzüğün 38. maddesinin ilk fıkrasının komisyon için öngördüğü inceleme yükümlülüğü, teklif maddelerinin görüşülmesine geçilmeden ele alınması gereken bir önkoşul olarak düzenlenmiştir. Bu ön sorun çözülmeden komisyon, görüşmelere başlayamaz. Bu yükümlülük, komisyona ait münhasır yetki olup, komisyon dışından kişi ve uzmanlar bu yetkiyi kullanamazlar. Komisyon, teklif metnini, Anayasa’nın sözüne ve özüne uygunluk açısından inceledikten sonra devam veya red kararını verir.

Bu ise, teklif maddelerini görüşmeden önce bir ön karar şeklinde verilmelidir. Önkoşul ve ön karar, komisyon için çifte yükümlülük ve gerekliliktir.

Komisyonun bir diğer yükümlülüğü ise, inceleme alanına ilişkindir: Anayasa'ya uygunluk, hem sözü hem de özü açısından yapılmalıdır. Özellikle öze uygunluk, anayasal yorum yöntemlerini beraberinde getirir. Gerekçe, sadece red hali için değil, uygunluk durumu için de yazılması ölçüsünde, anılan yükümlülük ve gereklilik anlam ifade eder. Komisyondaki mevcut uygulama ise, tam tersi yöndedir: Komisyonlar, İktüzük md.38'de öngörülen ve dört aşamadan oluşan yükümlülüğü yerine getirmek bir yana, Anayasa'ya uygunluk, gündem maddesi yapılmadan teklif metni bütünü ve madde görüşmelerine geçmiş bulunmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonu, bu gerekliliği yerine getirmeden yasayı, değerlendirmeye başlamış ve tartışmalar, esas itibariyle maddelere ilişkin olarak yapılmıştır. Hatırlatmak gerekir ki, Anayasa'nın üstünlüğünü düzenleyen Anayasa'nın madde 11/2'deki "Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" kuralı, İktüzük madde 38 gereklerine saygı gösterilmesi ölçüsünde anlam ifade etmektedir. Bu nedenle, Anayasa'ya uygunluk incelemesi bakımından İktüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmeden Komisyon tarafından kabul edilen teklif metni, yasa yapım usulüne aykırıdır.

1.2 Torba yasa uygulamasının anayasaya uygunluğunun da sorgulanması gerekir.

Söz konusu 21 maddeden oluşan mini torba kanun teklifi toplam biri birinden farklı 6 ayrı Kanunda ve 1 Kanun Hükmünde Kararıyla değişikliktir.

2017 Anayasa değişikliği ile kurulan ve siyasal-anayasal tarihimize yabancı olan tek kişi yönetimi, Cumhurbaşkanlığı kararname (CBK) yoluyla bir tür "paralel yasama"ya dönüşmüştür. Bu bağlamda, yürürlükte bulunan çok sayıda Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerine ilişkin Anayasa Mahkemesinin denetimindeki belirgin yavaşlık, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini askıya almak anlamına gelmektedir.

Aslen, sistematik şekilde Anayasa'ya aykırı hükümler içeren Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve Cumhurbaşkanlığı dayatması ile kabul edilen antidemokratik yasalar üzerindeki Anayasa Mahkemesinin denetimi, hukuk devletinin olmazsa olmaz koşuludur.

OHAL düzenlemelerini denetlemekten kaçınan Anayasa Mahkemesinin artan iş yükünün de etkisiyle çok gecikmeli olarak verdiği kararlar içinde, özgürlükler lehine olanların sayısı sınırlı kalmaktadır. Anayasa Mahkemesi buna rağmen, son yıllarda, özellikle yürütme çevrelerinin hedefi haline gelmiştir.

Torba yasa uygulaması, yasama yetkisinin asli ve genel olma özelliğine aykırı olduğu gibi, yasaların ulaşılabilir, öngörülebilir ve anlaşılabilir olma özelliklerini de zedelemektedir.

2017 Anayasa değişikliği ile yasama inisiyatifi TBMM tekelinde bir yetki olarak öngörüldüğünden, milletvekilleri bu yetkiyi bizzat kullanmak durumunda bulunmaktadırlar.

Kuşkusuz, bakanlıklar ve kamu kuruluşlarının, öneri metninin ham malzemesini oluşturacak olan ihtiyaçları milletvekillerine ve TBMM'ye iletmeleri yerinde ve yararlıdır. Ancak, tekliflerin TBMM dışında yazılması veya yürütmenin yönlendirmesi doğrultusunda kaleme alınması, yasama inisiyatifinin münhasır yetki olma özelliği ile bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, 2017 Anayasa değişikliği ile öngörülen Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri de, bizatihi Anayasaya aykırılıklar ötesinde- torba yasa uygulamasını yerindsiz kılmaktadır.

Dahası, torba yasa esasen Anayasa Mahkemesi'nin de denetimini çok zorlaştırdığı için, bu yönüyle de Anayasa'ya aykırılık sorunu öne çıkmaktadır.

Anayasa'nın 7. maddesine göre; *"Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez"*

"Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır."

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" (md.11).

Bu saptama, bu Kanun Teklifi için de geçerlidir.

Ne var ki, normatif düzenleme yapma faaliyeti, genellikle özensiz olduğu gibi, çoğu Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri vasıtasıyla tamamen TBMM dışında cereyan etmektedir

Kanun teklifinin geneli üzerindeki görüşmelere başlarken 6 ayrı Kanunda ve 1 Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapmakta olan 21⁴ maddeden oluşan torba kanun teklifi" nin bu haliyle anayasaya aykırı olduğu yönündeki değerlendirmemiz kabul görmemiştir.⁵

Ayrıca teklif maddelerinin görüşülmesi sırasında; **teklifin 1 maddesinin** Anayasa'ya aykırı olduğu görüşü ileri sürülmüş, ancak bu itirazımız Komisyon Başkanlık Divanınca dikkate alınmamıştır.

1.3 Kanun teklifinin 2. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı

Kanun teklifinin 2. Maddesinde yer alan hükümlerle; 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga ek 70 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi yeniden düzenlenerek emekli Keseneğine esas olacak ek gösterge grupları yeniden belirlenmekte, oranları, ayrı ayrı veya birlikte üç katına kadar artırmaya, ek gösterge gruplarını değiştirmeye ve personel kanunlarında yer alan ek göstergelerin artırılması halinde gruptaki ek göstergeleri yeniden düzenleme için Cumhurbaşkanı'na yetki verilmektedir.

Söz konusu maddenin gerekçesinde;

"Madde ile, personel kanunlarına veya Kanun Hükmünde Kararnamelere ekli ek gösterge cetvellerinde yapılan değişikliklere bağlı olarak 5434 sayılı Kanunun mülga ek 70 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan ek gösterge gruplarının yeniden belirlenmesi ile bentte yer alan oranları artırma, ek gösterge gruplarını değiştirme veya gruptaki ek göstergeleri yeniden belirleme konusunda Bakanlar Kuruluna ait olan yetkinin Cumhurbaşkanı'na verilmesi amaçlanmaktadır."

yer almaktadır.

Anayasanın " Kamu hizmeti görevlileriyle ilgili hükümler" başlıklı 128. maddesinde;

---

⁴ Komisyona sunulduğu anda 20 maddeden oluşan teklife Komisyondaki görüşmeler sırasında verilen bir önerge ile 1 madde ilave edilmiştir

⁵ Bu konudaki geniş değerlendirmeler 196 sıra sayılı Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile 46 Milletvekilinin" Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin (2/2633)" ile ilgili Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun 30 ila 35. Sahifeleri ile İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile ilgili Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun 22 ila 28. Sahifelerinde yer almaktadır.

“Madde 128 – Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.

Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.

Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.

Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilme usul ve esasları, kanunla özel olarak düzenlenir.”

hükmünü taşımaktadır.

Teklifin bu maddesinde yer alan 5434 sayılı Kanunun mülga ek 70 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan ek gösterge gruplarının yeniden belirlenmesi ile bentte yer alan oranları artırma, ek gösterge gruplarını değiştirme veya gruplardaki ek göstergeleri yeniden belirleme konusunda yetkinin Cumhurbaşkanına verilmesi, “...memurların aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir”. şeklindeki Anayasanın 128. Maddesi hükmüne aykırılık taşımaktadır.

Anayasanın Cumhurbaşkanının “Görev ve yetkileri başlıklı” 104. maddesinin 17. fıkrası;

“...Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı karanamesi çıkarabilir. Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı karanamesiyle düzenlenemez. Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı karanamesi çıkarılamaz. Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı karanamesi çıkarılamaz. Cumhurbaşkanlığı karanamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümleri uygulanır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda, Cumhurbaşkanlığı karanamesi hükümsüz hale gelir.”

hükmünü içermektedir.

Anayasa'nın 104. maddesinde Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri ayrıntılı bir vaziyette tatad edilmiştir. Anayasa'nın 104. maddesinde “Cumhurbaşkanı her konuda yetkilidir, Cumhurbaşkanına her konuda yetki verilebilir” denilmemektedir.

Bu düzenlemede yer alan hüküm Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerini de düzenleyen 104. maddesine de aykırı bulunmaktadır.

Teklifin yukarıda belirtilen maddesi ile getirilen düzenlemeler hakkında Anayasanın yukarıda belirtilen ilgili maddelerine aykırılık yönündeki iddiamız komisyon görüşmeleri sırasında ileri sürülmüş, ancak bu durum dikkate alınmayarak iç tüzük gereği gereken işlem yapılmamıştır.

Oysa Meclis İç Tüzüğü'nün 38. maddesi " Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder" hükmünü taşımakta olup bu sorun bu madde uyarınca çözüme bağlanmadan tasarı görüşmelerine geçilemez.

Buna karşın Anayasa'ya aykırılık iddiası karara bağlanmadan maddeler üzerinde görüşmelere geçilmesi İttüzüğe aykırıdır.

2. Yaklaşık kırk sekiz aylık süre boyunca uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan sistemin de sakıncalarına ilave olarak, olağan yasa yapma sürecinin de dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan aceleyle geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığı genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırıdır.

T.B.M.M.'nin geçmiş yasama dönemlerinde kanun tasarıları ve tekliflerinin acele ile gündeme getirilerek kamuoyunda ve ilgili komisyonlarda yeterince tartışılmadan aceleyle yasalaştırılması yöntemi bir alışkanlık haline getirilmiş bulunmaktadır.

Bu alışkanlık Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27. Dönemin 5.Yasama döneminde de ısrarla sürdürülmektedir. Daha önce de Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek yasalaştırılan 26.07.2018 tarih ve 7146 sayılı "Askerlik Kanunu ile Diğer Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", "11.10.2018 tarih ve 7147 sayılı "Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun", 27.12.2018 tarih ve 7159 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", 17.01.2019 tarih ve 7161 sayılı "Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", 18.01.2019 tarih ve 7162

sayılı “Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 21.02.2019 tarih ve 7166 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 30.05.2019 tarih ve 7176 sayılı “Bazı Kanunlar ile 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 17.07.2019 tarih ve 7186 sayılı “Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” , 05.12.2019 tarih ve 7194 sayılı Digital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 21.12.2019 tarih ve 7201 sayılı “Kamulaştırma Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 20.02.2020 tarih ve 7222 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 25.03.2020 tarih ve 7226 sayılı “Bazı Kanunlarda Değişiklik yapılması Hakkında Kanun”, 16.04.2020 tarih ve 7244 sayılı “Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik Ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 18.06.2020 tarih ve 7247 sayılı “Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, 23.07.2020 tarih ve 7252 sayılı “Digital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, 16.10.2020 tarih ve 7254 sayılı “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” 11.11.2021 tarih ve 7256 sayılı “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, 15.04.2021 tarih ve 7316 sayılı numaralı “Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, 29.04.2021 tarih ve 7318 sayılı “Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 20.05.2021 tarih ve 7319 sayılı “Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 03.06.2021 tarih ve 7326 sayılı “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun” , 18.07.2021 tarih ve 7333 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 22.12.2021 tarih ve 7349 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 19.01.2022 tarih ve 7351 sayılı “Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 08.04.2022 tarih ve 7394 sayılı “Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı

Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 26.05.2022 tarih ve 7407 sayılı “Bankacılık Kanunu ve Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” gibi Ankara Milletvekili Orhan Yeğin ve 53 Milletvekili tarafından verilen (2/4527) esas numaralı “Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” de geçmiş dönemde benzerlerinde rastlanan özellikleri taşıyan 65⁶ maddeden oluşan maddelik bir torba yasa hüviyetinde bulunmaktadır.

Söz konusu kanun teklifinin sivil toplum kuruluşlarının, sektör temsilcilerinin ve ilgili kamu kuruluşlarının geniş ölçüde görüşüne başvurulmadan acele ile hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Bu durum sivil toplum temsilcilerinin teklifin komisyonadaki görüşmeleri sırasında yaptığı açıklamalardan öğrenilmiştir.

Söz konusu torba kanun teklifi 28.06.2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı tarihte esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna tali komisyon olarak da Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarına sevk edilmiştir.

Kanun teklifi diğer bazı ihtisas komisyonlarının ilgi ve çalışma alanlarına giren bazı düzenlemeleri içermesine rağmen başkaca herhangi bir tali komisyona sevk edilmemiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Komisyonun 29.06.2022 günü saat 13.00 Plan ve Bütçe Komisyonunun yapacağı toplantının gündemine alındığı Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığının yine 28.06.2022 tarih ve Z-13922241-130.02-1040607 sayılı yazıları ile gece yarısı komisyon üyelerine bildirilmiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarında gündeme alınıp görüşülmediği öğrenilmiştir.

Kanun teklif metninin Komisyonunda görüşülmesine başlanılmadan önce tarafımızca yapılan mutlaka yasalaşması gereken ivedi düzenlemelerle, teknik

---

⁶ Komisyona sunulduğu anda 57 maddeden oluşan teklife Komisyonadaki görüşmeler sırasında verilen önergelerle 8 madde ilave edilmiştir

çalışmayı gerektirmeyen maddelerle ilgili çalışmanın teklifin diğer maddelerinden ayrılarak süratle yasalaştırılması, diğer maddeler ile ilgili olarak daha detaylı bir çalışmanın yapılması yönündeki önerimiz kabul görmemiştir.

Kanun teklifi Plan ve Bütçe Komisyonunun 29.06.2022 günü saat 13.00 'da başlayan 24.00'e kadar devam eden toplantısında ve 30.06.2022 günü saat 10.30 da başlayan ve 17.30 civarında biten toplantılarında yaklaşık 16 saatlik bir çalışma süreci sonunda kabul edilmiştir.

Geçmiş dönemlerde de kötü bir alışkanlık olarak değerlendirdiğimiz bu türden kanun hazırlama ve yapma tekniği, hem torba kanun teklif ve tasarılarında ele alınan konuların yürürlükteki mevzuatla uyumu açısından ciddi sorunlar yaratmış, hem de bu kanunların uygulanması aşamasında daha önceden öngörülemeyen sıkıntıların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda, TBMM'den ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemeden ülkemiz ve vatandaşlarımız doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilenerek mağdur olmakta ve aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmaktadır. Hatta bu düzenlemelerden bazıları bilahare Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa'ya aykırı bulunularak iptal edilmektedir.

Devlet yönetimini ve toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, bazı sektörlerde iş ve işleyiş kurallarını, piyasa oluşumunu, ekonomideki kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen bu nitelikteki düzenlemelerin, acele ile kamuoyunda ve komisyonlarda yeterince tartışılmadan torba kanun yöntemiyle yasalaştırılmak istenmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

Bu yöntemle, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve ilgili sivil toplum örgütlerinin kanunların hazırlık ve görüşülme aşamasında görüşlerinin alınamamasına, getirilen düzenlemelerin ekonomik ve mali etkilerinin yeteri kadar anlaşılmasına ve tartışılmasına sebebiyet verilmektedir.

Bu durumda aynı zamanda kanun teklifleri, düzenleyici etki analizleri yapılmadan TBMM'ye sunulmuş olmakta, dolayısıyla söz konusu kanun değişikliklerinin yasal bir gereklilik olan bütçeye ve ekonomiye getireceği mali yükü hesaplanamamaktadır. Bu çerçevede bütçe dengesinin bozulması ve dolayısıyla da ülke ekonomisinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olunmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik “Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri” başlıklı 14’üncü maddesi, Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yükün, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanıp tekliflere eklenmesi ve sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilmesi zorunluluğunu hüküm altına almıştır.

Söz konusu teklifin görüşülmesi esnasında bazı maddelerle ilgili olarak özensiz bir şekilde hazırlanan mali yük tablosu komisyon üyelerinin dikkatine sunulmuştur. Komisyon çalışmaları sırasında bu konuda yöneltilen sorulara da tatminkar yanıtlar verilmemiştir.

5018 sayılı Kanununun 14. maddesinde açıklanan hesaplamalar kanun tekliflerinin ve komisyonlarda görüşülmesine başlanması yasa yapma sürecinin etkin çalışması ve daha sağlıklı ve uzun ömürlü yasal düzenlemelerin yapılması açısından önemlidir.

Erkler ayrılığı ilkesini zedeleyen TBMM’nin denge ve denetleme mekanizmasını tamamen ortadan kaldıran Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan yeni durumda; kanun tekliflerinin bizzat milletvekilleri tarafından hazırlanmış olduğu varsayımıyla (?) kanun teklifleri ve etki analizleri ile ilgili mekanizmanın nasıl kurulacağı, etki analizi için gereken sayısal verilerin yürütme organından ne tür bir yöntemle edinilip komisyon üyelerine sunulacağı konusunda belirsizlikler mevcut bulunmaktadır. Bu sorunun ivedilikle ele alınarak çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Diğer taraftan, farklı komisyonların görev alanlarına giren düzenlemeleri içeren torba kanun tekliflerinin ilgili komisyonlarda görüşülmesi yerine esas komisyon sıfatıyla sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi ve esastan ilgili oldukları halde tali komisyon olarak belirlenen diğer komisyonlarda görüşülmemesi ve görüş bildirilmemesi, yasama faaliyetlerinin etkisizleştirilmesine yol açmaktadır.

Teklifte yer alan madde metinlerinden her biri ayrı ihtisas komisyonunun çalışma alanına giren, detaylarıyla uzun uzun görüşülüp tartışılması gereken düzenleme konularıdır.

65 maddeden oluşan söz konusu torba kanun teklifinin;

-2, 3, 4, 5, 6, 14, 15, 16, 17, 18,24,47,58,59, 60, 61, 62, 63. maddelerinin Sağlık Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda,

-39, 48, 52, 53, 54. maddelerinin Bayındırlık, İmar ve Ulaştırma Komisyonunda,

-55, 56 ve 57. maddelerinin . maddelerinin Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, ve Bilgi Teknolojileri Komisyonunda,

-29,45 ve 46. maddelerinin Adalet Komisyonunda,

-10, 21, 30, 31, 32, 33, 34, 35,36, 37 maddelerinin Milli Eğitim Gençlik ve Spor komisyonunda,

-11, 12, 19, maddelerinin Milli Savunma Komisyonunda

ayrıca esas veya tali komisyon sıfatıyla görüşülmesi gerekmekte idi.

TBMM İçtüzüğü'nün 23'üncü maddesinde "Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler" denilirken, yine İçtüzüğü'nün 34'üncü maddesinde "Bir komisyon, kendisine havale edilen teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir" denilmektedir. Yine, aynı maddenin bir başka paragrafında "Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgili alanları göz önüne alınmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin her konuda yetkin birer uzman olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tekliflerin ilgili tali komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de İçtüzükle uygun olacaktır.

Söz konusu 65 maddeden oluşan torba kanun teklifi toplam 38 ayrı Kanunda ve 1 Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapmaktadır. Bu durumu belirtir tablo aşağıda yer almaktadır.

Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4527)

(Toplam 38 Kanun ve 1 KHK'da değişiklik yapmaktadır.)

Teklif Maddesi	Kanun / KHK No.	Düzenleme Yaptığı Kanun / KHK
1	1	9/6/1930 tarih ve 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanunu 'nun ek 5 inci maddesinin değiştirilmesi.
2	2	8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu 'nun mülga ek 70 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile ikinci fıkrasının yeniden düzenlenmesi.
3		5434 sayılı Kanuna ek madde eklenmesi.
4	3	3/1/1961 tarihli ve 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanunu 'nun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin değiştirilmesi.
5	4	14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu 'na geçici madde eklenmesi.
6		657 sayılı Kanuna ekli (I), (II) sayılı Ek Gösterge Cetvellerinin değiştirilmesi.
7	5	27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu 'na ek madde eklenmesi.
8		926 sayılı Kanunun eki Ek Gösterge Cetvelleri kısmında yer alan (I) ve (III) sayılı Ek Gösterge Cetvellerinin değiştirilmesi.
9	6	24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu 'na ekli (I) Sayılı Ek Gösterge Cetvelinin değiştirilmesi.
10	7	11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu 'nun geçici 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan ek gösterge tablosu ile Kanuna ekli Ek Gösterge Cetvelinin değiştirilmesi.
11	8	18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu 'nun 16'ncı maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinin değiştirilmesi, fıkranın üçüncü cümlesinin

		yürürlükten kaldırılması ve Kanuna 2 Sayılı Ek Gösterge Cetveli eklenmesi.
12	9	28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu 'nun 21 inci maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilmesi, Kanuna 1 Sayılı Ek Gösterge Cetvelinin eklenmesi.
13	10	31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı sosyal Sigortalar ve Genel sağlık Sigortası Kanunu 'nun 43.maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "istek tarihindeki Cumhurbaşkanına ödenmekte olan aylık ödeneğin % 40'ı esas alınarak Cumhurbaşkanına bağlanacak yaşlılık aylığının % 75'i oranında" ibaresi ""126.000" gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda" şeklinde, altıncı fıkrasında yer alan "Cumhurbaşkanına ödenmekte olan aylık ödeneğin % 40'ı esas alınarak Cumhurbaşkanına bağlanacak yaşlılık aylığının % 45'i oranında" ibaresi ""115.225" gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda" şeklinde, dokuzuncu fıkrada yer alan "Bu madde kapsamında" ibaresi "Birinci fıkra kapsamında" şeklinde ve aynı fıkrada yer alan "ve bu aylıklar" ibaresi "ve bu madde kapsamında bağlanan aylıklar" şeklinde değiştirilmesi ve maddeye fıkra eklenmesi,
14		5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendinde yer alan "bölümünün (d) bendinde" ibaresi "bölümünün (c) bendinde" şeklinde değiştirilmesi
15		5510 sayılı Kanunun ek 7'nci maddesinin birinci fıkrasına cümle eklenmesi.
16		5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "2.500" ibaresinin "3.500" şeklinde değiştirilmesi.
17		5510 sayılı Kanuna ek madde eklenmesi.
18		5510 sayılı Kanuna ek madde eklenmesi
19		5510 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
20	11	26/1/2011 tarihli ve 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun 'un geçici 4'üncü maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan (3.600) ibaresinin (4.200) şeklinde değiştirilmesi.

21	12	3/2/2022 tarihli ve 7354 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanunu 'nun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılması.
22	13	27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin; a) Ek 34'üncü maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere fıkra eklenmesi, b) Eki (I) Sayılı Cetvelin "A- Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa Göre Alanlar:" kısmının "I - Kadroları Genel İdare Hizmetleri Sınıfında yer alan personel ile Teknik Hizmetler, Sağlık ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri ile Avukatlık Hizmetleri sınıflarında bulunan personelden ek ödeme oranları ilgili gruplarında düzenlenmeyen ve kadro unvanları bu bölümde yer alan personel;" bölümünün (a) sırasında yer alan "7.600" ibaresinin "7.800"; (b) sırasında yer alan "7.000" ibaresinin "7.600"; (ç) sırasında yer alan "4.800" ibaresinin "5.400" şeklinde değiştirilmesi, c) Eki (II) Sayılı Cetvelin 4'üncü sırasında yer alan "6.400" ibaresinin "7.000" şeklinde değiştirilmesi, ç) Eki (IV) Sayılı Cetvelin değiştirilmesi, d) Eki (V) Sayılı Cetvelin 3'üncü sırasında yer alan "6400" ibaresinin "7000" şeklinde değiştirilmesi.
23		375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 10 uncu maddesine fıkra eklenmesi.
24	14	21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun 'un 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinin değiştirilmesi.
25		6183 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "teminat mektubu" ibaresinin "10 uncu maddenin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yazılı teminatların" şeklinde değiştirilmesi.
26	15	4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu 'nun mükerrer 257'nci maddesinin birinci fıkrasına (8) numaralı bendinden sonra gelmek üzere bent eklenmesi.
27		213 sayılı Kanunun 353'üncü maddesinin birinci fıkrasının; (1) ve (2) numaralı bentlerinde yer alan "240" ibarelerinin "1.000" şeklinde, "120.000" ibarelerinin "500.000" şeklinde, "12.000" ibaresinin "50.000" şeklinde değiştirilmesi.

28		213 sayılı Kanunun mükerrer 355 inci maddesinin birinci fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere cümle ile fıkraya cümle eklenmesi.
29	16	18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanunu 'nun 27'nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere fıkra eklenmesi.
30	17	19/6/1979 tarihli ve 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu 'nun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "işletme" ibaresinden sonra gelmek üzere " ve Bakanlığın yukarıda sayılan hizmet alanlarında" ibaresinin eklenmesi, ikinci fıkrasında yer alan " kamulaştırma bedelleri için destek sağlamak" ibaresinden sonra gelmek üzere "Bakanlığın görev alanına giren hizmetlerin yerine getirilmesi için gerektiğinde bina ve taşıt kiralaması yapmak, mal ve hizmet satın almak" ibaresinin eklenmesi.
31	18	4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu 'nun ek 34'üncü maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi.
32		2547 sayılı Kanunun ek 38 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "%20'si" ibaresinin "%30'u" şeklinde değiştirilmesi ile ikinci fıkrasının değiştirilmesi.
33		2547 sayılı Kanuna ek madde eklenmesi.
34		2547 sayılı Kanunun geçici 80 inci maddesinin birinci fıkrasına cümle eklenmesi.
35		2547 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
36	19	12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu 'nun geçici 12 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine "konaklama" İbaresinden sonra gelmek üzere "ve kış turizm merkezlerindeki günöbirlik ile mekanik tesis hattı" ibaresinin eklenmesi.
37		2634 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
38	20	22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu 'nun 69 uncu maddesine fıkra eklenmesi.
39	21	3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu 'nun geçici 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar" ibaresinin "1/7/2022 tarihine

		kadar" şeklinde, fıkra da yer alan "12/10/2004" ibaresinin ise "31/12/2021" şeklinde değiştirilmesi.
40	22	19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu'nun 18 inci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü ile varsa diğer" ibaresinin madde metninden çıkarılması, ikinci cümlesinin değiştirilmesi.
41		3628 sayılı Kanunun 20'nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan ", Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü veya temsilcisi" ibaresinin madde metninden çıkarılması.
42	23	29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilmesi
43	24	28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un geçici 20'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "50" ibarelerinin "100" şeklinde değiştirilmesi.
44	25	6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listenin 87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan "- Diğerleri; -- Sadece elektrik motorlu olanlar" satırı altındaki mallar ve özel tüketim vergisi oranlarının değiştirilmesi
45	26	13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına "hükümlüler," ibaresinden sonra gelmek üzere "salıverilmelerinden sonra yaşamlarını sürdürecektir meslek ve sanatları öğrenmelerini sağlamak, çalışma ve üretme isteklerini geliştirmek veya güçlendirmek, yeniden topluma kazandırmak ve iyileştirilmelerini temin etmek amacıyla" ibaresinin eklenmesi, beşinci fıkrasında yer alan "hükümlüler," ibaresinin "hükümlülerden istekli olanlar," şeklinde değiştirilmesi, aynı fıkraya birinci cümlesinden sonra gelmek üzere cümle ve maddeye fıkra eklenmesi.
46	27	30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17'nci maddesinin (6) numaralı fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerinin değiştirilmesi ve fıkraya cümle eklenmesi.

47	28	1/7/2005 tarihli 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesinin altıncı fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan "dört yılı" ibaresi "sekiz yılı" şeklinde değiştirilmesi
48	29	1/7/2005 tarihli 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesinin altıncı fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan "dört yılı" ibaresi "sekiz yılı" şeklinde değiştirilmesi
49	30	13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (I) bendinin üçüncü paragrafının değiştirilmesi.
50		5520 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
51	31	14/3/2007 tarihli ve 5602 sayılı Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un ek 2'nci maddesine fıkra eklenmesi.
52	32	5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununa geçici madde eklenmesi
53	33	25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanun'un 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına cümleler ve beşinci fıkrasına cümleler eklenmesi, sekizinci fıkrasında yer alan "Gümrük ve Ticaret Bakanlığı" ibaresinin "Ticaret Bakanlığı" şeklinde, "Maliye Bakanlığı" ibaresinin "Hazine ve Maliye Bakanlığı" şeklinde, "Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı" ibaresinin "Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı" şeklinde değiştirilmesi.
54		6001 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
55	34	13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 82'nci maddesinin yedinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "onbeş" ibaresinin "otuz" şeklinde değiştirilmesi.
56	35	14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 7'nci maddesine fıkralar eklenmesi.
57	36	8/4/2022 tarihli ve 7394 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan "2023

		yılı vergilendirme dönemi kurum kazançlarına uygulanmak üzere yayımı tarihinde," ibaresinin "2023 yılı ve izleyen vergilendirme dönemlerine ait kurum kazançlarına uygulanmak üzere yayımı tarihinde," şeklinde değiştirilmesi.
58	1	27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 'nin ek 35 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (a) bendinde yer alan "(6400)" ibaresinin "bakanlık genel müdürü dengi" şeklinde, (b) bendinde yer alan "İl valilerinden" ibaresinin "İl valilerinden veya il valiliği yapmış olanlardan" şeklinde c) bendinin alt bentlerinin değiştirilmesi, aynı fıkranın dördüncü ve beşinci cümlelerinde yer alan "(a) bendine" ibarelerinin "(a) ve (c) bentlerine" şeklinde, beşinci cümlesinde yer alan "(a) bendindeki" ibaresinin "(a) ve (c) bentlerindeki" şeklinde, altıncı cümlesinde yer alan "(a) bendi" ibaresinin "(a) ve (c) bentleri" ve "bu bende" ibaresinin "bu bentlere" şeklinde, onbirinci cümlesinde yer alan "(a) bendinin" ibaresinin "(a) ve (c) bentlerinin" şeklinde değiştirilmesi.
59		375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ek madde eklenmesi.
60		375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ek madde eklenmesi
61		375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye geçici madde eklenmesi.
62	37	1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu 'nun 29 uncu maddesine fıkralar eklenmesi.
63	38	25/1/1956 tarihli ve 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu 'nun 30 uncu maddesinin yeniden düzenlenmesi.
Geçici Madde 1		
56	Yürürlük maddesi.	
57	Yürütme maddesi.	

65 madde (yürürlük ve yürütme dahil) ve 1 geçici maddeden oluşan söz konusu torba kanun teklifinin, 3 maddesi, İçişleri Bakanlığı mensuplarını, 1 maddesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığını, 8 maddesi Sosyal Güvenlik Kurumunu, 1 maddesi Ordu Yardımlaşma Kurumunu, 2 maddesi Adalet Bakanlığını, 3 maddesi Milli Savunma

Bakanlığı mensupları, 1 maddesi Jandarma Genel Komutanlığı mensuplarını, 1 maddesi Hakim ve Savcılarını, 6 maddesi Y.Ö.K. ve Üniversiteleri, 1 maddesi Milli Eğitim Bakanlığını, 2 maddesi emekli T.B.M.M. üyelerini, 2 maddesi Belediyeleri, 1 maddesi İller Bankasını, 1 maddesi Cumhurbaşkanlığı teşkilatında çalışanları, 8 maddesi Gelir İdaresi Başkanlığını, 1 maddesi Noterleri, 3 maddesi Kültür ve Turizm Bakanlığını,, 1 maddesi tüm siyasi partileri, 1 maddesi Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü, 1 maddesi Ulaştırma ve Alt yapı Bakanlığını, 2 maddesi Hazine ve Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğünü, 1 maddesi Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünü, 2 maddesi Karayolları Genel Müdürlüğünü, 1 maddesi Ticaret Kanununa göre kurulan şirketleri, 1 maddesi Kredi Garanti Fonunu, 1 maddesi Enerji Piyasası Düzenleme ve Denetleme Kurumunu, 1 maddesi T.B.M.M. çalışanlarını, 1 maddesi Türk Eczacılar Birliğini, 1 maddesi MASAK'ı(Mali Suçları Araştırma Kurumu), 1 maddesi Strateji ve Bütçe Başkanlığını, 3 maddesi 657 sayılı Kanuna tabi tüm Devlet Memurlarını, 4 maddesi 09.07.2018 tarihinden itibaren bazı atama ve görevden alma işlemine tabi tutulmuş bir kısım kamu personelini doğrudan ilgilendiren hususlardan oluşmaktadır.

65 madde ve 1 geçici maddeden oluşan Kanun Teklifinde;

-Mülki idare amirlerinin ek ödemelerinin artırılması, il valilerine ilave tazminat ödemesi yapılması,

-Emekli Keseneğine esas olacak ek gösterge gruplarının yeniden belirlenmesi,

-Millî İstihbarat Hizmetleri ve Emniyet Hizmetleri Sınıfına dâhil kadrolar ve Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına mensup subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar, araştırmacılar ile çarşı ve mahalle bekçisi kadro unvanı esas alınarak emekli/yaşlılık aylığı veya malullük aylığı ödenenlerden aylık bağlanmasına esas ek göstergeleri 3600 rakamının altında olup aylıkları ile birlikte makam tazminatı ödenmesine hak kazanmamış olanlara, 1200 TL. ek emekli aylığı ödemesi yapılması,

-OYAK emekli kesintilerinin matrahının belirlenmesindeki ek göstergelerin 600 puanlık artışa göre yeniden düzenlenmesi,

-Uzman, Denetmen ve Müfettişlerin ek göstergeye hak kazanmasındaki kısıtların kaldırılması,

-657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli I ve II sayılı tablolarda yer alan ek gösterge tutarlarının artırılması, değiştirilmesi,

-Üniversitelere geçen askeri akademik personelin üniversitelerde uygulanacak ek göstergelerden yararlanması,

- 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa tabi askeri personelin ek göstergelerinin yeniden düzenlenmesi,

-2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununa tabi personelin ek göstergelerinin yeniden düzenlenmesi,

-2547 sayılı Kanuna tabi akademik personelin ek göstergelerinin yeniden düzenlenmesi,

-Uzman erbaşların ek göstergelerinin artırılması,

- Cumhurbaşkanı yardımcısı, bakan ve milletvekillerinin prim ve keseneklerinde esas alınacak ek gösterge 9000 olarak belirlenmesi,

-Emekli milletvekili aylıklarının belli bir gösterge ve katsayı kullanılarak hesaplanması,

- Emekliliğe hak kazanamayan milletvekilleri için TBMM'nin emeklilik işlemlerinde 9000 ek gösterge üzerinden işlem yapmasının sağlanması,

-Asgari emeklilik aylığının 3.500 TL'ye çıkarılması,

-Belediye Başkanı emeklilerine görev, makam ve temsil tazminatı ödenmesi,

-Bakan yardımcılara bağlanan aylıklarına ilave olarak bakan yardımcılar için belirlenen makam ve temsil tazminatı tutarı ayrıca ilave edilmesi,

-Yükseköğretim kurumlarına geçiş yapan askeri akademik personel açısından yapılan fazla ödemelere ilişkin af getirilmesi,

-İller Bankasında kaldırılan daire başkanının ek göstergesinin artırılması,

-Bu teklifle yeniden düzenlendiği için öğretmenlere 15 ocak 2023'ten itibaren 3600 ek gösterge veren öğretmenlik meslek kanununun ilgili maddesinin yürürlükten kaldırılması,

-Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı ile TBMM personeli için ek göstergelerin artırılması,

-2011 yılından önceki dönemde kazanılmış hakları korunan Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Personeli ile TBMM personelinin ek gösterge artışları nedeniyle mağduriyetlerinin önlenmesi,

-6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uygulamasında sigorta şirketlerinin düzenlenen kefalet senetlerinin de teminat olarak kabul edilmesi,

-Vergi kaçakçılığı mücadele kapsamında tüzel kişiliklerin ve tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin gerçek faydalanıcısının bildirilmesine ilişkin olarak Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilmesi,

-Fatura ve benzeri evrak verilmemesi ve alınmamasına ilişkin özel usulsüzlük cezalarının iki katına çıkarılması,

-Vergi Usul Kanununda yer alan bazı yükümlülöklere uymayanlara uygulanacak özel usulsüzlük cezalarının artırılması,

-İki kez ilan yapılmasına rağmen atama yapılamayan noterliğe atama yapılabilmesi için gerekli şartların kolaylaştırılması,

-Kültür ve Turizm Bakanlığına, döner sermayeden bina ve taşıt kiralama, mal ve hizmet satın alma yetkisinin verilmesi,

-2547 sayılı Kanunda doktora sonrası sözleşmeli araştırmacı istihdamına ilişkin yeni düzenleme yapılması,

-2547 sayılı Kanunun 50/d maddesi kapsamında doktora eğitimini tamamlayanlardan, doktor öğretim üyesi kadrolarına atama oranının yüzde 20'den yüzde 30'a çıkarılması,

-Doktora derecesine sahip Türk veya yabancı uyruklu nitelikli araştırmacıların yükseköğretim kurumlarında görevlendirilmesi,

-Hukuk mesleklerine giriş sınavında başarılı olma şartının 31.03.2024 tarihinden önce mezun olanlar bakımından aranmaması,

-Üniversitelerde önlisans, lisans tamamlama, lisans, lisansüstü öğrenimi gören öğrencilere af getirilmesi,

-Orman ve milli parklardaki, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından günübirlik ve mekanik tesis hattı kurulması için yapılan kiralamalara ilişkin sözleşmelerin yenilenebilmesine olanak sağlanması,

-Konaklama içermeyen bağımsız plaj işletmelerinin turizm belgesi almak için yapmaları gereken başvurunun süresinin 28 ağustos 2022'ye uzatılması,

-Siyasi partilerin bankalar ve elektronik ortamda tahsil ettikleri gelirler için ayrıca makbuz düzenlememelerinin sağlanması,

-İmar Kanununda değişiklik yapılarak kullanım izni bulunmayan binalara elektrik ve su bağlanmasının sağlanması,

-Kamu görevlileri hakkında "irtikâp, rüşvet, zimmet, kaçakçılık, resmî ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma, devlet sırlarını açıklama ve benzeri suçlarla ilgili ihbar, takipsizlik ve iddianamelerin Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliği yerine artık sadece ilgili kuruluşlara tebliğ edilmesinin ve bu tür davalarda da hazine yerine ilgili kurumun müdahil olmasının sağlanması, bu durumda ilgili kişi, tüzel kişilik ve kamu kuruluşlarının Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliğine bilgi verme zorunluluğunun kaldırılması,

-Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına yapılan satışlarda satış bedelinin, sadece taşınmazın zemin bedeli dikkate alınmak suretiyle belirlenmesi

-Kredi garanti fonuna aktarılabilir kaynakların 100 milyara çıkarılması,

-4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listenin 87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan "- Diğerleri; -- Sadece elektrik motorlu olanlar" satırı altındaki mallar ve özel tüketim vergisi oranlarının değiştirilmesi,

-Açık ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin çalıştırılmasına ilişkin usullerin yeniden düzenlenmesi,

-Kabahatler Kanunu'ndaki idari para cezalarının ödeme usulündeki sistem ve koşulların değiştirilmesi, genel ödeme süresinin getirilmesi,

-5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesinin altıncı fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan ve bir komisyon tarafından yapılması gereken denetimle ilgili maddenin yürürlük tarihinin 07.07.2026 tarihine ertelenmesi,

-Kurumlar Vergisi Kanununda yer alan nakdi sermaye artışlarına ilişkin kurumlar vergisi indirim hakkının süresiz olmaktan çıkarılması ve 5 yıl ile sınırlanması, halen bu haktan yararlanmakta olanlara beş yıl daha hak verilmesi,

-Türkiye Varlık Fonuna devredilen lisanslarla ilgili kamu payının %8'iin Milli Piyango İdaresine aktarılması,

-5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununa geçici madde eklenmesi suretiyle bu kanun gereğince açılan davaların ve cezaların ertelenmesi

-Karayolları Genel Müdürlüğü Hizmetleri Hakkında Kanunda,otoyollarda ihlali geçiş halinde geçişten sonraki ilk 15 gün için idari para cezası uygulanmaması, sonraki otuz gün içinde ödeme yapılması durumunda bir kat idari para cezası uygulanması ve 45 günden sonra ise dört kat idari para cezası uygulanması biçiminde düzenleme yapılması, bu düzenlemenin halen tahsil edilmemiş tutarlar için de uygulanmasının sağlanması,

-Tacirlerin yasal saklama süresinde yangın, su baskını ve benzeri afetler yüzünden zarara uğrayan ya da hırsızlık nedeniyle kaybolan Ticaret Kanununca tutması zorunlu belgeleri için mahkemeye başvuru süresinin 30 güne çıkarılması,

- Elektrik üretimi için biyokütle ve jeotermal enerji ön lisans başvurularında değerlendirme ölçütlerinin Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenmesi,

-Elektrik depolama tesisi kuranlara, güneş/rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretimi için ön lisans verilebilmesinin sağlanması,

-7394 sayılı kanunla Kurumlar Vergisi Kanununda yapılan değişikliğe ilişkin yapılan hatanın düzeltilmesi,

-Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtikten sonra bazı kamu kuruluşlarının kapatılması ve yeniden yapılandırılması nedeniyle görevden alınan genel müdürden daha alt kademedeki üst kademe kamu yöneticilerine de görev sonrası 2 yıl mali haklardan yararlanma hakkının getirilmesi,

-Bakanlıklar ve diğer kamu kuruluşlarındaki unvansız daire başkanı ve muadili kadrolarda yer alan personelin görevden alınmaları veya görevlerinin sona ermesi halinde, bakan yardımcısı, genel müdür, genel müdür yardımcısı, müstakil daire başkanı gibi kadrolar için mevcut olan görev sonrası atama güvencesinden kadrolarının özelliğine göre bu yönetici kadrolarda bulunanların da yararlanmasının sağlanması, bu durumda bulunan için görev sonrası atama ve güvencesinin geriye yönelik olarak getirilmesi,

-Görevden alınan TBMM genel sektereri, genel sekreter yardımcıları, başkan ve başkan yardımcıları Başmüşavir ya da müşavir kadrolarına atanmasının sağlanması, emeklilikleri ile ilgili özel düzenleme yapılması,

-Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği, Türkiye Eczacılar Birliği haysiyet divanının görev ve yetkilerinin yeniden düzenlenmesi,

-Mali Suçlar Araştırma Kurumuna (MASAK) 100 hazine ve maliye uzmanının sözlü sınavla naklen atanması,

-Strateji ve Bütçe Başkanlığına diğer kuruluşlardan 30 adet uzmanın atanması, gibi yaklaşık biri birinden farklı 60 ayrı konuda, toplam 38 ayrı kanunda ve 1 kanun hükmünde kararnamede ayrıntılı değişikliklerin de yer aldığı düzenlemeler bulunmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonunun kendi ihtisas alanı ile ilgili olmayan konularda da bazı kanunlarda değişiklik veya ekleme yaparak mevcut sistemi değiştiren söz konusu diğer maddelerin tali ihtisas komisyonlarında değerlendirme yapılmadan hatta en azından Plan Bütçe alt komisyonda ayrıntılı bir şekilde görüşmeye tabi tutulmadan acele ile yasalaştırılma gayretini uygun bulmuyoruz.

Birbiriyle ilgili bulunmayan toplam 38 ayrı Kanunda ve 1 Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapan 65⁷ madde ve 1 geçici madde içeren söz konusu teklif, aynı zamanda kapsamlı bir torba yasa teklifi hüviyetindedir.

Hukuk literatüründe gerçek bir yasa türüne karşılık gelmeyen son dönemde Türk siyaset ve hukuk dünyasında tartışılan ve "yasama kurnazlığı" suçlamalarıyla tepki toplayan bu yasa türü hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmaktadır.

Çok sayıda Kanunda ve Kanun Hükmünde Kararnamede aynı anda torba yasa mantığıyla ilgili komisyonlarda detaylı olarak tartışma ve inceleme yapılmaksızın değişiklik yapılması veya yeni hükümler ihdası hem mevzuatta hem de uygulamada ciddi sorunlara neden olmaktadır.

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temeline dayalı yasa yapma mantığı, hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmakta,

---

⁷ 57 maddeden oluşan teklife son dakikada verilen önergelerle 8 ayrı madde daha eklenmiştir.

yetersiz, yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden olmakta, bir sonraki "yasa"daki bazı hükümler bir önceki "yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

Torba yasalar içeriklerinin ilk bakışta ve kolayca anlaşılabilmesi, meclis komisyonlarında ve genel kurulda yapılan İttüzüğe aykırı eklemelerle metinlerinin her aşamada kalabalıklaşması ve bu eklemelerin yarattığı karmaşanın da Anayasa Mahkemesinin şekil denetimi kapsamı dışında kalması gibi nedenlerle hukuk tekniği açısından eleştirilmekte, TBMM'nin yasama etkinliğinde önemli bir sınırlama ve anayasal denetimsizlik hali yarattıkları savunulmaktadır.

Bu torba kanun teklifi de birbirinden farklı Komisyonların görev alanına giren hükümleri içermektedir. Öte yandan, bu kanun teklifinin komisyona apar topar getirilmesi, hazırlanışı ve birbiriyle ilgisiz yapıların bir araya getirilmiş olması gayriciddi bir yaklaşıma işaret etmektedir.

İktidarın torba yasa teklifi hususundaki ısrarı ve aceleciliğinin nedeni tarafımızca anlaşılabilir değildir. Konu ve kapsam itibarıyla biri biriyle ilgisi bulunmayan bazı kanunların mevcut hükümlerde ve sistemde büyük boyutlu değişiklikler yapan söz konusu maddelerin adına "torba yasa" adı verilen bir yöntemle acele ile yasalaştırılmasını doğru bulmuyoruz.

Meri mevzuatta yapılacak değişikliklerin bir torba yasa mantığıyla değil, sorunların ve yapılan düzenlemelerin tüm ayrıntısıyla değerlendirildiği, konu ile ilgili tüm ihtisas komisyonlarının devrede olduğu bir yasama çalışmasının gerekliliğine inanıyoruz.

Ayrıca bu yasama döneminde de daha önceki yasama dönemlerinde diğer torba yasa görüşmelerinde gerçekleştiği üzere, torba yasaların Meclis İttüzüğü'nün 91'nci maddesine aykırı bir biçimde "temel yasa" olarak genel kurul gündemine getirilerek görüşülmesinin yukarıda özetlenen sakıncaları daha da artıracaktır kanaatindeyiz.

-Yeni bir sisteme geçilmesine rağmen Plan ve Bütçe Komisyonunun çalışma usul ve esasları ile ilgili İttüzük değişikliklerinin yapılmaması dolayısıyla, kanun teklifinin komisyona sunulması ve komisyonda görüşülmesi sırasında, kanun tekliflerinin içeriğinin komisyonda teklif sahipleri tarafından sunulması ve savunulması, yürütmenin

ve bürokratik görevlilerin söz konusu komisyon görüşmelerine katılım ve katkı düzeyinin belirsizliği nedeniyle, söz konusu kanun teklifi maddelerinin komisyonda iyice irdelenip değerlendirilmesi mümkün olmamıştır.

-Teklif Plan ve Bütçe Komisyonunun ihtisas konusu ile ilgisi bulunmayan bazı kanunlarda yapılan değişiklikleri ihtiva ettiği halde ilgili tali komisyonların görüşleri alınmamıştır.

-Teklifteki kanun maddelerinin tümü ile ilgili olarak ilgili tüm meslek kuruluşlarının ve sektör temsilcilerinin görüşleri alınmamış veya alınan görüşler Komisyon üyelerinin tamamına dağıtılmamıştır. Görüşlerini belirten sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine itibar edilmemiştir.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak diğer alakalı kamu kuruluşlarının görüşleri alınmamış.(veya alınan görüşler Komisyon üyelerinin tamamına dağıtılmamıştır.

-Teklifteki kanun maddelerinin bazıları ile ilgili olarak tam ve kapsamlı bir etki analizi çalışması yapılmamıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasada öngörülen olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle acele yasa yapma alışkanlığının genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı olduğu kanaatiyle "Kanun Teklifinin" bütününe karşıyız.

2. Kanun teklifinin maddeleri üzerindeki görüşlerimiz.

38 ayrı Kanunda ve 1 Kanun Hükmünde Kararıyla ayrıntılı değişiklik yapan 65 maddelik yasa teklifinin maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize aşağıda yer verilmiştir.

3.1 Teklifin 1 ila 21. maddelerinin genel olarak değerlendirilmesi

Kanun teklifinin bu bölümünde kamu görevlilerinin yararlanacakları ek gösterge rakamlarına ilişkin olarak, tüm kamu görevlilerini kapsayacak şekilde genel bir düzenleme yapılmaya çalışılmaktadır.

Bu düzenlemenin amacı gerekçede;

“ Yıllar içerisinde bazı kamu kurum ve kuruluşları ile bazı hizmet sınıfları veya unvanlar ile sınırlı olmak üzere çeşitli düzenlemeler veya iyileştirmeler gerçekleştirilmiş olmasına rağmen, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten günümüze kadar, kamu görevlilerinin yararlanacakları ek gösterge rakamlarına ilişkin olarak, tüm kamu görevlilerini kapsayacak şekilde genel bir düzenleme yapılmamıştır.

Söz konusu düzenlemeden bugüne kadar ülke nüfusunda yaşanan artışa bağlı olarak kamu hizmetlerinin kapsamı ve yoğunluğunda yaşanan artış, söz konusu hizmetlerin etkin ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesini sağlayan en önemli unsurlardan biri olan kamu görevlilerinin ek göstergelerinin yeniden düzenlenmesi ihtiyacını gündeme getirmiştir.

Bu çerçevede, düzenleme ile kamu görevlilerinin hiyerarşik konumu, sorumluluk düzeyi, yürütmüş oldukları görevin önemi, hizmet sınıfı, kadro unvanı/derecesi ve eğitim durumu gibi kriterler esas alınarak belirlenmiş olan ek gösterge sistemi yeniden düzenlenmektedir.

Bu kapsamda, başta öğretmen, polis, sağlık çalışanları ve din görevlileri ile yardımcı hizmetler sınıfına dahil kadrolarda çalışanlar olmak üzere tüm kamu görevlilerinin ek göstergelerinin yükseltilmesi amaçlanmaktadır.”

şeklinde açıklanmaktadır.

Türkiye'nin kamu personel rejimini de kapsayacak şekilde emeklilik sistemi bir bütün olarak reforma ihtiyaç duymaktadır

Türkiye'nin kamu personel rejimini de kapsayacak şekilde emeklilik sisteminin bir bütün olarak reforma ihtiyaç duyduğu inkar edilmez bir gerçektir. Sosyal güvenlik sisteminin mali yapısındaki bozulmanın giderek artmasının yanı sıra sabit gelirliliklerin satın alma gücü ve gelirlerindeki aşınma hem giderek daha fazla kamudan kaynak alan bir sosyal güvenlik sistemi hem de giderek daha düşük gelir düzeyi sağlayan bir emeklilik sistemi gibi birbirleriyle çelişen iki temel sorunla bizi karşı karşıya getirmektedir.

Emekliliklerin gelir düzeyi düşüyorsa neden sosyal güvenlik sistemi her yıl bütçeden daha fazla kaynak almaktadır. Aynı şekilde sosyal güvenlik sistemi her yıl

bütçeden daha fazla kaynak almaktaysa neden emekliliklerin gelir düzeyi reel olarak gerilemektedir.

Bu yapısal soruna çözüm aramak yerine lokal ve geçici paketlerle sorun geçiştirilmeye çalışılmaktadır.

Kamu görevlilerinin bir bütün olarak çalıştıkları süre boyunca ödedikleri primler ile onları çalıştıran devletin onlar nam ve hesabına ödediği primleri her yıl reel olarak değerlendirdiğimizde emekli olduklarında aldıkları emekli aylıklarının reel tutarından daha fazla sisteme kaynak aktarmaktadırlar. Yani sosyal güvenlik sistemi ve dolayısıyla kamu zaten kamu görevlileri emeklilik sisteminden net olarak bir anlamda kar etmektedir. Normal sigortacılık mantığı gereği dönem boyunca yatırılan kaynağın daha sonra dönem boyunca kullanılan kaynağa reel olarak denk olması beklenirken; sosyal sigortacılık da kamunun katkısı da söz konusu olduğundan dönem boyunca yatırılan kaynaktan daha fazla kaynağın kullanılması gerekir. Ama maalesef Türkiye’de sosyal güvenlik sistemi kamu görevlilerine sürekli bir anlamda borçlu kalmaktadır.

Bu temel sorunu çözmek için çalışılan dönemde çalışanlardan kesilen primleri düşürmek ve emekli olduklarında bağlanacak emeklilik aylık bağlama oranını yükseltmek gerektiği halde 2000’li yıllardan bu yana yapılan tüm sosyal güvenlik reformlarında bir yandan çalışanların prim yükü artırılırken bir yandan da emekli aylık bağlama oranları düşürülmektedir.

Kamu görevlilerinin çalıştıkları dönemdeki aylık ve ücretleri arasındaki muazzam fark ve dengesizlikler emekliliklerinde de aynen devam etmektedir. Çalıştığı dönemde birden fazla maaş alanlar hatta 250-300 Bin TL arası aylık maaş ve ücret alan bakan yardımcılarını, genel müdürler ve Cumhurbaşkanı başdanışmanları emekli olduklarında da makam ve temsil tazminatı nedeniyle dönem boyunca ödediklerinin çok çok üstünde emekli aylıkları almaktadırlar.

Bir zamanlar milletvekillerinin emekli aylıkları sürekli gündeme getirilir ve iyi niyetli de olsa bu tespitten yola çıkılarak aslında siyaset kurumu, yasama organı ve temsil mekanizması yıpratılmaya çalışılırken, şimdi Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte TBMM’nin her alanda güç ve yetki kaybetmesi milletvekillerinin özlük haklarına da yansımış ve geline nokta 6 aylık bakan yardımcılığı yapan bir kişi yıllarca milletvekilliği yapmış bir kişiyle aynı emekli aylığına hak kazanırken; iktidar mensubu eski milletvekilleri de bakan yardımcısı, danışman,

kamu şirketlerinde yönetim kurulu üyesi vb. sıfatlarla emekli aylığı yanında ayrıca bu aylıktan çok daha yüksek maaşlar/ücretler almaktadırlar.

Hakimlerin hem maaşları hem emekli aylıkları belirli bir sisteme kavuşturulmuş ve kısmen de olsa kabul edilebilir düzeye getirilmiş iken hekimlerin emekli aylıkları halen acınacak durumdadır. Çalışırken ek ödeme, döner sermaye, performans ödemesi vb. adlar altında ücret ve maaş alan bir uzman hekim emekli olduğunda 3600 ek gösterge üzerinden emekli olmakta ve dönem boyunca ödediği primin çok altına bir aylık almaktadır. Türkiye’de hekimlerin hem çalıştığı dönemde hem de emekliliğinde kabul edilebilir standartlarda bir gelir sağlanmadığı müddetçe kamu sağlık sisteminin sürdürülmesi mümkün değildir.

Şimdi getirilen bu düzenleme öncelikle her çalışana 600 ek gösterge vermekle hem çalıştıkları dönemdeki maaşlarını hem de emekliliklerindeki aylıklarını kısmen iyileştirmektedir. Fakat bu iyileştirme iktidar yanlısı medyanın propagandasını yaptığı gibi 1000’lerle ifade edilmeyecek kadar düşüktür. Hatta bir gecede benzine ve gaza gelen zamlar zaten kaybedilmiş bir kazanımdır. Dolayısıyla 5,5, milyon çalışana ahım şahım bir iyileştirme asla söz konusu değildir.

Aslında yapılan düzenlemeler, sistemde daha önce var olan eşitsizlik ve adaletsizliği daha da derinleştirmekte ve kamu çalışanları arasında açıkça ayırimcılık yaptığı gibi hiyerarşiyi de darmadağın etmektedir.

Zaten adaletsiz ve dengesiz olan kamu yönetimindeki maaş ve emekli aylığı giderek daha eşitsiz ve adaletsiz bir hale getirilmektedir. Bunun yerine sistemi bir bütün olarak revize etmek gerekirken kamu görevlileri arasında ayırimcılık yapmak doğru değildir.

Kamu personel rejiminde ve emeklilik haklarında yapılacak reformlar, seçim takvimi yaklaştıktan sonra torba yasalar içerisine sıkıştırılmış düzenlemelerle gerçekleştirilemez.

Bu maddelerin düzeltilmesi ile ilgili olarak verdiğimiz 5 ayrı önerge iktidar partisi milletvekillerince red edilmiştir.

3.2 Teklifin 2. maddesinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin 2. maddesi;

Madde 2-*"Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga ek 70 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.*

Ek Madde 70 –

b) Zam, tazminat ve ödenekler ile benzeri ödemeler toplamına karşılık gelmek üzere en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) brüt tutarının;

- Ek göstergesi 8400 ve daha yüksek olanlarda % 255'ine,*
- Ek göstergesi 7800 (dahil) - 8400 (hariç) arasında olanlarda % 215'ine,*
- Ek göstergesi 7000 (dahil) - 7800 (hariç) arasında olanlarda % 195'ine,*
- Ek göstergesi 5400 (dahil) - 7000 (hariç) arasında olanlarda % 165'ine,*
- Ek göstergesi 3600 (dahil) - 5400 (hariç) arasında olanlarda % 145'ine,*
- Ek göstergesi 2800 (dahil) - 3600 (hariç) arasında olanlarda % 85'ine,*
- Diğerlerinde % 55'ine,*

tekabül eden miktarı, emeklilik keseneğine ve kurum karşılığına tabi tutulur.

Birinci fıkradaki oranları, ayrı ayrı veya birlikte üç katına kadar artırmaya, yukarıdaki ek gösterge gruplarını değiştirmeye ve personel kanunlarında yer alan ek göstergelerin artırılması halinde gruptaki ek göstergeleri yeniden düzenlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

hükmünü içermektedir.

Kanun teklifinin bu maddesinde yer alan hükümlerle; 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga ek 70 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi yeniden düzenlenerek emekli Keseneğine esas olacak ek gösterge grupları yeniden belirlenmekte, oranları, ayrı ayrı veya birlikte üç katına kadar artırmaya, ek gösterge gruplarını değiştirmeye ve personel kanunlarında yer alan ek göstergelerin artırılması halinde gruptaki ek göstergeleri yeniden düzenleme için Cumhurbaşkanı'na yetki verilmektedir.

Söz konusu maddenin gerekçesinde;

"Madde ile, personel kanunlarına veya Kanun Hükmünde Karamamelere ekli ek gösterge cetvellerinde yapılan değişikliklere bağlı olarak 5434 sayılı Kanunun mülga

ek 70 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan ek gösterge gruplarının yeniden belirlenmesi ile bentte yer alan oranları artırma, ek gösterge gruplarını değiştirme veya gruplardaki ek göstergeleri yeniden belirleme konusunda Bakanlar Kuruluna ait olan yetkinin Cumhurbaşkanına verilmesi amaçlanmaktadır.”

yer almaktadır.

Maddenin komisyondaki görüşülmesi sırasında, bu maddede yer alan oranların nasıl ve ne tür parametreler kullanılarak tespit edildiği konusunda tatminkar açıklamalarda bulunulmamıştır.

Anayasanın ” Kamu hizmeti görevlileriyle ilgili hükümler” başlıklı 128. maddesinde;

“Madde 128 – Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.

Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.

Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.

Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilme usul ve esasları, kanunla özel olarak düzenlenir.”

hükmünü taşımaktadır.

Teklifin bu maddesinde yer alan 5434 sayılı Kanunun mülga ek 70 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan ek gösterge gruplarının yeniden belirlenmesi ile bentte yer alan oranları artırma, ek gösterge gruplarını değiştirme veya gruplardaki ek göstergeleri yeniden belirleme konusunda yetkinin Cumhurbaşkanına verilmesi, “...memurların aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir”. şeklindeki Anayasanın 128. Maddesi hükmüne aykırılık taşımaktadır.

Anayasanın Cumhurbaşkanının “Görev ve yetkileri başlıklı” 104. maddesinin 17. fıkrası;

“...Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı karamamesi çıkarabilir. Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar

ve ödevler Cumhurbaşkanlığı karamamesiyle düzenlenemez. Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı karamamesi çıkarılamaz. Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı karamamesi çıkarılamaz. Cumhurbaşkanlığı karamamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümleri uygulanır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda, Cumhurbaşkanlığı karamamesi hükümsüz hale gelir.”

hükümünü içermektedir.

Anayasa'nın 104. maddesinde Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri ayrıntılı bir vaziyette tadat edilmiştir. Anayasa'nın 104. maddesinde “Cumhurbaşkanı her konuda yetkilidir, Cumhurbaşkanına her konuda yetki verilebilir” denilmemektedir.

Bu düzenlemede yer alan hüküm Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerini de düzenleyen 104. maddesine de aykırı bulunmaktadır.

3.3 Teklifin 15 maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddesiyle; 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 19 maddesinde değişiklik yapılarak ; yaşlılık/malullük/ölüm aylığı almakta olan emekliler ve hak sahiplerine dosya bazında 2.500 TL olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarının 3.500 TL'ye yükseltilmektedir.

Komisyonun sunulan teklifte yer alan 3.000 TL'lik tutar komisyonun yapılan yoğun tartışma sonrası iktidar partisi milletvekilleri tarafından verilen önerge ile 3.500 TL.'ye çıkarılmıştır.

Madde üzerinde tarafımızca verilen aylık asgari ödeme tutarının yürürlükteki net asgari ücretten az olamayacağı yönünde düzenleme yapılmasını isteyen önergemiz iktidar partisi milletvekilleri tarafından red edilmiştir.

Maddenin görüşülmesi sırasında; söz konusu düzenlemeden yaklaşık 1.5 milyon emeklinin yararlanacağı ve hazineye maliyetinin 3.5 Milyar TL civarında olacağı yönünde açıklamalarda bulunulmuştur.

TÜRKİŞ tarafından en son açıklanan verilere göre dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarının

yani açlık sınırının 6 bin 391 TL'ye, yoksulluk sınırının 20.818 TL'ye çıktığı bir ortamda emekliler ve hak sahiplerine dosya bazında öngörülen aylık asgari ödeme tutarının 3.500 TL olmasını kabul etmiyoruz ve söz konusu tutarı yetersiz buluyoruz.

3.4 Teklifin 18 . maddesinin değerlendirilmesi:

Teklif metnine verilen son dakika önergesi eklenen bu madde ile bakan yardımcılarının özlük ve emeklilik haklarında değişiklik yapılmasının nedeni anlaşılamamıştır.

3.5 Teklifin 29.maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddesiyle 1512 sayılı Kanun'un noterlerin atama usulünü düzenleyen 27 nci maddesine bir fıkra eklenmektedir.

Maddeyle,

-1512 sayılı Kanun'un 22 nci maddesi uyarınca boşalan, açılan veya dördüncü sınıftan üçüncü sınıfa geçirilen noterlikler Resmi Gazete'de ilan edilmektedir.

-27 nci maddenin birinci fıkrasında ise yapılan ilana istinaden birinci, ikinci, üçüncü sınıf noterliğe atanmak için gerekli şartlar ile usul ve esaslar düzenlenmektedir.

6. Yargı paketinde olan vardı ancak ilgili komisyon çalışmaları sırasında red edilen bu maddenin ilgisiz bir şekilde Plan ve Bütçe Komisyonunda bir torba yasaya konularak yasalaştırılmak istenilmesindeki ısrarın nedeni anlaşılamamıştır. Maddenin komisyonda görüşmeleri sırasında bu konudaki sorularımız yanıtlanmamıştır.

3.6 Teklifin 35.maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddesiyle, madde ile, söz konusu Kanun kapsamındaki yükseköğretim kurumlarında öğrenim görmekte iken ilişkisi kesilenler ile bu yükseköğretim kurumlarına kayıt hakkı elde ettiği halde çeşitli sebeplerle kayıt yaptıramamış ön lisans, lisans tamamlama, lisans, lisansüstü öğrenimi gören öğrencilerden geçmişe yönelik süre sınırlaması olmaksızın yükseköğretimlerine devam etme hakkı tanınmaktadır.

Ancak madde metninin içeriği ve özellikle intihalcilik yaptıkları belirlenen akademik personelin de af kapsamında bulunması, madde metninde yer alan *Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı nedeniyle ilişği kesilenler hariç* ifadesindeki belirsizlik söz konusu düzenlemenin eksik tarafları olarak ilk etapta gözükmetedir.

Söz konusu düzenlemenin Milli Eğitim, Gençlik ve Spor komisyonunda görüşülmeden acele ile yasalaştırılması dikkat çekmektedir.

3.7 Teklifin 47.maddesinin değerlendirilmesi:

Teklif verilen son dakika önergesiyle eklene bu madde ile 1/7/2005 tarihli 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesinin altıncı fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler, şehir içinde kendilerince sunulan ya da denetimlerinde olan sürücü koltuğu hariç dokuz veya daha fazla koltuğu bulunan araçlarla sağlanan toplu taşıma hizmetlerinin engellilerin erişilebilirliğine ilişkin olarak madde metninde yazılan üyelerden oluşan komisyon tarafından yapılması gereken denetimle ilgili maddenin yürürlük tarihinin 07.07.2026 tarihine ertelenmesini uygun görmemekteyiz.

3.8 Teklifin 51.maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddesiyle, 14/3/2007 tarihli ve 5602 sayılı Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanunun ek 2 nci maddesine fıkra eklenmesi suretiyle Türkiye Varlık Fonuna devredilen lisanslarla ilgili kamu payının %8'i milli piyango idaresine aktarılması için düzenleme yapılmaktadır.

7407 sayılı Kanunla 5602 sayılı Kanuna eklenen Ek 2. madde ile *“49 yılığına Türkiye Varlık Fonuna devredilen lisanslarla ilgili olarak bu Kanunda tanımlanan kamu payı, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren anılan sürenin sonuna kadar Türkiye Varlık Fonu veya Türkiye Varlık Fonu tarafından kurulacak şirket tarafından gelir kaydedilir.”* hükmü getirilmişti. (26/5/2022)

Şimdi de işbu madde ile Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün yürüteceği faaliyetler için gelir kaynaklarına ihtiyaç duyulduğu gerekçesiyle Türkiye Varlık Fonu veya Türkiye Varlık Fonu tarafından kurulacak şirket tarafından gelir kaydedilen kamu payının %8'inin Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüne aktarılması öngörülmektedir.

Söz konusu düzenleme şans oyunlarının özelleştirilmesi hususunun tekrar gündeme alınarak tartışılması gereğini ortaya koymaktadır.

3.9 Teklifin 55. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddesiyle 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 82. maddesinde değişiklik yapılarak, tacirlerin yasal saklama süresinde yangın, su baskını ve benzeri afetler yüzünden zarara uğrayan ya da hırsızlık nedeniyle kaybolan Ticaret Kanununca tutması zorunlu belgeleri için mahkemeye başvuru süresinin 30 güne çıkarılması yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Tacirlerin saklamakla yükümlü olduğu defter ve belgelerin yangın, su baskını veya yer sarsıntısı gibi bir afet veya hırsızlık sebebiyle ziyai olması durumunda ziyai öğrenme anından itibaren on beş gün içinde dava açma süresinin 30 güne çıkarılması bir ihtiyaçtan mı kaynaklandığı konusundaki sorularımız komisyon çalışmaları sırasında yanıtlanmamıştır.

3.10 Teklifin 56 maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununda yapılan değişiklikle Biyokütle ve jeotermal enerjisine dayalı önlisans başvurularının teknik değerlendirmesine ilişkin usul ve esasların Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenleneceğine dair hükme yer verilmektedir.

Bu düzenleme ile Elektrik Piyasası Kanununun "Üretim faaliyeti" başlıklı 7 nci maddesine yeni fıkralar eklenmektedir.

Biyokütle ve jeotermal enerji ön lisans başvurularında değerlendirme ölçütlerini Bakanlık yönetmeliği belirleyecektir.

Ayrıca, eklenen diğer fıkrayla, elektrik depolama ünitesi rüzgâr/güneş kaynaklı elektrik üretimi yapma taahhüdünde bulunan firmalar, ayrı bir kapasite tahsis mekanizmasına dâhil olmayacak, üretim yapabilecektir.

Bu biçimde elektrik depolama tesisi kuracak firmanın taahhüdü kadar "kurulu güçteki" güneş/rüzgâr enerjisine dayalı elektrik tesisi için Bakanlık ön lisans verecektir.

Bu ön lisans için Kanunda sayılan "Rüzgâr veya güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi kurulması için yapılan ön lisans başvurularının değerlendirilmesi" şartları (ölçüm verileri, TEİAŞ ve dağıtım şirketinin uygun görüşleri) ayrıca aranmayacaktır. Böylece elektrik üretim tesisinde büyük ölçekli bataryalarla elektrik üretiminin depolanması sürecinin kesintisiz ve sürekli sağlanması amaçlanmaktadır.

Ancak, bir nevi lisans ve ayrıcalık devri anlamına gelen söz düzenlemenin yer alan hususların neredeyse tamamının Yönetmeliğe bırakılmasının nedeni anlaşılammıştır.

3.11 Teklifin 58 ve 59 ve 61 maddelerinin değerlendirilmesi 51. maddenin değerlendirilmesi:

Teklifin 58. maddesiyle 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 35 inci maddesinde değişiklik yapılarak daha önceden görevden alınan üst düzey memurlar için getirilen atama ve mali güvencelerin kapsamı daha alt düzeyde bulunan memurlar da kapsama alınarak genişletilmektedir.

Komisyonunda verilen önerge ile içeriği genişletilen bu maddenin gerekçesinde;

"375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 35 inci maddesinde yapılan değişikliklerle esas olarak genel müdür ve üzeri üst kademe kamu yöneticilerinin görev sonrası iki yıl boyunca sona eren yöneticilik görevine dair mali haklardan yararlanmasına ilişkin düzenlemelerden daha alt düzeydeki üst kademe kamu yöneticilerinin de yararlanmasına imkan verilmesi ile madde metninde uygulamada farklı yorumların önüne geçilmesine matuf bazı düzenlemeler yapılması öngörülmektedir."

59. maddenin değerlendirilmesi;

Teklifin bir önceki maddesinde yapılan değişikliğin benzeri bir düzenleme yine 375 sayılı KHK'ya Ek madde eklenmesi suretiyle yapılmaktadır.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen ek 37 nci maddeyle esas olarak bakanlıklar ve diğer kamu kuruluşlarındaki unvansız daire başkanı ve muadili kadrolarda yer alan personelin görevden alınmaları veya görevlerinin sona ermesi halinde daha önce de olduğu gibi bazı işlemlerin tesis edilmesi ve bunların da , hiyerarşik olarak üst kademe yönetici olan bakan yardımcısı, genel müdür, genel müdür yardımcısı, müstakil daire başkanı gibi kadrolar için halihazırda zaten mevcut olan görev sonrası atama güvencesinden kadrolarının özelliğine göre bu yönetici kadrolarda bulunanların da yararlanması sağlanmaktadır.

61. maddenin değerlendirilmesi:

Yukarıda yer alan 2 madde hükümleri gereği 375 sayılı KHK'ya bu teklifin 51 ve 52'nci maddeleriyle getirilen, üst kademe yöneticilerine görev sonrası 2 yıl daha mali haklardan yararlanma ve unvansız daire başkanlarına görev sonrası atama güvencesinin uygulanmasıyla geçici bir madde ekleniyor.

Ak Parti iktidarının giderayak bu tür düzenlemeleri yapmasının asıl amacı anlaşılamamaktadır.

3.12 Teklifin 62. Maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin verilen önerge ile kapsamı genişletilen bu maddesiyle; 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununun "Atanma esasları" başlıklı 29 uncu maddesine fıkra eklenmesi suretiyle

TBMM teşkilatında görev yapan üst kademe yöneticilerinin görevden alınmaları halinde kendilerine ayrıcalıklı bir vaziyette görev güvencesi verilmektedir.

İdari Teşkilatta görev yapan üst kademe yöneticilerinden;

a) Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcısı olarak görev yapanlar görevden alındıklarında TBMM Başkan Başmüşaviri kadrolarına,

b) Başkan olarak görev yapanlar görevden alındıklarında TBMM Başkan Müşaviri kadrolarına,

ç) En az 2 yıl kesintisiz Başkan Yardımcısı olarak görev yapanlar görevden alındıklarında Genel Sekreterlik Müşaviri kadrolarına,

atanacaklardır.

Bu fıkraya göre TBMM Başkan Başmüşaviri, TBMM Başkan Müşaviri ve Genel Sekreterlik Müşaviri kadrolarına atanacakların kadroları başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilmiş sayılacak, İhdas edilmiş sayılan kadrolar herhangi bir şekilde boşalmalarını müteakiben başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılacaktır.

Kapsamı verilen önerge ile daha da genişletilen değişikliğin gerekçesinde;

“Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemine geçilmesiyle birlikte, Bakanlık ve bağlı kuruluşlarda daire başkanı ve üzeri kadrolarda bulunanların görevden alınmaları halinde uygulanacak yeni bir sistem oluşturulmuştur. Buna göre bakanlık ve bağlı kuruluşlarda daire başkanı ve üzeri kadrolarda bulunanlar bu görevlerinden ayrıldıklarında durumlarına uygun kadrolara atanmaktadır. Bu kapsamda madde ile, TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı bünyesinde görev alan üst düzey yöneticilerin de görevden alındıklarında atanacakları kadrolar düzenlenmekte ve söz konusu personelin mali ve sosyal haklarına ilişkin esaslar belirlenmektedir.”

denilmektedir.

Daha önceki TBMM teşkilat Kanununun bu şekilde bir hüküm **yer almamakta idi.**

Mülga 2919 sayılı TBMM Genel Sekreterliği Teşkilat Kanununun “Atanma esasları” başlıklı 5. Maddesi;

“.. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği teşkilatı kadrolarında görevli personel, atamalarında belirtilen aynı usulle görevden alınır. Genel Sekreterlik teşkilatı kadrolarındaki görevli personelden herhangi bir personelin diğer - kamu kurum ve kuruluşlarına atanmasına ihtiyaç duyulması halinde; atamaya ilişkin talep Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca Başbakanlığa bildirilir. Başbakanlık personelin atanacağı kadro görevini tespit eder. İlgili kuruluşlar atama işlemlerini genel hükümlere göre yaparlar.”

şeklinde bir düzenlemeyi içermekte idi.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş gerekçe gösterilerek ileride görevden alınacak TBMM üst düzey personeline bu tür bir kadro güvencesi verilmesinin nedeni anlaşılammamaktadır.

3.13 Teklifte yer alan Geçici Madde 1'in değerlendirilmesi;

Bu maddede yer alan düzenlemelerle **MASAK'a** (mali Suçları Araştırma Kurulu'na) değişik denetim birimlerinde görev yapan personelden yapılacak sözlü sınavla yaklaşık 100 personel alınması amaçlanmaktadır.

Sınavın sözlü mülakat şeklinde yapılmasının amacı anlaşılammamaktadır. Aslında MASAK'ın kendi bünyesinde çalıştıracağı uzmanları bizatıhi kendisinin alıp yetiştirip devreye sokması icap ederdi.

Bu maddede yer alan düzenlemelerle Strateji Bütçe Başkanlığına yine bürokrasi içinden yaklaşık 30 kişinin bir yetiştirme programı ve yeterlik sınavı ile alınması amaçlanmaktadır. Sınavın ne şekilde yapılacağı madde metninde belirtilmemiştir. Bu ihtiyaç bile **Devlet Planlama Teşkilatı ve Kalkınma Bakanlığı kadroları fesh edilerek yerine kurulan Strateji Bütçe Başkanlığının yetmiş eleman bulmakta zorlandığını ortaya koymaktadır.**

Benzeri bir atama prosedürünün 102 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Strateji ve Bütçe Başkanlığında kurulmuş bulunan Devlet Yardımları Genel Müdürlüğüne verilen görevler ile 20/4/2021 tarihli ve 73 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Strateji ve Bütçe Başkanlığı'na verilen; "Kamu personeli ile ilgili hususlarda her çeşit istatistiki bilgileri toplamak, personel kayıtlarını merkezi olarak tutmak, kurumlar arası veri paylaşımı ve değişimi için gerekli teknik koordinasyonu sağlamak." görevi çerçevesinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarının merkez teşkilatında görev yapan kariyer uzmanı personelin naklen atanması için uygulanacağını göstermektedir.

Bütün bu adımlar Türk usulü Cumhurbaşkanlığı sisteminin yürümediğini dışarıdan atama yoluyla taşınacak personelin Strateji Bütçe Başkanlığının fonksiyonlarını yerine getirebilmek amacıyla kullanıldığını göstermektedir.

Sonuç olarak; Bu teklifle bir kısım kamu personelinin ek göstergelerinde yetersiz dengesiz ve kısıtlı bulduğumuz bir artışla mali haklarının artırılmasını desteklemekle birlikte; genel değerlendirme bölümünde açıklanan sakıncaları ve eksiklikleri içermesi, 1'nci bölümde açıklanan genel nedenlerle torba yasa teklifi kimliği ve bazı maddelerinin Anayasaya aykırılık taşıması, 2'nci bölümünde açıklanan nedenlerle olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarında yeteri kadar tartışılmadan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığını, genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı bulduğumuzdan teklifin bütününe; 3'üncü bölümde ayrı ayrı açıklanan nedenlerle de ((2/4527) esas numaralı "Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun

Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” nin nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu kanaatini de saklı tutuyoruz.

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Abdüllatif Şener

Konya

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Emine Gülizar Emecan

İstanbul

Cavit Arı

Antalya

Süleyman Girgin

Muğla

MUHALEFET ŞERHİ

2/4527 Esas Numaralı “Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne dair muhalefet şerhimiz ektedir.

“3.600 Ek Göstergede Dağ Fare Doğurdu”

Usule Dair Değerlendirme

2002-2007 yılları arasında iki adet torba yasa çıkararak AKP iktidarı, sonrasında torba yasaları TBMM’nin olağan bir çalışma yöntemi haline getirmiştir. TBMM gündemine getirilen torba yasaların sayısında her sene büyük artış olmuş, halkın katılımı ve talepleri ile muhalefetin itiraz, eleştiri ve önerilerine kapalı bu antidemokratik yöntem meclis işleyişinin merkezine oturmuştur. 9 Temmuz 2018 tarihinden itibaren Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne geçişle birlikte TBMM’ye torba yasa dışında bir yasa teklifi neredeyse hiç getirilmemektedir. Oysa demokratik ülkelerde kanunların torba yasa yöntemiyle ihdas edilmesi birçok nedenden dolayı kabul edilebilir bir yöntem değildir. Torba yasalarla halkın katılım hakkı ile demokratik ve hukuki işleyiş askıya alınmaktadır. Ancak son dört yılda TBMM’de oluşturulan yasaların neredeyse tamamı bu yolla hazırlanmaktadır.

Torba yasa yöntemi yasama etiğinin ağır bir şekilde ihlal edilmesidir. Pek çok farklı konuda düzenlemeler getiren karmaşık yasa paketleri bir yandan yasama niteliğini düşürürken diğer yandan kaynağını Roma Hukuku’ndan alan hukukun evrensel ilkelerinden *lex Caecilia Didia*’nın ihlali anlamına gelmektedir. Bu ilkeye göre hiç kimse pek çok farklı alanda düzenleme getiren bir yasal düzenleme için tek bir görüş bildirmeye zorlanamaz. Ancak torba yasalar tam da bunu yapmaktadır. Birbirleriyle ilgisi bulunmayan konuları düzenleyen torba yasalar yani *Leges Saturae*, örneğin kabul edilebilecek düzenlemelerle kabul edilemeyecek düzenlemeleri bir arada

bulundurduğundan kanunun bütününe ilişkin oylamada kabul oyu devşirilmesi amacı güden bir yasama kurnazlığını da ifade etmektedir. Yasama etiğini ayaklar altına alan bu durum, halkın iradesinin temsilciler eliyle gerçekleşmesini engelleyen sonuçlara yol açmaktadır.

AKP-MHP ittifakı yasama etiğini ve “muhalefete saygı” ilkesini yok sayarak yasama sürecini torba yasalarla götürmeyi kural haline getirmiş durumdadır. Evrensel hukuk ilkelerinin ağır bir biçimde ihlal edilmesi anlamına gelen torba yasalar, temsilcileri birbirleriyle ilgisiz pek çok farklı düzenlemeye ilişkin tek bir görüş bildirmeye zorlayarak yasama kurnazlığını ifade eden bir tekniğe sahiptir. Farklı konuların aynı yasal düzenleme metninde bir araya getirilerek daha önemli ve kritik hususların kamufle edilmesi kurnazlığı, yasama etiğinin ayaklar altına alınmasından başka bir şey değildir. Yasama sürecinin oldubittiye getirilerek hızlıca kotarılması isteği yasama etiğine aykırılık teşkil ederken yasama kalitesini de düşürmektedir. Dolayısıyla torba yasa tekniğinden vazgeçilmelidir. Ancak aksine Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne geçişle birlikte Meclis’e artık torba yasa dışında bir yasa teklifi gilmeyecektir. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, “torba yasa hükümet sistemi” olarak işletilmektedir. Bu torba yasa da pek çok farklı yasada ve pek çok farklı hususta düzenlemeler getiren Saray’ın bir torba yasasıdır.

Öte yandan TBMM bünyesinde yer alan ihtisas komisyonları, kanunların uzmanlık alanlarına uygun olarak görüşülmesi için kurulan, bu amaçla çalışma usulleri belirlenen komisyonlardır. Üyelerinin ilgili komisyonun uzmanlık alanı doğrultusunda partilerce belirlendiği bu komisyonlar, parlamentoların işleyişi ve yasama süreci açısından hayati mekanizmalardır. Bu komisyonların her birinin belli bir çalışma odağı bulunmaktadır. Ancak torba yasa yöntemi eğitim, sağlık, insan hakları, ekonomi, ekoloji, toplumsal cinsiyet, adalet gibi temel alanlarda faaliyet yürütmesi ve bu alanlarda yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla TBMM bünyesinde kurulmuş 19 ihtisas komisyonunun çalışma işleyişini olumsuz etkilemektedir. Farklı ihtisas komisyonların çalışma ve uzmanlık alanları gözetilmeden torba yasa yoluyla birbirinden bağımsız birden fazla konuya ilişkin yapılan düzenlemeler meclis bünyesinde çalışan daimi ihtisas komisyonların çalışmasını kısıtlamakta, çalışma alanlarına müdahale etmekte ve hatta bu komisyonların çalışmasını bertaraf edebilmektedir. Nitekim ülkede yaşanan

çoklu krize ve kangrenleşmiş sorunlara rağmen bu komisyonların birçoğu çalışmamaktadır. Son dört yılda TBMM bünyesinde yer alan birçok komisyon toplantı dahi yapmamaktadır.

TBMM'deki yasama faaliyeti son dört yılda Plan ve Bütçe Komisyonu gibi birkaç belli komisyonda kümelenmektedir. Özellikle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin yürürlüğe girdiği 9 Temmuz 2018 yılından sonra meclis bünyesinde daimi olarak çalışan neredeyse tek komisyon Plan ve Bütçe Komisyonu olmuştur. Plan ve Bütçe Komisyonu'na son dört yılda gelen birçok torba yasa çevreden imara, turizmden sağlığa, eğitimden toplumsal cinsiyete kadar geniş bir skalada yer alan konularda yasal düzenlemeleri içermiştir. Bu süreçte Plan ve Bütçe Komisyonu ise Saray Rejimi'nin kendini inşa etmesi sürecinde bir “yasa imalat makinası” işlevi ve görevi üstlenmiştir. Plan ve Bütçe Komisyonu'na gelen torba yasalarda yer alan düzenlemelerin tamamı Saray Rejimi'nin devleti, bağlı kurumları ve devleti dizayn etme hedefi ile Saray'ın ve yandaşların talepleri doğrultusunda oluşturulan yasal düzenlemelerdir. Bu açıdan HDP'nin Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin hayata geçirilmesi sonrası tarihi bir tespit olarak yaptığı “yeni sistemde meclis yalnızca noter görevi görmektedir” söyleminin hakikati açık bir biçimde her gün kendini doğrulamaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonu'nun çalışma yöntemi başta olmak üzere hiçbir komisyonun çalışma biçimi ile yasa düzenleme süreci meclis usullerine uygun değildir. Yine hiçbir komisyonun istikrarlı bir çalışma yöntemi yoktur. En çok yasal düzenlemenin yapıldığı Plan ve Bütçe Komisyonu'nun da istikrarlı ve usulüne uygun bir çalışma işleyişi yoktur. Sarayda düzenlenen yasalar geliş güzel bir biçimde bu komisyona gelmekte, gece yarısı gelen yasa teklifleri üzerinden 24 saat geçmeden komisyonda görüşülmektedir. Aynı gün görüşülen ve AKP-MHP oylarıyla komisyondan geçen düzenlemeler, aynı hızla Genel Kurul'dan geçirilmek istenmektedir. Bu süreçte muhalefetin yasalara şerh düşmesi için dahi yeteri zaman tanınmamaktadır. Tamamen dışarda bırakılan halkın ve sivil toplumun talepleri ile muhalefetin öneri ve eleştirileri hiçbir şekilde dikkate alınmamaktadır.

AKP-MHP iktidarının yasama teamüllerini ters yüz ederek dayattığı bir diğer yaklaşım ise TBMM'de ilgili komisyonlara sunulan kanun tekliflerinin en az 48 saat

önce ihtisas komisyonları üyelerine gönderilmesidir. Ancak bilindiği üzere bu kanun teklifi Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine 28 Haziran 2022 tarihinde saat 22:00 sularında gönderilmiştir. 29 Haziran 2022 tarihinde saat 13:00’te de komisyonun teklifi görüşmek üzere toplanacağı bilgisi verilmiştir. Yani gece dahil sadece 15 saat sonra yaklaşık 60 maddelik yasanın görüşülmesine başlanmıştır. Böylece, komisyondaki görüşmelerin başlanmasından önce söz konusu kanun tekliflerine ilişkin hazırlıklar yapılmasının önüne geçilmek istenmiştir. Benzer şekilde kamu çalışanlarının tamamını ilgilendiren konularda yapılan yasal düzenlemelere ilişkin kamu çalışanlarının ve ilgili kurumların taleplerine dahi başvurulmamış, muhalefetin de başvurusu engellenmiştir. TBMM İçtüzüğünde belirtilen “Danışma Kurulunun önerisi üzerine Genel Kurulca başka bir karar alınmadıkça Türkiye Büyük Millet Meclisi 1 Temmuz günü tatile girer” hükmü AKP-MHP koalisyonunun her dönemde yaptığı gibi oldukça önemli ve toplumun her kesimini ilgilendiren yasama çalışmalarını bir seçim yatırımı olarak görmesi sebebiyle yine askıya alınmıştır.

Kanun yapma sürecini planlayamayan iktidar bloku, teklifleri komisyon süreçlerinden hızlıca geçirmeye çalışarak deyim yerindeyse “kaşla göz arasında kanun çıkarma” çabasını göstermektedir. Böylece hem kanun teklifini ilgilendiren toplumsal çevreleri hem iktisadi tarafları hem de muhalefeti yasa yapma sürecinden dışlayarak otoriter tutumunu açıkça ortaya koymaktadır. Kanun tekliflerinin istişareyle yapılmasını engelleyen AKP-MHP ittifakı modern demokrasilerin ve hukuk devletlerinin en temel hakkı olan yasa yapma hakkını ortadan kaldırmaktadır. Yasa yapma hakkının zayıflatılması, halk egemenliğine yönelik en büyük darbelerden biridir. Çünkü örneğin vergiye ve bütçe ilişkin düzenlemeler, halkın kesesinden toplanan vergilerin nerelere harcanacağını belirler. Bu süreçten halkın dışlanması demokratik yasama sürecinin ağır bir şekilde ihlal edilmesidir. Dünyadaki tüm demokratik hukuk devletlerinde yasama, devlet-toplum-vatandaş mutabakatının temelidir.

TBMM’nin yasama tatiline girmeden meclise sunulan ek bütçe kanun teklifi de benzer şekilde AKP-MHP iktidarının yasama etiğini çiğnemesiyle alalecele muhalefetten, sivil toplum kuruluşlarından ve yurttaşlardan adeta kaçırılarak yasalaştırılmıştır. Toplumsal beklenti, ihtiyaç ve taleplerin aksine alışık olduğumuz

şekilde faize, yandaş sermayeye ve güvenlik politikalarına yani belirli bir zümreye yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Genel Değerlendirme

Türkiye küreselleşmenin geldiği düzey, iletişim teknolojileri ve ekonomik serbestleşme başta olmak üzere çok sayıda dışsal sebep ile ekonomisinin yapısı ve siyasi tarih deneyimi gibi iç sebeplerle küresel politik ekonomi eksenli gelişmelere doğrudan bağlıdır. Türkiye’de yaşanan ekonomik ve jeopolitik gelişmeleri değerlendirmek için küresel politik ekonomideki mevcut durum ve dönüşümlere bakmak kaçınılmaz bir gerekliliktir.

Neoliberalizmin Sonunun Geldiği Kabulendi, Arayışlar Çoğalıyor!

Kapitalizm etkileri küresele yayılan ve iktisadi, politik, toplumsal boyutları olan çok sayıda krizi aynı anda yaşıyor. Krizin iktisadi suretinde ilk beliren gelir ve servet eşitsizliği temelinde kitlesel yoksullaşmadır. Yapılan kimi araştırmalara göre dünya yüzeyinde bir milyar insan yetersiz beslenirken, servet eşitsizliği korkunç düzeylere ulaşmış durumdadır. Bir araştırmaya göre dünya üzerindeki en zengin yüzde 10’luk dilimde yer alanların toplam servette payı yüzde 76’ya yükselirken, en yoksul yüzde 50’lik dilimde yer alanların toplam serveti ise küresel servetin sadece yüzde 2’sine denk gelmektedir. Öte yandan neoliberal yönetsel aklın temel politika tercihlerinden biri olan özelleştirmelerle birlikte toplumlar gittikçe mülksüzleşmektedir. Her şeyi piyasanın işleyişine havale eden akıl, toplumların mülksüzleşmesinde esas sorumluluğu taşımaktadır. Kapitalizmin geldiği aşamada ekonomik göstergeler açısından işsizlik kitlesel hale gelmiş, yaşam borçla sürdürülmeye mahkûm edilmiş ve krizin kapıları sonuna kadar aralanmıştır.

1970’li yıllarda devreye konan ve hızlıca küresel bir fenomen haline gelen neoliberalizm otoriter devlet biçimini esas alarak siyasi krizi derinleştirmiş bir “kriz yönetimi rejimi” olarak organize olmuştur. “Terörle mücadele” söylemsel tertibatıyla küresel müdahaleler ve sınır ötesi şiddet ihraçlarını “haklı nedene” dayandırmak isteyen otoriter devlet biçimi, hukuk devleti ve demokrasinin gerilemesine neden olmuştur. Krizin çözülmesinden çok yönetimini esas alan bu yaklaşım neticesinde bugün dünyada yabancı düşmanlığı, inanç eksensiz köktencilik, etnik şovenizm başta olmak üzere çok sayıda demokratik yaşam düşmanı sosyal durum ortaya çıkmıştır.

Neoliberal yönetsel akılla donanan güç merkezlerinin hegemonik söyleminin meşruluk kaybı ve iktisadi eşitsizliklerin derinleşmesiyle birlikte halklar önlerine somut sorunları koymuş ve bu sorunların çözümü için dünyanın dört bir yanında itirazlarını yükseltmiştir. Ortadoğu’da farklı kimliklere sahip olsalar da aynı somut sorun etrafında birleşen çoğu genç ve kadınlardan oluşan itirazlar ile neoliberalizm ilk deney sahası olan Şili’de benzer toplumsal kategorilere mensup insanların itirazları çoklu krizlerin yönetilemeyeceğine işaret ediyor. Şili’deki protestolarda ifade edilen bir söz tarihe not düşüyordu: “Neoliberalizm Şili’de doğdu, Şili’de ölecek.” Toplumsal itirazların sınır ve kimlik aşırı hale gelmesiyle birlikte neoliberalizmin sürdürülemez aşamaya geldiği kabulü hızla yayılırken, Covid-19 pandemisi hızlıca tüm dünyayı etkisi altına aldı. Pandemi, iktidar merkezlerinin toplumları daha fazla denetlemesi ve gözetim araçlarını meşrulaştırması gibi sonuçlarının yanı sıra eşitsizlikleri ve adaletsizlikleri daha görünür kılmasıyla da etki yarattı. Covid-19 pandemisiyle birlikte eşitsizliklerin sürdürülemeyeceği her kimlikte sermaye mensubu tarafından dillendirilmeye başlandı. Bu yönüyle arayış neoliberalizmin ikamesi ve kapitalizmin yeni bir formda sürdürülmesine yoğunlaştı.

Küresel Politik Ekonomik Arayışlar ve Jeo-Politik Savaş Makinesi NATO’nun Sahneye Çağırılması

Kapitalizmin simülasyon merkezi Davos Zirvesi devreye girdi. Kapitalizmin sürdürülmesi için fikri arayışlar somut önerilerle desteklendi ve dünyadaki politik ekonomik durumun röntgeni çekilmeye başlandı. Bu arayışlara kapitalizmin jeopolitik

savaş makinesi NATO'nun sahneye davet edilmesi eşlik etti. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ilk defa, 70 sene sonra 2021 yılında Atlantik Şartı yenilendi. Böylece ABD başkanı Joe Biden'ın "America is back" mottosu "NATO is back" gerçekliğinde vücut buldu.

Bu bağlamda, pandemiden sonraya tekabül eden 2021 yılında hızlanan ve somut adımlarla desteklenen küresel politik ekonomideki dönüşümün birkaç izini sürebiliriz. Öncelikle hegemonik söylemde "dost-düşman ikilemi" demokrasiler ve otokrasiler üzerinden kurgulanmaktadır. Joe Biden'ın yaptığı "Demokrasi Zirvesi"yle ilk somut adımları atılan bu söylem tertibatı, Ukrayna-Rusya savaşının patlak vermesiyle ilk somut öznesini de bulmuştur. Buna göre 11 Eylül sonrası hegemonik söylemin merkezinde bulunan "medeniyet-terörizm" ikilemi, "demokratlar-otokratlar" ikilemine transfigüre edilmek istenmektedir.

İkinci olarak 2021 yılının Haziran ayında Atlantik Şartı'nın yenilenmesi ve ardından Ukrayna-Rusya savaşıyla birlikte NATO'nun hem genişleme hem de askeri-stratejik kararların merkezinde bulunmasıyla sahneye döndüğünü ifade edebiliriz. NATO'nun sahneye dönüşü Ukrayna-Rusya savaşında gördüğümüz gibi kurucu şiddetin geri dönmesine, silahlanma yarışının artmasına ve jeopolitik risklerin had safhaya çıkmasına neden olma potansiyeline sahiptir. Fakat öte yandan hegemonik söylemin meşruluk kazanması durumunda NATO'nun daha fazla merkeze yürüyebileceği bir sistem ortaya çıkabilir.

Küresel hegemonik yaklaşıma göre neoliberalizmin iktisadi eşitsizlikleri hem ülkeler aşırı hem de ülke içinde derinleştirmesinin sınıfsal etkilerinden biri orta sınıfın sahneden silinmesi ve geleceksizlik-güvensizlik denkleminde otoriter popülist liderlerin kurtarıcı mertebesini kazanmasıdır. Kapitalist güç merkezleri şimdilerde sınıfsal değişimlerin siyasi sonuçlarına yoğunlaşırken, Biden'ın ABD iç politikasında post-Trump dönemiyle mücadelesini orta sınıfların yeniden güçlenmesiyle birlikte düşünüyor olması dikkate değerdir.

Bunların yanı sıra G-7 toplantısında küresel alt yapı yatırımlarına 600 milyar dolarlık fon ayırma taahhüdü ve ABD'nin küresel vergi fikrini gündeme getirmesi hem maliye politikalarını yeniden dizayn eden hem de Çin'le küresel rekabete yeni çizgiler

çeken bir rotaya işaret ediyor. Yani bir anlamda kapitalizmin tarihte re-organize olduğu belli dönüm noktalarında olduğu gibi bir tarihsel kırılmanın içerisinde yaşıyoruz. Karl Marx'ın 1851-1852 yılları arasında kaleme aldığı *Louis Bonaparte'ın 18. Brumaire'i* adlı eserinde “Tarihte her şey iki defa yaşanır. İlkinde trajedi, ikincisinde komedi olarak tekerrür eder” dediği cümlede, Kojin Karatani'nin tekerrürün öznel değil, yapılar ekseninde gerçekleştiğini ifade ederek yorumladığı bir dönem aralığındayız. Elbette buradaki sonucu ezilenlerin direnişi doğrudan etki edecek ve kapitalist güç merkezleri arasındaki mücadelede üçüncü yoldaki ezilenler gerek sürece gerekse de sonuçlarının belirlenmesinde belirleyici olacaktır.

Türkiye: Küresel Dönüşüm Sürecinin Kırılgan Bileşeni

Kapitalizmin kırılma dönemlerinde Türkiye hem yönetici akıl hem ekonomik alt yapı hem de reel-politik açısından oldukça kırılgan konumdadır. Küresel politik dönüşümü “Yeni Ekonomik Model”le karşılayarak iflastan çöküşe, demokrasi-otokrasi ekseninde saf pragmatizmi esas alarak da rotasızlığa savrulan bir ekonomi gerçeği vardır. “Yeni Ekonomik Model” döviz kurları, işsizlik, cari açık ve dış ticaret açığı gibi çok sayıda gösterge üzerinden değerlendirildiğinde henüz altıncı ayında çökmüştür. AKP-MHP ittifakının tipik neoliberal “gerilimi yükselt ve krizin sonuçlarını yönet” politikası işlememekte, toplumsal sorunlar somut şekilde dile geldikçe korku, paranoya ve dışsallaştırma gibi psiko-politik patikalar çıkmaz yola dönüşmektedir.

Türkiye’de filizleri 2015 yılında atılmaya başlanan ve 2018 yılı itibariyle artık adı konan kriz, Covid-19 pandemisine olumsuz koşullarda girilmesine neden olmuştu. Pandemi başlayınca ülkeler yurttaşlarına herhangi bir karşılık beklemeden “destek” sunarken, AKP-MHP ittifakı yurttaşlarına “IBAN Numarası” göndererek tarihin kara sayfalarına geçecek bir pratik sergilemişti. Post-Covid-19 dönemine girildiğinde AKP-MHP ittifakının yanlış politik ekonomi yaklaşımı ısrarla sürdürülmüş ve 2021 yılı sonu itibariyle ekonomik kriz, ekonomik çöküşe doğru evrilmiştir.

2022 yılı ilk yarısı itibariyle Türkiye, gerek enflasyon oranları gerek istihdam yaratamaması, gerekse de dış ticaret ve cari açıklarıyla makro düzeyde 30 milyon yoksul

yurttaş yaratmış olması, gençlerin ülkeden göç etmek istemesi gibi birçok toplumsal ve ekonomik gösterge düzeyinde Küresel Dönüşüm Sürecinin Kırılgan Bileşeni'dir. Bu süreçten ayrılmasına neden olacak kurumsal ve bilişsel nedenler ise kırılganlığı arttırmaktadır. Bir taraftan başta AKP-MHP ittifakının siyasi ufkuyla küresel anlamda yaşanan dönüşüm arasındaki makas farkı, devlet ve iktidar kadrolarının yeni zamana eski fikri kalıplarıyla hazırlanmak istemeleri ve entelektüel kapasite yokluğu söz konusudur. Diğer taraftan ise Kürt sorunu başta olmak üzere temel sorunlara eski reçeteler sunmanın çaresizliği ile birlikte Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin TBMM'yi işlevsizleştirilmesi gibi nedenlerden ötürü kırılganlık aşaması geçilmek üzere. Böylesi bir durumda TBMM'ye sunulan kanun teklifi küresel ufkun olmayan, Türkiye'de politik ekonomi eksenli sorunları görmekten uzak bir teklif olarak Türkiye halklarının tek bir sorununa dahi çözüm bulma kapasitesine sahip değildir.

Türkiye'nin Gündemi: Hayat Pahalılığı, Yoksulluk, İşsizlik

Geçim sıkıntısı, enflasyon, işsizlik, hayat pahalılığı, yoksulluk, borçluluk, sefalet ve açlık halkın temel derdi olmuşken AKP'nin derdi ise sermayeyi/yandaşları zengin etmektir. İktidar yoksul halkı iktidarını devam ettirebilmek için yalnızca seçim zamanlarında hatırlamakta, küçük de olsa onlara bazı 'olanaklar' sunabilmektedir. Ne var ki bu düzenlemelerin önemli bir kısmı da 3.600 ek gösterge düzenlemesinde olduğu gibi adaletten uzak, yeni sıkıntıları beraberinde getiren düzenlemeler olmaktadır. Zira ülkede her geçen gün yoksulluk derinleşmektedir. İşsizliğin tarihi rekorlar kırdığı, çalışanların önemli bir kısmının asgari ücretle çalıştığı Türkiye'de insanlar en temel ihtiyaçlarını dahi borçlanarak karşılamak durumunda kalmaktadır. UYAP verilerine göre icra dosya sayısı 30 milyonu geçmiştir. Öyle ki Türk-İş'in yıllardır düzenli olarak yaptığı *Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması*'na göre Haziran 2022 için Türkiye'de açlık sınırı 6 bin 391 liraya yükselmiştir. Yani dört kişilik bir ailenin en temel ihtiyaçlarını karşılaması/aç kalmaması, sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı asgari ücretten 2 bin lira daha fazladır. Yine aynı araştırmaya göre, gıda harcamalarına konut (kira, elektrik, su, yakıt), giyim, sağlık, ulaşım, eğitim ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer giderler de

eklendiğinde bu tutar aylık 20 bin 818 liraya yükselmiştir. Yani dört kişilik bir ailenin insanca bir yaşam sürmesi için gereken minimum tutar, bir diğer deyişle yoksulluk sınırı, asgari ücretin yaklaşık 5 katıdır. Asgari ücretin en temel beslenme ihtiyaçlarını dahi karşılayamıyor olması asgari ücretle çalışan yaklaşık 10 milyon emekçinin “çalışan yoksul” haline geldiğini, dahası açlık sınırının altında bir hayata mahkum edildiğini ortaya koymaktadır.

DİSK-AR ise TÜİK'in ham verilerinden yararlanarak emeklilerin, dar gelirlielerin, düşük gelirlielerin hissettiği enflasyonu hesaplamaktadır. TÜİK, Mayıs 2022 dönemine ait Tüketici Fiyat Endeksini (TÜFE) yıllık yüzde 73,5, 2022 yılının ilk beş ayı için yüzde 35,64 olarak açıklamıştır. Yıllık gıda enflasyonu ise yüzde 91,6 olarak açıklanmıştır. Ancak bu enflasyon oranları farklı gelir gruplarının gerçeğini yansıtmamaktadır. DİSK-AR tarafından yapılan hesaplama göre asgari ücretlilerin gıda enflasyonu Mayıs 2022'de yüzde 119-135 bandında gerçekleşmiştir.

Enflasyon her ay tırmanırken işçiler, memurlar ve emekliler ise 6 ayda veya yılda bir zam alıyor. Böylece emeğin gelirleri enflasyonun altında kalıyor. Pahalılığın temel nedeni ücretlerin geç artırılması ve resmi enflasyona endekslenmesidir. Nitekim bunun sonucunda asgari ücret ve diğer ücret gelirleri enflasyonun altında ezilmektedir. Enflasyon ekonominin en yakıcı sorunu olarak varlığını devam ettirmektedir. 2021 Aralık ayında yüzde 50,5'lik artışla 4.253 TL olarak belirlenen net asgari ücret 2022 yılında enflasyon karşısında hızla erimektedir. 2022'nin ilk beş ayı için asgari ücretin toplam alım gücü kaybı 5.007 TL'yi bulmuştur. Öte yandan asgari ücret artırılmazsa ve 4.253 TL olarak uygulanmaya devam edilirse asgari ücretlinin 2022 yılı için kaybı en az 20 bin 726 TL olacaktır.

3 Haziran 2022 tarihinde TÜİK tarafından açıklanan mayıs ayı enflasyon rakamlarına göre ise yıllık tüketici enflasyonu yüzde 73, yıllık üretici enflasyonu yüzde 132'nin üzerine çıkmıştır. Bağımsız araştırmacıların oluşturduğu ENAG'ın yaptığı açıklamaya göre ise yıllık tüketici enflasyonu yüzde 160,76 olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılı temmuz ayından bu yana; elektriğe yüzde 250'nin, doğalgaza yüzde 150'nin, mutfak tüpüne yüzde 200'ün üzerinde zam yapılmıştır. TÜİK verilerinde gıda enflasyonu yüzde 100'ün üzerinde seyrederken çarşıda, pazarda, markette gerçek

enflasyon yüzde 200'ün üzerinde çıkmış, halk en temel ihtiyaçlarını dahi alamaz noktaya gelmiştir. Semt pazarlarında normal şartlarda çöpe atılan ürünler 'ucuz satılan' ürünler kategorisine çıkmıştır.

Türkiye için değil AKP için veri ürettiğinden dolayı güvenilirliğini kaybeden TÜİK'in verileri dikkate alındığında bile, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmesinden bugüne ekmeğin fiyatı yüzde 200 artmıştır. Benzer şekilde süt ve yumurta yüzde 200'ün üzerinde, ayçiçek yağı yüzde 300'e yakın zamlanmıştır. Akaryakıt zamlarının, teknik olarak, bütün zamların temelini oluşturduğu dikkate alındığında, en düşük akaryakıt zammı yüzde 275 seviyelerinde gerçekleşmiştir. Tek başına bu zam oranlarına bakıldığında dahi gerçek enflasyonun açıklanan orandan kat be kat daha fazla olduğu ayan beyan ortadadır. Üstelik Brent petrol fiyatları artarken zam yapan iktidar, fiyatlar düşerken aynı oranda indirim yapmamaktadır. AKP iktidarı, Türkiye'deki enflasyonun küresel risklerden kaynaklı olduğunu ifade etmektedir. Oysa ülkelerin enflasyon oranlarını karşılaştırdığımızda Türkiye'nin oldukça negatif ayrıştığını rahatlıkla görebiliriz. Bu da Türkiye'nin ne kadar kötü bir ekonomik yönetim zihniyetine sahip olduğunu göstermektedir.

Zira yüzde 70'lik resmi enflasyon AKP için yeni bir rekor anlamına gelmektedir. Aralık 2002'de yüzde 29,7'lik bir enflasyon devralan AKP 20 yılda enflasyonu yüzde 70'lere taşımıştır. Türkiye, her şeye her gün zam yapılan ve fiyat istikrarının yok olduğu bir buhran dönemini yaşamaktadır. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçiş ile hem ekonomik kriz ayyuka çıkmış hem de bu 4 yıllık süreçte, tam olarak AKP-MHP koalisyonu tarafından zam zulmü denilebilecek bir süreç sürdürülmüştür. AKP-MHP koalisyonunun bu zam zulmü için Türkiye halklarına sunduğu çözüm ise şükrederek sabretme arsızlığıdır.

İşsizleştiren, Yoksullaştıran ve EmegİN Payını Küçülten Büyüme

Küresel olarak artan fiyatlar ortamında gelişmiş ülkeler enflasyon karşılığında istihdam kazanmaktadır. ABD'de 2021 yılı Mayıs ayında yüzde 5,8 olan işsizlik, 2022 Mayıs itibarıyla yüzde 3,6 oranına inmiştir. Türkiye işsizlik oranlarında da kendisiyle

aynı ligde yer alan ülkelerden açık ara öndedir. İşsizlik Meksika’da yüzde 3, Arjantin’de yüzde 7, Endonezya yüzde 5,8, Hindistan’da yüzde 7,8’dir. DİSK-AR’a göre Türkiye’de 8,4 milyon geniş tanımlı işsiz varken, TÜİK’e göre ise dar tanımlı işsizlik oranı 2021 yılı itibariyle yüzde 12,0 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo: Türkiye’de Dar Tanımlı İşsizlik Oranı (2018-2022)

	2018	2019	2020	2021	2022 (Nisan)
İşsizlik Oranı	Yüzde 11	Yüzde 13,7	Yüzde 13,4	Yüzde 12	Yüzde 11,3

2018 yılından bu yana Türkiye’de büyüme istihdam yaratmamakta, enflasyon yükselmektedir. Türkiye, AKP’li Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati’nin söylediği gibi, enflasyon ve yoksullaşma verip yerine büyüme satın almaktadır. Büyümeden 2022 yılı itibariyle en yüksek payı finans ve sigorta sektörü almaktadır. Emeğin büyümedeki payı ise gittikçe azalmaktadır. İlk çeyrekler itibariyle, emeğin büyümeden aldığı pay 2020’de yüzde 39,1 iken, bu pay 2021 yılında yüzde 35,5’e, 2022 yılında ise yüzde 31,5’e düşmüştür. Bugün gelinen noktada iktidar, emekçi ve emeklilerin sorunlarına kalıcı ve insani çözümler bulmak yerine adaletsizliği derinleştiren 3.600 Ek Gösterge vb. düzenlemeler getirerek hem emekçilerin sorununu derinleştirmekte hem de iş barışını bozmaktadır.

İktidarın Torba Yasasından Kamuda Eşitsizlik Çıktı

Tüm icraatlarını yaklaşan genel seçimlere göre yapan ve son dönemde yaptığı siyasi hamlelerle seçim çalışmalarına start veren AKP iktidarı, her geçen gün yeni bir ‘seçim’ icraatıyla karşımıza çıkmaktadır. AKP’nin seçime yönelik son hamlesi ise ek gösterge düzenlemesidir.

Kamuoyunda büyük beklenti oluşturan ek gösterge konusunda AKP Genel Başkanı Erdoğan tarafından açıklama yapılmış, açıklamayla bütün memurların ek

gösterge rakamlarının 600 puan artırılacağı ifade edilmiş, ek göstergesi 3000 olan tüm kamu çalışanlarının ek göstergesi 3.600'e yükseltilmiştir. Fakat yapılan düzenleme adil olmamış, ek gösterge rakamı 3.600'ün altındaki kamu emekçilerinin yaşadığı eşitsizlik bu durumda aynen devam etmiştir. Kaldı ki bu rakam toplam çalışan kamu emekçilerinin yaklaşık yüzde 35-40'ına denk gelmektedir. Bu kesimler için ek göstergede 600 puan artışın ne maaşlarında ne de emeklilik maaşlarında ciddi bir karşılığı olmamıştır. Örneğin Mart 2022 itibarıyla ek gösterge cetvelinde her 100 puanın karşılığı, brüt 23,54 TL'dir. 3.600'ün altındaki 600 puanın karşılığı, brüt olarak 141,24 TL net olarak ise yaklaşık 117 TL'ye denk gelmektedir.

Ön lisans ve lisans mezunlarının ek göstergesinin 3.600'den başlayarak düzenlenmesi tabip, diş tabibi bakımından ise bu oranların yukarıya doğru 7600 ek göstergeye ulaşacak şekilde yükseltilmesi, lise ve altı mezun olanlar bakımından ise ön lisans ve lisans mezunlarına yapılacak oransal artış dikkate alınarak yardımcı hizmetler sınıfına tabi hizmetliler de dâhil edilerek ek gösterge tablosunun yeniden düzenlenmesi ve bu şekilde 1400 puan artışın bu gruptakilere de yansıtılması, ek gösterge tablosunda yapılacak düzenlemenin 5434 sayılı Kanun'a tabi kamu görevlilerinin emekliliğine adaletli bir şekilde yansiyebilmesi için 5434 sayılı Kanun'un ek 70. maddesinde düzenlenen özel hizmet aylığı oranlarının düzenlenmesi gerekmektedir.

Yardımcı hizmetlere dair yapılan artışın maddi karşılığı günlük çay/simit parası bile etmemektedir. 3.600 ek gösterge konusunun adaletli ve dengeli çözümü ile özel hizmet tazminat oranlarının ve emekli aylığı güncelleme katsayısının artırılması gerekmektedir. Aileleriyle birlikte 20 milyonu bulan kamu emekçileri ve emeklilerine insanca yaşayacak bir maaşın sağlanması seçime endekli olarak yürütülmemelidir. Kaldı ki bazı gruplar düzenlemeden yararlansalar bile mezarda emeklilik yasası, emeklilik aylığı bağlama oranı ve emekli aylığı güncelleme katsayısının düşük tutulması nedeniyle emeklilik aylığında gerçek anlamda artış olmayacaktır. Artan enflasyonla alım gücü her geçen gün düşen işçi ve emekçilerin ekmeği her gün biraz daha küçülmektedir. Artan enflasyona bağlı olarak ücretlerin erimesi 3.600 ek gösterge gibi kimi düzenlemelerle kısmen yavaşlayabilir ancak bu, insanca yaşayacak ücret ve emekli aylığı için yeterli değildir. Kamu emekçilerinin, işçilerin, köylülerin ve küçük

esnafların, emeklilikte katsayı adaletsizliğine yol açan düzenlemelerin kaldırılması, insanca yaşayacak bir ücret ve emekli aylığı düzenlemesinin yapılması gerekmektedir.

3.600 ek gösterge tartışmasında neredeyse hiç gündem olmayan ve konuşulmayan bir diğer konu ise bu 3.600 ek göstergenin tek başına değil, bütün halindeki bir tablo/cetvel içerisinde yer alan bir rakam olmasıdır. Yani 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında kamu hizmeti üreten kamu emekçilerinin mezun oldukları okul ve unvanlarına göre ek göstergeleri belirlenir. Kamuoyunda konuşulan birkaç unvan merkezli tartışmanın bu konunun ne kadar anlamsız ve temelsiz bir zeminde yürütüldüğünü gözler önüne sermektedir. Yani cetvel içerisinde yer alan sadece bazı unvanlarda özel bir değişim yapmak tüm tabloyu alt üst edecektir. Oysaki tablonun tamamının elden geçirilmesi, tüm unvanların yeniden değerlendirilmesi hakkaniyetin gereğidir. Emekli maaşı düşük olup da geçim sıkıntısı çekenler sadece bu grupta yer alan memurlar değildir. Bugün 3.600 ek gösterge altındaki bir dereceden emekli olan tüm memurlar çok ciddi geçim sıkıntısı içerisinde yaşamak zorunda kalmaktadırlar.

Ek göstergeye ilişkin getirilen kanun teklifinde öğretmen, polis, sağlık çalışanları ve din görevlileri ile yardımcı hizmetler sınıfı kadrolarında çalışanlar başta olmak üzere tüm kamu görevlilerinin ek göstergeleri yükseltilmektedir. Ancak ne var ki bütün kamu emekçilerine aynı gösterge katsayısı uygulanmamakta, kolluk kuvvetleri başta olmak üzere belli gruplara 3.600 katsayısı uygulanmaktadır. Yapılan düzenlemeyle 3.600 ek göstergenin sadece bazı polis, asker, öğretmen ve din adamlarına verilmesiyle, iktidarın ekonomi politikaları sonucu ortaya çıkan işsizler ordusunun kısmen de olsa daha konforlu bir emeklilik için, kolluk kuvveti veya din adamı olmaları teşvik edilmiş olmaktadır. İktidar, birçoğu siyasi beklentilerle açılan ve her yıl binlerce mezun veren üniversite öğrencilerini mezun oldukları alanlara ilişkin istihdam olanağı sağlamak yerine kolluk kuvveti olmaları yönünde teşvik etmekte, hatta bir nevi, buna mecbur bırakmaktadır. Ek göstergenin özellikle kolluk kuvvetlilerinin birbirinden farklı birçok biriminde yükseltilmesi, iktidarın/iktidarların zor aygıtı olan güvenlik kuvveti aracılığıyla yönetmeye devam etmek istediğinin göstergesi olarak da okunabilir. Bu sebeple düzenleme eksik, adaletsiz ve yetersizdir.

Sonuç olarak 3.600 ek gösterge sadece bazı unvanlara verilerek bu sorun çözülemez. Bir düzenleme yapılacaksa tüm kamu emekçilerini kapsayan adaletli bir sistem kurulmalıdır. Yapılan düzenleme yeni bir adaletsizliğin sebebi olmamalıdır.

Torba Yasa Fırsatçılığının Diğer Düzenlemeleri: YÖK'e Yeni Yetkiler, İmar Affı, Öğrenci Affı

AKP-MHP koalisyonunun torba yasasında yine alışık olduğumuz yasama etiğini yok sayan anlayış devam etmektedir. Birbirinden farklı ve mühim konularda yapılan düzenlemeler aynı komisyonda görüşülmüştür. TBMM'de bulunan diğer ihtisas komisyonlarının gündemine dahi alınmayan Yüksek Öğretim Kurumu, akademisyenlere yönelik düzenlemeler, imar affı, daha önce çeşitli gerekçelerle üniversite eğitimini yarıda bırakmış öğrencilere yönelik af düzenlemesi etraflı bir şekilde tartışılmadan, etkileri, etki alanı, olası değişikliklerde karşılaşılabilecek sorunlar saptanmadan Plan ve Bütçe Komisyonu'nda şipşak görüşülmüştür. Bu torba yasa anlayışı ile hem kanun yapma hem de kanunu yürürlüğe sokma aşaması bütünüyle anti demokratiktir. Bu durum Türkiye tarihine büyük bir skandal olarak geçmiştir. Dolayısıyla ilgilileri ile konuşulmasının ve tartışılmasının önüne geçilen diğer ihtisas komisyonlarının uhdesinde olan kanun teklifi maddelerinin meşruiyeti söz konusu değildir.

Kanun teklifi metninde yer alan 31 ve 32'nci madde ile Yüksek Öğretim Kurumu'na yeni yetkiler verilmesinin önü açılmaktadır. YÖK'ün kaldırılması bir tarafa, AKP'nin yaptığı yasal düzenlemelerle yetkisini her geçen gün daha da arttırdığı bu torba yasa ile bir kez daha ortaya çıkmıştır. AKP iktidarı YÖK'ü akademi üzerinde adeta bir sopa olarak kullanmaktadır. Çünkü YÖK üniversitelerde hangi bölümlerin açılıp kapatılacağına, bölümlerin kontenjanına, okutulacak derslere, derslerin içeriğine, kadro ilanlarına, bilimsel araştırma süreçlerine, projelere, teşvik ve desteklere kadar her alana müdahale etmekte, her alanı kontrol etmektedir. Bu anlayışın sürdürülmesi ile üniversiteler, yükselen duvarları, güvenlik bariyerleri, ihraç edilen akademisyenleri ile özgür düşüncenin, bilimin üretildiği mekânlar olmaktan çıkartılarak ne yazık ki fikirlerin baskılandığı çorak mekânlara dönüştürülmüştür. AKP'nin akademiye yönelik anlayışı, tam da kuruluş döneminde YÖK'e atfedilen ve YÖK'ün temel görevi olan

“asayışı sağlamak” ile uyumlu bir politika sürdürülmesine devam edilmesini sağlamaktadır.

AKP iktidarının akademiye yönelik politikalarının merkezinde bulunan YÖK, diğer yandan AKP’nin kayyum politikalarının da bir yansıması durumundadır. Bir yandan hukuksuz bir şekilde belediyelere kayyum atanmakta, milyonlarca yurttaşın iradesine darbe vurulmakta, mülki idare amirleri ile yerel yönetimler üzerinde istibdat sağlanmaktadır. Diğer yandan akademisyenlerin tercih ettikleri rektörler atanmamakta, hatta Boğaziçi Üniversitesi’nde olduğu gibi “kayyum rektör” atanması sağlanmaktadır. Bu kayyum rejimine karşı çıkan, itiraz eden öğrencilerin evleri gece yarısı polis tarafından kapılar kırılarak basılmaktadır. Dolayısıyla YÖK’ün en önemli görevi hocaları, öğrencileri, emek hareketlerini baskı altına almak, diğer yandan da bilgi ve teknoloji oluşumunu, resmî ideoloji inşasını ve muhalif hareketleri kontrol ederek üniversitelerde itaat rejimini yaşama geçirmek olmuştur. Bu görev ve sorumluluğu AKP iktidarı desteğiyle kesintisiz bir şekilde sürmektedir. Oysa AKP iktidarı iktidara gelmeden önce vesayet kurumlarına karşı mücadele edeceğini deklare etmesine rağmen militarist zihniyetle inşa edilen YÖK’ü kaldırmak yerine kendine entegre ederek daha da güçlendirmiştir.

Kanun teklifiyle düzenleme yapılan bir diğer konu ise imar affıdır. Düzenleme ile İmar Yasası’nda yapılan değişikliklerle, inşaat ruhsatı alınan ve buna göre yapılmasına karşın kullanma izni verilmeyen veya alınamayan binalara geçici olarak elektrik ve su aboneliği yapılabilmesine ilişkin süre 1 Temmuz 2022’ye kadar uzatılmaktadır. Ayrıca, elektrik ve su aboneliği için inşaat ruhsatı alınmış ve buna göre yapılmış olma koşulunun 31 Aralık 2021’den önce yapılmış binalar için aranmayacağı hükmü düzenlenerek, kısmi imar affı da getirilmiş olmaktadır. AKP iktidarı 2002 yılından bu yana 6 defa imar affı çıkarmıştır. Bu torba yasa ile 7’nci kez imar affı düzenlemesi ile karşılaşmaktayız. 2018 yılında 6. imar affına son Başbakan Binali Yıldırım “imar barışı” yakıştırmayı yapmıştı. Bu düzenlemeler AKP iktidarı için her ne kadar ucuz siyasi ve ekonomik kazanımlar sağlasa da yurttaşlar için oldukça ağır sonuçlara neden olmuştur.

Kastamonu, Bozkurt, Bartın ve Giresun’da yaşanan sel felaketlerinde 100’ü aşkın yurttaşın hayatını kaybetmesine sebep olan şey, dere yataklarına yapılan binalara imar

aflarıyla ruhsat izni verilmesini sağlayan AKP'nin rantçı politikalarıdır. Bu nedenle benzer şekilde sebep olacağı büyük yıkımların görmezden gelinerek yeni bir imar affi çıkarılması kabul edilemez.

Karadeniz'de dere yatakları, ormanlık, kayalık, dağlık, yaylalık bölgelere inşa edilen kaçak ve imara aykırı yapıların affedilmesi, yaşanan büyük felaketlerin ve cinayetlerin temel nedenidir. AKP iktidarının yapı ruhsatı ve af karşılığı kaçak yapıları yasal hale getirerek yurttaşlardan sağladığı yaklaşık 25 milyar TL'lik gelirden, bu felaketlerin vebali vardır. 2018 yılında imar barışı olarak nitelendirilip çıkarılan imar affi kanunundan 7 milyon 400 bin kişi yararlanmış ve 24 milyar 744 milyon lira gelir sağlanmıştır. 6 Haziran 2018'de çıkarılan imar affi, bu felaketlere zemin hazırlayan cinayet ruhsatıdır. Bugün AKP-MHP koalisyonu tarafından bu kanun teklifi ile bir cinayet ruhsatı daha hayata geçirilmek istenmektedir.

Öte yandan bu torba yasanın önemli hususlarından biri de öğrenci aflarına ilişkin düzenlemede yer alan “irtibat” ve “iltisak” kriterleridir. Bu torba yasanın 35. maddesine göre yükseköğretim kurumlarında öğrenim görmekte iken ilişkisi kesilenler ile kayıt hakkı elde ettiği halde çeşitli sebeplerle kayıt yaptıramamış öğrencilere geçmişe yönelik süre sınırlaması olmaksızın yüksek öğretime devam etme hakkı tanınmaktadır. Ancak “Terör, kasten öldürme, işkence, eziyet, cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarından mahkûm olanlar ile terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisaklı yahut bunlarla irtibatı nedeniyle ilişkisi kesilenler” aften hariç tutulmaktadır.

“İrtibat” ve “iltisak” gibi oldukça muğlak, nereye çekseniz oraya gidecek olan kavramların temel kriter olarak kullanılması, otoriter iktidar etme tarzının açık bir hilesidir. Objektif kriterlerin belirlenmesi yerine ne idiği belirsiz subjektif kriterleri devreye sokmak muğlaklıktan keyfiyet ve baskı devşirmektir. Oysa cezaya konu olacak hususlarda kriterler kuşkuya mahal bırakmayacak kadar net ve açık olmalıdır. “Terör örgütleriyle irtibatlı ve iltisaklı” olduğu gerekçesinin arkasına saklanılarak siyasi rakiplerinin üzerine gitmek siyasi ahlaka aykırıdır. İktidar, bu muğlaklığı elinde bir koz olarak tutmaktadır. İşine gelmediğini, beğenmediğini bir bahaneyle “irtibatlı” olarak

değerlendirerek cezai tasarruflarda bulunmakta, çok büyük haksızlıklara ve mağduriyetlere neden olmaktadır. “İrtibat” ve “iltisak” kriterleri iktidarın muhalefeti ve işine gelmediğini sopalamak için kullandığı kullanışlı bir alet konumundadır. Hukukla, hakla, adaletle hiçbir alakası yoktur.

Toplumsal Kesimlerin Talepleri Bu Torba Yasada da Yer Bulmamıştır

AKP yine en iyi bildiği şeyi en iyi bildiği şekilde yapmaktadır. Meclis tatile girmeden önce, son anda bir torba yasa sunmakta, torba yasa içine eklenen birkaç madde ile yıllardır çözüm beklenen sorunlar karşı çözüm üretmiş gibi yani özetle “-miş gibi” yapmaktadır. Bu torba yasa da tıpkı pek çoğunda olduğu gibi “çözülmüş gibi yapılan” ancak gerekli veya yeterli çözümleri sunmayan bir niteliktedir.

Yıllardır sorunlarına çözüm bekleyen, bu uğurda mücadele veren 5 milyona yakın Emeklilikte Yaşa Takılan yurttaşın sorunları bu torba yasada yer bulmamıştır. Öğrenim kredileri yüzünden icra takibine sokulan, hayata borç yüküyle başlamak zorunda bırakılan 6 milyona gencin KYK borçlarının silinmesi talebi bu torba yasada da es geçilmiştir. 2018 yılında ödenmeye başlanan ve geçtiğimiz yıl sadece 100 TL zam yapılan emekli bayram ikramiyesinin de bu torbada adı geçmemiştir. Enflasyon altında ezilen, mutfak alışverişi yapamaz, kirasını ödeyemez hale getirilen asgari ücretliye zam düzenlemesi de bu torba yasada yer bulmamış, Plan ve Bütçe Komisyonu’nda tartışmaya açılmamıştır. Görünen o ki yine Cumhurbaşkanı yine ne derse asgari ücretliye o reva olacaktır.

Bir Torba Yasada Daha “Dağ Fare Doğurmuştur”

Bu torba yasada kamu emekçilerinin en yapısal sorunları arasında yer alan 3.600 ek gösterge düzenlemesine ancak o da adaleti sağlamayacak, yüksek düzeyli memurları “rahatlatacak” bir şekilde yer verilmiştir. 500 binin üzerinde sözleşmeli kamu personeli ve 2008 yılı sonrası kamuda istihdam edilen emekçiler düzenleme dışı bırakılmıştır. Düzenleme bilhassa yardımcı hizmet sınıflarındaki çalışanlar bakımından ciddi adaletsizlikler içermektedir. Dahası 3.600 ek göstergeye ilişkin düzenleme,

emekçilerden misliyle alınan vergilere ve iktidar temsilcileri tarafından yapılan “bütçemiz fazla verdi” açıklamalarına rağmen 15 Ocak 2023 yılında yürürlüğe girecek şekilde hazırlanmıştır. Yapılması gereken tüm emekçilerin haklarını gözetecek, adaletli bir personel rejimi düzenlemesi, bir kamu emekçileri reformunu hayata geçirmektir. Bu anlamda, eşit işe eşit ücret ilkesinin hayata geçirilmesi ve yapılacak tüm düzenlemelerde tabandan tavana doğru orantılı uygulanan ve bu bağlamda adaleti sağlayacak bir düzenlemenin yapılması gerekmektedir. Bu bağlamda, HDP olarak sunduğumuz “tüm kamu çalışanlarının ek gösterge cetvellerinde 3.600 ek gösterge tabanının uygulanması” AKP-MHP vekilleri tarafından reddedilmiştir.

Bu torba yasa, en düşük emekli maaşı için sadece 500 lira zam teklifi ile komisyona sunulmuştur. Teklife göre en düşük emekli aylığı olan 2.500 TL, 500 liralık zamlarla 3.000 TL olacaktır. Açlık sınırının 6.000, yoksulluk sınırının 20.000 TL’yi aştığı mevcut koşullarda, en düşük emekli aylığı ile geçim sağlayan yurttaşlarımıza sadece 500 lira zam teklif eden AKP iktidarı, yaptığımız etkili muhalefet sonucunda, geri adım atmak ve zam miktarını 1.000 TL’ye çıkartarak, en düşük emekli maaşı teklifini 3.500 TL’ye çıkarmak zorunda kalmıştır. HDP olarak, en düşük emekli maaşının net 6.000 TL olması önerimiz ise AKP-MHP milletvekilleri tarafından reddedilmiştir.

Kamuoyunda günler önce gündeme gelen “öğrenci affı” ile ilgili düzenleme ise anayasal haklar ve hukukun temel ilkeleri arasında yer alan masumiyet karinesi bakımından tam bir fecaat yaratmaktadır. Zira teklifte “terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı nedeniyle ilişkisi kesilenler hariç, her ne sebeple olursa olsun ilişkisi kesilenler” ifadesi yer almakta, bahsedilen koşullardaki kişiler af hakkından hariç tutulmaktadır. AKP iktidarının her yaşta yurttaş üzerinde yarattığı baskı, akademiye biat altına alma çabası, gençleri bilhassa öğrencileri örgütlenme, barışçıl protesto hakkından de facto mahrum bırakarak derin bir sessizliğe itmek istediği açıktır. Özetle, temel haklar arasında sayılan barışçıl protesto, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı, örgütlenme hakkı, ifade özgürlüğü gibi temel haklarını kullandığı için suçlu kabul edilenler, bir diğer temel hak olan eğitim hakkından da mahrum bırakılmak istenmektedir. Bu düzenlemenin, bu

haliyle kabul edilebilir olmadığı, anayasanın eşitlik ilkesine aykırı olduğu ortadadır. Madde ile ilgili olarak sunduğumuz değişiklik önergesinde söz konusu kısmın madde metninden çıkarılması konusunda verdiğimiz önerge AKP-MHP milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiştir. HDP olarak, masumiyet karinesinin, temel ve evrensel bir hukuk ilkesi olduğunu, hakkında kesinleşmiş yargı kararı bulunmayan ve temyiz hakkı iç hukuk yoluyla tamamlanmamış herhangi bir kişinin, idari bir kararla “suçlu sayılamayacağını” ve idari bir karar dayanak gösterilerek temel hakkından mahrum bırakılmayacağını bir kez daha altını çiziyoruz.

Bu torba yasanın sorun gidermeyen, derde derman olmayan düzenlemelerden olduğunun diğer bir örneği ise teklifte yer alan 50/b akademik kadrosuna yönelik getirilen düzenlemedir. 50/d kadrosu akademik güvencesizliğin temsilidir. Ancak ilgili STK’ların tüm uyarıları, araştırma görevlilerinin haklı taleplerine rağmen, akademisyenleri güvencesizliğe hapseden, özlük haklarını tanımayan bu kadroyla ilgili herhangi bir adım atılmamaktadır. AKP, bu torba yasada 50/d kadrolu araştırma görevlilerinin doktora bitimi sonrası görevde kalma süresini “1 yıl” uzatarak kendini sorun gidermiş sayacaktır. Bilinmelidir ki bu düzenleme ile sağlanan 1 yıl öteleme işsizliğin 1 yıl daha ertelenmesinden başka bir şey değildir. Yapılması gereken 50/d kadrolu araştırma görevlilerinin ivedilikle 33/a kadrosuna geçirilmesinin sağlanması, ardından ayrımsız tüm akademisyenleri kapsayan tam güvenceli ve özlük hakları bakımından nitelikli bir kadro düzenlemesinin yapılmasıdır. HDP olarak 50/d kadrosunda görev yapan tüm araştırma görevlilerin kadrosu 33/a olarak değiştirilmesi için verdiğimiz önerge AKP-MHP vekilleri tarafından reddedilmiştir.

HDP Olarak Halkın Bütçesini Savunuyoruz, Halkın Sorunlarına Gerçekçi ve Kalıcı Çözümler Öneriyoruz

Halkın bütçesini, emeğini, yaşamı, yer altı ve yer üstü zenginliklerini, doğayı ve yurttaşları gözetmeksizin belirli bir kesimin çıkarları için kullanan hiçbir sömürü düzenini ve kanun teklifini kabul etmiyoruz. Dar gelirli milyonları değil, bir avuç yandaş düşünen, halkın kaynaklarını halka geri dağıtmayan, evrensel hak, özgürlük,

eşitlik, adalet ilkeleriyle örtüşmeyen, adil paylaşım içermeyen hiçbir teklifi kabul etmiyoruz.

2022 yılının ilk yarısı ekonominin çöküşü, enflasyonun tavan yapması, sefaletin had safhaya çıkması, merkezi bütçenin dibi görmesi ve ek bütçe etiketi altında örtünmeye çalışılan iflasın ilanı ile kapatılmaktadır. Gelineen noktada, Açlık sınırı 6.391 TL'ye, yoksulluk sınırı 20.818 TL'ye yükselmiştir.

2022 yılı için 4.250 TL olarak belirlenen asgari ücret yüksek enflasyon ile daha ilk ayda erimiş ve 3 ay içinde açlık sınırın dahi altında kalmıştır. HDP olarak, başından beri asgari ücretin temel ücret olmaktan çıkarılması için politikalar geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktayız. Asgari ücretli sayısı azaltılmalı, asgari ücret belirlenirken açlık sınırı ve yoksulluk sınırı gibi veriler gözetilmelidir. Asgari ücret bugünün koşullarında net 10 bin TL'ye çıkartılmalı 3 ayda bir enflasyon karşısında yok olma tehlikesine karşı güncellenerek asgari ücretliler güvence altına alınmalıdır.

Türkiye'de son yıllarda artarak devam eden çok ciddi bir işsizlik sorunu vardır. İstihdam oranları giderek düşmekte bu yurttaşlar iş gücüne katılmakta sıkıntılarla karşılaşmaktadır. İstekli olmasına rağmen istihdam sağlanamayan ve geliri olmayan her yurttaşa aylık en az 3.000 TL Asgari Gelir Desteği sağlanmalıdır.

Emekliler yıllarca çalıştıktan sonra bile refaha erememekte, temel ihtiyaçlarını karşılayamamakta, sağlıkları elveriyorsa ve iş bulabiliyorsa çalışmak zorunda kalmaktadır. Emeklilerin gelir sıkıntısı yaşaması kabul edilemez bir durumdur. Bu yasa teklifi ile en düşük emekli aylığı ilk önce 3.000 TL olarak önerilmiş ardından muhalefetimizin etkisiyle 3.500 TL'ye yükseltilmiştir. Ne yazık ki bu artışlar emeklilerin yaşamını insani seviyeye taşımaya yetmeyecektir. En düşük emekli aylığı 6 bin TL olmalıdır.

Türkiye'de tam 2 yıldır, önce pandeminin sonra Rusya-Ukrayna savaşının ve bunların yönetilememesiyle oluşan yüksek enflasyonun etkisiyle, halkın gerçek sorunlarına çözüm üretmekten uzak iktidarın büyüttüğü çok ciddi bir barınma, fatura ve ulaşım krizi yaşanmaktadır. Yurttaşlar kiralarnı ödeyememektedir. Kirada oturan yurttaşlarımıza kira desteği verilmelidir. İhtiyaç sınırına kadar; elektrik, su, doğalgaz ve internet ücretsiz olmalıdır. Şehir içi toplu taşıma herkese ücretsiz olmalıdır.

Türkiye’de gençlerin aktif vatandaş olmaları ekonomik ve politik araçlarla kısıtlanmaktadır. Gençler hem temel hak ve özgürlüklerini kullanmamaları için doğrudan kısıtlanmakta hem de pratik olarak evden çıkamayacak, düşünemeyecek ve düşüncelerini ifade edemeyecek hale gelmeleri için dolaylı kısıtlamalarla kuşatılmaktadır. Gençlerin Kredi Yurtlar ve Kurumu’na olan tüm borçları silinmelidir. Üniversite öğrencilerine, karşılıksız aylık 3.000 TL burs verilmelidir.

Engellilere yıllardır yardım temelli politikalarla yaklaşılmakta yapılan uygulamalar yurttaşların sosyal engellerini arttırmaktadır. Engellileri gözeten hak temelli sosyal politikalar geliştirilmeli başlangıç olarak kamuda engelli istihdamı kotası yüzde 10’a yükseltilmelidir.

Yüksek enflasyon ile birlikte mazot, gübre, ilaç, yem ve tohum fiyatları katlanmıştır. Artan girdi maliyetleri ile çiftçi borca sürüklenmiş, traktörünü toprağı satmak zorunda kalmış, üretimden çekilmiştir. İlk etapta 50.000 TL’ye kadar olan çiftçi borçları silinmelidir. Çiftçiye verilen mazot, gübre, ilaç, yem ve tohum desteği iki katına çıkarılmalıdır. Çiftçilerin elektrik borçları silinmelidir. Tüm çiftçilere ihtiyaç sınırına kadar elektrik ücretsiz sağlanmalıdır. Topraksız köylüye üretebilmesi için tarla tahsis edilmeli ve üretime katılımını destekleyecek başlangıç teşvikleri verilmelidir.

Kamu emekçileri ve emeklileri arasında eşit işe eşit ücret verilmemektedir. Kamuda taşeron, yarı zamanlı, esnek çalışma dayatılmakta, binlerce kamu emekçisi çalışırken ve emeklilikte insan onuruna yakışmayan yaşam koşullarına ve maaşa mahkum edilmektedir. Maaş ve emeklilik sisteminde temel insan hakları, emekçi hakları ve hakkaniyeti gözeten bir düzen inşa edilmelidir. Adaletsiz vergi dilimleri ile kamu emekçilerinin maaşlarının erimesine son verilmelidir. Artan oranlı vergi sistemi uygulanmalıdır. Tüm kamu emekçilerinin ve emeklilerinin en az 3.600 ek gösterge hakkı sağlanmalı, liyakate ve sorumluluğa göre adil kademelendirmeler uygulanmalıdır. Haksız KHK’lerle işinden uzaklaştırılan ve sosyal ölüme terk edilen kamu emekçilerine tazminatları ile birlikte işleri ve onurları iade edilmelidir.

Atama bekleyen binlerce öğretmen, nitelikli, anadilde, ücretsiz, bilimsel eğitim hakkına erişemeyen milyonlarca çocuk vardır. Ataması yapılmayan ve ihtiyaç duyulan 200 bin öğretmenin ataması yapılmalıdır.

Emeklilik sisteminin değiştirilmesiyle birlikte hem emekli maaşları önceki döneme göre eksik hesaplanmış, hem de emeklilik yaşı ertelenmesiyle emekliliğe hak kazanan ama emeklilikte yaşa takılan (EYT) binlerce yurttaşın emeklilik haklarına erişimleri ötelenmiştir. Tüm EYT'lilerin emekli olmaları sağlanmalıdır.

AKP-MHP iktidarı boyunca büyük sermayeye hizmet eden sayısız vergi muafiyeti, istisnası, indirimi ve vergi afları işletilmiş, faturası emekçiye, emekliye, memura, işsize, çiftçiye, gence ve en çok da kadınlara kesilmiştir. Sermayeye peşkeş çekilen ihalelere ve dar gelirli yüzde 99'u görmezden gelip hep büyük sermayenin çıkarlarına hizmet eden vergi muafiyeti, istisnası, indirimi ve vergi aflarına son verilmelidir. Kamu Özel İşbirliği Projeleri ile yapılan köprü, otoyol ve şehir hastaneleri projeleri kamulaştırılmalı, Kamu Özel İşbirliği Projelerine giden garanti ödemeleri durdurulmalıdır.

Madde Değerlendirmeleri

Madde 1-15, 19-20, 22-23: Teklifin ilgili maddelerinde polis, hemşire, uzman çavuş, öğretmen, bekçi ve din görevlilerinin ek göstergesi 3.600'e çıkarılmaktadır. Genel idare hizmetleri sınıfında yer alan en yüksek ek gösterge 9.000 ile Diyanet İşleri Başkanı olurken, bakan yardımcısı, Cumhurbaşkanlığı Strateji Bütçe Başkanı, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı'nın ek göstergesi 8.000'e yükseltilmekte ve bunu 7.800 ile Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri izlemektedir. Görüldüğü üzere 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda değişiklik öngören teklifte kamu emekçileri arasında belirli ayrımlar yapılmış, kamuda eşitsizliğin artmasının önü açılmıştır.

Düzenlemenin kapsayıcı olması, sadece bazı grupları kapsamaması gerekir. Sadece belirli meslek gruplarının şartlarının iyileştirilmesine dönük bir düzenleme adaletli olmayacaktır. Kaldı ki AKP-MHP iktidarının bu maddeyle, eşdeğer diğer meslek gruplarını düzenlemeye dahil etmeyerek, sadece emniyet birimlerine yönelik

düzenleme yapması iktidarın güvenlikçi politikaları önceleyen bir anlayışa sahip olduğunu ve bu kesimleri daha çok önemsedğini de ortaya koymaktadır.

Öte yandan yetkinin tek elde toplanmasının sakıncalarının ve bunun sonucunda ortaya çıkan sorunların sıklıkla yaşanmasına rağmen, AKP ülke idaresini teslim ettiği tek adam rejimine yeni yeni yetkiler vermeye devam etmektedir. Denetim mekanizmasının ve demokrasi kültürünün gerektiği gibi gelişmediği Türkiye’de yetkilerin tek elde toplanması hem işlerin gerektiği gibi yürümemesini hem de yetkinin iltimasa/ranta dönük kullanılması gibi sakıncaları doğurmaktadır. Madde bağlamından hareketle yapılması gereken, tek adam rejiminin yetkilerini genişletmek değil, aksine herkesin, yetki sahiplerinin, kullandığı yetkilerinden dolayı hesap verebileceği mekanizmalara dönük kanuni düzenlemeler yapmak ve işletmektir.

3.600 Ek gösterge düzenlemesi 657 sayılı kanuna tabi bütün kamu emekçilerine yönelik yapılmalıdır. Mevcut düzenleme kamuda ciddi bir adaletsizlik yaratmaktadır. Bu haliyle kabul edilmesi mümkün değildir.

Madde 16: Madde ile yaşlılık/malullük/ölüm aylığı almakta olan emeklilere ve hak sahiplerine dosya basında 2.500 TL olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarının 3.500 TL’ye yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Yapılan 1.000 TL’lik artış enflasyon göz önünde bulundurulduğunda çok cüzi bir artıştır. Açlık sınırının 6.391 TL, yoksulluk sınırının 20.818 TL olduğu şartlarda en düşük emekli maaşının açlık sınırının altında olması kabul edilemez. 1.000 TL hâlihazırda 20 litre ay çiçek yağına dahi tekabül etmemekte, artışla iki torba un (550-650 TL) dahi alınmamaktadır.

Madde 27-28: Madde ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun belge düzenine uyulmaması konusunda öngörülen cezalarda artış getiriliyor. Buna göre fiş, fatura gibi belgeleri vermemenin cezası 240 liradan 1.000 liraya çıkıyor. Bu kapsamda verilen 12.000 liralık özel usulsüzlük cezası 50.000 liraya çıkarılırken, yılda en fazla verilebilecek ceza miktarı ise 120.000 liradan 500.000 liraya çıkarılıyor.

Vergi kaçakçılığı ile mücadele edilmesinin yöntemi vergi adaletinin sağlanacağı bir vergi sistemi kurulmasından geçer. Bunun için bütün yurttaşlardan gelirleri oranında vergi alınmasının sağlandığı bir vergi politikası hayata geçirilmelidir. Sürekli olarak sermaye ve yandaş şirketlere yapılan vergi teşvik ve afları ile vergide adaleti sağlamak ve vergi zulmü altında ezilen küçük esnafın, yurttaşların düzenli bir şekilde vergi ödemelerini beklemek mümkün değildir.

Madde 30: Madde ile Kültür ve Turizm Bakanlığı'na görev alanına giren hizmetler için bina ve taşıt kiralaması yapma, mal hizmet satın alma için döner sermayeyi kullanma imkanı getiriliyor.

Bu kanun teklifinden henüz günler önce Plan ve Bütçe Komisyonu'na bir ek bütçe getirildi ve bu ek bütçe Genel Kurul'da kabul edildi. Bu ek bütçede de Kültür ve Turizm Bakanlığı için bina, taşıt kiralaması, mal ve hizmet alımı için bütçe ayrıldı. Bu kez böylesi bir düzenlemeyle kurumun döner sermayesine göz dikilmesinin amacı nedir? Döner sermayenin kullanım amacı çoğunlukla söz konusu kurumda çalışan emekçilerin daha fazla pay almasını sağlamak, döner sermayeyi sağlayan kurumun kendi mal ve hizmet alım giderlerini karşılamak, hizmet kalitesini arttırmaktır. Şimdi bu düzenlemeyle hayret verici bir biçimde, sanki birkaç gün önce ek bütçe getirilip kabul edilmemiş gibi kurumun döner sermayesinin de transferi sağlanıyor. "Bu maddenin bu torbanın içerisinde olmasının sebebi nedir" sorusu yanıtızsızdır.

Madde 32: 50/d kadrosunda araştırma görevlisi olarak görev yapan akademisyenler doktora ya da alanlarının gerektirdiği uzmanlık, yeterlilik eğitimlerini tamamladıklarında görev yaptıkları kurumdaki kadro ile ilişkileri kesilmekteydi. Yani 50/d kadrosunda istihdam edilen bir araştırma görevlisi, doktorasını tamamladığı anda kadro dışı yani "işsiz" kalmaktaydı.

Daha önce yapılan bir düzenleme ile tezli yüksek lisansını yapmaktayken, 50/d kadrosunda araştırma görevlisi olarak çalışan akademisyenlere, yüksek lisanslarını tamamlamalarından itibaren 50/d kadrosunda kalmaya devam etmeleri için 6 aylık bir

süre verilmişti. Madde ile aynı yönde bir düzenleme 50/d kadrolu olup, doktora eğitimini tamamlayan akademisyenler için yapılmakta, doktora eğitimini tamamlamış araştırma görevlilerinin kadro ile ilişkileri yıl uzatılmaktadır. Bu bir yıllık süreye ek olarak ayrıca, kadrolarının bulunduğu yükseköğretim kurumlarının senatolarınca belirlenen performans kriterleri/atama yükseltme kriterleri çerçevesinde bir yıl daha eklenebilecektir.

50/d kadrosu, özlük hakları bakımından dezavantajlıdır. 50/d kadrosunda bulunan araştırma görevlilerinin, yüksek lisans ya da doktoralarını tamamladıkları anda kendiliğinden kadro dışı kalmaları, bir başka deyişle “işsiz” ve “akademi dışı” kalmaları anlamına gelmektedir. Öte yandan 50/d kadrosu ile ilgili yapısal sorunlar çözülmeden, sadece geçici çözüm olarak kadroda kalmaları için ‘ek 1 yıl süre uzatma’ getirmekle sorunlara kalıcı bir çözüm üretilmiş olmayacaktır.

Teklif sahipleri madde gerekçesinde, madde ile “doktoralı araştırma görevlilerine eksikliklerini telafi etme fırsatı” tanıdığını ifade etmektedir. Bu noktada bizim kendilerine sormamız gereken, ‘50/d kadrosunun eksiklerinin ve yarattığı eşitsizliklerin giderilip giderilmeyeceği, sorunların kalıcı olarak çözümlenip çözülmeyeceğidir.’

Bu bağlamda temel eleştirimiz, 50/d kadrosunun yarattığı özlük koşullarına ve kadro güvencesizliğinin bizzat kendisinedir. Bu noktada esas problem, akademisyenlere özlük hakları bakımından yeterli ve kalıcı bir kadronun sağlanamıyor olmasıdır. Akademisyenler, gerekli olan atama-yükselme kriterlerini sağlasa da kalıcı bir kadro alınca kadar işsizliğe mahkûm edilmektedir. Bu açıdan akademisyenlere iş güvencesi kalıcı olarak sağlanmadığı, özlük haklarında gerekli iyileştirme yapılmadığı sürece “ek süre” 50/d sorununa çözüm olmayacaktır. Akademisyenler, özlük hakları bakımından 33/a kadrosu ile eşit hale getirilmek istemektedir. Bu talep derhal karşılanmalıdır. Akademisyenlerin bu husustaki aşağıdaki talebi HDP’nin de talebidir:

“Akademide araştırma görevlisi kadrosu 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 33/A ve 50/D maddelerine göre ihdas edilmektedir. Bu durum akademide aynı görev tanımına sahip araştırma görevlilerinin özlük hakları bakımından bir ikilik oluşturmakta bununla birlikte 50/D kadrosundaki araştırma görevlilerinin doktora mezuniyetleri sonrasında akademiden uzaklaştırılmalarına ve görevleri

süresince bu baskı altında bilimsel çalışmalarını sürdürmelerine sebep olmaktadır.

Bu doğrultuda bizler 50/D’li araştırma görevlileri olarak aynı görev tanımına sahip araştırma görevlilerinin özlük haklarına sahip olmaları gerektiği düşüncesiyle, iş güvencesi ve bilimsel-akademik özgürlüğün sağlanması adına tüm araştırma görevlisi kadrolarının acilen 33/A maddesine göre düzenlenmesini talep ediyoruz.”

Madde 35: Yükseköğretimde af getiren bir düzenlemedir. Madde ile yükseköğretim kurumlarında öğrenim görmekte iken ilişkisi kesilenler ile bu yükseköğretim kurumlarına kayıt hakkı elde ettiği halde çeşitli sebeplerle kayıt yaptıramamış öğrencilere geçmişe yönelik süre sınırlaması olmaksızın yükseköğretimlerine devam etme hakkı tanınmaktadır. Fakat “Terör, kasten öldürme, işkence, eziyet, cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarından mahkûm olanlar ile terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisaklı yahut bunlarla irtibatı nedeniyle ilişkisi kesilenler” affin dışında tutulmaktadır.

Akademi üzerindeki baskılar, atanmış yandaş rektörlerle üniversitelerin iktidarın aparatı haline getirildiği bir süreçte örgütlenme hakkı, barışçıl eylem ve protesto hakkının Türkiye’de “milli güvenliğine karşı faaliyet/suç” sayılabildiği koşullar düşünüldüğünde eğitim hakkının ve anayasal eşitlik ilkesinin sağlanması bakımından son derece suistimale açık bir istisna getirildiği ortadadır. “İrtibat” ve “iltisak” gibi oldukça muğlak ve iktidar için muhalifleri baskı altına almanın kullanışlı aleti haline getirilmiş kriterlerde ısrar edilmesi, bu düzenlemedeki istisnaların iyi niyetle düzenlenmediğini göstermektedir.

Madde 39: İmar Kanunu’nda yapılan değişiklikle 1/7/2022 tarihine kadar yapı (inşaat) ruhsatı alınmış ve buna göre yapılmış olup kullanma izni verilmeyen veya alınmayan

yapılara geçici olarak elektrik ve/veya su aboneliğinin yapılabilmesi düzenlemesi getiriliyor.

Madde 43: Bu maddeyle tüzel kişiler ve ticari işletmelere/KOBİ'lere krediye erişim imkanlarını arttırmak için Kredi Garanti Kurumlarına ayrılan 50 milyar TL'lik kaynak tutarı, 100 milyar TL'ye çıkarılmaktadır.

Hali hazırda finansman sorunu yaşansa da KOBİ'lerin ve özel sektörün en büyük sorunlarından biri borçluluktur. Özel sektör dış borcu 170 milyar dolar iken, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) 2022 yılı mart sonu itibarıyla açıkladığı "KOBİ Kredileri" raporu, küçük ve orta boy işletmelerin ciddi ve düzenli artan bir borç yükü altında olduğunu gösterdi. Buna göre Türkiye'de halen 4 milyon 219 bin küçük ve orta ölçekli işletmenin kredi borcu var. İşletme başına ortalama borç ise yüzde 34 artışla 300 bin 379 lira oldu.

Madde 45: Bu maddeyle cezaevlerinde bulunan hükümlülerin kurum dışında çalıştırılabilmesi, açık cezaevinde bulunanların kamu kurum ve kuruluşlarının iş alanlarında isteğe bağlı çalışabilmesi düzenlenmektedir. Bunların yanı sıra kurum dışında çalıştırılan hükümlülerin gündelik gelirleri ve sigortalılık uygulaması düzenlenmektedir.

AKP-MHP iktidarı tarafından Türkiye'de cezaevlerinin doldurulması sonrası mahpuslar şimdi "işgücü" olarak görülmektedir. Burada esas olan cezaevlerindeki mahpusların çalıştırılıp çalıştırılmaması değil, emek sömürsünü de engelleyecek şekilde adil bir hukuk düzeninin tesis edilmesidir. AKP-MHP iktidarının yarattığı işsizler ordusu her geçen gün büyürken, yurttaşlar için istihdam alanları sağlanması yerine mahpusları emek sömürüsüyle çalıştıracak düzenlemeler getirmek yanlıştır.

Madde 46: Bu maddeyle Kabahatler Kanunu'nda düzenleme yapılacak ve idari para cezaları için genel ödeme süresi belirlenerek, hususi kanunlarında ödeme süresi düzenlenmemiş olan idari para cezalarının hangi sürede ödeneceği konusundaki belirsizlik giderilmeye çalışılmaktadır. Ayrıca idari para cezaları için tatbik edilecek

peşin ödeme indiriminin dava açma süresi içinde yapılan ödemeler yerine, ödeme süresi içinde yapılan ödemelere uygulanmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 49: Madde ile önceki dönemlerde artırım yapmış ve indirimden faydalanmış olan mükelleflerin, geçmiş dönemlerde indirimden faydalandıkları dönem sayısına bakılmaksızın 2022 dönemi dahil beş hesap dönemi daha indirimden faydalanmaya devam etmelerine imkân tanınmaktadır. Yani kurumlar vergisi indirimleriyle ilgili olarak sermayeye bir kez daha avantaj sağlanmaktadır.

Madde 50: Madde, kurumlar vergisinde indirimlere dair düzenleme içermektedir. Bu kapsamda, mevcut düzenlemede nakdi sermaye artırımını dolayısıyla indirim hesaplaması, herhangi bir yıl sınırı olmaksızın her dönem için ayrı ayrı uygulanmaktadır. Yapılan düzenleme ile indirim düzenlemesindeki süresiz yararlanma hakkı, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap dönemi ile bu dönemi izleyen dört hesap dönemi dikkate alınarak sınırlandırılmaktadır.

Madde 53-54: Madde ile Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanununun 30'uncu maddesinin birinci fıkrasında otoyollar ile erişme kontrolünün uygulandığı karayolları için belirlenen geçiş ücretlerini ödemededen geçiş yaptığı tespit edilen araç sahipleriyle ilgili ödeme sürelerini içeren düzenleme yapılmaktadır.

Türkiye’de AKP’nin neoliberal politikaları neticesinde en temel kamusal hizmetler bile belli bir ücrete tabi hale gelmiştir. Burada asıl sorun “icra” sürelerinin kısaltılması gibi sermayeyi rahatlatan düzenlemeler değil, temel kamusal hizmetlerin ücretsiz sağlanmasıdır.

Garı Paylan
Diyarbakır

Erol Katırcıoğlu
İstanbul

Necdet İpekyüz
Batman

MUHALEFET ŞERHİ

28/06/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2 / 4527 esas numaralı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, esas komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu; tali komisyonları Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu, Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu olmak üzere 4 komisyona havale edilmiştir. Teklif hiçbir tali komisyonda görüşülmeksizin yalnızca Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek; yürürlük ve yürütme maddeleri ile birlikte, 65 madde ve 1 geçici madde olmak üzere 29.06.2022 ve 30.06.2022 tarihinde yapılan toplantılar neticesinde kabul edilmiştir.

Usul Üzerine Değerlendirme

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin verimli bir şekilde çalışabilmesi, milletvekillerimizin kanun yapım ve denetim süreçlerine etkin bir şekilde katılımlarıyla mümkündür. Bu süreci düzenleyen rehber ise Meclisimizin içtüzüğüdür. Hukuki niteliği itibarıyla Meclisimizin kararı olan İttüzük, dayanağını Anayasadan almaktadır. Anayasanın 95 inci maddesi;" Türkiye Büyük Millet Meclisi, çalışmalarını, kendi yaptığı içtüzük hükümlerine göre yürütür." hükmünü emreder. Bu husus aynı zamanda yasamanın bağımsızlığının teminatı olmaktadır.

Mevcut İttüzük ve kanun hükümlerinin doğru yorumlanması ile teamüllerin bilinmesi, Meclis çalışmalarında verimliliği sağlayacaktır. Ancak iktidar partisi ne kanunlara ne içtüzük hükümlerine ne de teamüllere riayet eden bir yasama faaliyeti amacı içinde olmamakta ve birçok açıdan bu süreci etkisiz kılmaktadır. Bu hususu destekleyen en belirgin uygulama ise AK Parti'nin torba kanun yöntemi, komisyonları işlevsizleştirme gayesi ve müzakereden uzak bir kanun yapım amacı taşımasıdır.

Torba kanun teklifi hazırlama yöntemi, AK Parti'nin, parlamentomuzun yasama ciddiyeti ve anlayışını getirdiği basitliği kanıtlamaktadır. Torba kanun yapma tekniği bütüncül bir anlayışla kanun yapmamızı engellemektedir. Birbirinden farklı konuları tek bir yasa teklifinin içine atarak, milletvekillerinin analiz etmesini sağlamaya çalışmak iddiasından vazgeçilmelidir. Birbiriyle alakasız maddelerin içine atılıp bir komisyonca görüşülmeye çalışıldığı, karar alma sürecinin etkin ve etkili işletilmediği bir teknik olmaktan başka bir tecrübe katmamıştır.

Yine kaliteli ve etkin kanun yapım sürecinin mutfağı komisyonlardır. Komisyonların yasama faaliyeti sürecinde önemli ve etkili işlevleri bulunmaktadır. TBMM Başkanlığına ulaşan kanun tekliflerinin konusu ve kapsamına göre esas ve tali komisyonlara havalesi TBMM İttüzüğü'nün 23 üncü maddesi uyarınca gerçekleştirilmektedir. Ancak iktidar partisi kanun tekliflerinin olgunlaştırılması yönünde daha detaylı ve teknik çalışma yapılmasının sorumluluğunu taşıyan ihtisas komisyonlarını, siyasi çoğunluklarına sığınarak etkili bir şekilde çalıştırmaktan uzaklaştırmaktadır.

TBMM İçtüzüğünün 26 ncı maddesi zorunluluk olmadıkça komisyon toplantısı için çağrının en az iki gün önceden yapılacağı, 36 ncı maddesi ise komisyonlara havale edilen işlerin görüşülmesine, havale tarihinden itibaren kırksekiz saat sonra başlanabileceği düzenlemesini içermektedir. Başkanlıkça bu süreler amacına uygun kullanılmamaktadır. Bu kanun teklifi de bu hususa örnek teşkil etmektedir.

Teklif 28.06.2022 tarihinde gece meclise havale edilmiş ve neredeyse oniki saat sonra komisyon gündemine alınarak görüşülmeye başlanmıştır. Madde sayısı fazla ve içeriği kapsamlı tekliflerin bu kadar kısa sürede görüşülmesi milletvekillerce sağlıklı bir inceleme yapılmasını imkansız hale getirmektedir. İktidar partisi kanun yapım sürecinde doğru bir planlama ve strateji yaparak, meclisimizin yasama faaliyeti sürecini etkili ve etkin kılmayı amaçlayan bir irade ortaya koymalıdır. Kanun tekliflerinin milletvekillerce incelenmesi için gerekli sürenin tanınması sağlanmalıdır.

Başka bir sorun ise teklifin hiçbir tali komisyonda görüşülmemesidir. Tali komisyonlar, işin kendilerini ilgilendiren yönü veya maddeleri üzerine görüş bildiren komisyonlardır. Ancak AK Parti tali komisyonların çalışmalarını teamül haline getiren bir yöntemi kabullenmektedir. Çoğu zaman iktidarın acele kanunlaştırma iradesi nedeniyle bu komisyonların devre dışı bırakıldığı görülmektedir. Bu durum önemli pek çok konunun ilgili ihtisas komisyonlarında görüşülmesinin önüne geçmekte, yasama faaliyetinin kalitesini yakından ilgilendirmektedir.

Bu kanun teklifinde de ilgili metin, esas komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu; tali komisyonları Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu, Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu olmak üzere dört komisyona havale edilmiştir. Teklif hiçbir tali komisyonda görüşülmeksizin esas komisyon gündemine alınmıştır.

Bir diğer önemli husus ise yürütme kanadının etki analizi sunmadan teklifi görüşme alışkanlığında yatmaktadır. Düzenleyici Etki Analizi, Kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi taslaklarının bütçeye, mevzuata, sosyal, ekonomik ve ticari hayata, çevreye ve ilgili kesimlere etkilerinin göstermek üzere yapılan ön değerlendirme olarak tanımlanmaktadır.

Kanuni bir zorunluluğa ve bu hususta 31856 sayılı ve 4 Haziran 2022 tarihli Resmî Gazete’de “Düzenleyici Etki Analizi Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar” hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararı yayımlanmış olmasına rağmen önceki birçok kanun tekliflerinde olduğu gibi bu teklif üzerine de bir etki analizi yapılmadığı görülmüştür. yirmibeş gün önce bir Cumhurbaşkanlığı Kararı’nın yürürlüğe girmiş olmasına rağmen etki analizi yapılmamasının yanında teklif sahibi milletvekilleri tarafından da getirilen kanun teklifinin ne getirip ne götürüleceği tespit edilememektedir. Uygulamada öngörülebilirlik için kanun tekliflerinin tamamının etki analizi yapılmalı ve tekliflerinin bu analizle birlikte Meclise sunulması gerekmektedir.

Komisyon süresince, teklif sahibi milletvekillerinin teklife hakim olmadıkları ve komisyon üyesi milletvekillerinin teklife ilişkin sorularına saray bürokrasisinin şeffaf ve kapsamlı bir cevap veremedikleri görülmüştür. Gerek AK Parti Grubu milletvekilleri gerekse kamu kurum ve kuruluşlarından gelen bürokratların, sarayın niteliksiz ve eksik kanun yapma yöntemine maruz bırakılıyor olmaları kanun tekliflerinin titizlikle çalışmasını engellemektedir.

Özensiz hazırlanmış olan bu teklif de diğer pek çok kanun teklifleri gibi milletvekillerinin imzasıyla Meclis'e sunulmuş ancak doğrudan milletvekilleri tarafından hazırlanmamıştır kanaatimizi destekleyici niteliktedir. Yaşanılan uygulamanın sebebi artık işlemediği gün yüzüne çıkmış olan Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemidir. Bu ucube sistem milletvekillerini yalnızca imzacı olarak sisteme dahil etmektedir. Yasama kanadı ve devlet bürokrasisi sistem kurbanıdır. Bu sistemde bakanlıklar millete ve Meclise karşı sorumlu değildir. Bu sistem bürokrasiyi saraya hizmet eden bir yapıya dönüştürmüştür. Partili Cumhurbaşkanının tercih ve ideallerine hizmet etmek amacıyla hazırlanan ve Meclisimize gelen bu kanun teklifi de ne yazık ki Meclis'in iradesini ve saygınlığını zedeleyen başka bir örnek metindir. Saray Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne meydan okumaktadır.

Teklif Üzerine Değerlendirme

Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülmüş olan bu torba kanun teklifi AK Parti iktidarının seçimi kaybedeceğini zımnen kabulü niteliğindedir. İktidar bu teklif ile şunu göstermektedir ki; kaybedeceklerini bildikleri ve gidecekleri için geriden kalan saray bürokrasisinin yerini garanti etmenin ve seçime tutunabilme telaşının peşine düşmüştür.

Teklifin önemli bir kısmı kamuoyunda 3600 ek gösterge olarak bilinen sosyal güvenlik alanındaki düzenlemelerden oluşmaktadır. 3600 ek gösterge olarak bilinen bu sorun uzun bir süredir kamuoyunun gündemindedir. 3600 ek gösterge mağdurlarına sürecin en başından itibaren partimizce sahip çıkmıştır. İYİ Parti Grubu bu konunun takipçisi olmuş ve ısrarla Meclis gündeminde tutmuştur. Bu sorunun giderilmesi amacıyla; Kanun Teklifleri verilmiş, Meclis Araştırma Önergeleri ve Yazılı Soru Önergeleri sunulmuştur. Bu konunun çözümü hakkında doğrudan AK Parti Genel Başkanı tarafından söz verilmiş olmasına rağmen iktidar grubu uzunca bir süre bu sorunu görmezden gelmiştir.

Ek gösterge hakkında yapılan düzenlemelerin soruna çözüm üretememesinin en büyük sebebi bu konu hakkında yeterli araştırma yapılmamış olması ve daha önce yapılan çalışmaların yararlanılmamış olmasıdır. İktidar partisinin bu konuda yeterli çalışma yapamamış olmasının nedeni, bugüne kadar bu sorunu görmezden gelmesinden kaynaklanmaktadır. Ancak bu konu hakkında oluşan kamuoyuna iktidar partisi kayıtsız kalamamış ve aceleyle bu teklifi hazırlamak durumunda kalmıştır.

Yapılacak ilk genel seçimlerde iktidarı kaybedeceğini bilen AK Parti, oy toplama gayesiyle daha önce yapılmış olan tüm çalışmaları görmezden gelerek aceleyle bir torba kanun teklifi hazırlamış ve 3600 ek gösterge sorununu da çok yüzeysel ve yetersiz olarak burada çözmeye çalışmıştır. Bu konu hakkında yapılması gereken düzenleme fazlasıyla gecikmiştir. Bu teklifle bazı kamu görevlilerine verilen ek gösterge ile ek gösterge verilmemiş olan kamu görevlileri mağdur edilmiştir. Getirilen bu teklifle kamu çalışanları arasındaki adaletsizlik daha da artırılmış, sorunun çözümü şöyle dursun sorun daha da derinleştirilmiştir. Diğer bir deyişle bu kanun teklifinde yer alan ek gösterge maddeleri beklentiyi karşılayamamış ve mevcut olan adaletsizliğe çözüm olmamıştır.

AK Parti müzakere etme yetisini kaybetmiş ve milletimizle olan bağı kopmuştur. Bu sebeple de görüşülmüş olan teklifte birçok eksik bulunmaktadır. Birçok meslek grubu düzenlemeye dahil edilmemiş hatta bazı meslek gruplarında aynı işi yapan kişilerin arasında dahi ücret adaletsizlikleri oluşturulmuştur. 3600 ek gösterge konusunda yeni bir düzenleme

yapılmasının kaçınılmaz olduğu bilinmektedir. Ancak yapılması gereken düzenlemenin çalışma barışını bozmaması, eşit olması ve meslek grupları için kapsayıcı olması gerekmektedir. Yapılan düzenlemeden etkilenecek kamu çalışanlarının, söz konusu teklifin öznesi olmasına rağmen ne yazık ki ciddiye alınmadığı ve taleplerinin karşılanmadığı görülmektedir.

3600 ek gösterge konusunda bir düzenlemeye ihtiyaç duyuluyor olsa da asıl mesele bilime aykırı biçimde uygulamaya çalışılan "Türkiye ekonomi modeli"dir. Her geçen gün daha kötüye gittiği açık olan bu modelin uygulanmasında iktidar ısrarcı davranmaktadır. Bu ısrarın bedeli Türk lirasının her geçen gün itibar kaybetmesi ve yüksek enflasyondur. Enflasyonla mücadele edilmediği takdirde hem kamu hem de özel sektör çalışanlarının refah seviyesine ulaşması mümkün değildir. Ne yazık ki iktidarın ekonomik tercihleri Türk lirasını değersizleştirmekte ve ekonomik sistemimizi bozmaktadır. İktidar, yanlış bir ekonomik model uygulamaya çalıştığını bilmeli, bunun milletimize zarar verdiğini kabul edip bu yanlışından dönmeli ve vatandaşlarımızın sıkıntılılarıyla mücadele etmeye başlamalıdır.

Teklifte Kredi Garanti Fonu'nun 50 milyar TL artırılmasına ilişkin bir düzenleme yer almaktadır. Anlaşılmaktadır ki sistemin elindeki teminat bitmiş ve yeni bir teminat sistemi sağlanmaya çalışılmaktadır. Bu parasal bir genişleme anlamına gelmektedir ve enflasyonist bir yoldur.

Bunun yanında çok yakın bir tarihte BDDK tarafından kredi genişlemesini yavaşlatmak amacıyla başka tedbirler alınmıştır. Buna göre bağımsız denetime tabi olan, 15 milyon TL ve üzeri yabancı para varlığı bulunan ve döviz varlığı şirketin aktif toplamının ya da 1 yıllık satış hasılatının yüzde 10'unu aşan şirketler TL kredilere erişemeyecektir. BDDK kararı ile yapılmaya çalışılanın tam tersi sonuç doğuracak olan ve kanun teklifinde yer alan KGF'nin genişletilmesi birbiriyle çelişmektedir. Teklifte yer alan düzenlemede KGF aracılığı ile kredi genişlemesi öngörülmekte ve Türk lirasının itibar kaybı körüklenmektedir.

İktidarın başarısız ekonomi politikalarının en büyük mağdurlarından biri de emekli vatandaşlarımızdır. Komisyonunda görüşülen kanun teklifinde en düşük emekli maaşının 2.500 TL'den 3.000 TL'ye çıkarılması öngörülmüş, daha sonra komisyonunda yapılan değişikliklerle 3.500 TL'ye artırılmıştır. Bu durum parlamentodaki tüm milletvekilleri için bir utanç kaynağıdır. Emeklilerimiz açlık sınırının çok altında geçinmeye mahkum edilmektedir. Kira, elektrik, doğalgaz ve temel gıda maddeleri her geçen gün zamlanmaktadır. Hayat pahalılığı sebebiyle emeklilerimizin yaşam kalitesi oldukça düşmüş durumdadır. Bahsi geçen ücretlerle geçinmek zor değil neredeyse imkansızdır. En düşük emekli maaşı asgari ücrete endekslenmelidir. Bundan daha azı kesinlikle kabul edilebilir değildir. Bu doğrultuda en düşük emekli maaşının cari yıl içinde belirlenen net asgari ücretten az olmaması amacıyla vermiş olduğumuz önergemiz komisyonunda Cumhuriyet İttifakı milletvekilleri tarafından reddedilmiştir.

Yapılacak ilk seçimde iktidarının sonlanacağını bilen AK Parti teklifte yer alan 54 üncü madde ile TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı bünyesinde görev alan üst düzey yöneticilerin görevden alındıklarında atanacakları kadroları garanti altına almak istemektedir. Düzenleme iktidarın kaybedeceği seçim ve kaybedeceği meclis çoğunluğuna yönelik bir tekliftir. İktidar partisi bir sonraki dönemin meclis başkanının idari teşkilat içinde yapacağı atamalara müdahale eden bir düzenleme istemektedir. Belirli kişiler için yapılmak istenen ve adrese teslim bu madde yasama yetkisinin kötüye kullanımından başka bir şey değildir. Bahse konu içerik siyasi saiklerle düzenlenmiştir ve bunun bir siyasi gelenek olarak kalması da son derece tehlikelidir.

Bu doğrultuda maddenin teklif metninden çıkarılmasına yönelik vermiş olduğumuz önergemiz komisyonunda Cumhuriyet İttifakı milletvekilleri tarafından reddedilmiştir.

İktidar bu kanun teklifiyle şunu açıkça ortaya koymuştur ki; teklif etkileyeceği kesimlerin sorunlarını çözmekten ziyade, bu kesimlere bir seçim boncuğu dağıtmaktır. Bu kanun teklifini veren siyasi iradenin konsantrasyonunun en çok yoğunlaştığı şey; buradaki toplam etkilenecek 5,3 milyon kişiye biz nasıl kendimizi beğendirmeye çalışırızdır. Bu kanun teklifi, tekliften etkilenecek olan geniş kesimlere yapılan büyük bir saygısızlık ve haksızlıktır. Vatandaşlarımızın haklarını korumamıza, kollamamıza izin verilmemiştir. Bu teklif bu haliyle yetersiz görünmektedir ve etkileyeceği kesimlere çare olmayacaktır. Toplumun geniş kesimlerini ilgilendiren bu kanun teklifinde pek çok eksik ve hatalı düzenleme yer almaktadır. Bu kanun teklifi iktidarı kaybetmemek için atılmış özensiz bir adım olduğu gibi, iktidarı kaybedeceğine artık emin olan AK Parti'nin kendi kadrolarını başka iktidar dönemlerinde de koruma gayesiyle yapılmıştır.

İktidar getirdiği bu kanun teklifi ile kamu personel rejimimizde birçok sorunun yer aldığını gözler önüne sermiştir. Kamu personel rejimimizdeki problemlerin sonlandırılmıyor olmasından hareketle kamu personellerimiz arasındaki denge ülke gündemimizi daima meşgul etmektedir. Üzerinde çok tartışılan ancak bir türlü nihayete erdirilemeyen başat problemlerin bu teklif ile çözüme kavuşmayacağı ortadadır. 20 yıldır iktidarda bulunan AK Parti'nin ve Partili Cumhurbaşkanlığı Sistemi ile birlikte sarayın, kamu personel rejimimizdeki sorunlara çözüm bulma gayretinin olmaması, sorunları biriktirmiş ve deyim yerindeyse yumak haline getirmiştir.

Teklif, kamu personellerimizin problemlerini bütüncül bir anlayışla çözüme konusunda yetersiz kaldığından, temeli sağlam olmayan bir binaya yapılan yanlış nitelikteki onarım işlerinden öteye geçememektedir. Ülkemizin ciddi bir kamu personel rejimi düzenlemesine ihtiyacı vardır. Ancak mevcut teklifte olduğu üzere günü kurtaran bir anlayışla bu ihtiyacı karşılamak mümkün olmayacaktır.

Sonuç olarak, bu kanun teklifi, ülkemizin önemli bir sorunu olan personel rejimimizle ilgili beklentileri karşılıyor olmasa dahi özetle vatandaşlarımızı ve 5,3 milyon meslek grubu çalışanımızı ilgilendiren gösterge değişikliklerini ve eğitime yönelik afkar gibi geniş kesimlere fayda sağlama ihtimali olan değişiklikleri önemli bulmaktayız. Ancak yukarıda dile getirmiş olduğumuz hususlar neticesinde nitelikli, kapsamı geniş bir kanun teklifinin Meclis gündemine alınarak, yetersiz ve eksik olduğumuz birçok düzenlemenin çözüme kavuşturulmasını da gerekli buluyoruz.

Durmuş Yılmaz

Ankara

Naci Cinisli

Erzurum

ANKARA MİLLETVEKİLİ ORHAN YEGİN VE 53 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

DEVLET MEMURLARI KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA VE 375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 9/6/1930 tarih ve 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununun ek 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı kadrolarında bulunan personelin 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı Cetvele göre yararlanmakta oldukları ek ödemeleri aşağıdaki oranların eklenmesi suretiyle uygulanır.

KADRO VE GÖREV UNVANI	ORAN (%)
Merkezde görevli diğer Valiler	169
Kurul Başkanı, Genel Müdür, Strateji Geliştirme Başkanı ile bu görevleri yürüten merkezde görevli Valiler ile genel müdür yardımcıları	218
Daire Başkanları	195
Birinci sınıf olup I inci derecenin dördüncü kademesinden aylık alanlar	162
Diğerleri	137

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (II) sayılı Cetvelin (2) numaralı sırasında yer alan “İl Valisi” için belirlenen tazminat göstergesi 12.500 rakamının eklenmesi suretiyle uygulanır.

İçişleri Bakanlığı teşkilatında Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfında bulunan personele, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli 9 uncu maddesi kapsamında yapılan ek ödeme, 27/1/2000 tarihli ve 4505 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (c) fıkrası ile 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli 16 ncı maddesi hükümlerinin uygulanmasında dikkate alınmaz.”

MADDE 2- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga ek 70 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“b) Zam, tazminat ve ödenekler ile benzeri ödemeler toplamına karşılık gelmek üzere en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) brüt tutarının;

- Ek göstergesi 8400 ve daha yüksek olanlarda % 255’ine,
- Ek göstergesi 7800 (dahil) - 8400 (hariç) arasında olanlarda % 215’ine,
- Ek göstergesi 7000 (dahil) - 7800 (hariç) arasında olanlarda % 195’ine,
- Ek göstergesi 5400 (dahil) - 7000 (hariç) arasında olanlarda % 165’ine,
- Ek göstergesi 3600 (dahil) - 5400 (hariç) arasında olanlarda % 145’ine,
- Ek göstergesi 2800 (dahil) - 3600 (hariç) arasında olanlarda % 85’ine,
- Diğerlerinde % 55’ine,

tekbül eden miktarı, emeklilik keseneğine ve kurum karşılığına tabi tutulur.

Birinci fıkradaki oranları, ayrı ayrı veya birlikte üç katına kadar artırmaya, yukarıdaki ek gösterge gruplarını değiştirmeye ve personel kanunlarında yer alan ek göstergelerin artırılması halinde gruplardaki ek göstergeleri yeniden düzenlemeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.”

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

DEVLET MEMURLARI KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA VE 375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 9/6/1930 tarih ve 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununun ek 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 5- Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı kadrolarında bulunan personelin 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı Cetvele göre yararlanmakta oldukları ek ödemeleri aşağıdaki oranların eklenmesi suretiyle uygulanır.

KADRO VE GÖREV UNVANI	ORAN (%)
Merkezde görevli diğer Valiler	168
Kurul Başkanı, Genel Müdür, Strateji Geliştirme Başkanı ile bu görevleri yürüten merkezde görevli Valiler	218
Birinci sınıf olup 1 inci derecenin dördüncü kademesinden aylık alanlar	260
1 inci dereceden aylık alanlar	150
Diğerleri (Kaymakam Adayları hariç)	217

İçişleri Bakanlığı teşkilatında Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfında bulunan personele, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ek 9 uncu maddesi kapsamında yapılan ek ödeme, 27/1/2000 tarihli ve 4505 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin (c) fıkrası ile 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ek 16 ncı maddesi hükümlerinin uygulanmasında dikkate alınmaz.”

MADDE 2- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga ek 70 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“b) Zam, tazminat ve ödenekler ile benzeri ödemeler toplamına karşılık gelmek üzere en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) brüt tutarının;

- Ek göstergesi 8400 ve daha yüksek olanlarda % 255’ine,
- Ek göstergesi 7800 (dahil) - 8400 (hariç) arasında olanlarda % 215’ine,
- Ek göstergesi 7000 (dahil) - 7800 (hariç) arasında olanlarda % 195’ine,
- Ek göstergesi 5400 (dahil) - 7000 (hariç) arasında olanlarda % 165’ine,
- Ek göstergesi 3600 (dahil) - 5400 (hariç) arasında olanlarda % 145’ine,
- Ek göstergesi 2800 (dahil) - 3600 (hariç) arasında olanlarda % 85’ine,
- Diğerlerinde % 55’ine,

tekbül eden miktarı, emeklilik keseneğine ve kurum karşılığına tabi tutulur.

Birinci fıkradaki oranları, ayrı ayrı veya birlikte üç katına kadar artırmaya, yukarıdaki ek gösterge gruplarını değiştirmeye ve personel kanunlarında yer alan ek göstergelerin artırılması halinde gruplardaki ek göstergeleri yeniden düzenlemeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.”

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 3- 5434 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 85- Emniyet Hizmetleri Sınıfına dâhil kadrolar esas alınarak emekli aylığı veya adi malûllük aylığı ödenen polis memurlarından lise ve dengi öğrenime sahip olup, emekli aylıklarıyla birlikte makam tazminatı ödenmesine hak kazanamamış olanlara, her ay emekli aylıklarıyla 1.200 TL tutarında ilave ödeme yapılır. Bu fıkra kapsamında ilave ödemededen yararlananlar ek 81 inci madde hükümlerine göre ayrıca ek ödemededen yararlanamazlar.

Bu Kanun hükümlerine göre emekli aylığı bağlanmasından sonra sosyal güvenlik destek primi ödemek suretiyle çalışanlar dahil herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olarak çalışanlara bu ödeme yapılmaz. Bu ödemededen yararlanma şartlarını kaybedenler en geç bir ay içinde durumu Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmekle yükümlüdür. Bu durumun ortaya çıktığı tarihi takip eden aybaşından itibaren ödemeye son verilir. Zamanında bildirimde bulunmayanlara yapılan ödemeler kanunî faizi ile birlikte geri alınır.

Hizmet sınıfı itibariyle birinci fıkra kapsamına girenlerin 67 nci maddede belirtilen aylığa müstahak dul ve yetimlerinden ek 77 nci madde kapsamına girmeyenler; ikinci fıkradaki şartlar dikkate alınarak, 68 inci maddedeki oranlar üzerinden bu ödemededen yararlandırılır.

Bu madde kapsamında yapılacak ilave ödeme tutarları, ödemeyi izleyen iki ay içinde faturası karşılığında Hazine'den tahsil edilir.

Bu madde uyarınca yapılacak ödeme, 8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun 1 inci maddesi uyarınca yapılacak ek ödemenin matrahına dahil edilmez.

Yukarıdaki hükümler 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar ile hak sahipleri hakkında ilgisine göre uygulanır.”

MADDE 4- 3/1/1961 tarihli ve 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ a) Aylık (ek gösterge dâhil), taban aylığı ve kıdem aylığı toplam tutarına, en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dâhil) brüt tutarının,

- 1) Ek göstergesi 8400 ve daha yüksek olanlar için % 240'ının,
- 2) Ek göstergesi 7800 (dâhil) - 8400 (hariç) arasında olanlar için % 200'ünün,
- 3) Ek göstergesi 7000 (dâhil) - 7800 (hariç) arasında olanlar için % 180'inin,
- 4) Ek göstergesi 5400 (dâhil) - 7000 (hariç) arasında olanlar için % 150'sinin,
- 5) Ek göstergesi 3600 (dâhil) - 5400 (hariç) arasında olanlar için % 130'unun,
- 6) Ek göstergesi 2800 (dâhil) - 3600 (hariç) arasında olanlar için % 70'inin,
- 7) Diğerlerine % 40'ının,

ilave edilmesi suretiyle bulunan matrah üzerinden; muvazzaf subay ve astsubay, sözleşmeli subay ve astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar için % 10 oranında, Genelkurmay Başkanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında çalışan memur ve sözleşmeli personel için % 10 oranında, yedek subaylar ve yedek astsubaylar için % 5 oranında yapılan kesintilerden,”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3- 5434 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 85- Millî İstihbarat Hizmetleri ve Emniyet Hizmetleri Sınıfına dâhil kadrolar ve Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına mensup subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 32 nci maddesi uyarınca araştırmacı unvanlı kadrolara atanmalar ile çarşı ve mahalle bekçisi kadro unvanı esas alınarak emekli/yaşlılık aylığı veya malullük aylığı ödenenlerden aylık bağlanmasına esas ek göstergeleri 3600 gösterge rakamının altında olup aylıkları ile birlikte makam tazminatı ödenmesine hak kazanmamış olanlara, her ay aylıkları ile birlikte 1.200 TL tutarında ilave ödeme yapılır. Bu fıkra kapsamında ilave ödemenin yararlananlar ek 81 inci madde hükümlerine göre ayrıca ek ödemenin yararlanamazlar.

Bu Kanun hükümlerine göre emekli aylığı bağlanmasından sonra sosyal güvenlik destek primi ödemek suretiyle çalışanlar dahil herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olarak çalışanlara bu ödeme yapılmaz. Bu ödemenin yararlanması şartlarını kaybedenler en geç bir ay içinde durumu Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmekle yükümlüdür. Bu durumun ortaya çıktığı tarihi takip eden aybaşından itibaren ödemeye son verilir. Zamanında bildirimde bulunmayanlara yapılan ödemeler kanunî faizi ile birlikte geri alınır.

Hizmet sınıfı itibarıyla birinci fıkra kapsamına girenlerin 67 nci maddede belirtilen aylığa müstahak dul ve yetimlerinden ek 77 nci madde kapsamına girmeyenler; ikinci fıkradaki şartlar dikkate alınarak, 68 inci maddedeki oranlar üzerinden bu ödemenin yararlandırılır.

Bu madde kapsamında yapılacak ilave ödeme tutarları, ödemeyi izleyen iki ay içinde faturası karşılığında Hazine'den tahsil edilir.

Bu madde uyarınca yapılacak ödeme, 8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun 1 inci maddesi uyarınca yapılacak ek ödemenin matrahına dahil edilmez.

Yukarıdaki hükümler 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar ile hak sahipleri hakkında ilgisine göre uygulanır.”

MADDE 4- 3/1/1961 tarihli ve 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ a) Aylık (ek gösterge dâhil), taban aylığı ve kıdem aylığı toplam tutarına, en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dâhil) brüt tutarının,

- 1) Ek göstergesi 8400 ve daha yüksek olanlar için % 240'ının,
- 2) Ek göstergesi 7800 (dâhil) - 8400 (hariç) arasında olanlar için % 200'ünün,
- 3) Ek göstergesi 7000 (dâhil) - 7800 (hariç) arasında olanlar için % 180'inin,
- 4) Ek göstergesi 5400 (dâhil) - 7000 (hariç) arasında olanlar için % 150'sinin,
- 5) Ek göstergesi 3600 (dâhil) - 5400 (hariç) arasında olanlar için % 130'unun,
- 6) Ek göstergesi 2800 (dâhil) - 3600 (hariç) arasında olanlar için % 70'inin,
- 7) Diğerlerine % 40'ının,

ilave edilmesi suretiyle bulunan matrah üzerinden; muvazzaf subay ve astsubay, sözleşmeli subay ve astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar için % 10 oranında, Genelkurmay Başkanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında çalışan memur ve sözleşmeli personel için % 10 oranında, yedek subaylar ve yedek astsubaylar için % 5 oranında yapılan kesintilerden,”

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 5- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 47- Bu Kanuna ekli (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin “I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı” bölümünün (g) ve (h) bentlerinde sayılan unvanlı kadrolara bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili mevzuat hükümleri uyarınca atanmış olanlar ile 30/5/2019 tarihli ve 7176 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi uyarınca ataması yapılacak olanlardan en az üç yıl süreli yükseköğretim veren fakülte ve yüksekokulları bitirmiş olanlar hakkında, anılan bentlerde yer alan diğer şartlar aranmaksızın söz konusu bentlerde öngörülen ek göstergeler uygulanır.

Anılan (g) ve (h) bentlerinde sayılan kadro unvanlarda bulunmuş olanlardan emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlananlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında da bu madde hükmü uygulanır.

Bu madde uyarınca geçmişe dönük herhangi bir ödeme yapılmaz.”

MADDE 6- 657 sayılı Kanuna ekli (I), (II) sayılı Ek Gösterge Cetvelleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

**I SAYILI CETVEL
HİZMET SINIFLARI İTİBARIYLA UNVAN VEYA AYLIK ALINAN
DERECELERE GÖRE EK GÖSTERGELER**

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
I. GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFI		
a) aa) Diyanet İşleri Başkanı		9000
bb) Başbakanlık Müsteşarı, Bakan Yardımcısı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı	1	8000
b) Müsteşarlar, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri	1	7800
c) Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanı, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkanı, Devlet Personel Başkanı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanı, Gelir İdaresi Başkanı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı	1	7600
d) GAP İdaresi Başkanı, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı, Kalkınma Araştırmaları Merkezi Başkanı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Araştırmaları Merkezi Başkanı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı, Toplu Konut İdaresi Başkanı ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanı, Başbakan	1	7000

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 47- Bu Kanuna ekli (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin “I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı” bölümünün (g) ve (h) bentlerinde sayılan unvanlı kadrolara bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili mevzuat hükümleri uyarınca atanmış olanlar ile 30/5/2019 tarihli ve 7176 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi uyarınca ataması yapılacak olanlardan en az üç yıl süreli yükseköğretim veren fakülte ve yüksekokulları bitirmiş olanlar hakkında, anılan bentlerde yer alan diğer şartlar aranmaksızın söz konusu bentlerde öngörülen ek göstergeler uygulanır.

Anılan (g) ve (h) bentlerinde sayılan kadro unvanlarda bulunmuş olanlardan emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlananlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında da bu madde hükmü uygulanır.

Bu madde uyarınca geçmişe dönük herhangi bir ödeme yapılmaz.”

MADDE 6- 657 sayılı Kanuna ekli (I), (II) sayılı Ek Gösterge Cetvelleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

**I SAYILI CETVEL
HİZMET SINIFLARI İTİBARIYLA UNVAN VEYA AYLIK ALINAN
DERECELERE GÖRE EK GÖSTERGELER**

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
I. GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFI		
a) aa) Diyanet İşleri Başkanı		9000
bb) Başbakanlık Müsteşarı, Bakan Yardımcısı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı	1	8000
b) Müsteşarlar, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri	1	7800
c) Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanı, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkanı, Devlet Personel Başkanı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanı, Gelir İdaresi Başkanı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı	1	7600
d) GAP İdaresi Başkanı, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı, Kalkınma Araştırmaları Merkezi Başkanı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Araştırmaları Merkezi Başkanı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı, Toplu Konut İdaresi Başkanı ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanı, Başbakan	1	7000

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

Başmüsaviri, Başbakanlık Müsteşar Yardımcıları, Diyanet İşleri Başkan Yardımcıları, Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı, Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanı, Diyanet Akademisi Başkanı, Büyükelçi ve Daimi Temsilci Unvanını kazanmış olanlar, Müsteşar Yardımcıları, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreter Yardımcısı ve Genel Müdürler, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Başkanı, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Başkanı, Dışişleri Bakanlığı Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanı, Strateji Geliştirme Başkanları, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Başkan Yardımcısı, Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkan Yardımcısı, Bakanlıklar merkez teşkilatına dahil Kurul Başkanları, Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanları, Bakanlık Rehberlik ve Denetim Başkanları, Bakanlık Denetim Hizmetleri Başkanları, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanı, Hazine Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanı, Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanı, Denizcilik Müsteşarlığı Teftiş Kurulu Başkanı ile Sigorta Denetleme Kurulu Başkanı, Türk Patent ve Marka Kurumu Başkanı, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanı, Milli Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu Rehberlik ve Teftiş Başkanı, Diyanet İşleri Başkanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanı, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanı, Helal Akreditasyon Kurumu Genel Sekreteri		
e) Başbakan Müşavirleri, Adalet Bakanlığı Bakanlık Yüksek Müşavirleri, Türkiye İstatistik Kurumu Başkan Yardımcıları, Toplu Konut İdaresi Başkan Yardımcıları	1	5900
f) Bakanlar Kurulu Sekreteri, Başbakanlık Başkanları, Avrupa Birliği Bakanlığı Başkanları, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkan Yardımcıları ile Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezi Başkanları, Başbakanlık Özel Kalem Müdürü, Adli Tıp Kurumu Başkanı, Milli Kütüphane Başkanı, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Üyesi, Yükseköğretim Kurulu Genel Sekreteri, Büyük Şehir Belediye Genel Sekreteri, Talim ve Terbiye Kurulu Üyesi, Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi, GAP İdaresi Başkan Yardımcısı, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkan Yardımcısı, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkan Yardımcısı, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkan Yardımcısı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Başkan Yardımcısı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkan Yardımcısı, Vergi Dairesi Başkanı (Ankara, İstanbul, İzmir)	1	5400

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Başmüşaviri, Başbakanlık Müsteşar Yardımcıları, Diyanet İşleri Başkan Yardımcıları, Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı, Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanı, Diyanet Akademisi Başkanı, Büyükelçi ve Daimi Temsilci Unvanını kazanmış olanlar, Müsteşar Yardımcıları, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreter Yardımcısı ve Genel Müdürler, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanı, Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu Başkanı, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Başkanı, Dışişleri Bakanlığı Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanı, Strateji Geliştirme Başkanları, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Başkan Yardımcısı, Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkan Yardımcısı, Bakanlıklar merkez teşkilatına dahil Kurul Başkanları, Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanları, Bakanlık Rehberlik ve Denetim Başkanları, Bakanlık Denetim Hizmetleri Başkanları, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanı, Hazine Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanı, Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanı, Denizcilik Müsteşarlığı Teftiş Kurulu Başkanı ile Sigorta Denetleme Kurulu Başkanı, Türk Patent ve Marka Kurumu Başkanı, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanı, Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu Rehberlik ve Teftiş Başkanı, Diyanet İşleri Başkanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanı, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanı, Helal Akreditasyon Kurumu Genel Sekreteri		
e) Başbakan Müşavirleri, Adalet Bakanlığı Bakanlık Yüksek Müşavirleri, Türkiye İstatistik Kurumu Başkan Yardımcıları, Toplu Konut İdaresi Başkan Yardımcıları	1	5900
f) Bakanlar Kurulu Sekreteri, Başbakanlık Başkanları, Avrupa Birliği Bakanlığı Başkanları, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkan Yardımcıları ile Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezi Başkanları, Başbakanlık Özel Kalem Müdürü, Adli Tıp Kurumu Başkanı, Millî Kütüphane Başkanı, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Üyesi, Yükseköğretim Kurulu Genel Sekreteri, Büyük Şehir Belediye Genel Sekreteri, Talim ve Terbiye Kurulu Üyesi, Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi, GAP İdaresi Başkan Yardımcısı, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkan Yardımcısı, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkan Yardımcısı, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkan Yardımcısı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Başkan Yardımcısı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkan Yardımcısı, Vergi Dairesi Başkanı (Ankara, İstanbul, İzmir)	1	5400

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

g) En az üç yıl süreli yükseköğretim veren fakülte ve yüksekokulları bitirerek mesleğe özel yarışma sınavı ile giren ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda (veya yüksek öğrenimli olup, özel kanunların öngördüğü şartları taşıyanlardan en az sekiz yıl mesleki görev yaptıktan sonra yine bu kanunların öngördüğü usule göre seçilerek) atanan Başbakanlık, Bakanlık, Müsteşarlık, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Bağımsız Genel Müdürlük ve Büyük Şehir Belediyesiyle Büyük Şehir Belediye sınırları içindeki ilçe Belediyeleri Müfettişleri, Başbakanlık Uzmanları, Aday Uzmanları, Seçim Uzmanları, Milli Savunma Uzmanları, İçişleri Uzmanları, Dışişleri Uzmanları, Çalışma Uzmanları, Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Uzmanları, İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzmanları, Kültür ve Turizm Uzmanları, Aile ve Sosyal Politikalar Uzmanları, İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları, Sanayi ve Teknoloji Uzmanları, Çevre ve Şehircilik Uzmanları, Gençlik ve Spor Uzmanları, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Uzmanları, Gümrük ve Ticaret Uzmanları, İhracatı Geliştirme Uzmanları, Orman ve Su İşleri Uzmanları, Diyanet İşleri Uzmanları, Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanları, Devlet Personel Uzmanları, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Uzmanları, Afet ve Acil Durum Yönetimi Uzmanları, Devlet Gelir Uzmanları, Tapu ve Kadastro Uzmanları, Meteoroloji Uzmanları, Basın ve Enformasyon Uzmanları, Yüksek Kurum Uzmanları, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Uzmanları, Savunma Sanayii Uzmanları, Vakıf Uzmanları, Sınai Mülkiyet Uzmanları, TİKA Uzmanları, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Uzmanları, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Uzmanları, Yazma Eser Uzmanları, İstihdam Uzmanları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim Uzmanları, Bakanlık ve Bağlı Kuruluşların Avrupa Birliği Uzmanları, Göç Uzmanları, Yükseköğretim Kurulu Uzmanları, Kalkınma Bakanlığı Planlama Uzmanları, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Uzmanları, Dışişleri Meslek Memurları ile Konsolosluk ve İhtisas Memurları, Maliye Bakanlığı Vergi Müfettişleri ile Hazine Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıpları ve Hazine Kontrolörleri, Hazine Uzmanları, Sigorta Denetleme Uzmanları ile Aktüerleri, Dış Ticaret Uzmanları, Avrupa Birliği İşleri Uzmanları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş ve İş Güvenliği Müfettişleri ve Bakanlıkların Merkez Teşkilatına dahil Genel Müdürlükleri Kontrolörleri ve İçişleri Bakanlığı Dernekler Denetçileri ile Sosyal Güvenlik Kurumu Müfettişleri, Sosyal Güvenlik Uzmanları, Ulaştırma ve Haberleşme Uzmanları, Havacılık ve Uzay Teknolojileri Uzmanları, Denizcilik Uzmanları, Sağlık Uzmanları ve Sağlık Denetçileri, Milli Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığı Müfettişleri, Türkiye İstatistik Kurumu Uzmanları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Denetçileri ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre atanan İç Denetçiler, Milli Eğitim Uzmanları, Bakanlık Maarif Müfettişleri ve Maarif Müfettişleri, Aile ve Sosyal Politikalar Denetçileri, Gençlik ve Spor Denetçileri, Maliye Uzmanları, Helal Akreditasyon Uzmanları	1 2 3 4 5 6 7 8	4200 3600 2800 2200 1900 1750 1550 1450
---	--------------------------------------	--

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

g) En az üç yıl süreli yükseköğretim veren fakülte ve yüksekokulları bitirerek mesleğe özel yarışma sınavı ile giren ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda (veya yüksek öğrenimli olup, özel kanunların öngördüğü şartları taşıyanlardan en az sekiz yıl mesleki görev yaptıktan sonra yine bu kanunların öngördüğü usule göre seçilerek) atanan Başbakanlık, Bakanlık, Müsteşarlık, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Bağımsız Genel Müdürlük ve Büyük Şehir Belediyesiyle Büyük Şehir Belediye sınırları içindeki ilçe Belediyeleri Müfettişleri, Başbakanlık Uzmanları, Adalet Uzmanları, Seçim Uzmanları, Milli Savunma Uzmanları, İçişleri Uzmanları, Dışişleri Uzmanları, Çalışma Uzmanları, Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Uzmanları, İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzmanları, Kültür ve Turizm Uzmanları, Aile ve Sosyal Politikalar Uzmanları, İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları, Sanayi ve Teknoloji Uzmanları, Çevre ve Şehircilik Uzmanları, Gençlik ve Spor Uzmanları, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Uzmanları, Gümrük ve Ticaret Uzmanları, İhracatı Geliştirme Uzmanları, Orman ve Su İşleri Uzmanları, Diyanet İşleri Uzmanları, Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanları, Devlet Personel Uzmanları, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Uzmanları, Afet ve Acil Durum Yönetimi Uzmanları, Devlet Gelir Uzmanları, Tapu ve Kadastro Uzmanları, Meteoroloji Uzmanları, Basın ve Enformasyon Uzmanları, Yüksek Kurum Uzmanları, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Uzmanları, Savunma Sanayii Uzmanları, Vakıf Uzmanları, Sınai Mülkiyet Uzmanları, TİKA Uzmanları, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Uzmanları, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Uzmanları, Yazma Eser Uzmanları, İstihdam Uzmanları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim Uzmanları, Bakanlık ve Bağlı Kuruluşların Avrupa Birliği Uzmanları, Göç Uzmanları, Yükseköğretim Kurulu Uzmanları, Kalkınma Bakanlığı Planlama Uzmanları, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Uzmanları, Dışişleri Meslek Memurları ile Konsolosluk ve İhtisas Memurları, Maliye Bakanlığı Vergi Müfettişleri ile Hazine Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıpları ve Hazine Kontrolörleri, Hazine Uzmanları, Sigorta Denetleme Uzmanları ile Aktüerleri, Dış Ticaret Uzmanları, Avrupa Birliği İşleri Uzmanları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş ve İş Güvenliği Müfettişleri ve Bakanlıkların Merkez Teşkilatına dahil Genel Müdürlükleri Kontrolörleri ve İçişleri Bakanlığı Dernekler Denetçileri ile Sosyal Güvenlik Kurumu Müfettişleri, Sosyal Güvenlik Uzmanları, Ulaştırma ve Haberleşme Uzmanları, Havacılık ve Uzay Teknolojileri Uzmanları, Denizcilik Uzmanları, Sağlık Uzmanları ve Sağlık Denetçileri, Milli Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığı Müfettişleri, Türkiye İstatistik Kurumu Uzmanları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Denetçileri ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre atanan İç Denetçiler, Milli Eğitim Uzmanları, Bakanlık Maarif Müfettişleri ve Maarif Müfettişleri, Aile ve Sosyal Politikalar Denetçileri, Gençlik ve Spor Denetçileri, Maliye Uzmanları, Helal Akreditasyon Uzmanları	1 2 3 4 5 6 7 8	4200 3600 2800 2200 1900 1750 1550 1450
---	--------------------------------------	--

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

h) En az 3 yıl süreli yükseköğretim veren fakülte ve yüksekokulları bitirerek mesleğe özel yarışma sınavı ile giren ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda atanan Gelir Uzmanları, İl İstihdam Uzmanları, Mali Hizmetler Uzmanları, Vergi İstihbarat Uzmanları, İçişleri Bakanlığı Planlama Uzmanları, İl Göç Uzmanları	1 2 3 4	3000 2200 1800 1700
En az üç yıl süreli yükseköğretim veren fakülte veya yüksekokulu bitirerek yapılacak sınav sonucunda denetmen yardımcısı veya uzman yardımcısı kadrolarına atanmış ve en az üç yıl bu kadrolarda çalıştıktan sonra bu süredeki çalışmaları olumlu bulunmak kaydıyla Ürün Denetmenleri, Gümrük ve Ticaret Denetmenleri, Sosyal Güvenlik Denetmenleri, Defterdarlık Uzmanları kadrosuna atanmış olanlar.	5 6 7 8	1500 1400 1100 1050
ı) Kadroları bu Cetvelin diğer sıralarında sayılanlar dışında olanlardan (kadroları birinci derecede bulunanların (II) sayılı Cetvel uyarınca hak kazandıkları ek gösterge rakamları saklı kalmak kaydıyla); Bölge müdür yardımcısı, il müdür yardımcısı, ilçe müdürü, daire başkan yardımcısı, başkan yardımcısı, şube müdürü, sayman, şube müdür yardımcısı, müdür yardımcısı, sayman yardımcısı, hazine sayman yardımcısı, yüksekokul sekreteri, enstitü sekreteri, merkez sekreteri, kurum sekreteri, birlik sekreteri, savunma sekreteri, genel sekreter, genel sekreter yardımcısı, sivil savunma uzmanı kadrolarında bulunanlar, diğer müdür ve başkan unvanlı kadrolar ile bunların yardımcısı ile (II) sayılı Cetvelde sayılan kadro unvanlarında bulunanlar	1 2 3 4	3000 2200 1800 1700
i) Bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlardan,		
1. Yükseköğrenim mezunları	1 2 3 4	2800 2200 1700 1400
2. Diğerleri	1 2 3 4	2100 1700 1400 1250
II- TEKNİK HİZMETLER SINIFI		
a) Kadroları bu sınıfa dahil olup, en az 4 yıl süreli yükseköğretim veren fakülte veya yüksekokullardan mezun olarak yürürlükteki hükümlere göre Yüksek Mühendis, Mühendis, Yüksek Mimar ve Mimar ile şehir plancısı ve Bölge Plancısı unvanını almış olanlar	1 2 3 4 5 6 7 8	4200 3600 2800 2200 1900 1750 1550 1450

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

h) En az 3 yıl süreli yükseköğretim veren fakülte ve yüksekokulları bitirerek mesleğe özel yarışma sınavı ile giren ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda atanan Gelir Uzmanları, İl İstihdam Uzmanları, Mali Hizmetler Uzmanları, Vergi İstihbarat Uzmanları, İçişleri Bakanlığı Planlama Uzmanları, İl Göç Uzmanları, Ürün Denetmenleri, Gümrük ve Ticaret Denetmenleri, Sosyal Güvenlik Denetmenleri, Defterdarlık Uzmanları kadrosuna atanmış olanlar	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400
ı) Bölge müdür yardımcısı, il müdür yardımcısı, ilçe müdürü, daire başkan yardımcısı, başkan yardımcısı, şube müdürü, sayman, şube müdür yardımcısı, müdür yardımcısı, sayman yardımcısı, hazine sayman yardımcısı, yüksekokul sekreteri, enstitü sekreteri, merkez sekreteri, kurum sekreteri, birlik sekreteri, savunma sekreteri, genel sekreter, genel sekreter yardımcısı, sivil savunma uzmanı kadrolarında bulunanlar, diğer müdür ve başkan unvanlı kadrolar ile bunların yardımcıları, (II) sayılı Cetvelde sayılan unvanların birinci derece dışındaki kadrolarında bulunanlar	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
i) Bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlardan,		
1. Yükseköğrenim mezunları	1	2800
	2	2200
	3	1700
	4	1400
2. Diğerleri	1	2100
	2	1700
	3	1400
	4	1250
II- TEKNİK HİZMETLER SINIFI		
a) Kadroları bu sınıfa dahil olup, en az 4 yıl süreli yükseköğretim veren fakülte veya yüksekokullardan mezun olarak yürürlükteki hükümlere göre Yüksek Mühendis, Mühendis, Yüksek Mimar ve Mimar ile şehir plancısı ve Bölge Plancısı unvanını almış olanlar	1	4200
	2	3600
	3	2800
	4	2200
	5	1900
	6	1750
	7	1550
	8	1450

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

b) Kadroları bu sınıfa dahil olup, en az 4 yıl süreli yükseköğretim veren fakülte ve yüksekokullardan mezun olarak yürürlükteki hükümlere göre Jeolog, Hidrojeolog, Hidrolog, Jeomorfolog, Jeofizikçi, Fizikçi, Matematikçi, İstatistikçi, Yöneylemci (hareket araştırmacısı), Matematiksel İktisatçı, Ekonomici ve Kimyager unvanını almış olanlarla Teknik Yüksek Öğretmen Okulu mezunları,	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400
c) Kadroları bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışındaki yükseköğrenim mezunları ile Yüksek Tekniker ve Tekniker unvanını almış olanlar,	1	2800
	2	2200
	3	2100
	4	1700
d) Kadroları bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlar,	1	2100
	2	1700
	3	1400
	4	1250
III- SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI		
a) Uzman Tabip, Tabip, Diş Hekimi, Uzman Veteriner Hekim, Veteriner Hekim, Eczacı, Biyolog, Tıpta Uzmanlık Tüzüğünde belirtilen dallarda uzmanlık belgesi alanlar veya bu dallarda uzmanlık unvanını doktora aşaması ile kazanmış bulunanlar	1	4200
	2	3600
	3	2800
	4	2200
	5	1900
	6	1750
	7	1550
	8	1450
b) Yükseköğrenim mezunları	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400
c) Kadroları bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlardan diğerleri	1	2100
	2	1700
	3	1400
	4	1250

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) Kadroları bu sınıfa dahil olup, en az 4 yıl süreli yükseköğretim veren fakülte ve yüksekokullardan mezun olarak yürürlükteki hükümlere göre Jeolog, Hidrojeolog, Hidrolog, Jeomorfoloğ, Jeofizikçi, Fizikçi, Matematikçi, İstatistikçi, Yöneylemci (hareket araştırmacısı), Matematiksel İktisatçı, Ekonomici ve Kimyager unvanını almış olanlarla Teknik Yüksek Öğretmen Okulu mezunları,	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400
c) Kadroları bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışındaki yükseköğrenim mezunları ile Yüksek Tekniker ve Tekniker unvanını almış olanlar,	1	2800
	2	2200
	3	2100
	4	1700
d) Kadroları bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlar,	1	2100
	2	1700
	3	1400
	4	1250
III- SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI		
a) Uzman Tabip, Tabip, Diş Hekimi, Uzman Veteriner Hekim, Veteriner Hekim, Eczacı, Biyolog, Tıpta Uzmanlık Tüzüğünde belirtilen dallarda uzmanlık belgesi alanlar veya bu dallarda uzmanlık unvanını doktora aşaması ile kazanmış bulunanlar	1	4200
	2	3600
	3	2800
	4	2200
	5	1900
	6	1750
	7	1550
	8	1450
b) Yükseköğrenim mezunları	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400
c) Kadroları bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlardan diğerleri	1	2100
	2	1700
	3	1400
	4	1250

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

IV - EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI Kadroları bu sınıfa dahil olanlardan;		
Öğretmen	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400
V. AVUKATLIK HİZMETLERİ SINIFI Kadroları bu sınıfa dahil olanlardan;	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400
VI- DİN HİZMETLERİ SINIFI Kadroları bu sınıfa dahil olanlardan,		
a) Yükseköğrenim mezunları	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400
b) Diğerleri	1	2100
	2	1700
	3	1400
	4	1250
VII. EMNİYET HİZMETLERİ SINIFI		
a) Emniyet Genel Müdürü,	1	7600
b) Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı ve Emniyet Genel Müdür Yardımcıları ile Ankara, İstanbul, İzmir Emniyet Müdürleri,	1	4900
c) Daire Başkanları ile Diğer Birinci Sınıf Emniyet Müdürleri,	1	4200
d) Kadroları bu sınıfa dahil olup da Emniyet Müdürü sıfatını kazanmış olanlar	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

IV - EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI Kadroları bu sınıfa dahil olanlardan;		
Öğretmen	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400
V. AVUKATLIK HİZMETLERİ SINIFI Kadroları bu sınıfa dahil olanlardan;	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400
VI- DİN HİZMETLERİ SINIFI Kadroları bu sınıfa dahil olanlardan,		
a) Yükseköğrenim mezunları	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400
b) Diğerleri	1	2100
	2	1700
	3	1400
	4	1250
VII. EMNİYET HİZMETLERİ SINIFI		
a) Emniyet Genel Müdürü,	1	7600
b) Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı ve Emniyet Genel Müdür Yardımcıları ile Ankara, İstanbul, İzmir Emniyet Müdürleri,	1	4900
c) Daire Başkanları ile Diğer Birinci Sınıf Emniyet Müdürleri,	1	4200
d) Kadroları bu sınıfa dahil olup da Emniyet Müdürü sıfatını kazanmış olanlar	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

e) Kadroları bu sınıfa dahil olup da, yukarıda sayılanlar dışında kalanlardan		
aa) Yükseköğrenim mezunları	1 2 3 4 5 6 7 8	3600 3000 2200 2100 1800 1700 1500 1400
bb) Diğerleri	1 2 3 4	2100 1700 1400 1250
VIII. MÜLKİ İDARE AMİRLİĞİ HİZMETLERİ SINIFI		
a) Müsteşar, Vali	1	7800
b) Birinci Sınıf Mülki İdare Amirlerinden (Genel İdare Hizmetleri Sınıfında aynı görev unvanları için belirlenen ek gösterge rakamlarından düşük olmamak üzere)	1 inci derecenin 4 üncü kademesi	6400
c) Kadroları bu sınıfa dahil olup da; yukarıda sayılanlar dışında kalanlar (1 inci derecenin kademelerinden aylık alanlar için Genel İdare Hizmetleri Sınıfında aynı görev unvanları için belirlenen ek gösterge rakamlarından düşük olmamak üzere)	1 inci derecenin 4 üncü kademesi 1 2 3 4 5 6 7 8 9	5400 4600 4200 3600 2900 2800 2200 2100 1900 1750
IX. YARDIMCI HİZMETLER SINIFI		
Kadroları bu sınıfa dahil olanlardan	1-4 dereceler	600

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

e) Kadroları bu sınıfa dahil olup da, yukarıda sayılanlar dışında kalanlardan		
aa) Yükseköğrenim mezunları	1 2 3 4 5 6 7 8	3600 3000 2200 2100 1800 1700 1500 1400
bb) Diğerleri	1 2 3 4	2100 1700 1400 1250
VIII. MÜLKİ İDARE AMİRLİĞİ HİZMETLERİ SINIFI		
a) Müsteşar, Vali	1	7800
b) Birinci Sınıf Mülki İdare Amirlerinden (Genel İdare Hizmetleri Sınıfında aynı görev unvanları için belirlenen ek gösterge rakamlarından düşük olmamak üzere)	1 inci derecenin 4 üncü kademesi	6400
c) Kadroları bu sınıfa dahil olup da; yukarıda sayılanlar dışında kalanlar (1 inci derecenin kademelerinden aylık alanlar için Genel İdare Hizmetleri Sınıfında aynı görev unvanları için belirlenen ek gösterge rakamlarından düşük olmamak üzere)	1 inci derecenin 4 üncü kademesi 1 2 3 4 5 6 7 8 9	5400 4600 4200 3600 2900 2800 2200 2100 1900 1750
IX. YARDIMCI HİZMETLER SINIFI		
Kadroları bu sınıfa dahil olanlardan	1-4 dereceleri	600

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

II SAYILI CETVEL
KADROLARI GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFININ BİRİNCİ
DERECESİNDE BULUNANLARIN EK GÖSTERGELERİ

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
1. BAŞBAKANLIK VE BAKANLIKLARDA		
a) Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkan Yardımcısı, Vergi Denetim Kurulu Başkan Yardımcısı, Milli Kütüphane Başkan Yardımcısı, Genel Müdür Yardımcısı, I. Hukuk Müşaviri, Hazine ve Maliye Bakanlığı Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı (Ana ve Yardımcı Hizmet Birimi), Yüksek Fen Kurulu Üyesi, Millî Eğitim Bakanlığı Bilgi İşlem Grup Başkanı ile İnşaat ve Emlak Grup Başkanı	1	4400
b) Başbakanlık Müşaviri, Başbakanlık Başkan Yardımcısı, Bakanlık Müşaviri, Başbakanlık Basın Müşaviri, Elçi - Müsteşar, I. Sınıf Başkonsolos, Büyükelçilik I. Müsteşarı, Daire Başkanı, Dış Politika Danışma Kurulu Üyesi, Dışişleri Bakanlığı Eğitim Merkezi Sekreteri, İl İdare Kurulu üyesi Bakanlık İl Müdürlüğü ile Ankara, İstanbul ve İzmir illerindeki diğer Bakanlık İl Müdürlüğü, Bakanlık Bölge Müdürü, Maliye Başkanı, Milli Emlak Dairesi Başkanı, İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Başkanı, Avrupa Birliği Bakanlığı Daire Başkanları, Serbest Bölge Müdürü, Genel Müdürlük ve Başkanlık Daire Başkanı, Millî Eğitim Bakanlığı Grup Başkanı	1	4200
2. YARGI KURULUŞLARI, BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLAR İLE YÜKSEK ÖĞRETİM KURULUŞLARINDA		
a) Devlet Personel Başkanlığı Başkan Yardımcısı, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkan Yardımcısı, Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu Başkan Yardımcısı, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Başkan Yardımcısı, Türk Patent ve Marka Kurumu Başkan Yardımcısı, Atom Enerjisi Kurumu Başkan Yardımcısı, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkan Yardımcısı, Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkan Yardımcısı, Adli Tıp Kurumu Başkan Yardımcısı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Denetleme Kurulu Başkanı ile Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi Başkan Yardımcıları, Teftiş Kurulu Başkanı, Teftiş ve Kontrol Kurulu Başkanı, Teftiş ve Tetkik Kurulu Başkanı, Genel Müdürlük Rehberlik ve Teftiş Başkanı, Genel Müdür Yardımcısı, I. Hukuk Müşaviri, Vakıflar Meclisi Üyesi, Hazine Müsteşarlığı Daire Başkanı (Ana ve Yardımcı Hizmet Birimi), Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Daire Başkanı, Gelir İdaresi Daire Başkanı, Türkiye İstatistik Kurumu Daire Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu Aktüerya ve Fon Yönetimi Daire Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu İnsan Kaynakları Daire Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu Destek Hizmetleri Daire Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu İnşaat ve Emlak Daire Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu Eğitim, Araştırma ve Geliştirme Merkezi Başkanı, Yükseköğretim Kurulu Genel Sekreter Yardımcısı, Üniversite Genel Sekreteri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkanı,	1	4400

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

II SAYILI CETVEL		
KADROLARI GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFININ BİRİNCİ DERECESİNDE BULUNANLARIN EK GÖSTERGELERİ		
UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
1. BAŞBAKANLIK VE BAKANLIKLARDA		
a) Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkan Yardımcısı, Vergi Denetim Kurulu Başkan Yardımcısı, Milli Kütüphane Başkan Yardımcısı, Genel Müdür Yardımcısı, I. Hukuk Müşaviri, Hazine ve Maliye Bakanlığı Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı (Ana ve Yardımcı Hizmet Birimi), Yüksek Fen Kurulu Üyesi, Millî Eğitim Bakanlığı Bilgi İşlem Grup Başkanı ile İnşaat ve Emlak Grup Başkanı	1	4400
b) Başbakanlık Müşaviri, Başbakanlık Başkan Yardımcısı, Bakanlık Müşaviri, Başbakanlık Basın Müşaviri, Elçi - Müsteşar, I. Sınıf Başkonsolos, Büyükelçilik I. Müsteşarı, Daire Başkanı, Dış Politika Danışma Kurulu Üyesi, Dışişleri Bakanlığı Eğitim Merkezi Sekreteri, İl İdare Kurulu üyesi, Bakanlık İl Müdürlüğü ile Ankara, İstanbul ve İzmir illerindeki diğer Bakanlık İl Müdürlüğü, Bakanlık Bölge Müdürü, Maliye Başkanı, Milli Emlak Dairesi Başkanı, İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Başkanı, Avrupa Birliği Bakanlığı Daire Başkanları, Serbest Bölge Müdürü, Genel Müdürlük ve Başkanlık Daire Başkanı, Millî Eğitim Bakanlığı Grup Başkanı	1	4200
2. YARGI KURULUŞLARI, BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLAR İLE YÜKSEK ÖĞRETİM KURULUŞLARINDA		
a) Devlet Personel Başkanlığı Başkan Yardımcısı, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkan Yardımcısı, Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu Başkan Yardımcısı, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Başkan Yardımcısı, Türk Patent ve Marka Kurumu Başkan Yardımcısı, Atom Enerjisi Kurumu Başkan Yardımcısı, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkan Yardımcısı, Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkan Yardımcısı, Adli Tıp Kurumu Başkan Yardımcısı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Denetleme Kurulu Başkanı ile Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi Başkan Yardımcıları, Teftiş Kurulu Başkanı, Teftiş ve Kontrol Kurulu Başkanı, Teftiş ve Tetkik Kurulu Başkanı, Genel Müdürlük Rehberlik ve Teftiş Başkanı, Genel Müdür Yardımcısı, I. Hukuk Müşaviri, Vakıflar Meclisi Üyesi, Hazine Müsteşarlığı Daire Başkanı (Ana ve Yardımcı Hizmet Birimi), Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Daire Başkanı, Gelir İdaresi Daire Başkanı, Türkiye İstatistik Kurumu Daire Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu Aktüerya ve Fon Yönetimi Daire Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu İnsan Kaynakları Daire Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu Destek Hizmetleri Daire Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu İnşaat ve Emlak Daire Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu Eğitim, Araştırma ve Geliştirme Merkezi Başkanı, Yükseköğretim Kurulu Genel Sekreter Yardımcısı, Üniversite Genel Sekreteri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkanı	1	4400

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

<p>b) Yönetim Kurulu Üyesi, A.O.Ç. Müdürü, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Genel Sekreter Müşaviri, Türkiye Yazma Eserler Başkanlığı Daire Başkanı, Türkiye Yazma Eserler Başkanlığı Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürü, Türkiye Yazma Eserler Başkanlığı Bölge Müdürü, Türkiye Yazma Eserler Başkanlığı Müşaviri, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Daire Başkanı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Daire Başkanı, Vergi Dairesi Başkanı, Sosyal Güvenlik İl Müdürü (Ankara, İstanbul, İzmir), Üniversitelerarası Kurul Sekreteri, Müşavir (Müsteşarlıklarda), Türkiye İstatistik Kurumu Bölge Müdürü, Daire Başkanı, Gelir İdaresi Grup Başkanı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Grup Başkanı, Tapu ve Kadastro Bölge Müdürü, Diyanet İşleri Başkanlığı Başkanlık Müşavirleri, Diyanet İşleri Başkanlığı Daire Başkanı, Din İşleri Yüksek Kurulu Sekreteri, İl Müftüsü, Diyanet İşleri Başkanlığı Dinî Yüksek İhtisas Merkezi Müdürü, Mushafı İnceleme ve Kıraat Kurulu Üyesi, Sosyal Güvenlik Kurumu Daire Başkanları, Sayıştay Başkanlığı Birim Başkanı, Sayıştay Başkanlığı Strateji Geliştirme Birim Başkanı</p>	1	4200
<p>3. MAHALLİ İDARELER İLE BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLARDA</p> <p>Büyükşehir Belediye Teftiş Kurulu Müdürü, Büyükşehir Belediye Genel Sekreter Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, Genel Müdür Yardımcıları,</p>	1	4200
<p>4. BAŞBAKANLIK VE BAKANLIKLARDA</p> <p>Hukuk Müşaviri, Bakanlık Özel Kalem Müdürü, Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri, Başbakanlık Merkez Teşkilatında Araştırmacı, Dışişleri Bakanlığı Özel Müşaviri, Savunma Sekreteri, Bütçe Dairesi Başkanı, Saymanlık Müdürü, Bakanlık İl Müdürü, Askeri Defterdar, Muhasebe Müdürü, Muvazzaf Uzlaşma Komisyonu Başkanı, Milli Emlak Müdürü, Cezaevi Müdürü, Denetimli Serbestlik Müdürü, Nüfus ve Vatandaşlık Müdürü, İl Sosyal Etüt ve Proje Müdürü, Bayındırlık ve İskan Müdürü, İstanbul Atatürk Kültür Merkezi Müdürü, Müze Müdürü (İstanbul Topkapı), Okul Müdürü (Unvanlılar dahil), Maliye Kursu Müdürü, Muhakemat Müdürü, Hastane Müdürü, İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Başkan Yardımcısı, İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Bölge Laboratuvar Müdürü, Gemi Sürvey Kurulu Başkanı, İstanbul Validebağ Sanatoryum ve Öğr. Hst. Başk., Sivil Savunma Koleji Müdürü, Defterdar Yardımcısı, Ekonomi Bakanlığı Bölge Müdür Yardımcısı ve Serbest Bölge Müdür Yardımcısı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Bölge Müdür Yardımcısı, Mal Müdürü, Emlak Müdürü (Maliye Bakanlığı - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı), Müze Başkanı (Kültür ve Turizm Bakanlığı),</p>	1	3600

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

<p>b) Yönetim Kurulu Üyesi, A.O.Ç. Müdürü, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Genel Sekreter Müşaviri, Türkiye Yazma Eserler Başkanlığı Daire Başkanı, Türkiye Yazma Eserler Başkanlığı Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürü, Türkiye Yazma Eserler Başkanlığı Bölge Müdürü, Türkiye Yazma Eserler Başkanlığı Müşaviri, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Daire Başkanı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Daire Başkanı, Vergi Dairesi Başkanı, Sosyal Güvenlik İl Müdürü (Ankara, İstanbul, İzmir), Üniversitelerarası Kurul Sekreteri, Müşavir (Müsteşarlıklarda), Türkiye İstatistik Kurumu Bölge Müdürü, Daire Başkanı, Gelir İdaresi Grup Başkanı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Grup Başkanı, Tapu ve Kadastro Bölge Müdürü, Diyanet İşleri Başkanlığı Başkanlık Müşavirleri, Diyanet İşleri Başkanlığı Daire Başkanı, Din İşleri Yüksek Kurulu Sekreteri, İl Müftüsü, Diyanet İşleri Başkanlığı Dinî Yüksek İhtisas Merkezi Müdürü, Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Üyesi, Sosyal Güvenlik Kurumu Daire Başkanları, Sayıştay Başkanlığı Birim Başkanı, Sayıştay Başkanlığı Strateji Geliştirme Birim Başkanı</p>	1	4200
<p>3. MAHALLİ İDARELER İLE BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLARDA</p> <p>Büyükşehir Belediye Teftiş Kurulu Müdürü, Büyükşehir Belediye Genel Sekreter Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, Genel Müdür Yardımcıları</p>	1	4200
<p>4. BAŞBAKANLIK VE BAKANLIKLARDA</p> <p>Hukuk Müşaviri, Bakanlık Özel Kalem Müdürü, Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri, Başbakanlık Merkez Teşkilatında Araştırmacı, Dışişleri Bakanlığı Özel Müşaviri, Savunma Sekreteri, Bütçe Dairesi Başkanı, Saymanlık Müdürü, Bakanlık İl Müdürü, Askeri Defterdar, Muhasebe Müdürü, Muvazzaf Uzlaşma Komisyonu Başkanı, Milli Emlak Müdürü, Cezaevi Müdürü, Denetimli Serbestlik Müdürü, Nüfus ve Vatandaşlık Müdürü, İl Sosyal Etüt ve Proje Müdürü, Bayındırlık ve İskan Müdürü, İstanbul Atatürk Kültür Merkezi Müdürü, Müze Müdürü (İstanbul Topkapı), Okul Müdürü (Unvanlılar dahil), Maliye Kursu Müdürü, Muhakemat Müdürü, Hastane Müdürü, İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Başkan Yardımcısı, İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Bölge Laboratuvar Müdürü, Gemi Sürvey Kurulu Başkanı, İstanbul Validebağ Sanatoryum ve Öğr. Hst. Başk., Sivil Savunma Koleji Müdürü, Defterdar Yardımcısı, Ekonomi Bakanlığı Bölge Müdür Yardımcısı ve Serbest Bölge Müdür Yardımcısı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Bölge Müdür Yardımcısı, Mal Müdürü, Emlak Müdürü (Maliye Bakanlığı - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı), Müze Başkanı (Kültür ve Turizm Bakanlığı)</p>	1	3600

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

5- YARGI KURULUŞLARI BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLAR İLE YÜKSEKÖĞRETİM KURULUŞLARINDA		
<p>Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Denetleme Kurul Üyesi, Başhukuk Müşaviri, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Başkanlık Müşavirleri ile Basın Müşaviri, Hukuk Müşaviri, İstatistik Müşaviri, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Müşaviri, Hazine Saymanı, Genel Sekreter, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkan Yardımcısı, R.S. Hıfzıssıhha Merkezi Başkanı, Bölge Müdürü, Bölge Müdür Yardımcısı, İl Müdürü, Afet ve Acil Durum Eğitim Merkezi Müdürü, Türkiye İstatistik Kurumunda Müdür, Diyanet İşleri Başkanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri, Diyanet İşleri Başkanlığı Özel Kalem Müdürü, Diyanet İşleri Başkanlığı Dinî İhtisas Merkezi Müdürü, Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Merkezi Müdürü, Kur'an Eğitim Merkezi Müdürü, İl Müftü Yardımcısı, İlçe Müftüsü, Sosyal Sigortalar Kurumu Sigorta İl Müdürü, Sosyal Sigortalar Kurumu Sigorta Müdürü, Sosyal Sigortalar Kurumu Sağlık İşleri İl Müdürü, Sosyal Sigortalar Kurumu Hastane Müdürü, Savunma Sekreteri, Tapu ve Kadastro Eğitim Müdürü, Yüksek Fen Kurulu Başkanı, Tetkik Kurulu Başkanı, Fen ve Tetkik Kurulu Başkanı, Araştırma Geliştirme Kurulu Başkanı, Tetkik ve İstisare Kurulu Başkanı, Devlet Opera ve Balesi Müdürü, Üniversite Genel Sekreter Yardımcısı, A.O.Ç. Müdür Yardımcısı, Araştırma ve Teknik Eğitim Merkezi Başkanı, S.S.K. Sağlık Meslek Lisesi Müdürü, Yurt Müdürü, Tapu Müdürü, Kadastro Müdürü, Kambiyo Müdürü, Borsa Komiseri, Üniversite Hastaneleri Başmüdürü, Nükleer Araştırma Eğitim Merkezi Müdürü, Bölge Başmüdürü, Gelir İdaresi Grup Müdürü, Vergi Dairesi Müdürü, Bölge İstihbarat Müdürü, Bölge İnşaat Müdürü, Kandilli Rasathanesi Müdürü, Başmüdür, Güneydoğu Anadolu Fosfatları Grup Başkanı, Müessese Müdürü, İşletme Müdürü, Fabrika Müdürü, Kombina Müdürü, Üniversitelerarası Kurul Genel Sekreter Yardımcısı, Fakülte Sekreteri, Şirket Müdürü, Enstitü Müdürü, Tesis Müdürü, Kırıkkale Yardımcı Tesisler Müdürü, Çiftlik Müdürü, Kuruluş Müdürü, Banka Şubesi Müdürü,</p> <p>T.C. Ziraat Bankası, T. Emlak Bankası ve T. Halk Bankası Genel Müdürlüklerinde 1 inci derece kadrolu müdürlerden;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ticari Krediler Müdürü, - Sanayi Kredileri Müdürü, - Teşvik ve Geliştirme Kredileri Müdürü, - Zirai Krediler Müdürü, - Zirai Kalkınma Kredileri Müdürü, - Su Ürünleri Kredileri Müdürü, - Kooperatif Kredileri Müdürü, - Kooperatifler Müdürü,	1	3600

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

<p>5- YARGI KURULUŞLARI BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLAR İLE YÜKSEKÖĞRETİM KURULUŞLARINDA</p> <p>Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Denetleme Kurul Üyesi, Başhukuk Müşaviri, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Başkanlık Müşavirleri ile Basın Müşaviri, Hukuk Müşaviri, İstatistik Müşaviri, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Müşaviri, Hazine Saymanı, Genel Sekreter, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkan Yardımcısı, R.S. Hıfzıssıhha Merkezi Başkanı, Bölge Müdürü, Bölge Müdür Yardımcısı, İl Müdürü, Afet ve Acil Durum Eğitim Merkezi Müdürü, Türkiye İstatistik Kurumunda Müdür, Diyanet İşleri Başkanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri, Diyanet İşleri Başkanlığı Özel Kalem Müdürü, Diyanet İşleri Başkanlığı Dinî İhtisas Merkezi Müdürü, Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Merkezi Müdürü, Kur'an Eğitim Merkezi Müdürü, İl Müftü Yardımcısı, İlçe Müftüsü, Sosyal Sigortalar Kurumu Sigorta İl Müdürü, Sosyal Sigortalar Kurumu Sigorta Müdürü, Sosyal Sigortalar Kurumu Sağlık İşleri İl Müdürü, Sosyal Sigortalar Kurumu Hastane Müdürü, Savunma Sekreteri, Tapu ve Kadastro Eğitim Müdürü, Yüksek Fen Kurulu Başkanı, Tetkik Kurulu Başkanı, Fen ve Tetkik Kurulu Başkanı, Araştırma Geliştirme Kurulu Başkanı, Tetkik ve İstişare Kurulu Başkanı, Devlet Opera ve Balesi Müdürü, Üniversite Genel Sekreter Yardımcısı, A.O.Ç. Müdür Yardımcısı, Araştırma ve Teknik Eğitim Merkezi Başkanı, S.S.K. Sağlık Meslek Lisesi Müdürü, Yurt Müdürü, Tapu Müdürü, Kadastro Müdürü, Kambiyo Müdürü, Borsa Komiseri, Üniversite Hastaneleri Başmüdürü, Nükleer Araştırma Eğitim Merkezi Müdürü, Bölge Başmüdürü, Gelir İdaresi Grup Müdürü, Vergi Dairesi Müdürü, Bölge İstihbarat Müdürü, Bölge İnşaat Müdürü, Kandilli Rasathanesi Müdürü, Başmüdür, Güneydoğu Anadolu Fosfatları Grup Başkanı, Müessese Müdürü, İşletme Müdürü, Fabrika Müdürü, Kombina Müdürü, Üniversitelerarası Kurul Genel Sekreter Yardımcısı, Fakülte Sekreteri, Şirket Müdürü, Enstitü Müdürü, Tesis Müdürü, Kırıkkale Yardımcı Tesisler Müdürü, Çiftlik Müdürü, Kuruluş Müdürü, Banka Şubesi Müdürü,</p> <p>T.C. Ziraat Bankası, T. Emlak Bankası ve T. Halk Bankası Genel Müdürlüklerinde 1 inci derece kadrolu müdürlerden;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ticari Krediler Müdürü, - Sanayi Kredileri Müdürü, - Teşvik ve Geliştirme Kredileri Müdürü, - Zirai Krediler Müdürü, - Zirai Kalkınma Kredileri Müdürü, - Su Ürünleri Kredileri Müdürü, - Kooperatif Kredileri Müdürü, - Kooperatifler Müdürü,	1	3600
--	---	------

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

- İpotekli Krediler Müdürü,
- Fon Kredileri Müdürü,
- Para ve Tahvil Müdürü,
- Tahvilat Müdürü,
- Tevdiat ve Banka Hizmetleri Müdürü,
- Para ve Menkul Kıymetler Müdürü,
- Banka Hizmetleri Müdürü,
- Dış Muameleler Müdürü,
- Dış İlişkiler Müdürü,
- İstihbarat Müdürü,
- Proje Müdürü,
- Genel Muhasebe Müdürü,
- Muhasebe Müdürü,
- Personel Müdürü,
- Malzeme ve Satınalma Müdürü,
- İnşaat Müdürü,
- Emlak Müdürü,
- İnşaat ve Proje Müdürü,
- Emlak İşleri Müdürü,
- Otomasyon Müdürü,
- Bilgi İşlem Merkezi Müdürü,

Özel Tarımsal Krediler Müdürü, Proje Değerlendirme Müdürü, Sistem Servisleri Müdürü, Bankacılık Hizmetleri Müdürü, Fon Yönetimi Müdürü, Eğitim Müdürü, Haberleşme ve Arşiv Müdürü, Planlama, Bütçe ve Kontrol Müdürü, Sosyal Hizmetler Müdürü, Sağlık Hizmetleri Müdürü, İştirakler Müdürü, Halkla İlişkiler Müdürü, Kurumsal Bankacılık Müdürü, Sermaye Piyasaları Müdürü, G.A.P. Kredileri Müdürü, Krediler Kanuni Takip Müdürü, Bireysel Bankacılık Müdürü, Bankacılık Kartları Müdürü, Elektronik Fon Transferi Müdürü, Matbaa Müdürü, Araştırma ve Geliştirme Müdürü, Kredi ve Risk İzleme Müdürü, İstihbarat ve Kredi Değerlendirme Müdürü, Emlak İşleri Müdürü, Merkez Muhasebe Müdürü, İstihbarat ve Proje Değerlendirme Müdürü, Bireysel ve Özel Bankacılık Müdürü, Mevduat ve Banka Hizmetleri Müdürü, İnşaat ve Emlak Müdürü, Araştırma, Geliştirme ve Planlama Müdürü, Kredi Pazarlama Müdürü, Dış İlişkiler Operasyon Müdürü, Dış Muhabir İlişkiler Müdürü, Hukuk İşleri Müdürü, Büro Müdürü ve Disiplin Kurulu Başkanı olanlar, Sosyal Güvenlik İl Müdürü, Sosyal Güvenlik Kurumu Eğitim, Araştırma ve Geliştirme Merkezi, Başkan Yardımcısı, Yazma Eser Kütüphanesi Müdürü, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay Başkanlığı Müdürleri

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

<ul style="list-style-type: none"> - İpotekli Krediler Müdürü, - Fon Kredileri Müdürü, - Para ve Tahvil Müdürü, - Tahvilat Müdürü, - Tevdiat ve Banka Hizmetleri Müdürü, - Para ve Menkul Kıymetler Müdürü, - Banka Hizmetleri Müdürü, - Dış Muameleler Müdürü, - Dış İlişkiler Müdürü, - İstihbarat Müdürü, - Proje Müdürü, - Genel Muhasebe Müdürü, - Muhasebe Müdürü, - Personel Müdürü, - Malzeme ve Satınalma Müdürü, - İnşaat Müdürü, - Emlak Müdürü, - İnşaat ve Proje Müdürü, - Emlak İşleri Müdürü, - Otomasyon Müdürü, - Bilgi İşlem Merkezi Müdürü, <p>Özel Tarımsal Krediler Müdürü, Proje Değerlendirme Müdürü, Sistem Servisleri Müdürü, Bankacılık Hizmetleri Müdürü, Fon Yönetimi Müdürü, Eğitim Müdürü, Haberleşme ve Arşiv Müdürü, Planlama, Bütçe ve Kontrol Müdürü, Sosyal Hizmetler Müdürü, Sağlık Hizmetleri Müdürü, İştirakler Müdürü, Halkla İlişkiler Müdürü, Kurumsal Bankacılık Müdürü, Sermaye Piyasaları Müdürü, G.A.P. Kredileri Müdürü, Krediler Kanuni Takip Müdürü, Bireysel Bankacılık Müdürü, Bankacılık Kartları Müdürü, Elektronik Fon Transferi Müdürü, Matbaa Müdürü, Araştırma ve Geliştirme Müdürü, Kredi ve Risk İzleme Müdürü, İstihbarat ve Kredi Değerlendirme Müdürü, Emlak İşleri Müdürü, Merkez Muhasebe Müdürü, İstihbarat ve Proje Değerlendirme Müdürü, Bireysel ve Özel Bankacılık Müdürü, Mevduat ve Banka Hizmetleri Müdürü, İnşaat ve Emlak Müdürü, Araştırma, Geliştirme ve Planlama Müdürü, Kredi Pazarlama Müdürü, Dış İlişkiler Operasyon Müdürü, Dış Muhabir İlişkiler Müdürü, Hukuk İşleri Müdürü, Büro Müdürü ve Disiplin Kurulu Başkanı olanlar, Sosyal Güvenlik İl Müdürü, Sosyal Güvenlik Kurumu Eğitim, Araştırma ve Geliştirme Merkezi, Başkan Yardımcısı, Yazma Eser Kütüphanesi Müdürü, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay Başkanlığı Müdürleri</p>		
--	--	--

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

6- MAHALLİ İDARELER İLE BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLARDA Daire Başkanı, Büyükşehir Belediye ile bağlı kuruluşlarındaki I. Hukuk Müşaviri, Belediye Başkan Yardımcısı, Boğaziçi İmar Müdürü, İl Afet ve Acil Durum Müdürü, Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürü, Fen ve Tetkik Kurulu Başkanı	1	3600
---	---	------

MADDE 7- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 40- Bu Kanuna tabi personelden öğretim üyesi olarak usulüne uygun bir şekilde akademik kariyerini kullanabilecekleri yerlere atananlara; rütbe ve derecelerine göre bu Kanuna ekli (I) sayılı Ek Gösterge Cetveli ile belirlenen ek gösterge rakamı ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi emsalî akademik personel için akademik kadro unvanı ve dereceleri itibarıyla belirlenen ek gösterge miktarından yüksek olanı ödenir.

Bu madde 6756 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi kapsamında devredilen personel hakkında da uygulanır.”

MADDE 8- 926 sayılı Kanunun eki Ek Gösterge Cetvelleri kısmında yer alan (I) ve (III) sayılı Ek Gösterge Cetvelleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

I SAYILI EK GÖSTERGE CETVELİ
(Subaylar için)

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
a) Genelkurmay Başkanı	1	9000
b) Kuvvet Komutanları ve Jandarma Genel Komutanı (Orgeneral ve Oramiral olmak kaydıyla)	1	8400
c) Orgeneral-Oramiral	1	8000
d) Korgeneral-Koramiral	1	7800
e) Tümgeneral-Tümamiral	1	7600
f) Tuğgeneral-Tuğamiral	1	7000
g) Kıdemli Albay	1	6400
h) Albay	1	5400
j) Diğer Subaylar (Bu Kanunun 109 uncu 1 maddesine göre astsubaylıktan subay olanlar dahil)	1 2 3 4 5 6 7 8	4200 3600 2800 2200 1900 1750 1550 1450

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

6- MAHALLİ İDARELER İLE BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLARDA Daire Başkanı, Büyükşehir Belediye ile bağlı kuruluşlarındaki I. Hukuk Müşaviri, Belediye Başkan Yardımcısı, Boğaziçi İmar Müdürü, İl Afet ve Acil Durum Müdürü, Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürü, Fen ve Tetkik Kurulu Başkanı	1	3600
---	---	------

MADDE 7- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 40- Bu Kanuna tabi personelden öğretim üyesi olarak usulüne uygun bir şekilde akademik kariyerini kullanabilecekleri yerlere atanana; rütbe ve derecelerine göre bu Kanuna ekli (I) sayılı Ek Gösterge Cetveli ile belirlenen ek gösterge rakamı ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi emsali akademik personel için akademik kadro unvanı ve dereceleri itibarıyla belirlenen ek gösterge miktarından yüksek olanı ödenir.

Bu madde 6756 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi kapsamında devredilen personel hakkında da uygulanır.”

MADDE 8- 926 sayılı Kanunun eki Ek Gösterge Cetvelleri kısmında yer alan (I) ve (III) sayılı Ek Gösterge Cetvelleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

I SAYILI EK GÖSTERGE CETVELİ (Subaylar için)

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
a) Genelkurmay Başkanı	1	9000
b) Kuvvet Komutanları ve Jandarma Genel Komutanı (Orgeneral ve Oramiral olmak kaydıyla)	1	8400
c) Orgeneral-Oramiral	1	8000
d) Korgeneral-Koramiral	1	7800
e) Tümgeneral-Tümamiral	1	7600
f) Tuğgeneral-Tuğamiral	1	7000
g) Kıdemli Albay	1	6400
h) Albay	1	5400
j) Diğer Subaylar (Bu Kanunun 109 uncu 1 maddesine göre astsubaylıktan subay olanlar dahil)	1 2 3 4 5 6 7 8	4200 3600 2800 2200 1900 1750 1550 1450

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

III SAYILI EK GÖSTERGE CETVELİ
(Astsubaylar için)

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
Astsubaylar	1	4200
	2	3600
	3	2800
	4	2200
	5	1900
	6	1750
	7	1550
	8	1450

MADDE 9- 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununa ekli (I) Sayılı Ek Gösterge Cetveli aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

I SAYILI EK GÖSTERGE
CETVELİ

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
a) Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Danıştay Başsavcısı	1	8000
b) Yargıtay üyeleri, Danıştay üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, birinci sınıf hâkim ve savcılıkta üç yılını doldurup Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilme hakkını kaybetmemiş olanlar, Adalet Bakanlığı Müsteşarı	1	7800
c) Birinci sınıfa ayrılmış, bu sınıfa ayrıldığı tarihten itibaren de meslekte üç yılını doldurmuş, Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilme hakkını kazanmış birinci sınıf hâkim ve savcılar	1	7000
d) Bu Kanuna göre birinci sınıfa ayrılmalarına karar verilmiş olup da birinci derece aylığını almış olan hâkim ve savcılar	1	5400
e) Diğer hâkim ve savcılar	1	4600
	2	4200
	3	3600
	4	2900
	5	2800
	6	2200
	7	2100
	8	1900

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

III SAYILI EK GÖSTERGE CETVELİ
(Astsubaylar için)

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
Astsubaylar	1	4200
	2	3600
	3	2800
	4	2200
	5	1900
	6	1750
	7	1550
	8	1450

MADDE 9- 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununa ekli (I) Sayılı Ek Gösterge Cetveli aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

I SAYILI EK GÖSTERGE
CETVELİ

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
a) Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Danıştay Başsavcısı	1	8000
b) Yargıtay üyeleri, Danıştay üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili, birinci sınıf hâkim ve savcılıkta üç yılını doldurup Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilme hakkını kaybetmemiş olanlar, Adalet Bakanlığı Müsteşarı	1	7800
c) Birinci sınıfa ayrılmış, bu sınıfa ayrıldığı tarihten itibaren de meslekte üç yılını doldurmuş, Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilme hakkını kazanmış birinci sınıf hâkim ve savcılar	1	7000
d) Bu Kanuna göre birinci sınıfa ayrılmalarına karar verilmiş olup da birinci derece aylığını almış olan hâkim ve savcılar	1	5400
e) Diğer hâkim ve savcılar	1	4600
	2	4200
	3	3600
	4	2900
	5	2800
	6	2200
	7	2100
	8	1900

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 10- 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun geçici 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan ek gösterge tablosu ile Kanuna ekli Ek Gösterge Cetveli aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
Yükseköğretim Kurulu Başkanı	1	8000
Yükseköğretim Kurulu Üyeleri	1	7800
Yükseköğretim Denetim Kurulu Üyeleri	1	7800

EK GÖSTERGE CETVELİ

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
a) Profesörlerden Rektör, Rektör Yardımcısı, Dekan, Dekan Yardımcısı, Yüksekokul Müdürü olanlar ile Profesörlük kadrosunda dört yılını tamamlamış bulunanlar,	1	7000
b) Profesörler	1	5900
c) Doçentler	1	5400
d) Doktor Öğretim Üyeleri	1-5	4200
e) Öğretim Görevlisi ve Araştırma Görevlileri	1 2 3-7	4200 3300 2900

MADDE 11- 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkranın üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve Kanuna aşağıdaki 2 Sayılı Ek Gösterge Cetveli eklenmiştir.

“Ayrıca, uzman erbaşlara dereceleri itibarıyla ekli Ek-2 sayılı ek gösterge cetveli ile belirlenen ek gösterge rakamları uygulanır.”

EK-2 SAYILI EK GÖSTERGE CETVELİ

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
Uzman erbaş	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 10- 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun geçici 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan ek gösterge tablosu ile Kanuna ekli Ek Gösterge Cetveli aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
Yükseköğretim Kurulu Başkanı	1	8000
Yükseköğretim Kurulu Üyeleri	1	7800
Yükseköğretim Denetim Kurulu Üyeleri	1	7800

EK GÖSTERGE CETVELİ

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
a) Profesörlerden Rektör, Rektör Yardımcısı, Dekan, Dekan Yardımcısı, Yüksekokul Müdürü olanlar ile Profesörlük kadrosunda dört yılını tamamlamış bulunanlar,	1	7000
b) Profesörler	1	5900
c) Doçentler	1	5400
d) Doktor Öğretim Üyeleri	1-5	4200
e) Öğretim Görevlisi ve Araştırma Görevlileri	1 2 3-7	4200 3300 2900

MADDE 11- 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkranın üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve Kanuna aşağıdaki 2 Sayılı Ek Gösterge Cetveli eklenmiştir.

“Ayrıca, uzman erbaşlara dereceleri itibarıyla ekli Ek-2 sayılı ek gösterge cetveli ile belirlenen ek gösterge rakamları uygulanır.”

EK-2 SAYILI EK GÖSTERGE CETVELİ

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
Uzman erbaş	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 12- 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, Kanuna aşağıdaki 1 Sayılı Ek Gösterge Cetveli eklenmiştir.

“Ayrıca, Uzman Jandarmalara dereceleri itibarıyla ekli Ek-1 sayılı ek gösterge cetveli ile belirlenen ek gösterge rakamları uygulanır.”

EK-1 SAYILI EK GÖSTERGE CETVELİ

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
Uzman Jandarma	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400

MADDE 13- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 43 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı, bakanlık veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevlerinde bulunanları altıncı fıkra kapsamında yapılacak sigorta primi veya emekli keseneği ile kurum karşılığı hesaplamalarında 9000 ek gösterge rakamı esas alınır.”

MADDE 14- 5510 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, bu fıkra kapsamında yapılacak sigorta primi veya emekli keseneği ile kurum karşılığı hesaplamalarında 9000 ek gösterge rakamı esas alınır.”

MADDE 15- 5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “2.500” ibaresi “3.000” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 21 -Seçimler neticesinde Belediye Başkanı görevinde bulunanlardan 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68 inci maddesinde belirtilen şartları haiz olanların bu Kanunun 27, 29, 47 ve geçici 2 nci maddelerine göre aylık başlangıç tarihi itibarıyla hesaplanan aylık

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 12- 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, Kanuna aşağıdaki 1 Sayılı Ek Gösterge Cetveli eklenmiştir.

“Ayrıca, Uzman Jandarmalara dereceleri itibarıyla ekli Ek-1 sayılı ek gösterge cetveli ile belirlenen ek gösterge rakamları uygulanır.”

EK-1 SAYILI EK GÖSTERGE CETVELİ

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
Uzman Jandarma	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400

MADDE 13- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 43 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “istek tarihindeki Cumhurbaşkanına ödenmekte olan aylık ödeneğin % 40’ı esas alınarak Cumhurbaşkanına bağlanacak yaşlılık aylığının % 75’i oranında” ibaresi “126.000” gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda” şeklinde, altıncı fıkrasında yer alan “Cumhurbaşkanına ödenmekte olan aylık ödeneğin % 40’ı esas alınarak Cumhurbaşkanına bağlanacak yaşlılık aylığının % 45’i oranında” ibaresi “115.225” gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda” şeklinde, dokuzuncu fıkrada yer alan “Bu madde kapsamında” ibaresi “Birinci fıkrada” şeklinde ve aynı fıkrada yer alan “ve bu aylıklar” ibaresi “ve bu madde kapsamında bağlanan aylıklar” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkraya eklenmiştir.

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı, Bakanlık veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevlerinde bulunanların altıncı fıkrada” ibaresi “Birinci fıkrada” şeklinde ve aynı fıkrada yer alan “ve bu aylıklar” ibaresi “ve bu madde kapsamında bağlanan aylıklar” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkraya eklenmiştir.

MADDE 14- 5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendinde yer alan “bölümünün (d) bendinde” ibaresi “bölümünün (c) bendinde” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15- 5510 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, bu fıkrada” ibaresi “Bu madde kapsamında yapılacak sigorta primi veya emekli keseneği ile kurum karşılığı hesaplamalarında 9000 ek gösterge rakamı esas alınır.”

MADDE 16- 5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “2.500” ibaresi “3.500” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 21- Seçimler neticesinde Belediye Başkanı görevinde bulunanlardan 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68 inci maddesinde belirtilen şartları haiz olanların bu Kanunun 27, 29, 47 ve geçici 2 nci maddelerine göre aylık başlangıç tarihi itibarıyla hesaplanan aylık

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

tutarlarına, emsali belediye başkanının almakta olduğu makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı tutarı ayrıca ilave edilir. Bu fıkra kapsamında hesaplanan tutar, hak sahiplerinin aylıklarına 34 üncü maddede belirlenen oranlara göre ilave edilir.

Birinci fıkra kapsamında aylıklarına makam, temsil veya görev tazminatı eklenenler hakkında Kanunun geçici 4 üncü maddesinin onbirinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanun ile bu Kanun öncesinde yürürlükte bulunan kanunların mülga hükümlerine göre aylık bağlananlardan, Kanunun geçici 4 üncü maddesinin onbirinci fıkrası kapsamında olmayanlardan bu madde kapsamına girenler de, maddenin yürürlük tarihini takip eden aybaşından itibaren bu hükümlerden yararlandırılır ve bunlara geçmişe yönelik herhangi ödeme yapılmaz.

Bu madde kapsamında ödenen tazminatlar ödendikçe iki ay içinde faturası karşılığında Hazineден tahsil edilir.”

MADDE 17- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 87- Bu maddeyi ihdas Kanunla 926 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı Ek Gösterge Cetveline yapılan değişiklikten önce rütbe ve dereceleri itibariyle belirlenen ek gösterge rakamından yüksek olması nedeniyle 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi emsali akademik personel için akademik kadro unvanı ve dereceleri itibariyle belirlenen ek gösterge rakamları esas alınarak aylık ödenen subaylar ile bunların hak sahiplerine Kurum tarafından fazla veya yersiz olarak yapılan ödemeler borç çıkarılmaz, çıkarılmış borçların ödenmemiş olan kısımları terkin edilir ve tahsil edilmiş tutarlar iade ve mahsup edilmez. Bu fıkra hükümlerinin uygulanması sebebiyle geçmişe dönük aylık, aylık farkı ve emekli ikramiyesi farkı ödenmez.”

MADDE 18- 26/1/2011 tarihli ve 6107 sayılı iller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun geçici 4 üncü maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan (3.600) ibaresi (4.200) şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 19- 3/2/2022 tarihli ve 7354 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanununun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

tutarlarına, emsali belediye başkanının almakta olduğu makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı tutarı ayrıca ilave edilir. Bu fıkra kapsamında hesaplanan tutar, hak sahiplerinin aylıklarına 34 üncü maddede belirlenen oranlara göre ilave edilir.

Birinci fıkra kapsamında aylıklarına makam, temsil veya görev tazminatı eklenenler hakkında Kanunun geçici 4 üncü maddesinin onbirinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanun ile bu Kanun öncesinde yürürlükte bulunan kanunların mülga hükümlerine göre aylık bağlananlardan, Kanunun geçici 4 üncü maddesinin onbirinci fıkrası kapsamında olmayanlardan bu madde kapsamına girenler de, maddenin yürürlük tarihini takip eden aybaşından itibaren bu hükümlerden yararlandırılır ve bunlara geçmişe yönelik herhangi ödeme yapılmaz.

Bu madde kapsamında ödenen tazminatlar ödendikçe iki ay içinde faturası karşılığında Hazineden tahsil edilir.”

MADDE 18- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 22- Bakan yardımcılarında 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68 inci maddesine göre makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil tazminatı ödenenler hariç olmak üzere, söz konusu mülga ek 68 inci maddede belirtilen şartları haiz olanlara, Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca bağlanan aylıklarına ilave olarak bakan yardımcılar için belirlenen makam ve temsil tazminatı tutarı ayrıca ilave edilir. Bu fıkra kapsamında hesaplanan tutar, hak sahiplerinin aylıklarına 34 üncü maddede belirlenen oranlara göre ilave edilir. Mülga ek 68 inci maddenin birinci fıkrasında öngörülen iki yıllık sürenin hesabında makam tazminatına müstahak görevler ile sigortalı olup olmadıklarına bakılmaksızın bakan yardımcısı olarak geçen sürelerin tamamı dikkate alınır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca aylık bağlanan bakan yardımcılarını da, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren, aynı usul ve esaslar çerçevesinde birinci fıkra hükmünden yararlandırılır ve bunlara geçmişe dönük herhangi bir ödeme yapılmaz.

Bu madde kapsamında ödenen tazminatlar ödendikçe iki ay içinde faturası karşılığında Hazineden tahsil edilir.”

MADDE 19- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 87- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 926 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı Ek Gösterge Cetveline yapılan değişiklikten önce rütbe ve dereceleri itibariyle belirlenen ek gösterge rakamından yüksek olması nedeniyle 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi emsali akademik personel için akademik kadro unvanı ve dereceleri itibariyle belirlenen ek gösterge rakamları esas alınarak aylık ödenen subaylar ile bunların hak sahiplerine Kurum tarafından fazla veya yersiz olarak yapılan ödemeler borç çıkarılmaz, çıkarılmış borçların ödenmemiş olan kısımları terkin edilir ve tahsil edilmiş tutarlar iade ve mahsup edilmez. Bu fıkra hükümlerinin uygulanması sebebiyle geçmişe dönük aylık, aylık farkı ve emekli ikramiyesi farkı ödenmez.”

MADDE 20- 26/1/2011 tarihli ve 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun geçici 4 üncü maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan (3.600) ibaresi (4.200) şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21- 3/2/2022 tarihli ve 7354 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanununun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 20- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin;

a) Ek 34 üncü maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş,

“Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı kadrosunda bulunanların ek göstergesi 400 puan ilave edilmek suretiyle uygulanır. Bu ilave puan en yüksek Devlet memuru aylığı veya diğer herhangi bir mali ve sosyal hakkın hesabında dikkate alınmaz. Diğer kanunların bu fıkraya aykırı hükümleri uygulanmaz.”

b) Eki (I) Sayılı Cetvelin “A- Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa Göre Alanlar:” kısmının “1- Kadroları Genel İdare Hizmetleri Sınıfında yer alan personel ile Teknik Hizmetler, Sağlık ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri ile Avukatlık Hizmetleri sınıflarında bulunan personelden ek ödeme oranları ilgili gruplarında düzenlenmeyen ve kadro unvanları bu bölümde yer alan personel;” bölümünün (a) sırasında yer alan “7.600” ibaresi “7.800”; (b) sırasında yer alan “7.000” ibaresi “7.600”; (ç) sırasında yer alan “4.800” ibaresi “5.400” şeklinde değiştirilmiş,

c) Eki (II) Sayılı Cetvelin 4 üncü sırasında yer alan “6.400” ibaresi “7.000” şeklinde değiştirilmiş,

ç) Eki (IV) Sayılı Cetvel aşağıdaki şekilde değiştirilmiş,

d) Eki (V) Sayılı Cetvelin 3 üncü sırasında yer alan “6400” ibaresi “7000” şeklinde değiştirilmiştir.

**(IV) SAYILI CETVEL
CUMHURBAŞKANLIĞI İDARİ İŞLER BAŞKANLIĞI VE
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
İDARİ TEŞKİLATI PERSONELİ EK GÖSTERGELERİ**

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
I. GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFI		
a) Genel Sekreter, Devlet Denetleme Kurulu Başkanı	1	8000
b) Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürü	1	7800
c) Genel Sekreter Yardımcısı	1	7600
ç) Devlet Denetleme Kurulu Üyesi, Başkanışmanlar ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Başmüşavirleri, Başkan, Genel Müdür, Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürü, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Başkanı ve Özel Kalem Müdürü	1	7000
d) I. Hukuk Müşaviri, Danışman, Başkan Müşaviri, Devlet Denetleme Kurul Sekreteri, Daire Başkan Yardımcısı, Müdür, Genel Sekreter Özel Kalem Müdürü	1	4400
e) Grup Başkanı, Müşavir, Hukuk Müşaviri, Müdür Yardımcısı, Saray Müdürü, İşletme Müdürü, Fabrika Müdürü	1	3600

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 22- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin;

a) Ek 34 üncü maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş,

“Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı kadrosunda bulunanların ek göstergesi 400 puan ilave edilmek suretiyle uygulanır. Bu ilave puan en yüksek Devlet memuru aylığı veya diğer herhangi bir mali ve sosyal hakkın hesabında dikkate alınmaz. Diğer kanunların bu fıkraya aykırı hükümleri uygulanmaz.”

b) Eki (I) Sayılı Cetvelin “A- Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa Göre Alanlar:” kısmının “1- Kadroları Genel İdare Hizmetleri Sınıfında yer alan personel ile Teknik Hizmetler, Sağlık ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri ile Avukatlık Hizmetleri sınıflarında bulunan personelden ek ödeme oranları ilgili gruplarında düzenlenmeyen ve kadro unvanları bu bölümde yer alan personel;” bölümünün (a) sırasında yer alan “7.600” ibaresi “7.800”; (b) sırasında yer alan “7.000” ibaresi “7.600”; (ç) sırasında yer alan “4.800” ibaresi “5.400” şeklinde değiştirilmiş,

c) Eki (II) Sayılı Cetvelin 4 üncü sırasında yer alan “6.400” ibaresi “7.000” şeklinde değiştirilmiş,

ç) Eki (IV) Sayılı Cetvel aşağıdaki şekilde değiştirilmiş,

d) Eki (V) Sayılı Cetvelin 3 üncü sırasında yer alan “6400” ibaresi “7000” şeklinde değiştirilmiştir.

**(IV) SAYILI CETVEL
CUMHURBAŞKANLIĞI İDARİ İŞLER BAŞKANLIĞI VE
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
İDARİ TEŞKİLATI PERSONELİ EK GÖSTERGELERİ**

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
I. GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFI		
a) Genel Sekreter	1	8400
b) Devlet Denetleme Kurulu Başkanı	1	8000
c) Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürü	1	7800
ç) Genel Sekreter Yardımcısı	1	7600
d) Devlet Denetleme Kurulu Üyesi, Başdanışmanlar ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Başmüşavirleri, Başkan, Genel Müdür, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Başkanı ve Özel Kalem Müdürü	1	7000
e) Başkan Müşaviri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Başkan Yardımcısı	1	5400
f) Danışman, Devlet Denetleme Kurulu Sekreteri, Müdür, Genel Sekreter Özel Kalem Müdürü	1	4200
g) Müşavir, Hukuk Müşaviri, Müdür Yardımcısı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Özel Kalem Müdür Yardımcısı	1	3600

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

f) En az dört yıl süreli yükseköğretim veren fakülte ve yüksekokulları bitirerek mesleğe özel yarışma sınavı ile giren ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda atanan Uzmanlar, Uzman Stenograflar ve Stenograflar ile İç Denetçiler	1	4200
	2	3600
	3	2800
	4	2200
	5	1900
	6	1750
	7	1550
	8	1450
g) Bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlardan, 1. Yükseköğrenim mezunları 2. Diğerleri	1	2800
	2	2200
	3	1700
	4	1400
	1	2100
	2	1700
	3	1400
	4	1250
II- TEKNİK HİZMETLER SINIFI		
a) Kadroları bu sınıfa dahil olup, en az 4 yıl süreli yükseköğretim veren fakülte veya yüksekokullardan mezun olarak yürürlükteki hükümlere göre Mühendis ve Mimar unvanını almış olanlar	1	4200
	2	3600
	3	2800
	4	2200
	5	1900
	6	1750
	7	1550
	8	1450
b) Kadroları bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışındaki yükseköğrenim mezunları ile Yüksek Tekniker ve Tekniker unvanını almış olanlar,	1	2800
	2	2200
	3	2100
	4	1700
c) Kadroları bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlar,	1	2100
	2	1700
	3	1400
	4	1250

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ğ) En az dört yıl süreli yükseköğretim veren fakülte ve yüksekokulları bitirerek mesleğe özel yarışma sınavı ile giren ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda atanan Uzmanlar, Uzman Stenograflar ve Stenograflar ile İç Denetçiler	1	4200
	2	3600
	3	2800
	4	2200
	5	1900
	6	1750
	7	1550
	8	1450
h) Bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlardan, 1. Yükseköğretim görenler, 2. Diğerleri,	1	2800
	2	2200
	3	1700
	4	1400
	1	2100
	2	1700
	3	1400
	4	1250
II- TEKNİK HİZMETLER SINIFI		
a) Kadroları bu sınıfa dahil olup, en az 4 yıl süreli yükseköğretim veren fakülte veya yüksekokullardan mezun olarak yürürlükteki hükümlere göre Mühendis ve Mimar unvanını almış olanlar	1	4200
	2	3600
	3	2800
	4	2200
	5	1900
	6	1750
	7	1550
	8	1450
b) Kadroları bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışındaki yükseköğrenim mezunları ile Yüksek Tekniker ve Tekniker unvanını almış olanlar,	1	2800
	2	2200
	3	2100
	4	1700
c) Kadroları bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlar,	1	2100
	2	1700
	3	1400
	4	1250

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

III- SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI		
a) Baştabip, Uzman Doktor, Doktor, Diş Tabibi, Diş Doktoru, Eczacı, Biyolog, Biyokimya Uzmanı, Tıpta Uzmanlık Tüzüğünde belirtilen dallarda uzmanlık belgesi alanlar veya bu dallarda uzmanlık unvanını doktora aşaması ile kazanmış bulunanlar	1	4200
	2	3600
	3	2800
	4	2200
	5	1900
	6	1750
	7	1550
	8	1450
b) Yükseköğrenim mezunları	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400
c) Kadroları bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlardan diğerleri	1	2100
	2	1700
	3	1400
	4	1250
IV- EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI		
Kadroları bu sınıfa dahil olanlardan; a) Öğretmen ve diğer personel	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400

MADDE 21- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki kurumlarda görev yapmış olmaları nedeniyle ek gösterge rakamları ek 11 inci maddenin yürürlük tarihinden önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri uyarınca belirlenenlerden bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih itibariyle halen çalışmaya devam edenler ile bu fıkranın yürürlük tarihinden önce söz konusu ek gösterge rakamları üzerinden kendilerine veya vefatları nedeniyle hak sahiplerine aylık bağlananlar da, daha yüksek olması halinde, bu fıkrayı

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

III- SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI		
a) Baştabip, Uzman Doktor, Doktor, Diş Tabibi, Diş Doktoru, Eczacı, Biyolog, Biyokimya Uzmanı, Tıpta Uzmanlık Tüzüğünde belirtilen dallarda uzmanlık belgesi alanlar veya bu dallarda uzmanlık unvanını doktora aşaması ile kazanmış bulunanlar	1	4200
	2	3600
	3	2800
	4	2200
	5	1900
	6	1750
	7	1550
	8	1450
b) Yükseköğrenim mezunları	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400
c) Kadroları bu sınıfa dahil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlardan diğerleri	1	2100
	2	1700
	3	1400
	4	1250
IV- EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI		
Kadroları bu sınıfa dahil olanlardan; a) Öğretmen ve diğer personel	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	2100
	5	1800
	6	1700
	7	1500
	8	1400

MADDE 23- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki kurumlarda görev yapmış olmaları nedeniyle ek gösterge rakamları ek 11 inci maddenin yürürlük tarihinden önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri uyarınca belirlenenlerden bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla halen çalışmaya devam edenler ile bu fıkranın yürürlük tarihinden önce söz konusu ek gösterge rakamları üzerinden kendilerine veya vefatları nedeniyle hak sahiplerine aylık bağlananlar hakkında bu fıkrayı ihdas eden Kanunla

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

ihdas eden Kanun ile ek 11 inci madde uyarınca emsali olarak belirlenen personele ait ek gösterge rakamlarında yapılan değişiklikten yararlandırılır.”

MADDE 22- 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“2. Bankalar tarafından verilen süresiz ve şartsız teminat mektupları ile sigorta şirketleri tarafından verilen süresiz ve şartsız kefalet senetleri,”

MADDE 23- 6183 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “teminat mektubu” ibaresi “10 uncu maddenin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yazılı teminatların” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 24- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasına (8) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“9. Tüzel kişiler ve tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin gerçek faydalanıcı bilgisinin güncel, tam ve doğru bir şekilde tespit edilebilmesi için gerçek faydalanıcının kapsamını belirlemeye, bu kapsama girenlerin bildirilmesi zorunluluğunu getirmeye, bildirim içerik, format, standart, verilme süresi ve yöntemini belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya, bildirim verme yükümlülüğünü sektör, mükellef grupları ve mükellefiyet durumları itibarıyla belirlemeye, bu bent kapsamındaki bilgi ve bildirimlerin elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilmesi yükümlülüğü getirmeye ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye,”

MADDE 25- 213 sayılı Kanunun 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının; (1) ve (2) numaralı bentlerinde yer alan “240” ibareleri “1.000” şeklinde, “120.000” ibareleri “500.000” şeklinde, “12.000” ibaresi “50.000” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 26- 213 sayılı Kanunun mükerrer 355 inci maddesinin birinci fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Mükerrer 257 nci maddenin birinci fıkrasının (7) numaralı bendi ile getirilen zorunluluklara uymayanlara, (1) ve (2) numaralı bentlerde yer alan özel usulsüzlük cezasının 5 katı, (3) numaralı bentte yer alan özel usulsüzlük cezasının 2 katı uygulanır.”

“Mükerrer 257 nci maddenin birinci fıkrasının (9) numaralı bendi ile getirilen zorunluluklara uymayanlara (1) numaralı bentte yer alan özel usulsüzlük cezasının 3 katı uygulanır.”

MADDE 27- 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 27 nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İki defa yapılan ilana rağmen, birinci fıkra uyarınca atama yapılamayan bir noterliğe; üst sınıf veya aynı sınıf noterler, bu sınıflardan isteklinin bulunmaması halinde, bir alt sınıf noterler arasından atama yapılabilir. Bu fıkra kapsamında yapılacak atamalarda birinci fıkranın son cümlesindeki iki yıllık süre bir yıl olarak uygulanır.”

MADDE 28- 19/6/1979 tarihli ve 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “işletme” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Bakanlığın yukarıda sayılan hizmet alanlarında” ibaresi eklenmiş, ikinci fıkrasında yer alan “kamulaştırma bedelleri için destek sağlamak” ibaresinden sonra gelmek üzere “Bakanlığın görev alanına giren hizmetlerin yerine getirilmesi için gerektiğinde bina ve taşıt kiralaması yapmak, mal ve hizmet satın almak” ibaresi eklenmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

5434 sayılı Kanunun mülga ek 70 inci maddesinde yapılan değişiklik öncesindeki hükümlere göre yararlanmış oldukları oranların uygulanmasına devam edilir ve bunlar daha yüksek olması halinde, bu fıkrayı ihdas eden Kanun ile ek 11 inci madde uyarınca emsali olarak belirlenen personele ait ek gösterge rakamlarında yapılan değişiklikten yararlandırılır.”

MADDE 24- 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“2. Bankalar tarafından verilen süresiz ve şartsız teminat mektupları ile sigorta şirketleri tarafından verilen süresiz ve şartsız kefalet senetleri,”

MADDE 25- 6183 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “teminat mektubu” ibaresi “10 uncu maddenin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yazılı teminatların” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 26- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasına (8) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“9. Tüzel kişiler ve tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin gerçek faydalancı bilgisinin güncel, tam ve doğru bir şekilde tespit edilebilmesi için gerçek faydalancının kapsamını belirlemeye, bu kapsama girenlerin bildirilmesi zorunluluğunu getirmeye, bildirim içerik, format, standart, verilme süresi ve yöntemini belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya, bildirim verme yükümlülüğünü sektör, mükellef grupları ve mükellefiyet durumları itibarıyla belirlemeye, bu bent kapsamındaki bilgi ve bildirimlerin elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilmesi yükümlülüğünü getirmeye ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye,”

MADDE 27- 213 sayılı Kanunun 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının; (1) ve (2) numaralı bentlerinde yer alan “240” ibareleri “1.000” şeklinde, “120.000” ibareleri “500.000” şeklinde, “12.000” ibaresi “50.000” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 28- 213 sayılı Kanunun mükerrer 355 inci maddesinin birinci fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Mükerrer 257 nci maddenin birinci fıkrasının (7) numaralı bendi ile getirilen zorunluluklara uymayanlara, (1) ve (2) numaralı bentlerde yer alan özel usulsüzlük cezasının 5 katı, (3) numaralı bentte yer alan özel usulsüzlük cezasının 2 katı uygulanır.”

“Mükerrer 257 nci maddenin birinci fıkrasının (9) numaralı bendi ile getirilen zorunluluklara uymayanlara (1) numaralı bentte yer alan özel usulsüzlük cezasının 3 katı uygulanır.”

MADDE 29- 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 27 nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İki defa yapılan ilana rağmen, birinci fıkra uyarınca atama yapılamayan bir noterliğe; üst sınıf veya aynı sınıf noterler, bu sınıflardan isteklinin bulunmaması halinde, bir alt sınıf noterler arasından atama yapılabilir. Bu fıkra kapsamında yapılacak atamalarda birinci fıkranın son cümlesindeki iki yıllık süre bir yıl olarak uygulanır.”

MADDE 30- 19/6/1979 tarihli ve 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “işletme” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Bakanlığın yukarıda sayılan hizmet” ibaresi eklenmiş, ikinci fıkrasında yer alan “kamulaştırma bedelleri için destek sağlamak” ibaresinden sonra gelmek üzere “ Bakanlığın görev alanına giren hizmetlerin yerine getirilmesi için gerektiğinde bina ve taşıt kiralaması yapmak, mal ve hizmet satın almak” ibaresi eklenmiştir.

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 29- 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun ek 34 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Devlet yükseköğretim kurumlarının uygulama ve araştırma merkezlerinde, araştırma enstitülerinde 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge, yenilik veya tasarım projelerinde görev alan ya da öğretim üyelerinin yürüttükleri bu nitelikteki projelere yardımcı olmak üzere, doktora ile tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık veya sanatta yeterlik eğitimi sonrasındaki yedi yıl içerisinde kalmak kaydıyla en fazla üç yıl süre ile giderleri özel bütçeden karşılanmak üzere sözleşmeli olarak doktora sonrası araştırmacı istihdam edilebilir. Bu kapsamda istihdam edilecek personel sayısı ilgili yükseköğretim kurumunun dolu öğretim elemanı kadrosu sayısının %2’si ile sınırlıdır. Bu madde uyarınca istihdam edilmiş olmak, memurluk veya diğer personel istihdam şekillerinden birine geçiş hakkı vermez.”

MADDE 30- 2547 sayılı Kanunun ek 38 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “%20’si” ibaresi “%30’u” şeklinde, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“50 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi hükümlerine göre araştırma görevlisi kadrolarına atanıp, doktora veya diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık ya da sanatta yeterlik eğitimi tamamlamış olanların kadro ile ilişkileri bir yıl uzatılır. Bir yıllık sürenin sonunda kadrosunun bulunduğu yükseköğretim kurumunun performansa dayalı kriterlerini sağlayan araştırma görevlilerinin kadrosu bir yıl daha devam ettirilebilir. Bu sürelerin sonunda araştırma görevlilerinin kadro ile ilişkileri kendiliğinden kesilir. 50 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında atanıp tezli yüksek lisans eğitimi tamamlamış olanların araştırma görevlisi kadrolarıyla ilişkileri en fazla altı ay süreyle daha devam eder. Altı aylık süre içerisinde devlet yükseköğretim kurumlarında alanıyla ilgili doktora veya sanatta yeterlik eğitime başlamayanların araştırma görevlisi kadrolarıyla ilişkileri kendiliğinden kesilir.”

MADDE 31- 2547 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 46- Uluslararası tanınırlığı olan yükseköğretim kurumlarında veya Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile bağlı veya ilgili birimlerin araştırma merkez ve enstitülerinde ya da teknoloji geliştirme bölgelerinde, araştırma altyapılarında, özel sektör Ar-Ge merkezleri yahut laboratuvarlarında fiilen araştırma, inceleme faaliyetlerinde çalışan doktora derecesine sahip Türk veya yabancı uyruklu nitelikli araştırmacılar; kendi talepleri, ilgili kurumların karşılıklı mutabakatı ve Yükseköğretim Kurulunun onayı ile giderleri özel bütçeden karşılanmak üzere yükseköğretim kurumlarında süresi bir yılı geçmemek üzere kısmi zamanlı görevlendirilebilirler. Bu madde kapsamında görevlendirilenlere, 40.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen tutarda aylık ücret ödenir. Kamu kurum ve kuruluşları ile yükseköğretim kurumları personelinin bu kapsamda görevlendirileceklerin aylık, ödenek, her türlü tazminatları ile diğer sosyal hak ve yardımları kendi kurum ve kuruluşlarınca ödenir. Bu şekilde görevlendirilenlerin bilimsel yayın ve çalışmaları dikkate alınarak görev süreleri aynı usulle uzatılabilir. Bunlar görevlendirildikleri yükseköğretim kurumunda lisans veya lisans üstü öğretim, danışmanlık, bilimsel araştırma ve uygulama, Ar-Ge, yenilik veya tasarım çalışmaları yapmakla yükümlüdür. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir. Bu kapsamda görevlendirilebilecek personel sayısı ilgili yükseköğretim kurumunun dolu öğretim elemanı kadrosu sayısının %2’si ile sınırlıdır.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 31- 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun ek 34 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Devlet yükseköğretim kurumlarının uygulama ve araştırma merkezlerinde, araştırma enstitülerinde 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge, yenilik veya tasarım projelerinde görev alan ya da öğretim üyelerinin yürüttükleri bu nitelikteki projelere yardımcı olmak üzere, doktora ile tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık veya sanatta yeterlik eğitimi sonrasındaki yedi yıl içerisinde kalmak kaydıyla en fazla üç yıl süre ile giderleri özel bütçeden karşılanmak üzere sözleşmeli olarak doktora sonrası araştırmacı istihdam edilebilir. Bu kapsamda istihdam edilecek personel sayısı ilgili yükseköğretim kurumunun dolu öğretim elemanı kadrosu sayısının %2’si ile sınırlıdır. Bu madde uyarınca istihdam edilmiş olmak, memurluk veya diğer personel istihdam şekillerinden birine geçiş hakkı vermez.”

MADDE 32- 2547 sayılı Kanunun ek 38 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “%20’si” ibaresi “%30’u” şeklinde, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“50 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi hükümlerine göre araştırma görevlisi kadrolarına atanıp, doktora veya diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık ya da sanatta yeterlik eğitimi tamamlamış olanların kadro ile ilişkileri bir yıl uzatılır. Bir yıllık sürenin sonunda kadrosunun bulunduğu yükseköğretim kurumunun performansa dayalı kriterlerini sağlayan araştırma görevlilerinin kadrosu bir yıl daha devam ettirilebilir. Bu sürelerin sonunda araştırma görevlilerinin kadro ile ilişkileri kendiliğinden kesilir. 50 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında atanıp tezli yüksek lisans eğitimi tamamlamış olanların araştırma görevlisi kadrolarıyla ilişkileri en fazla altı ay süreyle daha devam eder. Altı aylık süre içerisinde devlet yükseköğretim kurumlarında alanıyla ilgili doktora veya sanatta yeterlik eğitime başlamayanların araştırma görevlisi kadrolarıyla ilişkileri kendiliğinden kesilir.”

MADDE 33- 2547 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 46- Uluslararası tanınırlığı olan yükseköğretim kurumlarında veya Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile bağlı veya ilgili birimlerin araştırma merkez ve enstitülerinde ya da teknoloji geliştirme bölgelerinde, araştırma altyapılarında, özel sektör Ar-Ge merkezleri yahut laboratuvarlarında fiilen araştırma, inceleme faaliyetlerinde çalışan doktora derecesine sahip Türk veya yabancı uyruklu nitelikli araştırmacılar; kendi talepleri, ilgili kurumların karşılıklı mutabakatı ve Yükseköğretim Kurulunun onayı ile giderleri özel bütçeden karşılanmak üzere yükseköğretim kurumlarında süresi bir yılı geçmemek üzere kısmi zamanlı görevlendirilebilirler. Bu madde kapsamında görevlendirilenlere, 40.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen tutarda aylık ücret ödenir. Kamu kurum ve kuruluşları ile yükseköğretim kurumları personelinin bu kapsamda görevlendirileceklerin aylık, ödenek, her türlü tazminatları ile diğer sosyal hak ve yardımları kendi kurum ve kuruluşlarınca ödenir. Bu şekilde görevlendirilenlerin bilimsel yayın ve çalışmaları dikkate alınarak görev süreleri aynı usulle uzatılabilir. Bunlar görevlendirildikleri yükseköğretim kurumunda lisans veya lisans üstü öğretim, danışmanlık, bilimsel araştırma ve uygulama, Ar-Ge, yenilik veya tasarım çalışmaları yapmakla yükümlüdür. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir. Bu kapsamda görevlendirilebilecek personel sayısı ilgili yükseköğretim kurumunun dolu öğretim elemanı kadrosu sayısının %2’si ile sınırlıdır.”

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 32- 2547 sayılı Kanunun geçici 80 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak başarılı olma şartı, 24/10/2019 tarihinden sonra ilgili yükseköğretim kurumlarına kayıt yaptıranlardan 31/3/2024 tarihinden önce mezun olanlar bakımından uygulanmaz.”

MADDE 33- 2547 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 83- Yükseköğretim kurumlarında hazırlık dâhil bütün sınıflarda intibak, önlisans, lisans tamamlama, lisans, lisansüstü öğrenimi gören öğrencilerden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar, kendi isteğiyle ilişkileri kesilenler dâhil, terör suçu ile kasten öldürme suçlarından (madde 81,82 ve 83), işkence suçundan (madde 94 ve 95), eziyet suçundan (madde 96), cinsel saldırı (madde 102), çocukların cinsel istismarı (madde 103, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçundan (madde 188) mahkum olanlar ile terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı nedeniyle ilişkisi kesilenler hariç, her ne sebeple olursa olsun ilişkisi kesilenler ile bir programı kazanarak kayıt yapma hakkı elde ettikleri halde kayıt yaptırmayanlar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde ilişkilerinin kesildiği veya kayıt hakkı kazandıkları yükseköğretim kurumuna başvuruda bulunmaları şartıyla bu Kanunun 44 üncü maddesinde belirtilen esaslara göre 2022-2023 eğitim-öğretim yılında öğrenimlerine başlayabilirler.

Birinci fıkra kapsamında yeniden öğrenime başlayanların askerlik ertelemeleri 25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Kanunun 20 nci maddesindeki usul ve esaslara göre yapılır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte askerlik görevini yapmakta olanlar terhislerini takip eden 2 ay içinde ilgili yükseköğretim kurumuna başvurmaları halinde bu maddede belirtilen haklardan yararlandırılır.

Bu maddede yer alan hükümlerden yararlanarak ayrıldığı yükseköğretim kurumuna kayıt yaptıranlardan ÖSYS/YKS puanı giriş yılı itibarıyla aynı veya farklı bir diploma programının aynı türden taban puanına sahip olanlar, bu programlardan birine yatay geçiş talebinde bulunabilecektir. Bu kapsamda farklı bir diploma programından yatay geçişle kabul edilecek öğrenci sayıları, ilgili programa kayıtlı öğrenci sayısı ve üniversitenin fiziki koşulları dikkate alınmak suretiyle belirlenir. Buna ilişkin usul ve esaslar yükseköğretim kurumları senatolarınca belirlenir.

Bu maddeden yararlanıp bir yükseköğretim kurumunda öğrenci statüsü kazananlar başvurmaları halinde Anadolu Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi bünyesindeki açık öğretim önlisans veya lisans düzeyindeki eşdeğer programlara yatay geçiş yapabilirler. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Yükseköğretim Kurulu yetkilidir.”

MADDE 34- 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun geçici 12 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “konaklama” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve kıy turizm merkezlerindeki günübürlük ile mekanik tesis hattı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 35- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Plaj işletmelerinin başvuru sürelerinin uzatımı:

GEÇİCİ MADDE 16- Müstakim plaj işletmelerine turizm işletmesi belgesi verilmesine ilişkin olarak; 5 inci maddenin altıncı fıkrası kapsamında kalan ve 28/7/2022 tarihine kadar işyeri açma ve çalışma ruhsatı alan işletmelerin yedi günlük başvuru süresi ile geçici 11 inci maddenin dördüncü fıkrası kapsamında kalan işletmelerden bir aylık süresi içerisinde başvuru yapmayanların başvuru süresi 28/7/2022 tarihine kadar uzatılmıştır.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 34- 2547 sayılı Kanunun geçici 80 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak başarılı olma şartı, 24/10/2019 tarihinden sonra ilgili yükseköğretim kurumlarına kayıt yaptıranlardan 31/3/2024 tarihinden önce mezun olanlar bakımından uygulanmaz.”

MADDE 35- 2547 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 83- Yükseköğretim kurumlarında hazırlık dâhil bütün sınıflarda intibak, önlisans, lisans tamamlama, lisans, lisansüstü öğrenimi gören öğrencilerden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar, kendi isteğiyle ilişkileri kesilenler dâhil, terör suçu ile kasten öldürme suçlarından (madde 81,82 ve 83), işkence suçundan (madde 94 ve 95), eziyet suçundan (madde 96), cinsel saldırı (madde 102), çocukların cinsel istismarı (madde 103, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçundan (madde 188) mahkum olanlar ile terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı nedeniyle ilişkisi kesilenler hariç, her ne sebeple olursa olsun ilişkisi kesilenler ile bir programı kazanarak kayıt yapma hakkı elde ettikleri halde kayıt yaptırmayanlar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde ilişkilerinin kesildiği veya kayıt hakkı kazandıkları yükseköğretim kurumuna başvuruda bulunmaları şartıyla bu Kanunun 44 üncü maddesinde belirtilen esaslara göre 2022-2023 eğitim-öğretim yılında öğrenimlerine başlayabilirler.

Birinci fıkra kapsamında yeniden öğrenime başlayanların askerlik ertelemeleri 25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Kanunun 20 nci maddesindeki usul ve esaslara göre yapılır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte askerlik görevini yapmakta olanlar terhislerini takip eden 2 ay içinde ilgili yükseköğretim kurumuna başvurmaları halinde bu maddede belirtilen haklardan yararlandırılır.

Bu maddede yer alan hükümlerden yararlanarak ayrıldığı yükseköğretim kurumuna kayıt yaptıranlardan ÖSYS/YKS puanı giriş yılı itibarıyla aynı veya farklı bir diploma programının aynı türden taban puanına sahip olanlar, bu programlardan birine yatay geçiş talebinde bulunabilecektir. Bu kapsamda farklı bir diploma programından yatay geçişle kabul edilecek öğrenci sayıları, ilgili programa kayıtlı öğrenci sayısı ve üniversitenin fiziki koşulları dikkate alınmak suretiyle belirlenir. Buna ilişkin usul ve esaslar yükseköğretim kurumları senatolarınca belirlenir.

Bu maddeden yararlanıp bir yükseköğretim kurumunda öğrenci statüsü kazananlar başvuruları halinde Anadolu Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi bünyesindeki açık öğretim önlisans veya lisans düzeyindeki eşdeğer programlara yatay geçiş yapabilirler. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Yükseköğretim Kurulu yetkilidir.”

MADDE 36- 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “konaklama” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve kıy turizm merkezlerindeki günübürlük ile mekanik tesis hattı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 37- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Plaj işletmelerinin başvuru sürelerinin uzatımı:

GEÇİCİ MADDE 16- Müstakil plaj işletmelerine turizm işletmesi belgesi verilmesine ilişkin olarak; 5 inci maddenin altıncı fıkrası kapsamında kalan ve 28/7/2022 tarihine kadar işyeri açma ve çalışma ruhsatı alan işletmelerin yedi günlük başvuru süresi ile geçici 11 inci maddenin dördüncü fıkrası kapsamında kalan işletmelerden bir aylık süresi içerisinde başvuru yapmayanların başvuru süresi 28/7/2022 tarihine kadar uzatılmıştır.”

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 36- 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 69 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ancak siyasi partilerin 61 inci maddede sayılan gelirlerinin sağlanmasında, 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 13 üncü maddesinde yer alan ödeme hizmeti sağlayıcılar aracılığıyla yapılan tahsilatlar ile GSM operatörleri ve/veya iş ortakları aracılığıyla yapılan mobil tahsilatlar için ayrıca gelir makbuzu düzenlenmez.”

MADDE 37- 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun geçici 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar” ibaresi “1/7/2022 tarihine kadar” şeklinde, fıkra da yer alan “12/10/2004” ibaresi ise “31/12/2021” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 38- 19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 18 nci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü ile varsa diğer” ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İlgili kamu kurum veya kuruluşları tarafından yazılı başvuruda bulunulması halinde bu kurum veya kuruluşlar, başvuru tarihinde müdahil sıfatını kazanır.”

MADDE 39- 3628 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “, Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü veya temsilcisi” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 40- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “50” ibareleri “100” şeklinde değiştirilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 38- 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 69 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ancak siyasi partilerin 61 inci maddede sayılan gelirlerinin sağlanmasında, 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 13 üncü maddesinde yer alan ödeme hizmeti sağlayıcılar aracılığıyla yapılan tahsilatlar ile GSM operatörleri ve/veya iş ortakları aracılığıyla yapılan mobil tahsilatlar için ayrıca gelir makbuzu düzenlenmez.”

MADDE 39- 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun geçici 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar” ibaresi “1/7/2022 tarihine kadar” şeklinde, fıkra da yer alan “12/10/2004” ibaresi ise “31/12/2021” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 40- 19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 18 inci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü ile varsa diğer” ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İlgili kamu kurum veya kuruluşları tarafından yazılı başvuruda bulunulması halinde bu kurum veya kuruluşlar, başvuru tarihinde müdahil sıfatını kazanır.”

MADDE 41- 3628 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “, Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü veya temsilcisi” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 42- 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına (b) bendine göre yapılan satışlarda satış bedeli, sadece taşınmazın zemin bedeli dikkate alınmak suretiyle belirlenir.”

MADDE 43- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “50” ibareleri “100” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 44- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listenin 87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan “- Diğerleri; -- Sadece elektrik motorlu olanlar” satırı altındaki mallar ve özel tüketim vergisi oranları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

G.T.İ.P. NO	Mal İsmi	Vergi Oranı (%)
87.03	-- Sadece elektrik motorlu olanlar	
	---Motor gücü 160 kW'ı geçmeyenler	
	---- Özel tüketim vergisi matrahı 700.000 TL'yi aşmayanlar	10
	---- Diğerleri	40
	--- Motor gücü 160 kW'ı geçenler	
	---- Özel tüketim vergisi matrahı 750.000 TL'yi aşmayanlar	50
	---- Diğerleri	60

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 41- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına “hükümlüler,” ibaresinden sonra gelmek üzere “salıverilmelerinden sonra yaşamlarını sürdürecektir meslek ve sanatları öğrenmelerini sağlamak, çalışma ve üretime isteklerini geliştirmek veya güçlendirmek, yeniden topluma kazandırmak ve iyileştirilmelerini temin etmek amacıyla” ibaresi eklenmiş, beşinci fıkrasında yer alan “hükümlüler,” ibaresi “hükümlülerden istekli olanlar,” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkraya birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu hükümlülerin gündeliği, işyurtları bünyesinde çalıştırılan usta hükümlülere ödenen gündelikten az olamaz.”

“(7) Bu madde kapsamında çalıştırılan hükümlüler hakkında, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen hükümler uygulanır. Bu durumda prim ödeme yükümlülüğü, hükümlünün çalıştırıldığı kurum ve kuruluşlar tarafından yerine getirilir.”

MADDE 42- 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin (6) numaralı fıkrasının ikinci ve üçüncü cümleleri sırasıyla aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Kanunlarında ödeme süresi düzenlenmemiş olan idari para cezaları, tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir.”

“İdari para cezasının ödeme süresi içinde ödenmesi halinde, cezadan %25 oranında indirim yapılır.”

“Ödeme yapılması, kişinin bu karara karşı kanun yoluna başvurma hakkını etkilemez.”

MADDE 43- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinin üçüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu indirimden, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap dönemi ile bu dönemi izleyen dört hesap dönemi için ayrı ayrı yararlanır. Bu dönemlerde sermaye azaltımı yapılması hâlinde azaltılan sermaye tutarı indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.”

MADDE 44- 5520 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, 5520 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde yapılan değişiklik hükmü, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce sermaye artırımını yapan veya ilk defa kurulan şirketler için 2022 yılı hesap dönemi dahil olmak üzere 5 hesap dönemi için uygulanır.”

MADDE 45- 14/3/2007 tarihli ve 5602 sayılı Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanunun ek 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 45- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına “hükümlüler,” ibaresinden sonra gelmek üzere “salıverilmelerinden sonra yaşamlarını sürdürecektir meslek ve sanatları öğrenmelerini sağlamak, çalışma ve üretme isteklerini geliştirmek veya güçlendirmek, yeniden topluma kazandırmak ve iyileştirilmelerini temin etmek amacıyla” ibaresi eklenmiş, beşinci fıkrasında yer alan “hükümlüler,” ibaresi “hükümlülerden istekli olanlar,” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkraya birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu hükümlülerin gündeliği, işyurtları bünyesinde çalıştırılan usta hükümlülere ödenen gündelikten az olamaz.”

“(7) Bu madde kapsamında çalıştırılan hükümlüler hakkında, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen hükümler uygulanır. Bu durumda prim ödeme yükümlülüğü, hükümlünün çalıştırıldığı kurum ve kuruluşlar tarafından yerine getirilir.”

MADDE 46- 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin (6) numaralı fıkrasının ikinci ve üçüncü cümleleri sırasıyla aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Kanunlarında ödeme süresi düzenlenmemiş olan idari para cezaları, tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir.”

“İdari para cezasının ödeme süresi içinde ödenmesi halinde, cezadan %25 oranında indirim yapılır.”

“Ödeme yapılması, kişinin bu karara karşı kanun yoluna başvurma hakkını etkilemez.”

MADDE 47- 1/7/2005 tarihli 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesinin altıncı fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “dört yılı” ibaresi “sekiz yılı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 48- 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 2 nci maddesinde yer alan oran ve grupları aşmamak kaydıyla mezkur maddede belirtilen usulle Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü personeline de ödeme yapılabilir.”

MADDE 49- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinin üçüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu indirimden, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap dönemi ile bu dönemi izleyen dört hesap dönemi için ayrı ayrı yararlanılır. Bu dönemlerde sermaye azaltımı yapılması hâlinde azaltılan sermaye tutarı indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.”

MADDE 50- 5520 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, 5520 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde yapılan değişiklik hükmü, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce sermaye artırımını yapan veya ilk defa kurulan şirketler için 2022 yılı hesap dönemi dahil olmak üzere 5 hesap dönemi için uygulanır.”

MADDE 51- 14/3/2007 tarihli ve 5602 sayılı Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanunun ek 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

“(2) Türkiye Varlık Fonu veya Türkiye Varlık Fonu tarafından kurulacak şirket tarafından birinci fıkraya göre gelir kaydedilen tutarlardan, 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 2 nci maddesi kapsamında lisansı devredilen şans oyunlarına isabet eden kamu payının %8’i; bir takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla hesaplanarak izleyen ikinci ayın 15 inci günü mesai saati bitimine kadar Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüne gelir kaydedilmek üzere aktarılır. Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüne gelir kaydedilen bu tutarlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“(2) Türkiye Varlık Fonu veya Türkiye Varlık Fonu tarafından kurulacak şirket tarafından birinci fıkraya göre gelir kaydedilen tutarlardan, 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 2 nci maddesi kapsamında lisansı devredilen şans oyunlarına isabet eden kamu payının %8’i; bir takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla hesaplanarak izleyen ikinci ayın 15 inci günü mesai saati bitimine kadar Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüne gelir kaydedilmek üzere aktarılır. Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüne gelir kaydedilen bu tutarlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 52- 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Dava ve cezaların ertelenmesi

GEÇİCİ MADDE 7- (1) 31/12/2021 tarihine kadar işlenen ve bu Kanunun 63 üncü maddesinin onuncu fıkrasında düzenlenen kişinin bilgisi ve rızası dışında işletmeci veya adına iş yapan temsilcisi tarafından abonelik tesisi veya işlemi yapmak veya yaptırmak suçundan dolayı;

a) Soruşturma evresinde, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesindeki şartlar aranmaksızın kamu davasının açılmasının ertelenmesine,

b) Kovuşturma evresinde, kovuşturmanın ertelenmesine,

c) Kesinleşmiş olan mahkûmiyet hükmünün infazının ertelenmesine,
karar verilir.

(2) Hakkında kamu davasının açılmasının veya kovuşturmanın ya da infazın ertelenmesi kararı verilen kişinin, erteleme kararının verildiği tarihten itibaren bir yıl içinde birinci fıkra kapsamına giren yeni bir suç işlememesi hâlinde, kovuşturmaya yer olmadığı veya düşme kararı verilir; infazın ertelenmesine karar verilen hallerde ise, cezanın bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırılmasına karar verilir. Bu süre zarfında birinci fıkra kapsamına giren yeni bir suç işlenmesi hâlinde, bu suçtan dolayı kesinleşmiş hükümle cezaya mahkûm olduğu takdirde, ertelenen soruşturma veya kovuşturmaya ya da infaza devam olunur.

(3) Bu madde hükümlerine göre erteleme kararı verilmesi halinde erteleme süresince dava ve ceza zamanaşımı durur.

(4) Birinci fıkra kapsamına giren suçlardan dolayı hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının verilmiş olması hâlinde dahi, bu madde hükümleri uygulanır.

(5) Birinci fıkra kapsamına giren suçlardan dolayı verilmiş mahkûmiyet hükmünün infazının tamamlanmış olması hâlinde kişinin adli sicil ve arşiv kayıtları bu Kanunun yayımıyla birlikte silinir ve bu mahkûmiyet hükmüne bağlı yasaklanmış hakların 25/5/2005 tarihli ve 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun 13/A maddesindeki şartlar aranmaksızın geri verilmesine karar verilir.

(6) Bu madde hükümlerine göre verilen kamu davasının açılmasının, kovuşturmanın veya cezanın infazının ertelenmesi kararları adli sicilde bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi hâlinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.

(7) Bu madde hükümlerine göre kamu davasının açılmasının, kovuşturmanın veya cezanın infazının ertelenmesi kararlarının verildiği hâllerde, bu suçlar 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun erteleme ve tekerrüre ilişkin hükümleri ile Ceza Muhakemesi Kanununun hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümlerinin uygulanmasında göz önünde bulundurulmaz.”

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 46- 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler ve beşinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş, sekizinci fıkrasında yer alan “Gümrük ve Ticaret Bakanlığı” ibaresi “Ticaret Bakanlığı” şeklinde, “Maliye Bakanlığı” ibaresi “Hazine ve Maliye Bakanlığı” şeklinde, “Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca” ibaresi “Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca” şeklinde değiştirilmiştir.

“Bu maddenin yedinci fıkrasına tabi olmak üzere, ödemesiz geçiş tarihini izleyen kırk beş gün içinde, idari para cezasının tebliğ edilip edilmediğine bakılmaksızın, geçiş ücreti ile birlikte geçiş ücretinin bir katının idari para cezası olarak ödenmesi halinde idari para cezası bir kat verilmiş sayılır ve bu ceza için ayrıca tebligat yapılmaz. Bu takdirde idari para cezasından 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan indirim hükmü uygulanmaz.”

“Bununla birlikte, bu maddenin yedinci fıkrasına tabi olmak üzere ödemesiz geçiş tarihini izleyen kırk beş gün içinde yükümlü olduğu geçiş ücretini usulüne uygun olarak ödeyenlerden, ödemekle yükümlü oldukları geçiş ücreti ile birlikte bu ücretin bir katı ceza tahsil edilir. Ödemesiz geçiş tarihini izleyen kırk beşinci günden sonra ise geçiş ücreti ödmeden giriş çıkış yaptığı mesafeye ait geçiş ücreti ile birlikte dört katı tutarında ceza, araç sahibine ücret toplama sistemlerinde tanımlı olan bilgiler doğrultusunda, en az on beş gün önceden kısa mesaj, e-posta, ihbarname, e-devlet bildirimi vb. yöntemlerinden en az biriyle bilgi verilir. Bu tutar genel hükümlere göre tahsil edilir.”

MADDE 47- 6001 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“**GEÇİCİ MADDE 6-** Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Kanunun geçiş ücretlerini ödemediği yapılan geçişlere ilişkin olarak verilen veya verilmesi gereken veya bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla ödenmemiş olan para cezaları ve idari para cezaları hakkında Kanunun 30 uncu maddesinin birinci ve beşinci fıkralarının bu maddeyi ihdas eden Kanunla değişik hükümleri uygulanır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilmiş olan tutarlar red ve iade edilmez.”

MADDE 48- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 82 nci maddesinin yedinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “onbeş” ibaresi “otuz” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 49- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(9) Biyokütle ve jeotermal enerjisine dayalı önlisans başvurularının teknik değerlendirmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(10) Elektrik depolama tesisi kurmayı taahhüt eden tüzel kişilere, kurmayı taahhüt ettikleri elektrik depolama tesisinin kurulu gücüne kadar Kurum tarafından rüzgâr ve/veya güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi kurulmasına ilişkin önlisans verilir. Bu kapsamdaki üretim tesisleri için Kanunun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası hükümleri uygulanmaz. Bu fıkrada kapsamda kurulacak tesisler için, önlisans ve lisans verme koşulları ile tadili ve iptali, yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde teminatın irat kaydedilmesi hususları ve bu kapsamda üretilen elektrik enerjisinin depolama tesisi üzerinden sisteme verilmesi dahil, uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından yönetmelikle düzenlenir. Bu fıkrada kapsamında kurulacak tesisler 5346 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi hükümlerinden yararlandırılabilir.

(11) Kısmen veya tamamen işletmede bulunan üretim tesislerinden elektrik depolama tesisi kurmayı taahhüt eden rüzgâr ve/veya güneş enerjisine dayalı elektrik üretim lisansı sahibi tüzel kişilere, kurmayı taahhüt ettikleri elektrik depolama tesisinin kurulu gücüne kadar, lisanslarında belirlenen

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 53- 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler ve beşinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş, sekizinci fıkrasında yer alan “Gümrük ve Ticaret Bakanlığı” ibaresi “Ticaret Bakanlığı” şeklinde, “Maliye Bakanlığı” ibaresi “Hazine ve Maliye Bakanlığı” şeklinde, “Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca” ibaresi “Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca” şeklinde değiştirilmiştir.

“Bu maddenin yedinci fıkrasına tabi olmak üzere, ödemesiz geçiş tarihini izleyen kırk beş gün içinde, idari para cezasının tebliğ edilip edilmediğine bakılmaksızın, geçiş ücreti ile birlikte geçiş ücretinin bir katının idari para cezası olarak ödenmesi halinde idari para cezası bir kat verilmiş sayılır ve bu ceza için ayrıca tebligat yapılmaz. Bu takdirde idari para cezasından 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan indirim hükmü uygulanmaz.”

“Bununla birlikte, bu maddenin yedinci fıkrasına tabi olmak üzere ödemesiz geçiş tarihini izleyen kırk beş gün içinde yükümlü olduğu geçiş ücretini usulüne uygun olarak ödeyenlerden, ödemekle yükümlü oldukları geçiş ücreti ile birlikte bu ücretin bir katı ceza tahsil edilir. Ödemesiz geçiş tarihini izleyen kırk beşinci günden sonra ise geçiş ücreti ödmeden giriş çıkış yaptığı mesafeye ait geçiş ücreti ile birlikte dört katı tutarında ceza, araç sahibine ücret toplama sistemlerinde tanımlı olan bilgiler doğrultusunda, en az on beş gün önceden kısa mesaj, e-posta, ihbarname, e-devlet bildirimi vb. yöntemlerinden en az biriyle bilgi verilir. Bu tutar genel hükümlere göre tahsil edilir.”

MADDE 54- 6001 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 6- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Kanunun geçiş ücretlerini ödemediği yapılan geçişlere ilişkin olarak verilen veya verilmesi gereken veya bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla ödenmemiş olan para cezaları ve idari para cezaları hakkında Kanunun 30 uncu maddesinin birinci ve beşinci fıkralarının bu maddeyi ihdas eden Kanunla değişik hükümleri uygulanır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilmiş olan tutarlar red ve iade edilmez.”

MADDE 55- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 82 nci maddesinin yedinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “onbeş” ibaresi “otuz” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 56- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(9) Biyokütle ve jeotermal enerjisine dayalı elektrik enerjisi üretim tesisi kurulmasına yönelik yapılan başvuruların teknik değerlendirmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(10) Elektrik depolama tesisi kurmayı taahhüt eden tüzel kişilere, kurmayı taahhüt ettikleri elektrik depolama tesisinin kurulu gücüne kadar Kurum tarafından rüzgâr ve/veya güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi kurulmasına ilişkin önlisans verilir. Bu kapsamdaki üretim tesisleri için Kanunun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası hükümleri uygulanmaz. Bu fıkra kapsamında kurulacak tesisler için, önlisans ve lisans verme koşulları ile tadili ve iptali, yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde teminatın irat kaydedilmesi hususları ve bu kapsamda üretilen elektrik enerjisinin depolama tesisi üzerinden sisteme verilmesi dahil, uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından yönetmelikle düzenlenir. Bu fıkra kapsamında kurulacak tesisler 5346 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi hükümlerinden yararlandırılabilir.

(11) Kısmen veya tamamen işletmede bulunan üretim tesislerinden elektrik depolama tesisi kurmayı taahhüt eden rüzgâr ve/veya güneş enerjisine dayalı elektrik üretim lisansı sahibi tüzel kişilere, kurmayı taahhüt ettikleri elektrik depolama tesisinin kurulu gücüne kadar, lisanslarında belirlenen

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

sahaların dışına çıkılmaması, işletme anında sisteme verilen gücün lisanslarında belirtilen kurulu gücü aşmaması ve TEİAŞ ve/veya ilgili dağıtım şirketinden alınan tadil kapsamındaki bağlantı görüşünün olumlu olması hâlinde kapasite artışına izin verilir. Bu çerçevedeki kapasite artışları için 5346 sayılı Kanunun 6/C maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi hükmü uygulanmaz. Bu kapsamda üretilen elektrik enerjisinin depolama tesisi üzerinden sisteme verilmesi dahil, uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 50- 8/4/2022 tarihli ve 7394 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan “2023 yılı vergilendirme dönemi kurum kazançlarına uygulanmak üzere yayımı tarihinde,” ibaresi “2023 yılı ve izleyen vergilendirme dönemlerine ait kurum kazançlarına uygulanmak üzere yayımı tarihinde,” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 51- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnemenin ek 35 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (a) bendinde yer alan “(6400)” ibaresi “bakanlık genel müdürü dengi” şeklinde, (b) bendinde yer alan “İl valilerinden” ibaresi “İl valilerinden veya il valiliği yapmış olanlardan” şeklinde, aynı fıkranın dördüncü ve beşinci cümlelerinde yer alan “(a) bendine” ibareleri “(a) ve (c) bentlerine” şeklinde, beşinci cümlesinde yer alan “(a) bendindeki” ibaresi “(a) ve (c) bentlerindeki” şeklinde, altıncı cümlesinde yer alan “(a) bendi” ibaresi “(a) ve (c) bentleri” ve “bu bende” ibaresi “bu bentlere” şeklinde, onbirinci cümlesinde yer alan “(a) bendinin” ibaresi “(a) ve (c) bentlerinin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 52- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnemeye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 37- Mülga ek 18 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “Ek göstergeleri 3600 (dâhil) ila 6400 (hariç) olarak” ibaresi ile “ek göstergesi 3600 (dâhil) ila 6400 (hariç) olarak” ibaresi “Ek göstergeleri bakanlık bölge müdürü (dahil) ila bakanlık genel müdürü dengi (hariç) arasında” şeklinde, aynı fıkranın (ç) bendinde yer alan “Ek göstergesi 3600’den daha düşük” ibaresi ise “Ek göstergesi bakanlık bölge müdüründen daha düşük” şeklinde uygulanmak suretiyle; 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu ile 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hariç olmak üzere, tabi oldukları personel kanununa bakılmaksızın Cumhurbaşkanlığı Merkez

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

sahaların dışına çıkılmaması, işletme anında sisteme verilen gücün lisanslarında belirtilen kurulu gücü aşmaması ve TEİAŞ ve/veya ilgili dağıtım şirketinden alınan tadil kapsamındaki bağlantı görüşünün olumlu olması hâlinde kapasite artışına izin verilir. Bu çerçevedeki kapasite artışları için 5346 sayılı Kanunun 6/C maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi hükmü uygulanmaz. Bu kapsamda üretilen elektrik enerjisinin depolama tesisi üzerinden sisteme verilmesi dahil, uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 57- 8/4/2022 tarihli ve 7394 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan “2023 yılı vergilendirme dönemi kurum kazançlarına uygulanmak üzere yayımı tarihinde,” ibaresi “2023 yılı ve izleyen vergilendirme dönemlerine ait kurum kazançlarına uygulanmak üzere yayımı tarihinde,” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 58- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 35 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (a) bendinde yer alan “(6400)” ibaresi “bakanlık genel müdürü dengi” şeklinde, (b) bendinde yer alan “İl valilerinden” ibaresi “İl valilerinden veya il valiliği yapmış olanlardan” şeklinde, (c) bendinin alt bentleri aşağıdaki şekilde, aynı fıkranın dördüncü ve beşinci cümlelerinde yer alan “(a) bendine” ibareleri “(a) ve (c) bentlerine” şeklinde, beşinci cümlesinde yer alan “(a) bendindeki” ibaresi “(a) ve (c) bentlerindeki” şeklinde, altıncı cümlesinde yer alan “(a) bendi” ibaresi “(a) ve (c) bentleri” ve “bu bende” ibaresi “bu bentlere” şeklinde, onbirinci cümlesinde yer alan “(a) bendinin” ibaresi “(a) ve (c) bentlerinin” şeklinde değiştirilmiş, ondördüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“1) Daha önce 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan merkez teşkilatına ait kadrolar ile mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlikleri aynı veya benzer nitelik arz eden merkez teşkilatına ait kadro veya pozisyonlarda bulunanlar daha önceki bu kadro veya pozisyonlarına,

2) (1) numaralı alt bent kapsamında yer almayanlar, bu bent kapsamındaki kadro, pozisyon ve görevlerde toplam en az üç yıl görev yapmış olmaları halinde görevden alındığı veya görevinin sona erdiği kuruma ait (1) numaralı alt bentte yer alan kadro veya pozisyonlardan kurumlarınca tespit edilmiş olan kadro veya pozisyonlara,

3) (1) ve (2) numaralı alt bentler kapsamına girmeyenler görevden alındığı veya görevinin sona erdiği kuruma ait merkez veya taşra teşkilatındaki araştırmacı unvanlı kadro veya pozisyonlara,” “Açıktan atanan bakan yardımcılarının görevden alınan veya görevleri sona erenler hakkında sekizinci fıkraya göre ödeme yapılmamak kaydıyla (a) bendi, atama hakkından feragat edenler hakkında ise sekizinci fıkraya hükümleri uygulanır.”

MADDE 59- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 37- Mülga ek 18 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “Ek göstergeleri 3600 (dâhil) ila 6400 (hariç) olarak” ibaresi ile “ek göstergesi 3600 (dâhil) ila 6400 (hariç) olarak” ibaresi “Ek göstergeleri bakanlık bölge müdürü (dahil) ila bakanlık genel müdürü dengi (hariç) arasında” şeklinde, aynı fıkranın (ç) bendinde yer alan “Ek göstergesi 3600”den daha düşük” ibaresi ise “Ek göstergesi bakanlık bölge müdüründen daha düşük” şeklinde uygulanmak suretiyle; 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu ile 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hariç olmak üzere, tabi oldukları personel kanununa bakılmaksızın Cumhurbaşkanlığı Merkez

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

Teşkilatı, Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar, bakanlıklar ve bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşları ile 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı Cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumlar ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunda, mülga ek 18 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen yönetici kadroları ile bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının il müdürü kadrolarından ek 35 inci madde kapsamına girmeyen kadrolarda bulunup görevden alınan veya görevleri sona erenler hakkında mülga ek 18 inci madde hükümleri uygulanır.

Bu madde hükümleri hakim ve savcılar, Dışişleri meslek memurları, mülki idare amirliği hizmetleri sınıfı, milli istihbarat hizmetleri sınıfı, emniyet hizmetleri sınıfı, jandarma hizmetleri sınıfı ve sahil güvenlik hizmetleri sınıfı kapsamına giren ve yönetici kadrolarında bulunanlar ile mevzuatı uyarınca görevde yükselme sınavıyla atanılabilecek kadro veya pozisyonlarda bulunanlar hakkında uygulanmaz.

Bu madde ve ek 35 inci madde hükümleri kapsamında 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan merkez teşkilatına ait kadrolar ile mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlikleri aynı veya benzer nitelik arz eden merkez teşkilatına ait kadro veya pozisyonlara atanma hakkı kazananlar, görevden alındıkları veya görevlerinin sona erdiği kurumların yönetici kadro veya pozisyonlarında toplam en az üç yıl görev yapmış olmaları kaydıyla talepleri halinde görevden alındıkları veya görevlerinin sona erdiği kurumların bu kapsamdaki kadro veya pozisyonlarına da atanabilir. Bu madde kapsamına girenlerden, görevden alındığı veya görevinin sona erdiği kurumda mezkur nitelikte kadro bulunmayanların atanacağı kurum, kariyeri, öğrenim durumu ve ilgilinin tercihi dikkate alınarak Cumhurbaşkanlığınca tespit edilir.

Bu maddenin uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.”

MADDE 53- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 41- Atanma şartlarını kaybetme, ceza kovuşturması veya disiplin soruşturması sonucunda görevden alınanlar veya görevleri sona erenler ile 9/7/2018 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar olan dönemde görevden alınan veya görevi sona eren kamu görevlilerinden mülga ek 18 inci maddeye göre atanmış olanlar hariç olmak üzere, kamu görevlileri arasından atanmış olup ek 37 nci madde kapsamındaki yönetici kadro veya pozisyonlarındayken 9/7/2018 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar olan dönemde görevden alınan veya görevi sona eren kamu görevlileri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde talepte bulunmaları halinde, önceki yöneticilik görevleri esas alınarak üçüncü fıkrasının ilk cümlesi hariç ek 37 nci maddeye göre belirlenecek durumlarına uygun kadro veya pozisyonlara bir ay içinde atanır.

Atanma şartlarını kaybetme, ceza kovuşturması veya disiplin soruşturması sonucunda görevden alınanlar veya görevleri sona erenler hariç olmak üzere,

a) Ek 35 inci maddenin dokuzuncu fıkrasının (c) bendi kapsamındaki yöneticilerden ek göstergesi bakanlık bölge müdürüne denk veya daha yüksek olan kadro ve pozisyonlar ile bakanlık il müdürü ve bağlı, ilgili, ilişkili kuruluş bölge müdürü kadrolarında,

b) Ek 37 nci madde kapsamındaki kadro ve pozisyonlarda,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Teşkilatı, Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar, bakanlıklar ve bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşları ile 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı Cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumlar ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunda, mülga ek 18 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen yönetici kadroları ile bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının il müdürü kadrolarından ek 35 inci madde kapsamına girmeyen kadrolarda bulunup görevden alınan veya görevleri sona erenler hakkında mülga ek 18 inci madde hükümleri uygulanır.

Bu madde hükümleri hâkim ve savcılar, Dışişleri meslek memurları, mülki idare amirliği hizmetleri sınıfı, milli istihbarat hizmetleri sınıfı, emniyet hizmetleri sınıfı, jandarma hizmetleri sınıfı ve sahil güvenlik hizmetleri sınıfı kapsamına giren ve yönetici kadrolarında bulunanlar ile mevzuatı uyarınca görevde yükselme sınavıyla atanılabilecek kadro veya pozisyonlarda bulunanlar hakkında uygulanmaz.

Bu madde ve ek 35 inci madde hükümleri kapsamında 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan merkez teşkilatına ait kadrolar ile mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlikleri aynı veya benzer nitelik arz eden merkez teşkilatına ait kadro veya pozisyonlara atanma hakkı kazananlar, görevden alındıkları veya görevlerinin sona erdiği kurumların yönetici kadro veya pozisyonlarında toplam en az üç yıl görev yapmış olmaları kaydıyla talepleri halinde görevden alındıkları veya görevlerinin sona erdiği kurumların bu kapsamdaki kadro veya pozisyonlarına da atanabilir. Bu madde kapsamına girenlerden, görevden alındığı veya görevinin sona erdiği kurumda mezkûr nitelikte kadro bulunmayanların atanacağı kurum, kariyeri, öğrenim durumu ve ilgilinin tercihi dikkate alınarak Cumhurbaşkanlığına tespit edilir.

Bu maddenin uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.”

MADDE 60- 375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnameye aşağıdaki madde eklenmiştir.

“EK MADDE 38- Bu Kanun Hükümünde Kararnameye ekli (II) sayılı Cetvelin (2) numaralı sırasında yer alan “İl Valisi” için belirlenen tazminat göstergesi 12.300 rakamının eklenmesi suretiyle uygulanır.”

MADDE 61- 375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 41- Atanma şartlarını kaybetme, ceza kovuşturması veya disiplin soruşturması sonucunda görevden alınanlar veya görevleri sona erenler ile 9/7/2018 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar olan dönemde görevden alınan veya görevi sona eren kamu görevlilerinden mülga ek 18 inci maddeye göre atanmış olanlar hariç olmak üzere, kamu görevlileri arasından atanmış olup ek 37 nci madde kapsamındaki yönetici kadro veya pozisyonlarındayken 9/7/2018 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar olan dönemde görevden alınan veya görevi sona eren kamu görevlileri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde talepte bulunmaları halinde, önceki yöneticilik görevleri esas alınarak üçüncü fıkrasının ilk cümlesi hariç ek 37 nci maddeye göre belirlenecek durumlarına uygun kadro veya pozisyonlara bir ay içinde atanır.

Atanma şartlarını kaybetme, ceza kovuşturması veya disiplin soruşturması sonucunda görevden alınanlar veya görevleri sona erenler hariç olmak üzere,

a) Ek 35 inci maddenin dokuzuncu fıkrasının (c) bendi kapsamındaki yöneticilerden ek göstergesi bakanlık bölge müdürüne denk veya daha yüksek olan kadro ve pozisyonlar ile bakanlık il müdürü ve bağlı, ilgili, ilişkili kuruluş bölge müdürü kadrolarında,

b) Ek 37 nci madde kapsamındaki kadro ve pozisyonlarda,

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

kesintisiz olarak en az iki yıl fiilen görev yapmış olanlardan, 9/7/2018 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar olan dönemde görevden alınan veya görevi sona eren kamu görevlilerinin malî hakları, görevden alınmaları ya da görevlerinin sona ermesi üzerine atandıkları kadro veya pozisyonlarda bulunmaları kaydıyla, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından geçerli olmak üzere ikinci yılın sonuna kadar, fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç önceki görevine ait ödeme unsurları esas alınarak verilmeye devam edilir. Ancak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce mülga ek 18 inci madde uyarınca önceki görevine ait ödeme unsurları esas alınmak suretiyle ödeme yapılan süre, bu fıkrada yer alan iki yıllık süreden düşülür.

Bu maddeye göre atanacakların kadro veya pozisyonları başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilmiş ve kurumların kadro ve pozisyon cetvellerinin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılır. İhdas edilmiş sayılan kadro ve pozisyonlar herhangi bir şekilde boşalmalarını müteakiben, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş ve kurumların kadro ve pozisyon cetvellerinin ilgili bölümlerinden çıkarılmış sayılır.”

MADDE 54- 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununun 29 uncu maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir:

“(12) İdari Teşkilatta görev yapan üst kademe yöneticilerinden;

a) Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcısı olarak görev yapanlar görevden alındıklarında TBMM Başkan Başmüşaviri kadrolarına,

b) Başkan olarak görev yapanlar görevden alındıklarında TBMM Başkan Müşaviri kadrolarına,

ç) Başkan Yardımcısı olarak görev yapanlar görevden alındıklarında Genel Sekreterlik Müşaviri kadrolarına,

atanırlar. Bu şekilde atanarlardan, mesleğe özel yarışma sınavı ile giren ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonucunda atanmış olanlar ile daha önce iç denetçi ve hukuk müşaviri unvanlı kadrolarda bulunanlar, bir ay içinde talepte bulunmaları halinde daha önce buldukları unvanlara ilişkin kadrolara bir ay içinde atanırlar. Bu fıkraya göre TBMM Başkan Başmüşaviri, TBMM Başkan Müşaviri ve Genel Sekreterlik Müşaviri kadrolarına atanacakların kadroları başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilmiş ve bu Kanuna ekli (2) Sayılı Listenin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılır. İhdas edilmiş sayılan kadrolar herhangi bir şekilde boşalmalarını müteakiben başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş ve (2) sayılı Listeden çıkarılmış sayılır. Anılan kadrolara atanmalar ilgisine göre TBMM Başkanlığı veya TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliği tarafından ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilebilir. Bu fıkra uyarınca Genel Sekreterlik Müşaviri kadrolarına atanmış personelin aylık, ek gösterge, ikramiye, zam ve tazminatlar ve benzeri adlar altındaki tüm mali ve sosyal hakları, Müşavir kadrosunun mali ve sosyal haklarına göre belirlenir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

kesintisiz olarak en az iki yıl fiilen görev yapmış olanlardan, 9/7/2018 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar olan dönemde görevden alınan veya görevi sona eren kamu görevlilerinin malî hakları, görevden alınmaları ya da görevlerinin sona ermesi üzerine atandıkları kadro veya pozisyonlarda bulunmaları kaydıyla, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından geçerli olmak üzere ikinci yılın sonuna kadar, fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç önceki görevine ait ödeme unsurları esas alınarak verilmeye devam edilir. Ancak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce mülga ek 18 inci madde uyarınca önceki görevine ait ödeme unsurları esas alınmak suretiyle ödeme yapılan süre, bu fıkrada yer alan iki yıllık süreden düşülür.

Bu maddeye göre atanacakların kadro veya pozisyonları başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilmiş ve kurumların kadro ve pozisyon cetvellerinin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılır. İhdas edilmiş sayılan kadro ve pozisyonlar herhangi bir şekilde boşalmalarını müteakiben, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş ve kurumların kadro ve pozisyon cetvellerinin ilgili bölümlerinden çıkarılmış sayılır.”

MADDE 62- 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununun 29 uncu maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir:

“(12) İdari Teşkilatta görev yapan üst kademe yöneticilerinden;

a) Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcısı olarak görev yapanlar görevden alındıklarında TBMM Başkan Başmüşaviri kadrolarına,

b) Başkan olarak görev yapanlar görevden alındıklarında TBMM Başkan Müşaviri kadrolarına,

c) En az iki yıl kesintisiz Başkan Yardımcısı olarak görev yapanlar görevden alındıklarında Genel Sekreterlik Müşaviri kadrolarına,

atanırlar. İki yıldan az süreli Başkan Yardımcısı görevinde bulunanlar, görevden alındıklarında İdari Teşkilatta durumlarına uygun kadrolara atanırlar. Bu şekilde atanarlardan, İdari Teşkilatta mesleğe özel yarışma sınavı ile giren ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonucunda atanmış olanlar ile daha önce iç denetçi ve hukuk müşaviri unvanlı kadrolarda bulunanlar, bir ay içinde talepte bulunmaları halinde daha önce buldukları unvanlara ilişkin kadrolara bir ay içinde atanırlar. Bu fıkraya göre TBMM Başkan Başmüşaviri, TBMM Başkan Müşaviri ve Genel Sekreterlik Müşaviri kadrolarına atanacakların kadroları başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilmiş ve bu Kanuna ekli (2) sayılı listenin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılır. İhdas edilmiş sayılan kadrolar herhangi bir şekilde boşalmalarını müteakiben başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş ve (2) sayılı listeden çıkarılmış sayılır. Anılan kadrolara atanana göre TBMM Başkanlığı veya TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliği tarafından ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilebilir. Bu fıkra uyarınca Genel Sekreterlik Müşaviri kadrolarına atanana personel için aylık, ek gösterge, ikramiye, zam ve tazminatlar ve benzeri adlar altındaki tüm mali ve sosyal hakları, Müşavir kadrosunun mali ve sosyal haklarına göre belirlenir.

(13) On ikinci fıkrada belirtilen yönetici kadrolarına atanana görevden alındıkları tarihte emeklilik aylığı bağlanmasına hak kazanmış olmaları şartıyla, on ikinci fıkra uyarınca atandıkları tarihi izleyen bir ay içerisinde yaş haddini beklemeksizin talepleri üzerine emekli olmaları durumunda, haklarında 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 35 inci maddesinin onuncu fıkrası hükmü uygulanabilir. Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihte, İdari Teşkilatta; bu Kanunun geçici 2 nci maddesine ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolarda halihazırda görev yapanlar ile 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 221 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında atanarak halihazırda görev yapanlar, bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde başvurmaları halinde bu fıkra hükümlerinden yararlanabilirler. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar TBMM Başkanınca belirlenir.

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 55- 25/1/1956 tarihli ve 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanununun 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Haysiyet Divanının görev ve yetkileri

MADDE 30- Haysiyet Divanı kayıt zorunluluğu bulunmasına rağmen odaya kayıt yaptırmayan veya bu Kanunun öngördüğü diğer yükümlülükleri yerine getirmeyenler ile evrakı kendisine tevdi edilen üyelerin meslek adap ve haysiyetine aykırı olan fiil ve hallerinin niteliğine ve ağırlık derecesine göre, fiil ile ceza arasında adil bir denge gözeterek aşağıdaki disiplin cezalarını verir:

a) Yazılı ihtar: Eczacılık sanatının icrası sırasında veya kişilerle ilişkilerde daha özenli davranılması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

b) Para cezası: Fiilin işlendiği tarihteki oda yıllık aidatının dört katından onbeş katına kadar verilecek para cezalarıdır.

c) Geçici olarak sanat icrasından men cezası: Eczacılık sanatının icra edilmesinin üç günden yüz seksen güne kadar yasaklanmasıdır.

ç) Oda bölgesinde sanat icrasından men cezası: Bir oda bölgesinde en az üç defada aldığı geçici olarak sanat icrasından men cezalarının toplamı yüzseksen gün olan eczacıların, o oda bölgesinde sürekli olarak sanat icrasından men edilmesidir.

Geçici olarak sanat icrasından men edilen üyenin önceki fiil ve hareketlerinin tekrarı nedeniyle yeniden sanat icrasından geçici olarak men edilmesine karar verilmesi gerektiği takdirde, (c) fıkrasındaki yüzseksen günlük azami sınırı geçmemek üzere ilk ceza süresi iki katı olarak uygulanır.

Oda haysiyet divanları, kendilerine intikal eden dosyaları en geç üç ay içerisinde karara bağlamak zorundadırlar.

Disiplin cezası gerektiren fiil ve halleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren altı ay içinde soruşturmaya başlanılmamış ise bu suçlarla ilgili disiplin soruşturması yapılamaz ve ceza verilemez.

Disiplin cezası gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren en geç beş yıl içinde disiplin cezası verilmemesi hallerinde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Savunma alınmadan ceza verilemez. Hakkındaki iddia ve tespitleri içeren savunma isteme yazısının kendisine tebliğinden itibaren onbeş gün içinde yazılı savunma vermeyen üye, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

Birinci fıkrada belirtilen disiplin cezalarını gerektiren fiil ve haller, disiplin soruşturmasına ilişkin usul ve esaslar ile disiplinle ilgili diğer hususlar Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınarak Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.”

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde sayılan denetim elemanlarından başvuranlar, Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığınca yapılacak sözlü sınavda başarılı olmak şartıyla, 31/12/2022 tarihine kadar Hazine ve Maliye Uzmanı olarak naklen atanırlar. Bu şekilde atananların söz konusu kadrolarda geçen hizmet süreleri Hazine ve Maliye Uzmanı, yardımcılık veya stajyerliklerde geçen hizmet süreleri ise Hazine ve Maliye Uzmanı Yardımcısı kadrolarında geçmiş sayılır. Bunlardan 657 sayılı Kanuna tabi olmayanların mevcut statülerinde geçen hizmet süreleri her yıl için bir kademe ilerlemesi ve her üç yıl için bir

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(14) Bu maddenin on ikinci ve on üçüncü fıkrası hükümleri, atanma şartlarını kaybetme, ceza kovuşturması veya disiplin soruşturması sonucunda görevden alınanlar hakkında uygulanmaz.”

MADDE 63- 25/1/1956 tarihli ve 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanununun 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Haysiyet Divanının görev ve yetkileri

MADDE 30- Haysiyet Divanı kayıt zorunluluğu bulunmasına rağmen odaya kayıt yaptırmayan veya bu Kanunun öngördüğü diğer yükümlülükleri yerine getirmeyenler ile evrakı kendisine tevdi edilen üyelerin meslek adap ve haysiyetine aykırı olan fiil ve hallerinin niteliğine ve ağırlık derecesine göre, fiil ile ceza arasında adil bir denge gözeterek aşağıdaki disiplin cezalarını verir:

a) Yazılı ihtar: Eczacılık sanatının icrası sırasında veya kişilerle ilişkilerde daha özenli davranılması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

b) Para cezası: Fiilin işlendiği tarihteki oda yıllık aidatının dört katından onbeş katına kadar verilecek para cezalarıdır.

c) Geçici olarak sanat icrasından men cezası: Eczacılık sanatının icra edilmesinin üç günden yüz seksen güne kadar yasaklanmasıdır.

ç) Oda bölgesinde sanat icrasından men cezası: Bir oda bölgesinde en az üç defada aldığı geçici olarak sanat icrasından men cezalarının toplamı yüzseksen gün olan eczacıların, o oda bölgesinde sürekli olarak sanat icrasından men edilmesidir.

Geçici olarak sanat icrasından men edilen üyenin önceki fiil ve hareketlerinin tekrarı nedeniyle yeniden sanat icrasından geçici olarak men edilmesine karar verilmesi gerektiği takdirde, (c) fıkrasındaki yüzseksen günlük azami sınırı geçmemek üzere ilk ceza süresi iki katı olarak uygulanır.

Oda haysiyet divanları, kendilerine intikal eden dosyaları en geç üç ay içerisinde karara bağlamak zorundadırlar.

Disiplin cezası gerektiren fiil ve halleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren altı ay içinde soruşturmaya başlanılmamış ise bu suçlarla ilgili disiplin soruşturması yapılamaz ve ceza verilemez.

Disiplin cezası gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren en geç beş yıl içinde disiplin cezası verilmemesi hallerinde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Savunma alınmadan ceza verilemez. Hakkındaki iddia ve tespitleri içeren savunma isteme yazısının kendisine tebliğinden itibaren onbeş gün içinde yazılı savunma vermeyen üye, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

Birinci fıkrada belirtilen disiplin cezalarını gerektiren fiil ve haller, disiplin soruşturmasına ilişkin usul ve esaslar ile disiplinle ilgili diğer hususlar Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınarak Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.”

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde sayılan denetim elemanlarından başvuranlar, Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığınca yapılacak sözlü sınavda başarılı olmak şartıyla, 31/12/2022 tarihine kadar Hazine ve Maliye Uzmanı olarak naklen atanırlar. Bu şekilde atananların söz konusu kadrolarda geçen hizmet süreleri Hazine ve Maliye Uzmanı, yardımcılık veya stajyerliklerde geçen hizmet süreleri ise Hazine ve Maliye Uzmanı Yardımcısı kadrolarında geçmiş sayılır. Bunlardan 657 sayılı Kanuna tabi olmayanların mevcut statülerinde geçen hizmet süreleri her yıl için bir kademe ilerlemesi ve her üç yıl için bir

(Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 53 Milletvekilinin Teklifi)

derece yükselmesi verilmek suretiyle değerlendirilir. Bu madde uyarınca Hazine ve Maliye Uzmanı olarak atanacakların sayısı 100'ü geçemez. Başvuru ve sınava ilişkin usul ve esaslar ile bu fıkranın uygulanmasına yönelik diğer hususlar Başkanlıkça belirlenir.

(2) 4/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen kadrolarda ve mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlikleri aynı veya benzer nitelik arz eden kadrolarda görev yapanlardan merkez teşkilatı kadrolarında bulunanlar ile bu unvanları ihraz etmiş olanlardan Strateji ve Bütçe Başkanlığınca uygun görülenler belirli bir yetiştirme programı sonrası yeterlik sınavına tabi tutularak yeterliklerini almış olmak kaydıyla Strateji ve Bütçe Uzmanı unvanlı kadrolara bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde atanabilir. Bu şekilde atanmaların sayısı 30'u geçemez. 21/4/2021 tarihi itibarıyla mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı kadro ve pozisyonlarında bulunmakla birlikte Kamu Personeli Bilgi Sisteminin geliştirilmesinde, işletilmesinde ve sürdürülmesinde görev yapan personelden Strateji ve Bütçe Başkanlığınca uygun görülenler bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde Strateji ve Bütçe Başkanlığında aynı unvanlı kadro ve pozisyonlara naklen atanabilirler. Bu fıkra kapsamında ataması yapılanların önceki kadro ve pozisyonlarında geçirdikleri süreler yeni atandıkları kadrolarda geçmiş sayılır ve bunlardan 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 12 nci maddesi ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulananlara ilişkin anılan düzenlemelerin uygulanmasına devam olunur. Bu fıkra kapsamında Strateji ve Bütçe Başkanlığınca naklen atanacak personelin muvafakat işlemleri ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca ivedilikle sonuçlandırılır.

MADDE 56- Bu Kanunun;

a) 1 inci, 2 nci, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci, 6 ncı, 8 inci, 9 uncu, 10 uncu, 11 inci, 12 nci, 13 üncü, 14 üncü, 18 inci, 19 uncu, 20 nci ve 21 inci maddeleri 15/1/2023 tarihinde,

b) 15 inci maddesi 2022 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

c) 16 ncı madde 2023 yılı Ocak ayı ödeme döneminde,

d) 25 inci ve 26 ncı maddeleri yayımını izleyen ayın başında,

e) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

MADDE 57- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

derece yükselmesi verilmek suretiyle değerlendirilir. Bu madde uyarınca Hazine ve Maliye Uzmanı olarak atanacakların sayısı 100'ü geçemez. Başvuru ve sınava ilişkin usul ve esaslar ile bu fıkranın uygulanmasına yönelik diğer hususlar Başkanlıkça belirlenir.

(2) 4/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen kadrolarda ve mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlikleri aynı veya benzer nitelik arz eden kadrolarda görev yapanlardan merkez teşkilatı kadrolarında bulunanlar ile bu unvanları ihraz etmiş olanlardan Strateji ve Bütçe Başkanlığınca uygun görülenler belirli bir yetiştirme programı sonrası yeterlik sınavına tabi tutularak yeterliklerini almış olmak kaydıyla Strateji ve Bütçe Uzmanı unvanlı kadrolara bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde atanabilir. Bu şekilde atanmaların sayısı 30'u geçemez. 21/4/2021 tarihi itibarıyla mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı kadro ve pozisyonlarında bulunmakla birlikte Kamu Personeli Bilgi Sisteminin geliştirilmesinde, işletilmesinde ve sürdürülmesinde görev yapan personelden Strateji ve Bütçe Başkanlığınca uygun görülenler bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde Strateji ve Bütçe Başkanlığında aynı unvanlı kadro ve pozisyonlara naklen atanabilirler. Bu fıkra kapsamında ataması yapılanların önceki kadro ve pozisyonlarında geçirdikleri süreler yeni atandıkları kadrolarda geçmiş sayılır ve bunlardan 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 12 nci maddesi ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulananlara ilişkin anılan düzenlemelerin uygulanmasına devam olunur. Bu fıkra kapsamında Strateji ve Bütçe Başkanlığınca naklen atanacak personelin muvafakat işlemleri ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca ivedilikle sonuçlandırılır.

MADDE 64- Bu Kanunun;

a) 1 inci, 2 nci, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci, 6 ncı, 8 inci, 9 uncu, 10 uncu, 11 inci, 12 nci, 13 üncü, 15 inci, 20 nci, 21 inci, 22 nci ve 23 üncü maddeleri 15/1/2023 tarihinde,

b) 16 ncı maddesi 2022 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

c) 17 nci maddesi 2023 yılı Ocak ayı ödeme döneminde,

d) 27 nci ve 28 inci maddeleri yayımını izleyen ayın başında,

e) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

MADDE 65- (1) Bu Kanunun;

a) 62 ncı maddesini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,

b) Diğer hükümlerini Cumhurbaşkanı,

yürütür.

